

ROMÂNIA

JUDEȚUL SUCEAVA
COMUNA SLATINA
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a comunei Slatina, județul Suceava,
pentru perioada 2021-2027

Consiliul Local al comunei Slatina, județul Suceava;

Având în vedere:

- Referatul de aprobare al domnului Vasile-Vlăduț GHERMAN, Primarul comunei Slatina, privind propunerea aprobării Strategiei de dezvoltare locală a comunei Slatina, județul Suceava, pentru perioada 2021-2027, înregistrat la nr. 8450 din 25.11.2021.

- Raportul compartimentului de resort din cadrul aparatului de specialitate al Primarului comunei Slatina, înregistrat la nr. 8872 din 16.12.2021.

- Hotărârea Consiliului Local al comunei Slatina, nr. 31/ 28.05.2021 privind aprobarea întocmirii Strategiei de dezvoltare locală a comunei Slatina, județul Suceava, pentru perioada 2021-2027.

Rapoartele de avizare favorabile ale comisiilor de specialitate din cadrul Consiliului Local Slatina, județul Suceava.

Analizând temeiurile juridice, respectiv prevederile:

- art.3, alin.2, art.14, alin.4, art. 20 alin.1, lit. i și anexa nr.2 cap II din Legea nr. 273/2006 privind Finanțele Publice Locale, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit.b), alin. (4), lit. e), art. 139, alin. (1), art. 196 alin.(1) lit. a) precum și art. 197 alin. (1) din Codul Administrativ, aprobat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57 din 03.07.2019, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE

Art. 1.- Se aprobă "Strategia de dezvoltare locală a comunei Slatina, județul Suceava, pentru perioada 2021-2027", prezentată în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. - Primarul comunei, în calitate de ordonator principal de credite, prin Compartimentele de resort, va aduce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

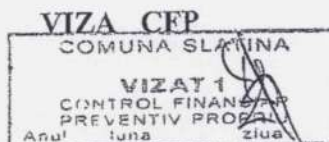
Art. 3.- Prezenta hotărâre se aduce la cunoștință publică prin grija secretarului general al comunei și se comunică în termenul prevăzut de lege,

- Primarului comunei Slatina;
- Compartimentelor buget- finanțe contabilitate și cadastru și urbanism,
- Instituției Prefectului județului Suceava, în vederea exercitării controlului cu privire la legalitate și se aduce la cunoștință publică prin afișare pe site-ul comunei www.comunaslatina.ro.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,
Consilier local, PIRLAC VASILE

SLATINA, 22.12.2021
Nr. 82

Contrasemnează,
p. secretar general al comunei
Găspărel Lăcrămioara-Elena

Anexă la HCL nr. 82 din 22.12.2021

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI
SLATINA, JUDEȚUL SUCEAVA
2021-2027**

Cuprins

Lista figurilor	3
Lista tabelor.....	5
Lista imaginilor.....	6
CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII SDL SLATINA – ORIZONT 2027	7
CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL.....	9
CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC.....	18
CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL.....	22
CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV.....	28
CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE	44
CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC	58
CAPITOLUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC	60
CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC	68
CAPITOLUL X – TURISMUL	80
CAPITOLUL XI – ANALIZA TOWS A DOMENIILOR STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI SLATINA	84
CAPITOLUL XII – CALITATEA VIEȚII LA NIVEL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN	90
CAPITOLUL XIII – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN.....	101
CAPITOLUL XIV – PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI SLATINA – ORIZONT 2027	136
ANEXE.....	174

Lista figurilor

Figura 5.1: Județul Suceava în contextul Regiunii Nord – Est	27
Figura 5.2: Organigrama comunei Slatina pentru aparatul de specialitate al primarului, 2019.....	28
Figura 5.3: Amplasarea comunei Slatina în județul Suceava.....	31
Figura 5.4: Nivelul de satisfacție pentru infrastructura comunei Slatina.....	34
Figura 5.5: Nivelul de satisfacție pentru infrastructura comunei Slatina.....	35
Figura 5.6: Nivelul de mulțumire față de medici	36
Figura 5.7: Nivelul de mulțumire privind farmaciile.....	37
Figura 5.8: Nivelul de mulțumire privind cabinetele medicale	38
Figura 5.9: Nivelul de mulțumire privind serviciile medicale veterinare	39
Figura 5.10: Nivelul de mulțumire privind cabinetele stomatologice	39
Figura 5.11: Nivelul de mulțumire privind serviciile sociale.....	40
Figura 5.12: Opinia publicului privind problemele comunei Slatina	41
Figura 5.13: Acțiuni propuse de public pentru rezolvarea principalelor probleme	41
Figura 5.14: Fenomene sociale negative din comuna Slatina	42
Figura 6.1: Evoluția populației cuprinse între 0 – 14 ani comparativ cu populația școlară în comuna Slatina (Sursa: INSSE)	51
Figura 6.2: Nivelul de mulțumire privind dotarea unităților educaționale...	54
Figura 6.3: Aprecierea gradului de mulțumire față de cadrele didactice	54
Figura 8.1: Populația după domiciliu, pe sexe și vârste, la 1 ianuarie 2000 și 2019 (Sursa: INSSE)	59
Figura 8.2: Populația după domiciliu în comuna Slatina (Sursa: INSSE) ..	60
Figura 8.3: Repartiția populației pe sexe, anul 2020 (pe grupe de vârstă) (Surse: INSSE).....	63
Figura 8.4: Evoluția emigranților și imigranților definitivi din comuna Slatina (Sursa: INSSE)	66
Figura 10.1: Produsul intern brut la nivelul regiunii Nord - Est, pe județe, perioada 2010 - 2018 (milioane lei) (Sursa: INSSE).....	68
Figura 9.2: Cifra de afaceri la nivelul județului Suceava.....	69
Figura 9.3: Tipologii zonale.....	70

Figura 9.4: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului agricol și zootehnic.....	75
Figura 9.5: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului de industrie și comerț.....	76
Figura 9.6: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului turism.....	77
Figura 9.7: Oportunități de investiții pentru populația comunei Slatina.....	77
Figura 12.1 - Aprecierea satisfacției generale a vieții	89
Figura 12.2 - Aprecierea satisfacției financiare.....	90
Figură 12.3 - Satisfacția privind condițiile de locuit.....	90
Figură 12.4 - Rata de supraaglomerare a locuinței.....	91
Figura 12.5 - Gruparea respondenților după statutul ocupațional	91
Figura 12.6 - Numărul de ore lucrate pe săptămână	92
Figura 12.7 - Aprecierea satisfacției locului de muncă	93
Figura 12.8 - Aprecierea satisfacției utilizării timpului	93
Figura 12.9 - Gruparea respndenților după ultimele studii absolvite	94
Figura 12.10 - Autoevaluarea stării de sănătate	95
Figură 12.11 - Aprecierea speranței de viață	95
Figura 12.12 - Aprecierea satisfacției privind relațiile sociale.....	96
Figura 12.13 - Rata populației care consideră că are pe cine se baza la nevoie	96
Figura 12.14 - Aprecierea siguranței publice.....	97
Figura 12.15 - Aprecierea încrederii în sistemul juridic	98
Figura 12.16 - Aprecierea satisfacției privind mediul înconjurător.....	98
Figura 14.1 - Principalii factori determinanți care conturează viitorul zonelor rurale în 2040 și cele patru domenii de acțiune complementare	108

Lista tabelelor

Tabelul 2.1: Priorități Strategia de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014 – 2020.....	14
Tabelul 5.1: Suprafața fondului funciar după modul de folosință din comuna Slatina (ha) (Sursa: INSSE).....	29
Tabelul 5.2: Numărul locuințelor existente în comuna Slatina (număr) (Sursa: INSSE).....	32
Tabelul 5.3: Autorizații de construire în comuna Slatina (Sursa: INSSE)....	32
Tabelul 5.4: Situația unităților medico-sanitare (Sursa: INSSE).....	33
Tabelul 5.5: Situația personalului medico-sanitar (Sursa: INSSE)	33
Tabelul 6.1: Unitățile școlare din comuna Slatina (2012-2019) (Sursa: INSSE).....	46
Tabelul 6.2: Populația școlară pe niveluri de educație la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)	47
Tabelul 6.3: Personal didactic pe niveluri de instruire, în perioada 2013 – 2019 la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)	47
Tabelul 6.4: Săli de clasă pe niveluri de educație (Sursa: INSSE).....	48
Tabelul 6.5: Laboratoare școlare pe niveluri de educație (Sursa: INSSE)..	48
Tabelul 6.6: Situația unităților bibliotecare la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE).....	49
Tabelul 6.7: PC-uri pe niveluri de educație în comuna Slatina în perioada 2012 – 2019 (Sursa: INSSE).....	49
Tabelul 6.8: Ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INSSE).....	50
Tabelul 6.9: Ponderea gospodăriilor care au acces la internet acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INSSE).....	50
Tabelul 6.10: Absolvenții din comuna Slatina (Sursa: INSSE)	51
Tabelul 6.11: Rata abandonului școlar în învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație (%) (Sursa: INSSE)	52
Tabelul 8.1: Numărul nașcuților vii în perioada 2010 – 2020 (Sursa: INSSE)	60
Tabelul 8.2: Sporul natural al populației din comuna Slatina (Sursa: INSSE)	60
Tabelul 8.3: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă (Sursa: INSSE)	62
Tabelul 8.4: Numărul căsătoriilor la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)	64

Tabelul 8.5: Numărul divorțurilor la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)	64
Tabelul 8.6: Divorțuri după numărul copiilor minori rămași după desfacerea căsătoriei, la nivelul județului Suceava, în perioada 2010 – 2020 (Sursa: INSSE)	65
Tabelul 9.1: Numărul de firme înființate în comuna Slatina	71
Tabelul 9.2: Firme active pe domenii de activitate la nivelul anului 2019	71
Tabelul 9.3: Domeniile de activitate economică din comuna Slatina	71
Tabelul 9.4: Evoluția principalelor firme din comuna Slatina, după cifra de afaceri, numărul de angajați și productivitatea muncii	73
Tabelul 9.5: Numărul mediu al salariaților din comuna Slatina în perioada 2013 – 2019 (Sursa: INSSE)	74
Tabelul 9.6: Numărul mediu al șomerilor din comuna Slatina în perioada 2013 – 2020 (Sursa: INSSE)	74
Tabel 11.1: Analiza TOWS a profilului cultural	83
Tabel 11.2: Analiza TOWS a profilului administrativ	84
Tabel 11.3: Analiza TOWS a profilului educațional	85
Tabel 11.4: Analiza TOWS a profilului demografic	86
Tabel 11.5: Analiza TOWS a profilului economic	87
Tabel 11.6: Analiza TOWS a profilului turistic	88

Lista imaginilor

Imaginea 3.1: Casa domnească a Mănăstirii Slatina	19
Imaginea 3.2: Pisania Mănăstirii Slatina	20
Imaginea 4.1: Mănăstirea Slatina	25
Imaginea 4.2: Festival de datini și obiceiuri	26
Imaginea 6.1: Vedere istorică cu școala din Găinești	46
Imaginea 10.1: Mănăstirea Slatina	80
Imaginea 10.2: Binecuvântare arhierească la hramul Mănăstirii Slatina	81
Imaginea 10.3: Pensiunea Somara	82
Imaginea 10.4: Festivalului de Datini și Obiceiuri de iarnă	82

CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII SDL SLATINA – ORIZONT 2027

Comuna Slatina se situează în județul Suceava, Moldova, România și este formată din satele Găinești, Herla și Slatina (reședința). Se află pe malul râului Suha Mică, la poalele Munților Stănișoarei.

Până la reforma administrativă din anul 1950 a făcut parte din județul Baia.

Redactarea strategiilor de dezvoltare locală și micro-regională reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală și micro-regională, condiționând și influențând în bună măsură evoluția acestora. Acest tip de strategii clarifică direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunităților pe termen mediu și lung.

Principiile de bază care au stat la baza elaborării acestei strategii au fost următoarele:

- principiul cunoașterii trăsăturilor locale - programul a fost elaborat în urma unei analize atente a realităților din această comună;
- principiul realității - acest plan strategic prezintă potențialul, stadiul de dezvoltare și baza de plecare în cadrul procesului dezvoltării durabile;
- principiul continuității și sustenabilității - programul va fi îmbunătățit continuu și după adoptarea acestuia de către primărie;
- principiul armonizării cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene.

Relevanța acestui tip de activitate constă în faptul că, aplicarea strategiei de dezvoltare regională și rurală va conduce la reducerea disparităților din cadrul spațiului rural și la participarea României la propunerile de asistență a U.E.

Ca instrument de planificare, o Strategie de Dezvoltare Locală (SDL) trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte pilonii de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

În ceea ce privește elaborarea unei Strategii de Dezvoltare Locală, aceasta prevede trei etape perincipale:

- ▶ O fază de început și fundamentare;
- ▶ O perioadă de derulare a procesului de activare a planificării;
- ▶ O fază finală și livrare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Cea dintâi fază constă în diferite metode de analiză care vor fi utilizate în scopul conturării unei imagini clare asupra nivelului de dezvoltare teritorială:

- Cercetare de birou (cercetare rapoarte/ revizuirea studiilor de caz și a literaturii consolidate, analiza spațială, analiza datelor statistice);
- Cercetarea pe teren (interviuri cu actorii relevanți și beneficiarii politicilor urbane, schimb de experiență cu planificatorii locali);
- Analize operaționale prin intermediul evenimentelor participative organizaționale (atelier tematice cu toate părțile interesate din zonă).

Cea de-a doua fază constă în stabilirea și organizarea tuturor actorilor locali în cadrul procesului de planificare locală care structurează proiectarea SDL. Faza de programare conține organizarea de ateliere de lucru, în scopul de a identifica și discuta problemele locale și a identifica soluții, ulterior dezvoltate de către echipa de lucru.

Ultima fază, constă în implicarea actorilor locali în cadrul unui proces de planificare locală care structurează finalizarea Strategiei de Dezvoltare Locală. Această ultimă fază conține:

- evaluarea realizărilor atelierelor anterioare și definirea scenariilor de planificare;
- prioritizarea proiectelor selectate;
- proiectarea unui plan de acțiune, epuizând proiectele și adăugându-le surse de finanțare și oportunități de parteneriate.

Utilitatea elaborării planurilor de dezvoltare strategică este susținută de argumente, care în esență vizează:

- utilizarea resurselor umane și logistice existente – elaborarea unui plan strategic de dezvoltare locală contribuie, pe termen mediu și lung, la gestionarea mai eficientă a resurselor locale (resurse umane, financiare, logistice etc.), permițând mobilizarea la cote superioare a acestor resurse în vederea atingerii obiectivelor propuse în cadrul planurilor de dezvoltare;
- existența unui plan de dezvoltare – care crează/ facilitează obținerea resurselor financiare care să susțină procesele de dezvoltare la nivel local. Planul strategic clarifică pentru toți factorii implicați în programele de ajustare sau dezvoltare socială, care sunt obiectivele urmărite de autoritățile locale pe termen mediu și lung, rolul strategiei de dezvoltare fiind acela de a modifica optica elaborării unor strategii conjuncturale prin care se urmărește elaborarea „strategiilor de supraviețuire imediată” (satisfacerea unor nevoi imediate).

Această perspectivă imediată trebuie înlocuită cu perspectiva dezvoltării strategice.

Strategia de dezvoltare asigură îndeplinirea angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu Tratatul de aderare, precum și implementarea principiilor și a obiectivelor impuse de Strategia Europa 2021 – 2027.

CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

Politica agricolă comună

Pentru atingerea obiectivelor comunitare specifice pentru zonele rurale, există politici complementare de dezvoltare, cum sunt Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene (PAC) și Politica Comună de Pescuit (PCP).

Regiunile rurale întâmpină și în prezent dificultăți specifice în ceea ce privește creșterea, ocuparea și dezvoltarea durabilă. Actuala perioadă de programare oferă în acest sens o oportunitate de a orienta sprijinul din partea noului fond de dezvoltare rurală către aceste obiective, în concordanță cu liniile directoare pentru dezvoltarea durabilă și Agenda Lisabona relansată.

Pentru a face față acestor provocări, sunt necesare măsuri de asistență structurală și teritorială. Astfel, a fost creat cadrul legal unic pentru finanțarea cheltuielilor aferente politicii agricole comune. Acest regulament instituie două fonduri: Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR). FEGA intervine pentru susținerea piețelor agricole, iar FEADR finanțează programele de dezvoltare rurală. FEADR finanțează, exclusiv în sistem de co-gestiune, programele de dezvoltare rurală. Corespunzător, există două domenii (așa-numiții „piloni”) ai PAC:

- Pilonul 1 - Politica de piață, urmărește realizarea obiectivelor PAC definite în Tratatul de la Roma, ca un sistem complex de reguli și mecanisme care reglementează producția, comerțul și prelucrarea produselor agricole, grupate sintetic sub denumirea de organizații comune de piață. Pentru implementarea măsurilor comune de reglementare a piețelor, Comunitatea are la dispoziție următoarele instrumente: prețurile, intervenția pe piață, ajutoarele financiare, cotele de producție, protecția vamală comună.

- Pilonul 2, al dezvoltării rurale, cuprinde măsuri structurale, care țin de dezvoltarea armonioasă a zonelor rurale, sub câteva aspecte: social, al diversității activităților, al calității produselor, al protejării mediului și are drept obiectiv creșterea dinamismului economic al zonelor rurale, prin menținerea dinamismului social, agriculturii durabile și asigurarea conservării și îmbunătățirii resurselor naturale, privind în mod exclusiv zonele rurale și periurbane.

Noua generație de strategii și programe de dezvoltare rurală vor fi construite în jurul a patru axe prioritare, după cum urmează:

- axa 1, privind îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- axa 2, privind îmbunătățirea mediului în zonele rurale;
- axa 3, privind calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- axa 4, privind Leader.

Resursele destinate priorităților comunitare de dezvoltare rurală vor depinde de situația specifică, de punctele tari, punctele slabe și oportunitățile specifice fiecărei zone de programare.

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE.

Cinci priorități investiționale:

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65% - 85% din resursele Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) și ale Fondului de Coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii.

O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice.

O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale.

O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate.

O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

O abordare mai personalizată a dezvoltării regionale

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și

dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Simplificare: reguli mai scurte, mai puține și mai clare

Conform Comisiei Europene, pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE, noul cadru oferă mai puțină birocrație și modalități mai simple de solicitare a plăților, prin utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri. Pentru facilitarea sinergiilor, un cadru unic de reglementare acoperă în prezent 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu statele membre („gestionare partajată”). Comisia propune, de asemenea, controale mai relaxate la programele cu istoric bun, o mai mare încredere în sistemele naționale și extinderea principiului „auditului unic”, pentru a evita suprapunerea verificărilor.

Un cadru mai flexibil

Noul cadru reunește stabilitatea necesară planificării investițiilor cu nivelul corespunzător de flexibilitate bugetară, pentru a face față unor evenimente neprevăzute. O evaluare intermediară va determina dacă este nevoie de modificare a programelor pentru ultimii doi ani ai perioadei de finanțare, pe baza priorităților emergente, a executării programelor și a celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări.

În anumite limite, se vor permite transferuri de resurse în cadrul programelor fără a fi necesară o aprobare oficială a Comisiei. O dispoziție specifică facilitează mobilizarea de fonduri UE începând din prima zi, în caz de dezastru natural.

O legătură mai strânsă cu Semestrul European și cu guvernanta economică a Uniunii

Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplina complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată. În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

Mai multe oportunități pentru sinergii în setul UE de instrumente bugetare

Cadrul de reglementare unic care acoperă fondurile politicii de coeziune și Fondul pentru azil și migrație vor facilita crearea de strategii de integrare a migranților la nivel local sprijinite prin resurse UE utilizate în

sinergie; Fondul pentru azil și migrație se va concentra pe nevoile pe termen scurt ale migranților în momentul sosirii, în timp ce politica de coeziune va sprijini integrarea lor socială și profesională. În afara cadrului unic de reglementare, vor fi facilitate sinergii cu alte instrumente UE, cum ar fi **politica agricolă comună, Orizont Europa, programul LIFE sau Erasmus +**.

Interreg: eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră (Interreg) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit Mecanismul transfrontalier european.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea Investițiilor interregionale pentru inovare. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcătuirea clusterelor paneuropene în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

Norme consolidate pentru investițiile UE cele mai performante

Toate programele își vor menține cadrul de performanță cu obiective cuantificabile (numărul de locuri de muncă create sau accesul suplimentar la rețele în bandă largă). Noul cadru instituie un bilanț anual al performanței, sub forma unui dialog politic între autoritățile programului și Comisie. Performanța programelor va fi evaluată și cu ocazia evaluării intermediare. Din motive de transparență și pentru ca cetățenii să poată urmări progresele înregistrate, statele membre vor trebui să raporteze toate datele de implementare o dată la două luni, iar platforma de date deschise privind coeziunea va fi actualizată automat.

Utilizarea mai intensă a instrumentelor financiare

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond InvestEU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispoziții speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

Țintele Strategiei Europa 2020 asumate de România

În ceea ce privește țintele Strategiei Europa 2020 asumate de România, acestea sunt:

Acordul de parteneriat 2014-2020

Pentru a contribui la atingerea țăintelor Strategiei Europa 2020 asumate de România, a fost creat instrumentul strategic Acordul de parteneriat 2014-2020 care asigură cadrul strategic pentru programele operaționale ale României finanțate din cinci fonduri structurale și de investiții europene (fonduri ESI):

1. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR);
2. Fondul de coeziune (FC);
3. Fondul social european (FSE);
4. Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR);
5. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

Acordul de parteneriat vizează următoarele provocări și prioritățile aferente:

- promovarea competitivității și a dezvoltării locale, în vederea consolidării sustenabilității operatorilor economici și a îmbunătățirii atractivității regionale;
- dezvoltarea capitalului uman, prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și a numărului de absolvenți din învățământul terțiar, oferind totodată soluții pentru provocările sociale severe și combaterea sărăciei, în special la nivelul comunităților defavorizate sau marginalizate ori în zonele rurale;
- dezvoltarea infrastructurii fizice, atât în sectorul TIC, cât și în sectorul transporturilor, în vederea sporirii accesibilității regiunilor din România și a atractivității acestora pentru investitori;
- încurajarea utilizării durabile și eficiente a resurselor naturale, prin promovarea eficienței energetice, a unei economii cu emisii reduse de carbon, a protecției mediului și a adaptării la schimbările climatice;
- consolidarea unei administrații publice moderne și profesionale, prin intermediul unei reforme sistemice, orientată către soluționarea erorilor structurale de guvernare.

În funcție de potențialul identificat și luând în considerare disparitățile teritoriale constatate la nivel de analiză, au fost stabilite următoarele priorități de dezvoltare teritorială pentru perioada 2014-2020:

- îmbunătățirea calității vieții pentru comunitățile locale și regionale, pentru ca regiunile României să devină mai atractive pentru locuit, pentru petrecerea timpului liber, pentru investiții și muncă;
- consolidarea rețelei urbane, prin dezvoltare policentrică și specializare teritorială;
- promovarea parteneriatelor rural-urbane;

- creșterea accesibilității și conectivității prin: creșterea accesibilității la marile aglomerații urbane și îmbunătățirea accesibilității între aglomerațiile urbane majore, acces echitabil la servicii de interes general și conectarea zonelor rurale la rețeaua majoră de transport și la utilitățile publice de nivel mai înalt (urban).

Pentru asigurarea unei abordări integrate pentru dezvoltarea teritorială a anumitor zone subregionale specifice, sunt definite următoarele sisteme:

- Dezvoltarea locală asigurată de comunitate/ dezvoltarea locală de tip Leader (DLRC) – care în zonele urbane urmărește să crească nivelul de incluziune socială și să reducă sărăcia în rândul comunităților marginalizate din orașele românești. Acest instrument va fi utilizat în special în orașe (orașe mici cu o populație de până la 20.000 locuitori) și în zonele rurale învecinate, zonele rurale fără centre urbane, zonele costiere de-a lungul Dunării și Deltei Dunării, zonele de râuri și lacuri mari în care există ferme de acvacultură, zone defavorizate din centrele urbane.

- Investiții teritoriale integrate (ITI) – un instrument utilizat pentru stimularea creării de zone urbane funcționale, care pot oferi o organizare teritorială mai eficientă și un acces mai bun la servicii de interes general. Acest instrument va fi utilizat în următoarele tipuri de teritorii: zone urbane funcționale și Rezervația Biosferei Delta Dunării. Utilizarea ITI în zonele urbane funcționale se va axa pe două obiective principale: dezvoltarea zonelor majore de dezvoltare (ex. concentrarea pe inovare, cercetare-dezvoltare, accesul la rețele europene) și dezvoltarea teritorială echilibrată.

- Dezvoltarea urbană durabilă are ca măsuri prioritare: susținerea dezvoltării economiei orașelor, îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane, susținerea dezvoltării infrastructurii de bază și a mobilității urbane în orașele României.

- Cooperare teritorială: Strategia UE pentru regiunea Dunării, cooperare teritorială europeană.

Această dezinstituționalizare a serviciilor trebuie să producă ca efecte comunități locale puternice și autonome care, pe lângă exercitarea atribuțiilor ce le revin, să aibă instrumentele și capacitatea necesare de a încuraja dezvoltarea locală sub toate aspectele sale.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020 (versiune disponibilă la data realizării Strategiei Județului Neamț)

Această strategie are ca și obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării, protecției mediului și coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile capabile să gestioneze resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată, economică și socială a regiunilor.

Obiectivele specifice ale acestei strategii sunt:

- Creșterea rolului și funcțiilor orașelor și municipiilor în dezvoltarea regiunilor, prin investiții care să sprijine creșterea economică, protejarea mediului, îmbunătățirea infrastructurii edilitare urbane și coeziunea socială;
- Creșterea eficienței energetice în sectorul public și/ sau rezidențial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂, în conformitate cu Strategia Europa 2020;
- Creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătățirea mobilității regionale și asigurarea serviciilor esențiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și inclusivă;
- Regenerarea zonelor defavorizate și stimularea incluziunii sociale a comunităților marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esențiale și condițiilor decente de trai;
- Creșterea economiilor regionale, prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor;
- Stimularea dezvoltării competitive și durabile a turismului la nivel regional și local, prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural cu potențial turistic și crearea/ modernizarea infrastructurii specifice de turism;
- Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității serviciilor de apă, reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate, luarea unor măsuri de prevenire a riscurilor și creșterea capacității de intervenție în situații de urgență.

Strategia de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

Această strategie își propune ca obiectiv general derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României.

În ceea ce privește prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională acestea se prezintă după cum urmează:

Tabelul 2.1: Priorități Strategia de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014 – 2020

Prioritate	Obiectiv specific
1. Îmbunătățirea capitalului uman	Creșterea ocupării în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile
	Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate
	Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate
	Promovarea incluziunii sociale, prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin

2.Dezvoltarea unei infrastructuri moderne	Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității, prin realizarea de investiții în infrastructura de transport
	Stimularea atractivității și economiei locale, prin creșterea accesului la infrastructura TIC de calitate
3. Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale	Sprijinirea inovării și competitivității mediului economic, promovarea rezultatelor obținute
	Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, în special a celui aplicat
	Îmbunătățirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate
	Sprijinirea exporturilor și a competitivității produselor locale la export
	Sprijinirea dezvoltării urbane
	Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale
4. Optimizarea utilizării și protejarea resurselor naturale	Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent
	Promovarea eficienței energetice
	Protejarea mediului și a biodiversității, prin realizarea de investiții

Pentru a asigura continuitatea cu perioada anterioară de programare (2007-2013) și a capitaliza rezultatele programelor și proiectelor implementate în acest cadru, viziunea și obiectivele generale pentru perioada 2014-2023 pleacă de la concluziile unei analize a obiectivelor și rezultatelor perioadei 2007-2013. Astfel, asemeni Agendei Locale 21 (Strategia județului pentru perioada 2007-2013) și Strategia de dezvoltare pentru perioada 2014-2020 țintește marile domenii ale dezvoltării durabile: social, economic și mediu. Obiectivele anterioare sunt preluate și reformulate/ structurate astfel încât să fie mai adaptate competențelor principalilor actori instituționali (Consilii Județene, Primării, structuri deconcentrate) activi la nivelul teritoriului județean, dar și capacității lor instituționale și spațiului lor bugetar.

În acest fel, prezenta Strategie încearcă să asigure un cadru pentru o mai mare eficacitate și eficiență a politicilor și programelor publice locale, având în vedere că Fondurile Structurale și de Investiții Europene (FSIE) alocate României vizează obținerea de rezultate concrete la nivel macro (nu doar la nivel de livrabil de proiect) socio-economic și reprezintă principala sursă de finanțare pentru dezvoltarea județului în perioada 2014-2020.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020

Această strategie are ca și obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării, protecției mediului și coeziunii

economice și sociale pentru comunități sustenabile capabile să gestioneze resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată, economică și socială a regiunilor.

Obiectivele specifice ale acestei strategii sunt:

- Creșterea rolului și funcțiilor orașelor și municipiilor în dezvoltarea regiunilor, prin investiții care să sprijine creșterea economică, protejarea mediului, îmbunătățirea infrastructurii edilitare urbane și coeziunea socială;

- Creșterea eficienței energetice în sectorul public și/ sau rezidențial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂, în conformitate cu Strategia Europa 2020;

- Creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătățirea mobilității regionale și asigurarea serviciilor esențiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și inclusivă;

- Regenerarea zonelor defavorizate și stimularea incluziunii sociale a comunităților marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esențiale și condițiilor decente de trai;

- Creșterea economiilor regionale, prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor;

- Stimularea dezvoltării competitive și durabile a turismului la nivel regional și local, prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural cu potențial turistic și crearea/ modernizarea infrastructurii specifice de turism.

CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC

Municipiul Suceava se numără printre cele mai vechi și mai importante așezări ale României. Timp de peste patru secole (1359 – 1775) a făcut parte din Principatul Moldova, din care peste două secole a fost reședință principală (capitală) iar între anii 1775 – 1918, în urma raptului teritorial Austriac, a devenit oraș al Imperiul Austriac (pământurile coroanei Regatului Galiției, Lodomeriei și Ducatul Bucovinei).

Bucovina a constituit nucleul Țării Moldovei între secolele XIV – XVI, aici fiind situate vechile capitale domnești, Siret și Suceava, unele dintre cele mai importante mănăstiri ctitorite de voievozii din dinastia Mușatinilor (Putna, Voroneț, Sucevița, Moldovița și Humor).

Chiar și după mutarea capitalei la Iași, partea de nord-vest a Moldovei a continuat să dețină un rol strategic și economic important în cadrul țării. Pe aici treceau drumurile comerciale spre Polonia și nordul Transilvaniei și tot aici activa una dintre cele mai vechi și bogate eparhii ale Bisericii Ortodoxe din Moldova, Episcopia de Rădăuți.

Istoria Bucovinei ca entitate distinctă începe în anul 1774, odată cu anexarea celei mai mari părți a ținuturilor Cernăuți și Suceava și a fostelor ocoale, devenite ținuturi, Câmpulung – Cernăuți (sau Câmpulung Ruses) și Câmpulung – Suceava, de către Imperiul Habsburgic.

În hărțile secolului al XVIII-lea, toponimul „Bucovina” (Bukowina Wald, Bois de Bukawina etc.) desemna zona împădurită aflată la nord-est de Cernăuți, între Sadagura și Hotin. Ulterior, în timpul administrației austriece, numele a ajuns să fie folosit pentru întregul teritoriu moldovenesc alipit.

Din luna martie 1849, Bucovina a devenit provincie autonomă cu statut special, depinzând direct de coroana imperială austriacă. Bucovina era împărțită în două ținuturi – Suceava și Cernăuți.

Orașul Suceava era reședința ținutului cu același nume, cuprinzând mai multe ocoale.

Unirea Bucovinei cu România a creat cadrul național propice dezvoltării mai rapide a societății românești contemporane și din acest punct de vedere se poate aprecia faptul că unirea din anul 1918 a deschis și un nou capitol în istoria ținuturilor Sucevei.

În ajunul celui de-al doilea război mondial, orașul Suceava era mai mult un centru negustoresc, unde se făcea schimbul produselor din zona de munte și de câmpie, industria orașului fiind reprezentată doar de două mori, o fabrică de mezeluri, o mică fabrică de zahăr, una de vopsele minerale, o presă de ulei, două tăbăcării și mai multe ateliere meșteșugărești.

După cel de-al doilea război mondial, Suceava cunoaștea o dezvoltare economico-socială, la început ca regiune cuprinzând și zona Botoșani, apoi ca județ din anul 1968 (fără județul Botoșani), astfel că în

partea de nord-est a orașului, pe malul Sucevei și în vest, în zona Șcheia, s-au concentrat cele mai importante obiective industriale ce prelucrau materii prime din această parte a țării (fabrici de hârtie, de prelucrare a lemnului, piese de schimb pentru mașini și utilaje, sticlărie, industrie alimentară, industrie ușoară).

Cadrul natural deosebit al comunei Slatina, prin bogățiile solului, păduri, locuri de pășunat, a favorizat apariția unor așezări omenești din cele mai vechi timpuri.

Cercetările efectuate în această zonă de către arheologi ai Muzeului Județean Suceava au identificat materiale datând încă din secolele XI – XIV. Urme de cultură materială aparținând secolelor XVI – XVII au fost descoperite în punctul numit Ploștina situat pe pârâul Mălina.

Această zonă ar fi aparținut satului Mălini, iar mai târziu ar fi devenit prima așezare a satului de azi Herla, considerat a fi cel mai vechi de pe această vale. Satul Găinești este o așezare veche, întemeiată de către Simion Găină, venit pe aceste meleaguri cu turma sa din Bucovina. Acest sat apare menționat încă din anul 1498. Localitatea Drăcenii (Slatina) a fost atestată ca așezare încă din secolul XV, din data de 15 septembrie 1498, în manuscrisul „Codicele Humorului” aflat la Mănăstirea Humorului. Aici sunt menționate cele trei localități de pe valea Suha Mare și Suha Mică: Mălini, Găinești și Drăcenii, ca sate.

Cea mai veche așezare menționată documentar în această zonă este satul Todirești – anul 1438 (M.D. Matei și E. Emandi), așezat în partea de est a comunei, pe partea dreaptă a Suhăi Mici, pe terasele acesteia care asigurau cele mai bune condiții pentru activitățile agricole. Satul Todirești a dispărut iar terenul este cuprins de satul Slatina.

Denumirea veche a satului Slatina, până în anul 1968, a fost Drăcenii. Așa a apărut menționat într-un hrisov de la Ștefan cel Mare din data de 15 septembrie 1498, (Academia Română, Codicele Humorului, fila 90), unde se găsește menționată așezarea Mălini cu cătunele ei, Drăcenii și Găinești, întinse în munte. În anul 1561, când domnitorul Alexandru Lăpușneanu construiește Mănăstirea Slatina, donează mănăstirii satele Mălini, Drăcenii și Găinești, ce au fost luate de la mitropolitul Grigorie în schimbul altor sate. Astfel, satele Drăcenii, Găinești și Mălini rămân în stăpânirea Mănăstirii Slatina până în anul 1863, când are loc secularizarea averilor mănăstirești, satele Găinești și Drăcenii trec în proprietatea Statului ca așezări componente ale comunei Mălini.

Prin legea din anul 1884, comuna Mălini a fost cedată Domeniului Coroanei, odată cu toate satele componente și cu veniturile lor.

Cele trei sate, Găinești, Drăcenii și Herla, rămânând în componența comunei Mălini până în anul 1908, când se despart de aceasta și formează comuna Găinești cu centrul de comună în satul Drăcenii. Această formă

administrativă s-a păstrat până în anul 1926, când s-a produs o nouă despărțire: satele Drăcenii și Herla formau comuna Drăcenii, iar satul Găinești forma o comună aparte.

Comunele Drăcenii și Găinești au evoluat separat din anul 1926 până în anul 1943, când s-au contopit din nou, formând comuna Drăcenii. În anul 1945 cele două comune s-au despărțit și au rămas separate până în anul 1968 când s-au unit și au format comuna Slatina, cu centrul de comună în satul Drăcenii, care și-a schimbat numele în Slatina după denumirea Mănăstirii Slatina, care se află la jumătatea distanței dintre cele două sate.

Între biserică și curtea de sud se află fosta reședință voievodală a domnitorului construită în anul 1561. Clădirea era inițial mult mai spațioasă, având fațada principală cu o lungime de 40 m. Casa Domnească păstrează uși și ferestre în stilul Renașterii. Intrarea în casele domnești se făcea printr-un portal, marcat de o frumoasă ramă de piatră, de pe latura dinspre biserică.

Imaginea 3.1: Casa domnească a Mănăstirii Slatina

Mănăstirea deține în patrimoniul Pisania datată încă din 1582. Piatra care conține pisania are formă pătrată, având în centru stema Moldovei (bourul). Inscricția în limba slavonă este săpată pe marginea pietrei și are următorul text: „Cu voia Tatălui și cu ajutorul fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, adică eu robul lui Dumnezeu, răposatul într-o credință Alexandru Voievod cu Doamna sa Ruxandra și cu de Dumnezeu dăruitele lui odrasle: Bogdan, Ioan, Petru și Constantin, a început a zidi hram într-un numele Schimbării la Față a Domnului, în anul 7069” (1561). Pe scutul stemei, stă scris cu litere mai mici următoarele: „Această piatră s-a pus în zilele egumenului Nil, în (anul) 7090 luna aprilie 8” (1582).

Imaginea 3.2: Pisania Mănăstirii Slatina

CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL

Analizând contextul cultural al județului Suceava, ne putem da seama că acesta se remarcă prin tradiții, obiceiuri și monumente.

Un rol important în viața culturală îl au și celelalte instituții de cultură, pe raza județului fiind incluse 29 muzee și colecții publice. De asemenea, se remarcă și Complexul Muzeal Bucovina, Muzeul Satului Bucovinean, Muzeul de Științele Naturii din Suceava, Muzeul Etnografic din Vatra Dornei, Muzeul „Arta Lemnului” din Câmpulung Moldovenesc, Muzeul Etnografic „Tehnici populare bucovinene” din Rădăuți, Centrul de ceramică neagră de la Marginea, precum și muzeele mănăstirilor Putna, Sucevița, Moldovița, Dragomirna.

Mănăstirile pictate, ouăle încondeiate, portul popular, bucătăria tradițională și tradițiile folclorice, precum și ornamentele astronomice bucovinene care se regăsesc pe casele din zonă, constituie comori de patrimoniu românesc.

Mănăstirile ortodoxe pictate au fost incluse de UNESCO printre capodoperele de artă ale lumii: Moldovița, Sucevița, Humor, Voroneț, Arbore, Probota. Alături de acestea sunt casele memoriale Nicolae Labiș, Ciprian Porumbescu, Ion Irimescu ce constituie o bogată zestre literară, etnografică și muzicală precum și principalele atracții turistice ale județului care au fost vizitate în anul 2018 de 806,8 mii vizitatori.

Pădurea a avut un rol însemnat în încheierea culturii materiale și spirituale și a influențat în mod hotărâtor arhitectura populară bucovineană. Mineritul, păstoritul, valorificarea importantului potențial hidroenergetic și muncile forestiere sunt câteva dintre activitățile economice ale arealului. De asemenea, ramurile agricole cum sunt cultivarea terenurilor, pomicultura, creșterea animalelor sau apicultura și valorificarea produselor astfel obținute, au îndelungate tradiții în zona de munte. Străvechile mici meșteșuguri din sfera prelucrării lemnului, din industria textilă sau cea a pielăriei, a ceramicii, a articolelor de artizanat sau a produselor alimentare cu specific local, sunt activități cu vechi tradiții în această zonă.

Județul Suceava se poate mândri și cu o serie de festivaluri de succes:

Suceava Jazz Festival – proiect desfășurat în parteneriat cu Fundația Sibiu Jazz Festival și o oportunitate de a realiza o conexiune cu o fostă Capitală Europeană a Culturii. Festivalul urmărește racordarea spectatorului sucevean la cele mai noi curente ale muzicii de jazz și poziționarea municipiului Suceava ca un punct de reper pe harta festivalieră a României, având în vedere faptul că în prezent nu există în Moldova un festival de jazz reprezentativ.

Festivalul FUSION de Muzică Stradală este un eveniment internațional care se desfășoară pe străzile Sucevei, în locuri neașteptate. În

programul festivalului se regăsesc genuri muzicale precum Jazz, Blues, Reggae, Pop, Rock, Folk, Swing, Flamenco, Salsa, Hip-Hop și multe altele. De asemenea, festivalul are o bogată ofertă de evenimente înainte și după manifestarea în sine. Este un eveniment intercultural. Muzica este un limbaj universal, nu doar artistic și de cultură tradițională la nivel mondial, dar care fortifică de asemenea valorile etice precum respectul, socializarea și participarea cetățenilor.

Caravana filmului European. Este un parteneriat între Uniunea Cineaștilor din România, Centrul Național al Cinematografiei, MDV Studio.

Evenimente desfășurate în parteneriat cu Regiunea Cernăuți, pe cultură tradițională, spectacole, târguri de meșteri populari, festivaluri stradale, campionat european și mondial de motocross, turism pe evenimente, festival internațional de folclor, de poezie, de umor.

Demystifying Bucovina – proiect desfășurat în parteneriat cu La Casa Amarilla din Barcelona. Proiectul își propune să promoveze bogăția artistică și culturală a Bucovinei, modul românului de a fi și de a gândi prin artă. Evenimentele constau în variate intervenții artistice (filme, documentare, pictură, fotografii, texte literare, poezie, dans etc.).

Personalități bucovinene

☐ Punctele prin care publicul poate să descopere personalitățile din județul Suceava (case memoriale, muzee, monumente):

- ☐ Fălticeni (Ion Irimescu, Lovinescu etc.);
- ☐ Mălini (Nicolae Labiș);
- ☐ Udești (Haralambie Mihăescu, Eusebiu Camilar, Magda Isanos etc.);
- ☐ Stupca (Ciprian Porumbescu);
- ☐ Putna (Mihai Eminescu, Zoe Dumitrescu Bușulenga);
- ☐ Vatra Dornei (Lucian Blaga, Ion Luca etc.);
- ☐ Rădăuți (Matei Vișniec);
- ☐ Gura Humorului (Olga Kobileanska);
- ☐ Cernăuți (Paul Celan etc.).

Prelucrarea lemnului

În Bucovina – „Țara Fagilor”, binecunoscută pentru întinderile vaste de păduri, meșteșugul prelucrării lemnului a prins contur încă din vremuri arhaice. Factorii istorico-geografici și-au pus accentul pe dezvoltarea culturii lemnului pe aceste meleaguri. Meșteșugul prelucrării lemnului în Bucovina diferă de la o zonă la alta, prezentând particularități în special datorită influențelor aduse de etnicii germani, polonezi sau slovaci colonizați imediat după anexarea acestei regiuni la imperiul Austro-Ungar (anul 1774) pe linia tehnicilor de lucru specifice.

În prezent se poate vorbi de o adevărată civilizație a lemnului în Bucovina, atât prin varietatea tehnicilor folosite la prelucrare, dar și prin importanța pe care o aveau obiectele confecționate din lemn în gospodăria bucovineană.

Îmbinând utilul cu frumosul, din lemn se făceau casele, șura, grajdul, poarta și gardul, mobilierul din interiorul caselor (lada de zestre, masa, patul, lăvița, blidarul), coveți, poloboace, lingurele, războiul de țesut, roata, fusul și furca pentru tors.

În prelucrarea lemnului s-au specializat dulgherii în construcția caselor, șurelor, grajdului, tâmplarii care făceau uși, ferestre și mobilier, dogarii care confecționau poloboace, ciubere, cofe.

De remarcat sunt decorațiunile de pe toate aceste obiecte având diverse forme geometrice sau florale.

În anul 1940 s-a înființat biblioteca comunei Slatina ce avea 200 de volume și purta denumirea „Domnița Ruxandra”. După anul 1949, numărul de volume a crescut la 900, pentru ca, la sfârșitul anului 1969, acestea să depășească numărul de 3.000 de volume. Conform datelor furnizate de INSSE în anul 2019 pe raza comunei funcționau 2 biblioteci ce dețineau 29.906 de volume.

Un important centru cultural și religios este Mănăstirea Slatina care a fost construită de către domnitorul Alexandru Lăpușneanu. Lucrările au fost începute în prima domnie (perioada 1552 – 1561) și au fost definitive în a doua domnie (perioada 1564 – 1568). La acea dată mănăstirea era cea mai mare, mai frumoasă și mai bine dotată din toată Moldova. Nicolae Iorga a scris despre Mănăstirea Slatina următoarele: „Ctitorul Alexandru Lăpușneanu a vrut să întrecă pe toți înaintașii și strămoșii săi prin clădirea acestei mănăstiri. Niciodată Ștefan cel Mare sau Petru Rareș nu au avut îndrăzneala și dărnicia ce trebuie pentru a dura o clădire așa de mare, așa de bogată și așa de felurită”.

Mănăstirea a avut perioade de înflorire dar și perioade când asupra ei s-au abătut mari nenorociri. Cea mai mare nenorocire a avut loc în anul 1821 când s-a înfăptuit lupta dintre eteria și turci și când s-a dat foc mănăstirii, distrugându-se clădirile anexe și jefuindu-se odăile bisericesti. Mănăstirea s-a refăcut în timpul mitropolitului Veniamin Costachi care s-a retras la Slatina între anii 1842 – 1846 și care este considerat al II-lea ctitor. Prin grijă a lui a fost refacerea gospodăriei mănăstirii și tot el a suportat cheltuielile refacerii picturii și a mobilierului bisericii. O altă nenorocire s-a abătut asupra mănăstirii la data de 9 februarie 1939 când mănăstirea a ars. În urma incendiului au fost distruse 57 de chilii gospodărești, stăreția și clopotnița, pierzându-se în același timp și toată arhiva mănăstirii. Alte distrugereri au avut loc în anul 1944 când în această zonă s-au purtat lupte între armatele germane și cele ruse care au jefuit pe rând mănăstirea.

După război, mănăstirea se refacea greu datorită lipsurilor, dar în anul 1949 vine ca stareț la Slatina părintele Ilie Cleopa, aducând de la Sihăstria 30 de călugări și luând măsuri urgente de redresare economică și de îmbunătățire a vieții monahale.

Mănăstirea a funcționat cu călugări până în anul 1960, când aceștia au fost trimiși la alte mănăstiri, lăsând la Slatina doar câțiva care să asigure paza bunurilor rămase. Averea mobilă a fost repartizată altor unități bisericești.

În anul 1962, la ordinul Mitropolitului Iustin Moiescu, la Slatina au fost trimise 6 măicuțe, stareța fiind maica Evelina Chirilescu.

Mănăstirea începea să se refacă, s-a restaurat turnul clopotniță, s-a introdus energie electrică în anul 1974, s-a introdus conducta de apă și s-au refăcut anexele gospodărești.

În anul 1977 la conducerea mănăstirii a venit Evelina Tănase care a început restaurări importante cu ajutorul mitropolitului Teoctist Arăpașu. S-a refăcut pictura, s-au înlocuit geamurile, acoperișul cu tablă de cupru, în anul 1992 s-a montat încălzirea centrală în biserica mare iar în anul 1998 s-a construit casa de oaspeți și alte îmbunătățiri.

Pe la Mănăstirea Slatina au trecut și au poposit o serie de personalități ale bisericii care și-au pus amprenta asupra dezvoltării vieții monahale: Mitropolitul Veniamin Costachi, Sofronie Miclescu, Calinic Miclescu, Ilie Cleopa, Antonie Plămădeală, Ciopron Ștefan-Partenie, Aurel-Adrian Hritcu, Murariu Dumitru-Dosoftei, Udișteanu Dumitru-Dionisie, Olaru Ilie-Emilian, Tănase Petru-Petroniu, Papacioc Anghel-Arsenie, Câmpanu Gheorghe-Gherasim, Flocea Gavril Gherantie, Gavrilă Vasile-Paisie, Morărescu Neculai-Haralambie, stareța Tănase Ioana-Evelina.

Mănăstirea este o necropolă clasică polifuncțională care astăzi îmbracă haină de sărbătoare, încântând și înduhovnicind credincioșii care vizitează această oază de spiritualitate. Aceasta se datorează spiritului gospodăresc dezvoltat al maicii starețe, care s-a dovedit a fi un bun administrator, dar și colaborării ei permanente cu duhovnicii și personalul monahal.

În decursul timpului, Mănăstirea Slatina a fost un mare centru de cultură și artă medievală românească. Ctitorul a înființat aici o bibliotecă cu cărți tipărite și manuscrise, precum și o școală de muzică, la care au învățat și tineri din Galiția. Aici s-au lucrat cu multă măiestrie țeșături, broderii, miniaturi și s-au copiat cronicile.

Mănăstirea Slatina a reprezentat un centru de cultură slavonă. Aici a viețuit cronicarul Isaia, devenit apoi egumen al mănăstirii și apoi episcop al Rădăuților (perioada 1572 – 1580). El a copiat *Letopisețul de la Putna* (scris în limba slavonă înainte de anul 1561 și considerat cea mai veche cronică din Moldova), un cronograf până la anul 1425, o cronică bulgărească și una

sârbească. Când a devenit episcop la Rădăuți, el a lăsat la Slatina o adevărată școală de caligrafi și miniaturiști.

Mănăstirea Slatina se află pe lista monumentelor istorice din județul Suceava, fiind compusă din șapte obiective: Biserica „Schimbarea la Față”, paraclisele cu hramurile „Sfinții Trei Ierarhi” și „Sfântul Nicolae”, trapeza, fântâna, turnurile și zidul de incintă. Biserica mare are un plan în formă triconică, fiind împărțită în pronaos, naos și altar. Turla naosului este decorată cu ocnițe, iar ferestrele prezintă elemente gotice.

Alte lăcașe de cult din comuna Slatina sunt:

- **Biserica Sfinții Voievozi** din Slatina;
- **Biserica Ortodoxă răsăriteană Sfântul Prooroc Ilie** – Slatina;
- **Biserica Ortodoxă pe Stil Nou Sfântul Petru** din Herla;
- **Biserica Găinești**.

Imaginea 4.1: Mănăstirea Slatina

Evenimentul important pentru comunitate este **Hramul Mănăstirii Slatina de pe 6 august**. Este o zi importantă pentru una dintre cele mai vechi așezări monahale din zona Fălticeni. Praznicul Schimbării la Față îi reunește deopotrivă pe clerici și mireni la ctitoria domnitorului Alexandru Lăpușneanu.

În fiecare an pe 6 august, curtea mănăstirii este plină de oameni. La evenimentul religios sunt prezenți egumeni și starețe de la mai multe mănăstiri din județul Suceava.

Festivalului de Datini și Obiceiuri de iarnă

Sărbătorile de iarnă din comuna Slatina readuc în atenție frumusețea și unicitatea tradițiilor străbune. Pentru că nu vor să fie date uitării și, mai cu seamă să le cunoască și tânăra generație, în localitate are loc un spectacol de datini și obiceiuri. Comuna Slatina este gazda acestor manifestări ce se desfășoară pe data de 27 decembrie.

Evenimentul este organizat în Lunca Mănăstirii, la ieșirea din satul Slatina. Spectacolul de datini și obiceiuri are în program momente susținute de grupurile locale de elevi „Domnița Ruxandra” din Herla și „Mitic” din Găinești, coordonate de profesori inimoși, iubitori de tradiții.

În cadrul manifestării este prezentat și un obicei specific acestor locuri numit „Jocul cel Mare”.

La eveniment sunt invitați și oaspeți de seamă din zona folclorului. Străjerii din Dolheștii Mici prezintă o suită de dansuri populare și jocuri de pe Valea Șomuzului, în timp ce Ceata din Boroaia aduce urșii, caprele, ofițerul, fanfara și un suflător de flăcări. Programul include și reprezentația Caprelor din Mălini.

Imaginea 4.2: Festival de datini și obiceiuri

CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV

Județul Suceava este situat în partea de nord-est a României, învecinat la nord cu Ucraina, la est cu Județul Botoșani, la sud-est cu județul Iași, la sud cu județele Neamț și Harghita, la sud-vest cu județul Mureș iar la vest cu județele Bistrița Năsăud și Maramureș.

Județul Suceava are în componență următoarele unități administrativ-teritoriale:

- 5 municipii: Suceava – municipiu reședință de județ, Fălticeni, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei;
- 11 orașe: Gura Humorului, Siret, Solca, Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea și Vicovu de Sus;
- 98 comune, cu 379 sate.

Figura 5.1: Județul Suceava în contextul Regiunii Nord – Est

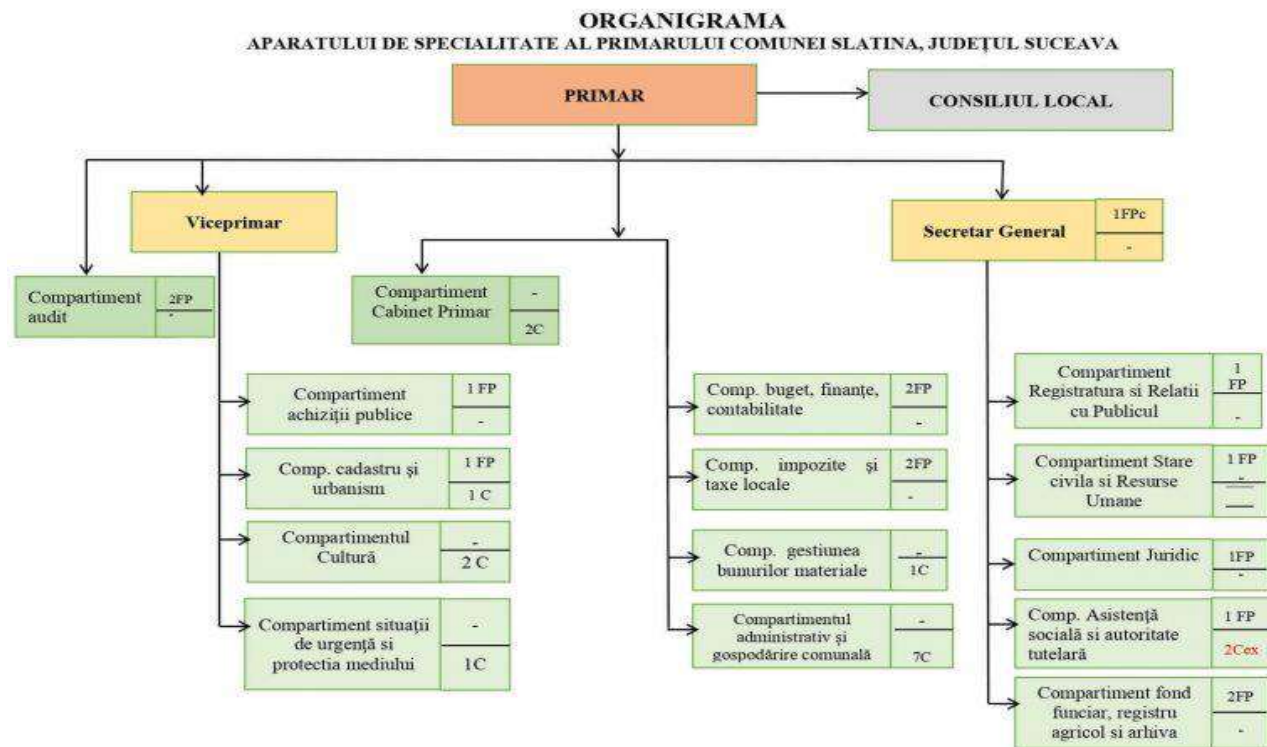

Figura 5.2: Organigrama comunei Slatina pentru aparatul de specialitate al primarului, 2019

Tabelul 5.1: Suprafața fondului funciar după modul de folosință din comuna Slatina (ha) (Sursa: INSSE)

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	2010	2011	2012	2013	2014
Total	11.958	11.958	11.958	11.958	11.958
Agricolă	3.399	3.399	3.399	3.399	3.399
Arabilă	910	910	910	910	910
Pășuni	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365
Fânețe	1.121	1.121	1.121	1.121	1.121
Livezi și pepiniere pomicole	3	3	3	3	3
Terenuri neagricole total	8.559	8.559	8.559	8.559	8.559
Păduri și altă vegetație forestieră	8.212	8.212	8.212	8.212	8.212
Ocupată cu ape, bălți	242	242	242	242	242
Ocupată cu construcții	64	64	64	64	64
Căi de comunicații și căi ferate	36	36	36	36	36
Terenuri degradate și neproductive	5	5	5	5	5

Suprafața fondului funciar a comunei Slatina nu a înregistrat modificări în decursul celor 5 ani, 2010 - 2014. Valorile cele mai mari se înregistrează pentru suprafețele ocupate cu păduri și altă vegetație forestieră ocupând 68,7% din UAT Slatina, urmată de suprafața agricolă care ocupă 29,4%.

Având în vedere că suprafața cea mai mare este deținută de păduri și alte vegetații forestiere, în detrimentul celor agricole, deducem că principala activitate economică pe care o întreprind locuitorii din comună este industria și prelucrarea lemnului.

În Uniunea Europeană - spațiul rural este definit prin recomandarea 1296 din anul 1926, în care un teritoriu de interior sau de coastă (continental sau litoral) caracterizat prin sate și orașe mici, principalele activități sunt agricole și silvice, activități de agro-cultură și pescuit, activități de agrement și petrecere a timpului liber, activități de mică industrie.

La nivelul Uniunii Europene, spațiul rural ocupă aproximativ 90% din suprafață și 27% din populație.

Există țări care nu au populație rurală și țări în care ponderea populației rurale este de 45% (România, Slovenia, Slovacia, Polonia, etc)

Din punct de vedere economic, există:

Spațiul rural intermediar este amplasat într-o zonă în care forța de atracție a urbanului este foarte scăzută (15 – 50 km). Se caracterizează prin:

- Spațiul rural periurban;
- Spațiul rural intermediar;

- Spațiul rural periferic marginalizat sau defavorizat.

Spațiul rural periurban sau preorășănesc

Geografic este amplasat în imediata vecinătate a centrelor urbane și se întinde pe o distanță egală cu forța de atracție sau de contaminare a centrului urban (1 – 5 km).

Aceste spații se caracterizează prin:

- veniturile populației sunt preponderent non-agricole;
- arhitectura este dominată de volumetria urbană;
- economia este dezvoltată și dominată de infrastructura comercială și industrială a urbanului;
- aici sunt amplasate centrele comerciale mari și majoritatea industriilor; migrația este pozitivă;
- aceste spații au scop rezidențial pentru locuitorii din urban.

Spațiul rural intermediar

Aceste spații sunt principalul atractor al investițiilor din economie pentru că prețul factorilor de producție este redus (prețul muncii, prețul pământului, prețul timpului).

- economia este dominată de agricultură;
- veniturile populației sunt agricole;
- arhitectura este specifică ruralului național;
- sâmburii de dezvoltare economică sunt dați de industriile de depozitare și procesare a materiilor prime agricole;
- migrația este negativă;
- populația se caracterizează prin îmbătrânire.

Spațiul rural periferic sau defavorizat

Economia este dominată de serviciile publice (învățământ, sănătate, securitate personală, susținere socială).

Resursele economice sunt puține și greu de pus în valoare (altitudini mari, zone secetoase sau cu inundații, zone cu terenuri degradate, zone fără infrastructură tehnică).

Procesul de depopulare este accentuat în lipsa activităților economice. Veniturile populației sunt mai mici cu peste 25% față de media națională.

Infrastructura din spațiul urban acționează ca un magnet pentru populația din spațiul rural. Aici sunt atrase principalele resurse: forță de muncă, personal calificat, tineri, resurse naturale, ș.a..

Ca urmare a posibilităților limitate din spațiul rural, populația își alocă principalele resurse în mediul urban:

- efectuează cumpărături – produse de alimentație, produse de întreținere, îmbrăcăminte, ș.a.;
- frecventează unitățile de alimentație publică;
- utilizează servicii din mediul urban, ș.a..

Prin posibilitatea accesării unei game vaste de servicii și produse, populația din mediul rural este atrasă de spațiul urban, contribuind la creșterea economiei locale. Principala resursă atrasă către mediul urban este resursa umană.

Din punct de vedere administrativ, comuna Slatina se învecinează la:

- La Nord – comuna Valea Moldovei;
 - La Sud-Est – comuna Mălini;
 - La Sud-Vest – comuna Stulpicani;
 - La Nord-Vest – comuna Frasin;
- La Nord – orașul Gura Humorului – Voroneț.

Figura 5.3: Amplasarea comunei Slatina în județul Suceava

Satul Slatina este satul de reședință și centru administrativ al comunei, având o suprafață a intravilanului de 196,46 ha dintre care 26,2 ha sunt ocupate de curți și construcții.

Satul Herla este situat în partea de sud-est de Slatina, la o distanță de 1 km, având o suprafață a intravilanului de 199,3 ha din care 20,29 ha ocupată de curți și construcții.

Satul Găinești este situat în partea de vest de Slatina la o distanță de 3 km cu o suprafață a intravilanului de 223,84 ha, 47,36 ha fiind ocupată de curți și construcții.

Comuna Slatina se situează pe o rază de 50 km față de două centre urbane importante ale județului Suceava, la 27 km distanță față de municipiul Fălticeni și 45 km distanță față de municipiul Suceava.

Tabelul 5.2: Numărul locuințelor existente în comuna Slatina (număr) (Sursa: INSSE)

Anul	1990	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Comuna Slatina	1.368	1.856	1.969	1.981	1.999	1.998	1.996	2.006	2.011	2.014

Locuința (apartamentul) este construcția formată din una sau mai multe camere de locuit situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută în general cu dependențe (bucătărie, baie etc.) sau alte spații de deservire, independentă din punct de vedere funcțional, având intrare separată din casa scării, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie.

Conform datelor furnizate de INSSE în anul 1990, pe teritoriul comunei Slatina existau 1.368 locuințe, în anul 2012 numărul acestora a atins valoarea de 1.856, iar în anul 2020 numărul acestora a crescut până la 2.014 locuințe. Înregistrându-se o majorare de 47,22% în anul 2020 comparativ cu anul 1990.

Tabelul 5.3: Autorizații de construire în comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități)	28	25	25	26	23	16	12	12	13
Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Alte clădiri	16	17	6	20	9	-	7	6	9

În ceea ce privește autorizațiile de construire, cele mai multe au fost emise în anul 2015 (48) iar cele mai puține în anul 2017 (16), se constată astfel o tendință descendentă a numărului de autorizații emise, cauza fiind emigrarea localnicilor în țările străine sau în zonele mai dezvoltate. Majoritatea autorizațiilor au fost eliberate pentru construirea clădirilor rezidențiale.

Tabelul 5.4: Situația unităților medico-sanitare (Sursa: INSSE)

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Cabinete medicale de familie	-	-	1	1	1	1	1	1
Cabinete stomatologice	-	-	-	-	-	-	1	-
Farmacii	-	1	1	1	1	1	1	1
Puncte farmaceutice	1	2	2	2	1	1	1	1

În ceea ce privește situația sistemului medical din comuna Slatina în anul 2019, se constată că își desfășoară activitatea un singur cabinet medical, o farmacie și un punct farmaceutic în anul 2019.

Tabelul 5.5: Situația personalului medico-sanitar (Sursa: INSSE)

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Medici	1	1	1	1	1	1	1	1
din total medici: medici de familie	1	1	1	1	1	1	1	1
Stomatologi	-	-	-	1	-	-	1	-
Farmacisti	-	1	1	1	1	1	1	2
Personal sanitar mediu	2	2	3	5	3	2	2	4

Numărul personalului medico-sanitar este constant, cu un singur medic de familie în perioada analizată.

Conform informațiilor disponibile pe site-ul Institutului Național de Statistică numărul farmaciștilor se modifică în anul 2019, activând doi farmaciști în comună.

Personalul sanitar mediu fluctuează în perioada analizată, fiind angajate între 2 și 5 persoane, maximul înregistrându-se în anul 2015.

Potrivit sondajului de opinie realizat în rândul comunității Slatina privind satisfacția față de rețelele edilitare, utilități/servicii publice, au reieșit următoarele răspunsuri:

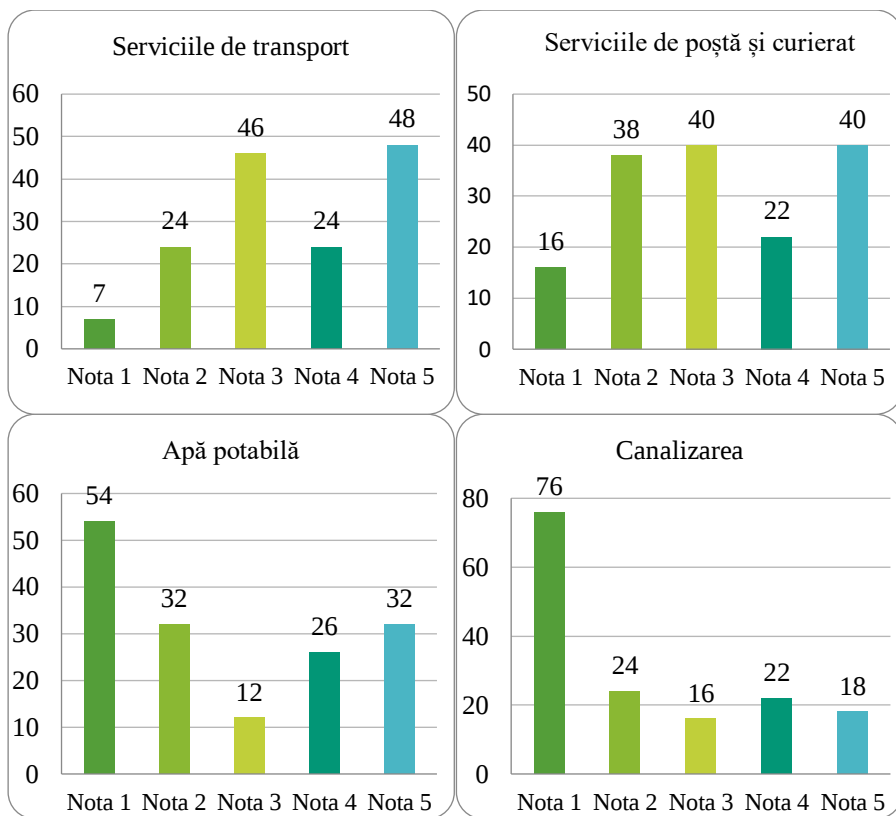

Figura 5.4: Nivelul de satisfacție pentru infrastructura comunei Slatina

În ceea ce privește mulțumirea locuitorilor față de serviciile de transport, se constată faptul că 32,2% dintre respondenți au acordat nota 5, 30,87% nota 2, iar pentru notele 2 și 4 ponderile sunt egale, de 16,1%, ceea ce rezultă o satisfacție medie spre ridicată la nivelul comunei Slatina. **Din acest punct reiese necesitatea unei investiții/ atragerea de investitori pentru serviciile de transport, îmbunătățirea/ extinderea parcului auto, reducerea timpilor de așteptare al autobuzelor/ microbuzelor, îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru transportul public pentru a reduce timpul petrecut în trafic.**

Mulțumirea față de serviciile de poștă și curierat se remarcă prin notele majoritare acordate ca fiind 3 și 5, fiecare reprezentând 25,64%, urmate de nota 2 cu o pondere de 24,35%. **Sunt recomandate măsuri de**

îmbunătățire/ modernizare/ digitalizare pentru a reduce timpul de livrare și creșterea gradului de precauție privind produsele livrate, pentru a reduce numărul pachetelor deteriorate precum și creșterea nivelului de acoperire pentru ca livrările să poată fi realizate pe un areal mai mare.

Aprecierea apei potabile și a canalizării a scos la iveală faptul că locuitorii comunei Slatina sunt nemulțumiți de această componentă. Astfel, 34,62% respondenților au atribuit nota 1 pentru rețeaua de apă potabilă și 48,72% pentru rețeaua de canalizare. **Sunt necesare măsuri de extindere/ modernizare pentru a satisface nevoile locuitorilor privind serviciile tehnico-utilitare.**

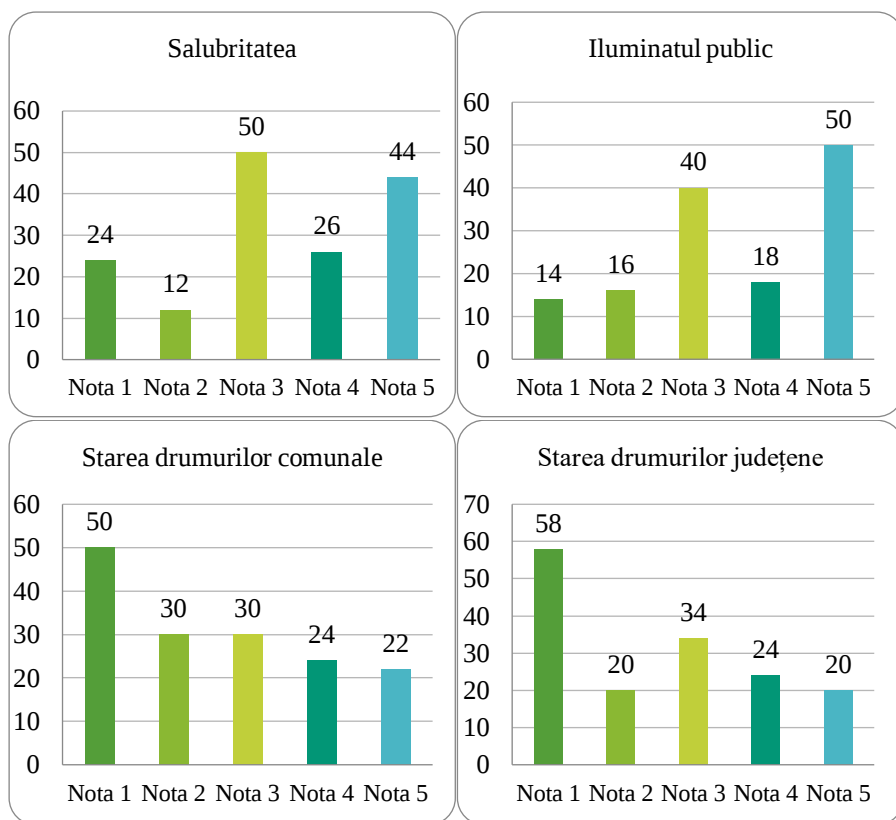

Figura 5.5: Nivelul de satisfacție pentru infrastructura comunei Slatina

În ceea ce privește mulțumirea locuitorilor față de serviciile de salubritate, constatăm că 32% dintre respondenți au acordat nota 3, 28,2% nota 5, ceea ce rezultă o satisfacție medie spre ridicată la nivelul comunei

Slatina. **Sunt necesare investiții pentru îmbunătățirea sistemului de salubritate, creșterea gradului de colectare selectivă, reciclare.**

Mulțumirea față de iluminatul public se remarcă prin nota majoritară acordată ca fiind 5 (36,23%), urmată de nota 3 cu o pondere de 28,98%. **Se pot realiza măsuri de îmbunătățire a rețelei de iluminat public în viitorul apropiat, extinderea cât și modernizarea stâlpilor de iluminat cu panouri fotovoltaice.**

Privind starea drumurilor comunale, locuitorii respondenți din comuna Slatina au acordat în majoritate nota 1 (32%), urmând notele 2 și 3 fiecare în proporție de 19,23%. **Concluzionăm faptul că sunt necesare măsuri pentru a crește gradul de mulțumire al populației privind modernizarea drumurilor comunale.**

Potrivit analizei stării drumurilor județene, cele mai multe voturi au fost obținute de nota 1 (37,18%), urmată de nota 3 în proporție de 21,79%. **Concluzionăm că sunt necesare investiții în ceea ce privește îmbunătățirea stării drumurilor județene în perioada următoare.**

Potrivit sondajului de opinie realizat în rândul comunității Slatina privind nivelul de mulțumire față de serviciile medicale/ sociale oferite, au rezultat următoarele răspunsuri:

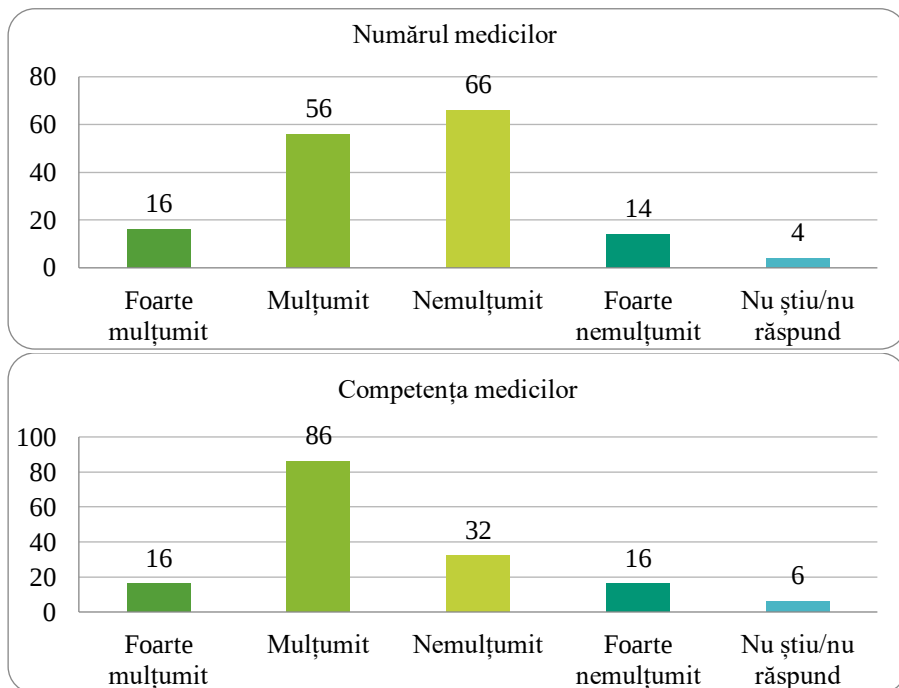

Figura 5.6: Nivelul de mulțumire față de medici

Privitor la numărul medicilor, răspunsul preponderent al populației este de “Nemulțumit” reprezentând 42,3% din răspunsuri, răspunsul de “Mulțumit” reprezintă doar 35,89%.

În ceea ce privește competența medicilor, reiese faptul că populația respondentă de la nivelul comunei este în cea mai mare parte mulțumită de acest aspect, 65,38% dintre respondenți oferind un răspuns pozitiv. **Atragerea de medici și personal medical este o necesitate pentru comunitate, creșterea satisfacției locuitorilor ar putea spori prin realizarea unor cursuri de specialitate de către medici, creșterea interesului față de bunăstarea pacienților, accesul la aparatură/echipamente necesare pentru consultații/ operații.**

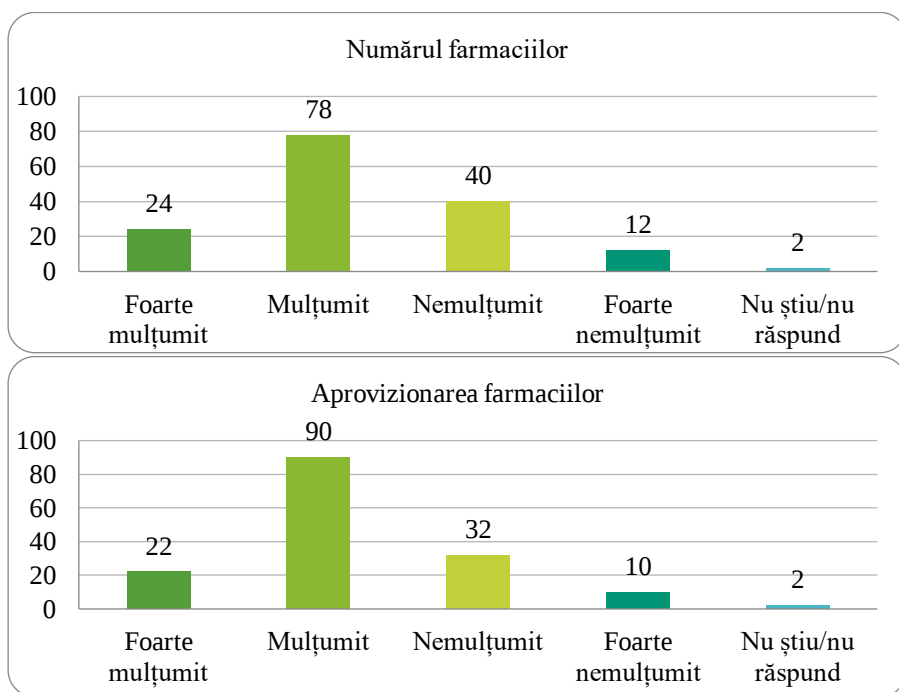

Figura 5.7: Nivelul de mulțumire privind farmaciile

În ceea ce privește satisfacția față de farmacii, majoritatea respondenților se consideră mulțumiți și foarte mulțumiți de acestea. **Însă, pentru a crește nivelul de mulțumire s-ar putea îmbogăți gama de medicamente disponibile în farmacii și înființarea de farmacii în zonele lipsite de acestea sau cu o densitate mult mai redusă față de alte zone ale comunei.**

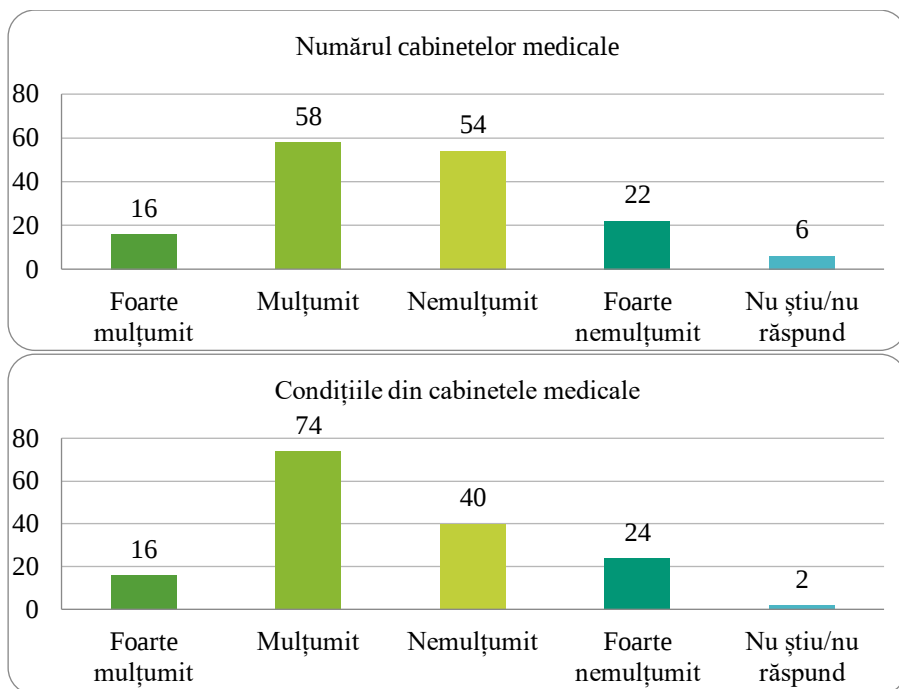

Figura 5.8: Nivelul de mulțumire privind cabinetele medicale

Analizând răspunsurile locuitorilor cu privire la numărul cabinetelor medicale, majoritatea (37,18%) au acordat răspunsul „Mulțumit”, urmând ca 34,61% dintre respondenți să fie nemulțumiți de acest factor, creându-se un nivel de satisfacție mediu.

Pe de altă parte, în privința condițiilor acestora situația este mai pozitivă, astfel 47,43% dintre respondenți au acordat răspunsul „Mulțumit”. **Sunt necesare investiții pentru îmbunătățirea condițiilor oferite de cabinetele medicale precum și numărul acestora, dotarea cu noi echipamente, reabilitarea cabinetelor dacă este cazul și creșterea numărului acestora pentru a reduce gradul de nemulțumire.**

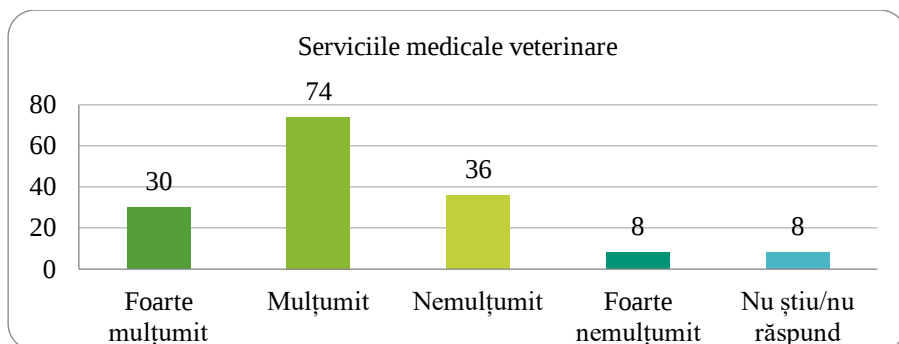

Figura 5.9: Nivelul de mulțumire privind serviciile medicale veterinare

Serviciile medicale veterinare, în opinia locuitorilor din comuna Slatina, sunt văzute ca fiind mulțumitoare de către aproximativ 66,67% dintre aceștia.

Concluzionăm faptul că se poate interveni pentru a crește gradul de mulțumire al populației, prin realizarea unor investiții suplimentare și dotarea cu noi echipamente.

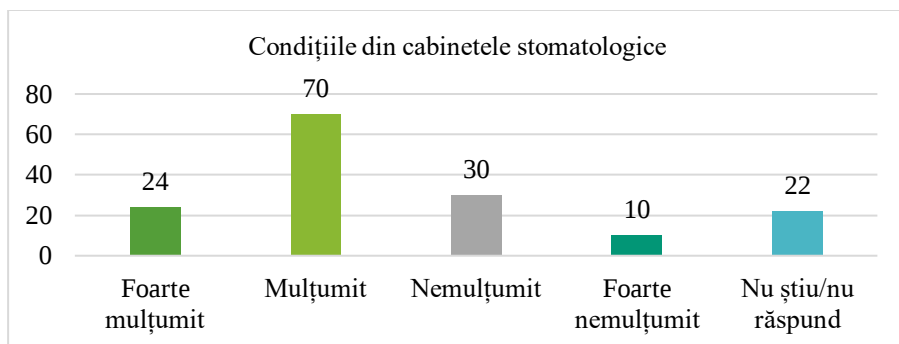

Figura 5.10: Nivelul de mulțumire privind cabinetele stomatologice

În ceea ce privește condițiile oferite în cabinetele stomatologice, majoritatea respondenților (60,25%) oferă un răspuns pozitiv.

Se recomandă investiții în perioada următoare pentru a menține/ îmbunătăți condițiile oferite de cabinetele stomatologice, dotarea cu noi echipamente, reabilitarea cabinetelor dacă este cazul.

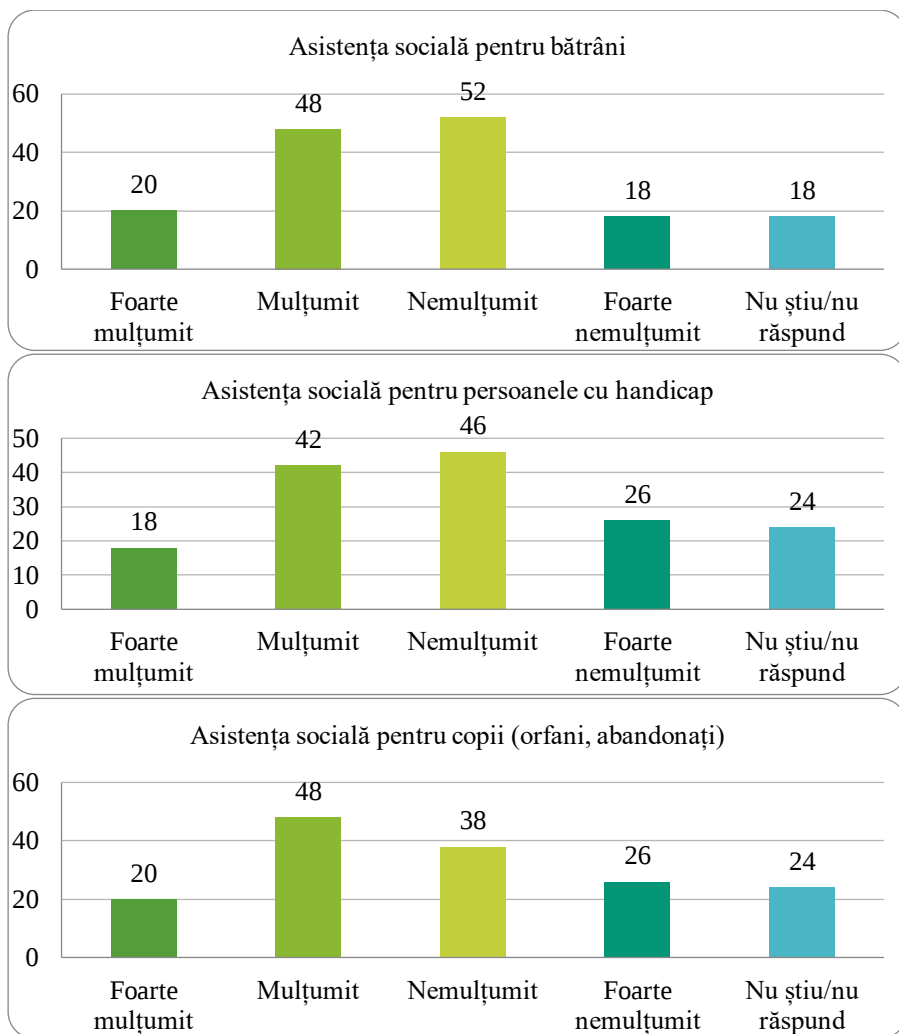

Figura 5.11: Nivelul de mulțumire privind serviciile sociale

Privind asupra celor trei tipuri de asistențe sociale, ponderea majoritară este în favoarea răspunsului “Nemulțumit” (cu excepția „Asistenței sociale pentru copii”). **Se observă necesitatea de investiții pentru dezvoltarea asistenței sociale pentru cele trei categorii de persoane analizate, respectiv realizarea de centre sociale.**

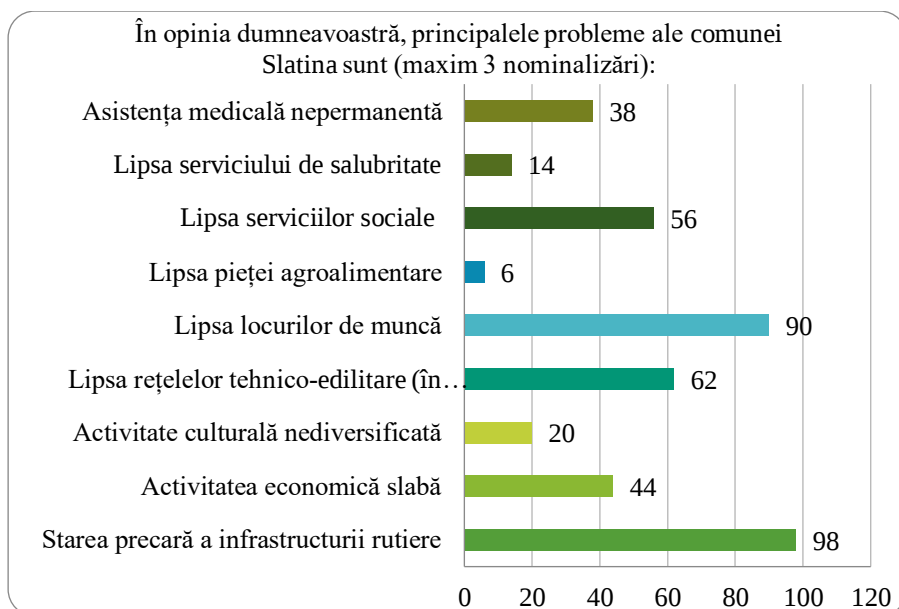

Figura 5.12: Opinia publicului privind problemele comunei Slatina

Opinia locuitorilor scoate în evidență faptul că, cea mai mare problemă a comunității este starea precară a infrastructurii rutiere (22,89%), urmată de lipsa locurilor de muncă și lipsa rețelilor tehnico-edilitare.

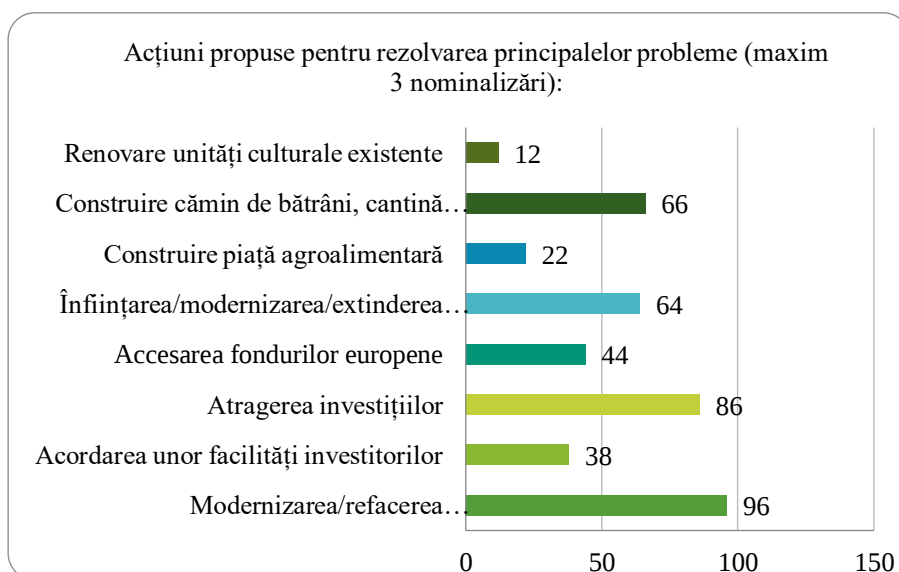

Figura 5.13: Acțiuni propuse de public pentru rezolvarea principalelor probleme

Ca principale acțiuni propuse de respondenți se regăsesc: modernizarea/ refacerea infrastructurii rutiere, atragerea investițiilor, construirea de centre pentru asistență socială, înființarea/ modernizarea/ extinderea rețelelor tehnico-utilitare precum și alte acțiuni expuse în graficul 5.13.

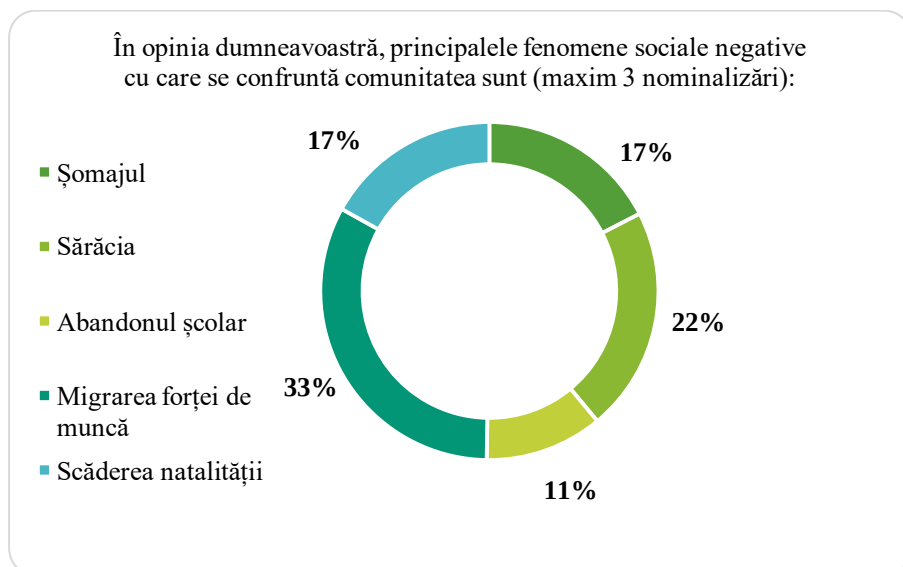

Figura 5.14: Fenomene sociale negative din comuna Slatina

În ceea ce privește fenomenele sociale negative (figura 5.14), constatăm faptul că pe primele două locuri se află migrarea forței de muncă și sărăcia. Lipsa unor locuri de muncă suficient remunerate poate influența decizia locuitorilor de a părăsi comuna. **Susținerea antreprenoriatului local și atragerea unor investitori externi pot fi cheile de păstrare a forței de muncă și dezvoltare a comunei Slatina.**

CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE

Sistemul de educație este administrat:

- **La nivel național** de Ministerul Educației Naționale (MEN);
- **La nivel central**, în cooperare, cu alte ministere (de ex. Ministerul Finanțelor Publice pentru finanțarea instituțiilor școlare) și structuri instituționale subordonate Guvernului;
- **La nivel local**, de către inspectoratele școlare județene, ca instituții locale subordonate.

Ministerul Educației Naționale organizează și conduce sistemul național de educație, învățământ, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare având ca parteneri atât instituțiile subordonate, cât și instituțiile aflate în coordonare.

Ministerul Educației Naționale asigură relația cu Parlamentul, Consiliul Economic și Social și exponenți ai societății civile în probleme specifice domeniului său de activitate.

Legislație

Cadrul legal general pentru organizarea, administrarea și funcționarea educației în România este stabilit prin:

- Constituție (cap.2, art.32);
- Legea Educației Naționale – lege organică;
- Legi ordinare și ordonanțe de guvern.

Procedurile și regulamentele specifice sunt stabilite prin hotărâri ale guvernului și ordine ale Ministerul Educației Naționale.

Sistemul de educație național

- Are un caracter deschis, permițând mobilitatea elevilor, prin transfer de la o unitate școlară la alta, de la o clasă la alta, de la un profil la altul și de la o filieră la alta;
- Are un caracter pluralist (școli publice sau private, în sistem de alternativă educațională) și asigură modalități de școlarizare în limba oficială a statului (limba română), în limbile materne ale elevilor aparținând minorităților naționale sau în limbi de circulație internațională.

În România învățământul constituie prioritate națională.

Sistemul educativ național cuprinde unități de învățământ de stat, particulare și confesionale, autorizate sau acreditate. Instituțiile de învățământ sunt administrate de autoritățile locale.

Statul asigură cetățenilor României, precum și cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

În România sunt valabile numai diplomele recunoscute de statul român, conform legislației în vigoare.

Învățământul general obligatoriu este de 11 clase și cuprinde învățământul primar, învățământul secundar inferior și primii 2 ani ai învățământului secundar superior.

Învățământul de stat este gratuit.

Formele de organizare a învățământului preuniversitar sunt: învățământ cu frecvență și învățământ cu frecvență redusă. Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență.

Nivelurile sistemului de educație

Educația timpurie (0 – 6 ani) formată din:

- nivelul antepreșcolar (0 – 3 ani);
- învățământul preșcolar (3 – 6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare. În instituțiile de stat educația timpurie este gratuită.

Învățământul primar (ISCED 1) cuprinde:

- clasa pregătitoare;
- clasele I – IV.

Învățământul secundar inferior sau gimnazial (ISCED 2)

Învățământul secundar inferior sau gimnazial, care cuprinde clasele V—VIII. Accesul la nivelul superior se realizează prin examen de evaluare națională și de repartizare în unități de învățământ secundar superior.

Învățământul secundar superior (ISCED 3) poate fi:

- învățământ liceal, care cuprinde clasele de liceu IX-XII/XIII, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică;
- învățământ profesional cu durata de minimum 3 ani. Absolvenții învățământului profesional care promovează examenul de certificare a calificării profesionale pot urma cursurile învățământului liceal.

Învățământul terțiar nonuniversitar (ISCED 4)

- învățământ profesional;
- învățământ tehnic;
- învățământ postliceal.

Învățământul superior (ISCED 5 – 8)

Învățământul superior este organizat în universități, academii de studii, institute, școli de studii superioare, denumite instituții de învățământ superior sau universități, autorizate provizorii sau acreditate. Pot să se înscrie în învățământul superior absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat. Condițiile de admitere sunt diferite de la o instituție la alta.

Structura învățământului superior reflectă principiile procesului Bologna:

- studii de licență;
- studii de master;
- doctorat.

Educația adulților cuprinde programe de formare la toate nivelurile de calificare, organizate în sectorul public sau privat.

Învățământul pentru populația din comuna Slatina a început în anul 1858, când s-a înființat o școală pe lângă Mănăstirea Slatina, pe baza unui „așezământ al domniei Moldovei”. În anul 1865 cetățenii din Găinești au solicitat mutarea școlii de la mănăstire în satul lor, lucru care a fost acceptat, dar mult mai greu a fost pentru copiii din Drăcenii din cauza distanței. Școala din Drăcenii (Slatina) a fost înființată în anul 1890 de către organele administrației locale cu sprijinul Administrației Domeniului Coroanei din Mălini. Cursurile au început la data de 17 decembrie 1890 cu 47 de școlari (32 de băieți și 15 fete). Cel dintâi învățător a fost Constantin Lateș.

Numărul mare de școlari a determinat administrația locală să ia măsuri de extindere a spațiului cu 5 săli de clasă în anul 1909 și o anexă pentru atelier.

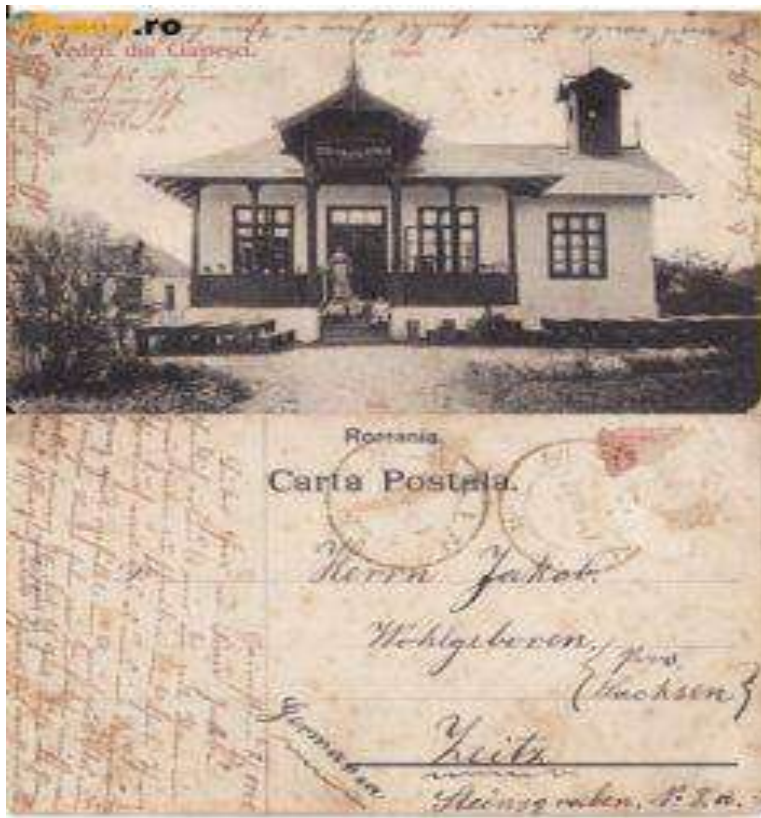
Școala din Herla a fost construită în anul 1934, învățători fiind Grigoriu Ioan și Grigoriu Aura. Între anii 1962 – 1963 s-a construit un local de școală și în cătunul Lupoia, ce a funcționat cu clase simultane până în anul școlar 2010/2011 inclusiv.

La Găinești, prima școală a luat ființă în anul 1865 iar la deschiderea acesteia a luat parte revizorul școlar N. Vicol. Mai mult decât atât, sufletul învățământului găineștean a fost dat de renumitul învățător Pavel Herescu, președinte al Asociației Învățătorilor din județul Suceava, în perioada 1912 – 1913.

Timp de 30 de ani (1888 – 1918), acesta și-a demonstrat măiestria nu numai de dascăl ci și ca un eficient organizator, culegător de folclor local, bun colaborator al lui Artur Gorovei la revista „Șezătoarea” și autor de manuale școlare. Ca metodist, s-a făcut remarcat prin Monografia Școlii Găinești, în care explica cum se practica pe atunci învățământul și pe care a publicat-o în anul 1910. Tot el a cules multe ghicitori, înmănunchiate în

volumul „Bulgăre de aur în piele de taur”, într-o ediție îngrijită de Radu Nicolescu, la Ed. Minerva, București, anul 1975.

Pentru toate faptele sale, a fost primul învățător din județ căruia ministrul Spiru Haret i-a acordat o medalie intitulată „Răspłata muncii pentru învățământul primar” în anul 1898.

Imaginea 6.1: Vedere istorică cu școala din Găinești

Populația școlară a crescut mult în perioada anilor 1970 – 1980, la școală existau clase paralele, iar după anul 1990 a început să scadă constant din cauza politicii în domeniul natalității cât și plecării familiilor tinere în străinătate la muncă, luându-și copiii cu ei. În prezent s-a ajuns la un singur rând de clase, dar și efectivul elevilor pe clase a scăzut.

Tabelul 6.1: Unitățile școlare din comuna Slatina (2012-2019) (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	2	2	2	2	2	2
Primar și gimnazial (inclusiv învățământul	2	2	2	2	2	2

special)						
----------	--	--	--	--	--	--

Comuna Slatina are în dotarea sistemului educațional două școli pentru învățământul gimnazial și primar, iar numărul acestora a rămas constant în perioada 2014-2019.

Imaginea 6.2: Școala gimnazială Alexandru Lăpușneanu, Slatina

Tabelul 6.2: Populația școlară pe niveluri de educație la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	735	686	692	699	660	664
Copii înscriși în grădinițe	169	159	180	192	176	168
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	566	527	512	507	484	496
Elevi înscriși în învățământul primar	240	260	284	307	299	306
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	326	267	228	200	185	190

Conform datelor furnizate de INSSE, constatăm că există o tendință descendentă cu privire la numărul populației școlare, prezentând o diminuare în anul 2019 de 9,66% comparativ cu anul 2014.

În ceea ce privește elevii înscriși în învățământul primar, observăm faptul că numărul acestora a crescut de-a lungul anilor dar s-a diminuat cel al elevilor înscriși în învățământul gimnazial.

Tabelul 6.3: Personal didactic pe niveluri de instruire, în perioada 2013 – 2019 la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	47	50	48	47	48	47	45
Învățământ preșcolar	7	7	7	7	8	8	8
Învățământ primar și gimnazial	39	43	42	40	40	39	37
Învățământ primar	14	14	15	16	17	17	16
Învățământ gimnazial	25	29	26	24	23	22	21

Cadrele didactice sunt un factor decisiv în ceea ce privește creșterea și implicarea tinerilor în activitatea școlară, de aceea s-a constatat faptul că relațiile profesor – elev contribuie enorm la bunăstarea, aptitudinile sociale, emoționale și comportamentale a acestora. Se așteaptă din ce în ce mai mult de la profesori să devină facilitatori ai procesului de învățare prin motivarea, îndrumarea și sprijinirea continuă a elevilor ca aceștia să devină responsabili.

Numărul de profesori este unul dintre indicatorii care arată nivelul educației la care se situează o localitate.

Observăm faptul că în comuna Slatina, cadrele didactice formatoare nu înregistrează scăderi mari în anul 2019 față de anul de referință. Numărul profesorilor fluctuează constant.

Tabelul 6.4: Săli de clasă pe niveluri de educație (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	39	45	45	45	46	42	42
Învățământ preșcolar	-	7	7	7	8	8	8
Învățământ primar și gimnazial	39	38	38	38	38	34	34

Sala de clasă reprezintă încăperea din cadrul unei unități de învățământ destinată procesului de educație și instruire școlară. Poate fi utilizată de două sau cel mult trei clase de elevi în mod succesiv, în decursul unei zile.

Numărul sălilor de clasă a atins maximul în anul 2017, fiind funcționale 46 săli de clasă. În anul 2019 au rămas 42 de săli de clasă, cu 3 mai multe comparativ cu anul 2013.

Tabelul 6.5: Laboratoare școlare pe niveluri de educație (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	4	4	4	3	4	4	4
Învățământ primar și gimnazial	4	4	4	4	4	4	4

Laboratorul școlar reprezintă încăperea din cadrul unei unități de învățământ înzestrată cu instalații, aparatură, instrumente, substanțe, materiale didactice în care se efectuează experiențe didactice și lucrări practice.

Privind asupra evoluției numărului de laboratoare, putem deduce faptul că elevii utilizează aceleași laboratoare din ultimii 8 ani, neaducându-se îmbunătățiri infrastructurale.

Infrastructura de învățământ dispune de un atelier școlar, poate fi un avantaj pentru populația școlară deoarece activitatea atelierului constituie un mijloc important de lărgire a orizontului cultural, de dezvoltare a abilităților motrice, a interesului pentru lectură și pentru lucrul manual. Acesta contribuie la rezolvarea noilor sarcini instructiv – educative, completând volumul de cunoștințe asimilate după programul școlar și pune la dispoziție spre lectură informații mai ample. Pe lângă rezolvarea unor sarcini instructiv – intelectuale aceste activități dezvoltă gustul utilizatorului pentru frumos, totodată satisfăcându-i și curiozitatea.

Tabelul 6.6: Situația unităților bibliotecare la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Biblioteci	2	1	1	2	2	2	2	2
Volume existente	28.700	23.937	23.937	29.906	29.906	29.906	29.906	29.906
Volume eliberate	1.480	1.016	1.016	1.563	2.130	2.301	2.208	2.214
Cititori activi	730	326	326	201	317	318	295	257

În ceea ce privește bibliotecile și numărul de volume existente, putem observa o tendință de creștere în intervalul perioadei 2012 – 2019 cât și o majorare a numărului de volumelor eliberate.

Numărul cititorilor activi se diminuează alarmant, de la valoare de 730 în anul 2012 la 257 în anul 2019.

Cititorii rămași sunt dispuși să învețe, să își lărgescă orizonturile și de aceea investițiile în infrastructura educațională sunt necesare în dezvoltarea rurală. Satele și comunele cât și zonele din mediul urban ar trebui să pună accentul pe cantitatea și calitatea cărților dintr-o unitate școlară deoarece bibliotecile au rolul de a conserva, gestiona și participa la construirea unei societăți moderne, dinamice și bine informate, deschizând în general o cale către cunoaștere și în special către cunoașterea culturii și spiritualității românești.

Tabelul 6.7: PC-uri pe niveluri de educație în comuna Slatina în perioada 2012 – 2019 (Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	59	62	62	62	64	73	74
Învățământ preșcolar	-	-	-	-	-	-	1
Învățământ primar și gimnazial	59	62	62	62	64	73	73

În ceea ce privește PC-urile disponibile în unitățile școlare din comuna Slatina observăm faptul că numărul acestora a crescut în intervalul perioadei 2012 – 2019 de la 59 de unități la 74, ceea ce ne arată faptul că s-au făcut investiții în această componentă datorită aprecierii folosirii tehnologiei în educație, apreciere dată atât de creșterea gradului de tehnologizare cât și acumularea de cunoștințe.

Tabelul 6.8: Ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INSSE)

Medii de rezidență	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2017
Urban	46	49,4	56,2	59,2	61,7	66,4	69,8	72,2	75,9
Rural	11,9	16,1	23	23,7	26,6	31,7	37,5	48,4	51,9

Conform tabelului 6.8 privind gospodăriile cu acces la un computer, la nivel național, încă există discrepanțe majore între cele două medii de rezidență, tinerii din mediul urban având avantaj comparativ cu cei din mediul rural. Analizând datele dispuse de platforma INSSE, se constată faptul că s-a înregistrat un trend pozitiv la nivelul ambelor medii. În mediul rural creșterea a fost mai puternică comparativ cu mediul urban, fiind o creștere de 40% din anul 2007 până în anul 2017 în mediul rural, deși mediul urban este în avantaj cu 24% față de cel rural în anul 2017.

Tabelul 6.9: Ponderea gospodăriilor care au acces la internet acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INSSE)

Medii de rezidență	2007	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urban	33,6	64,6	68,3	68,3	71,9	74,5	77,5	81	82,5	84,8
Rural	3	27,7	32,8	36,3	46,6	52,3	56,9	61,5	66,7	69,7

Conform datelor din tabelul 6.9 în anul 2007 doar 3% din populația mediului rural aveau acces la internet în timp ce în mediul urban 33,6% dintre acestea aveau posibilitatea de a se conecta la internet. Ponderile s-au majorat treptat de la an la an ajungând în anul 2020 ca 69,7% din populația rurală să aibă acces la internet, de aproximativ 23 ori mai multe persoane față de anul 2007. Această creștere este dată de avansul tehnologiei, de tarifele scăzute pentru serviciile de internet și de modernizarea infrastructurii digitale.

Creșterea nivelului de tehnologizare fiind un necesar pentru sistemul educațional și nu numai observând efectele cauzate de pandemia COVID – 19.

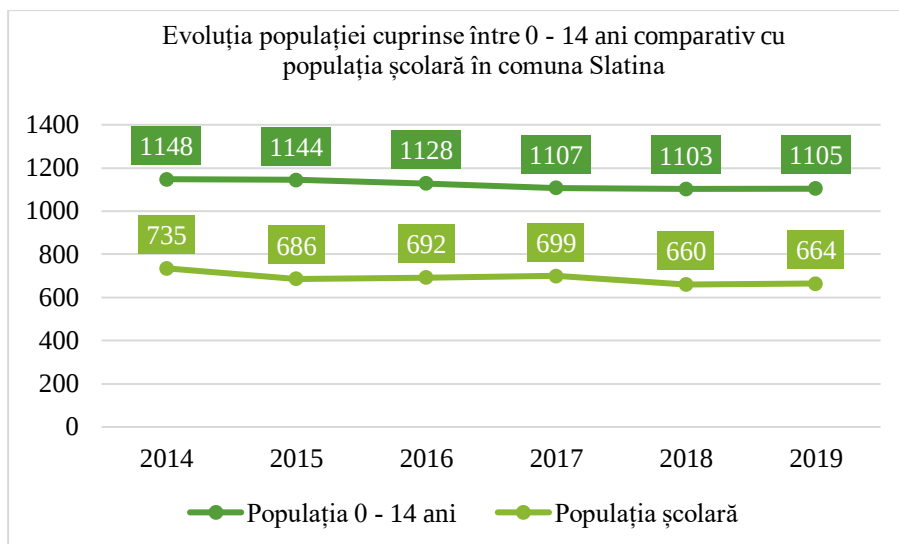

Figura 6.1: Evoluția populației cuprinse între 0 – 14 ani comparativ cu populația școlară în comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Analizând „Figura 6.1”, se constată faptul că populația cu vârstă cuprinsă între 0 – 14 ani reprezintă 19,58% din populația totală la data de 1 iulie 2019. Populația școlară a suferit un declin ajungând în anul 2019 la 664 de elevi înscriși în ciclul școlar, reprezentând o diminuare de 9,66% față de anul 2014 unde numărul elevilor era de 735.

Considerând faptul că populația școlară (preșcolari, ciclul primar și gimnazial) au până în vârsta de 14 ani, în anul 2019, 60,1% dintre aceștia dispun de o educație în comuna Slatina.

Tabelul 6.10: Absolvenții din comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Absolvenți	78	62	61	61	80	80	75	58	45

Absolventul este elevul/ studentul care a promovat ultimul an de studiu al unei școli/ facultăți, indiferent dacă a reușit sau nu la examenul de absolvire, bacalaureat, licență etc., numărul absolvenților se referă la sfârșitul anului școlar/ universitar (după examenul de corigență).

Privind asupra numărului de absolvenți, se poate constata faptul că s-a înregistrat o diminuare a acestora. În anul 2018 numărul de absolvenți s-a redus cu 42,31% față de anul 2010.

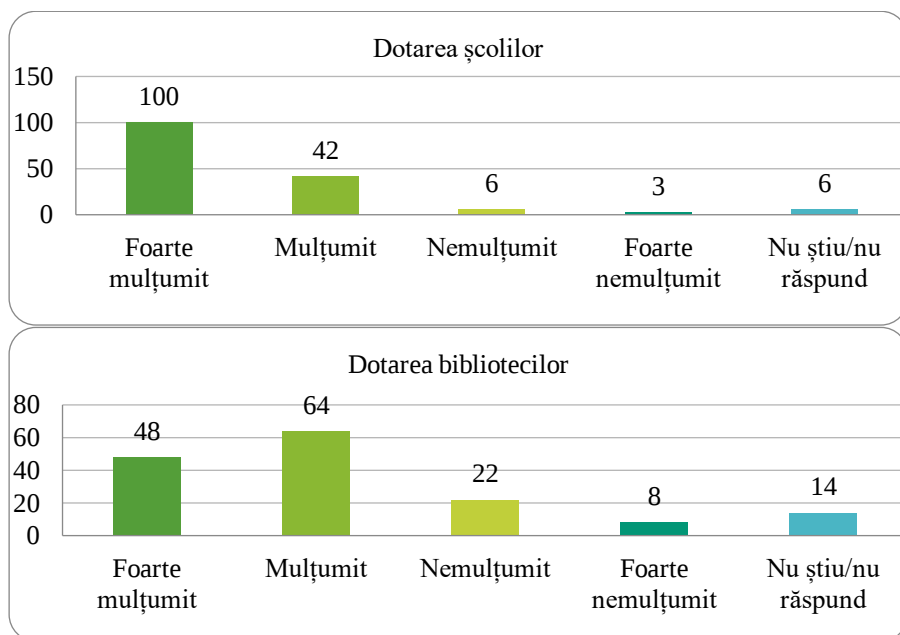
Tabelul 6.11: Rata abandonului școlar în învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație (%) (Sursa: INSSE)

Nivel de instruire	Nivel de agregare a datelor	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Învățământul primar și gimnazial	TOTAL	1,8	1,8	1,4	1,5	2	1,8	1,6	1,7	1,6
	Regiunea NORD-EST	1,5	1,3	1,3	1,2	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4
	Suceava	0,9	1	1	0,9	1,4	1,1	1	0,5	0,9
Învățământul primar	TOTAL	1,6	1,6	1,1	1,3	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6
	Regiunea NORD-EST	1,3	1	0,9	1	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2
	Suceava	0,9	0,8	0,7	0,7	1,1	1,1	0,8	0,7	0,7
Învățământul gimnazial	TOTAL	2	1,9	1,7	1,9	2,1	2	1,8	1,8	1,7
	Regiunea NORD-EST	1,7	1,5	1,7	1,5	1,8	1,7	1,5	1,5	1,7
	Suceava	0,9	1,3	1,3	1,1	1,7	1,1	1,2	0,3	1,3
Învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	TOTAL	-	4,2	2,9	2,9	3,5	3,6	2,6	2,6	2,6
	Regiunea NORD-EST	-	4,8	3,1	3,2	3,7	3,3	2,4	2,7	2,5
	Suceava	-	5,3	1,2	2,8	3,2	2,3	1,7	2,4	1,9
	Regiunea NORD-EST	18,1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Suceava	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Învățământul postliceal și de maiștri	TOTAL	6,3	6,1	8,9	7,9	10,7	9,7	10	9,2	9,7
	Regiunea NORD-EST	7,1	6,2	7,8	7,4	11,6	9,6	10,7	8,5	11,2
	Suceava	6,1	4,9	6,2	6,8	9,4	7,3	9,2	5,3	9,7

Rata abandonului școlar este definit ca diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Conform INSSE, rata abandonului școlar în județul Suceava înregistrează valori mai reduse decât ratele înregistrate la nivelul Regiunii Nord – Est precum și la nivel național pentru majoritatea nivelurilor de instruire analizate. Cea mai mare rată a abandonului s-a înregistrat în învățământul postliceal și de maiștri în anul 2014, 9,4%. Conform tabelului 6.11, pentru majoritatea nivelurilor de instruire analizate, ratele fluctuează pe toata perioada analizată.

Potrivit sondajului de opinie realizat în rândul comunității Slatina privind infrastructura educațională, au reieșit următoarele răspunsuri:

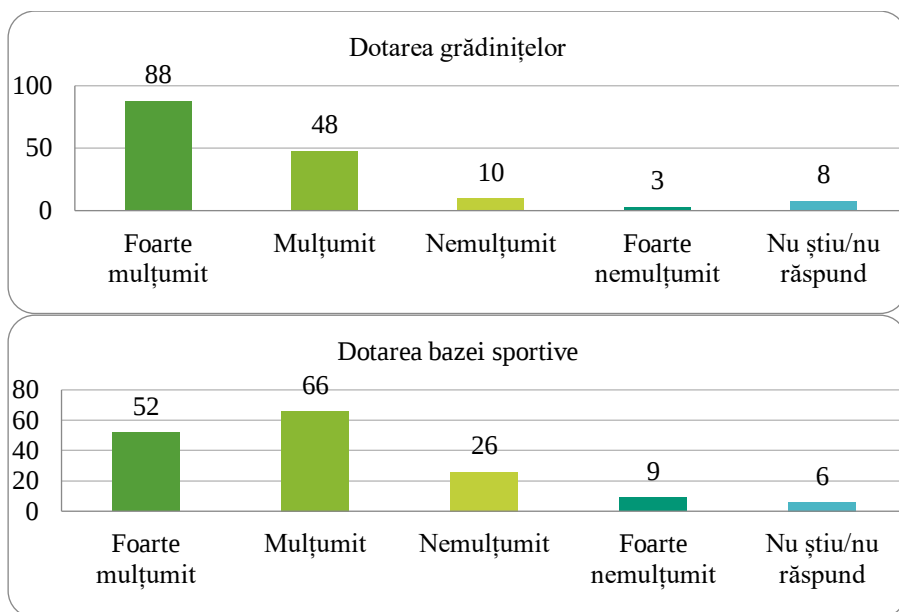

Figura 6.2: Nivelul de mulțumire privind dotarea unităților educaționale

În ceea ce privește satisfacția respondenților în legătură cu dotarea unităților educaționale se remarcă răspunsul majoritar „Mulțumit” și „Foarte Mulțumit” în privința școlilor, grădinițelor, bazei sportive și a bibliotecilor, urmând ca aproximativ 15% dintre respondenți să prezinte un grad de nemulțumire.

Pentru a crește gradul de mulțumire sunt recomandate investiții pentru dotarea cu echipamente, instrumente, maculatură nouă, achiziționarea de calculatoare și creșterea gradului de digitalizare.

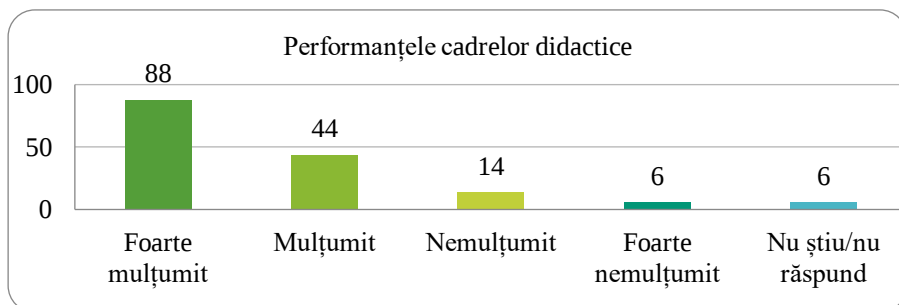

Figura 6.3: Aprecierea gradului de mulțumire față de cadrele didactice

Mulțumirea față de cadrele didactice este una pozitivă în cea mai mare proporție (83,54%). Se constată faptul că sunt necesare măsuri de

dotare a infrastructurii de educație în perioada următoare astfel încât să rămână un mediu atractiv pentru cadrele didactice. Cu cât școlile vor fi mai dotate și vor asigura condiții optime pentru desfășurarea activității, cadrele didactice își vor dori să rămână și să performeze în comuna Slatina.

CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC

Județul Suceava face parte din Regiunea de dezvoltare Nord – Est, cea mai mare regiune sub aspectul numărului de locuitori și a suprafeței deținute. Beneficiind de o bogată tradiție istorică, culturală și spirituală, județul îmbină în mod armonios tradiționalul cu modernul și trecutul cu prezentul, potențialul acestuia putând fi folosit pentru dezvoltarea infrastructurii, a zonelor rurale, a turismului și a resurselor umane.

Suprafața județului este de 8.553 km² (3,6% din suprafața țării), fiind al doilea ca mărime din țară. Din suprafața totală, 3.548,2 km² reprezintă suprafață agricolă și 4.419,7 km² reprezintă păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră.

Relieful județului Suceava se caracterizează printr-o mare varietate și bogăție a formelor, respectiv munți, depresiuni intramontane, dealuri, podișuri, văi terasate și lunci, cu o diferență de nivel între cotele extreme de 1.875m (de la 225m la Dolhasca, în albia râului Siret, la 2.100m în Munții Călimani – Vf. Pietrosu).

Suprafața județului se împarte pe forme de relief, astfel:

- zona de munte 53%;
- zona de podiș 30%;
- zona de luncă 17%.

Zona montană, care este preponderentă, se caracterizează prin forme de relief deosebit de pitorești, printr-un grad ridicat de acoperire cu păduri ce adăpostesc un bogat fond cinegetic și prin prezența în numeroase zone a unor valoroase resurse balneare.

Regiunea muntoasă cuprinde masivele Suhard și Călimani, Obcina Mestecăniș, masivele Giumalău – Rarău, Obcina Feredeului, Obcina Mare, Munții Stănișoarei, Depresiunea Dornelor.

Raportat la marile unități geografice ale țării, teritoriul județului Suceava se suprapune parțial Carpaților Orientali și Podișului Sucevei, așezarea sa geografică determinând caracterul răcoros al climei.

Spațiul geografic al județului aparține aproape în egală măsură sectorului cu climă continentală (partea de est) și celui cu climă continental moderată (partea de vest).

Județul Suceava ocupă un loc distinct în economia românească datorită diversității și, în unele cazuri, bogăției resurselor sale naturale.

Fondul forestier reprezintă peste 53% din suprafața județului, însemnând 6,9% din întregul potențial silvic al României, ocupând din acest punct de vedere locul I pe țară.

În subsol se găsesc zăcăminte de mangan, minereuri cuprifere, sulf, barită, sare, gaze naturale, ape minerale, minereu uranifer, etc. În zona de contact cu vulcanitele neogene apar numeroase izvoare minerale carbogazoase, iar din masivele calcaroase se extrag materiale de construcții.

Ca formă de relief, comuna Slatina este situată în zona de podiș a județului, făcând parte din podișul Fălticeni. Altitudinile semnificative întâlnite sunt: Dealul Maguriceii – 978m, Dealul Mare – 883m, Dealul Blidiresei – 899m.

Media anuală a precipitațiilor este de 635 mm/m² cu limitele minime și maxime între 550 – 900 mm/m². Cantitatea cea mai mare a precipitațiilor se înregistrează în perioada mai – iulie într-un procent de 58% din totalul precipitațiilor anuale.

Vânturile dominante sunt pe direcția nord – nord-est (70%) și sud - est pe direcția cursului râului.

Zona în care este situată comuna Slatina se încadrează în gradul de seismicitate maximă 6,5.

Rețeaua hidrografică

Teritoriul comunei este străbatut de râul Suha Mică. Principalele pâraie care sunt colectate de râul Suha Mică sunt: Suvarata, Valea Cucalea, Ciumârna, Maghernița, Blidireasa și Lupoia. Râul Suha Mică se varsă în râul Moldova pe raza comunei Mălini.

CAPITOLUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC

La 1 ianuarie 2019, populația României după domiciliu a fost de 22,17 milioane de persoane, în scădere față de anul precedent cu 43 mii persoane. Populația feminină este mai numeroasă (51,2%) decât cea masculină.

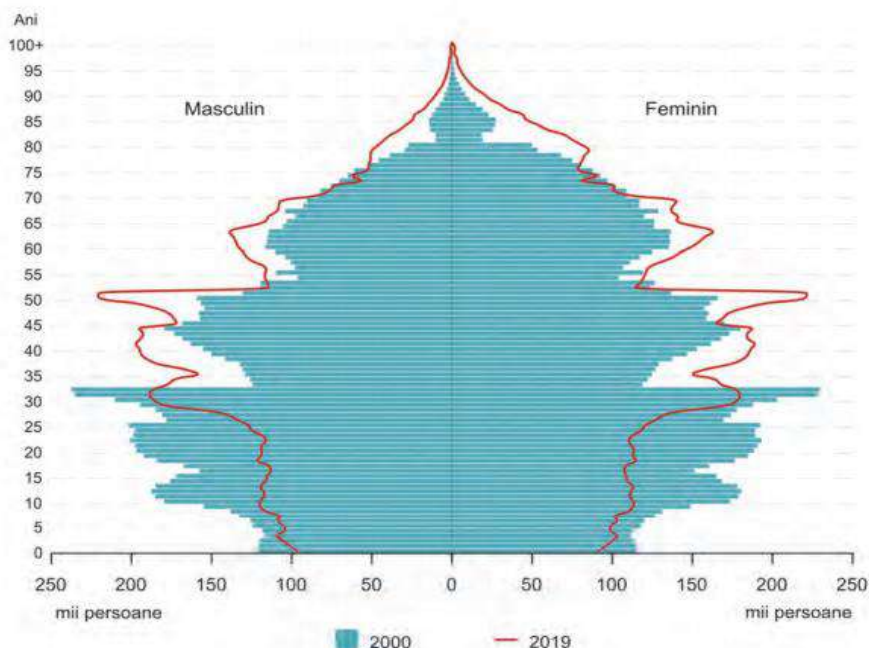

Figura 8.1: Populația după domiciliu, pe sexe și vârste, la 1 ianuarie 2000 și 2019 (Sursa: INSSE)

Raportul de masculinitate la 1 ianuarie 2019 a fost de 95 bărbați la 100 femei, în scădere față de 1 ianuarie 2000 (96 bărbați la 100 femei). Până la vârsta de 50 ani, numărul bărbaților a fost mai mare decât numărul femeilor. Începând cu această vârstă, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (cu excepția vârstei de 52 ani). La 1 ianuarie 2000, această inversare s-a produs la vârsta de 44 ani. La 1 ianuarie 2019, 56,4% din populația României avea domiciliul în mediul urban, în creștere față de aceeași dată a anului 2000 (55%).

Comuna Slatina prezintă o populație de 5.647 locuitori la data de 1 ianuarie 2020 cu o densitate de 47,45 loc/km².

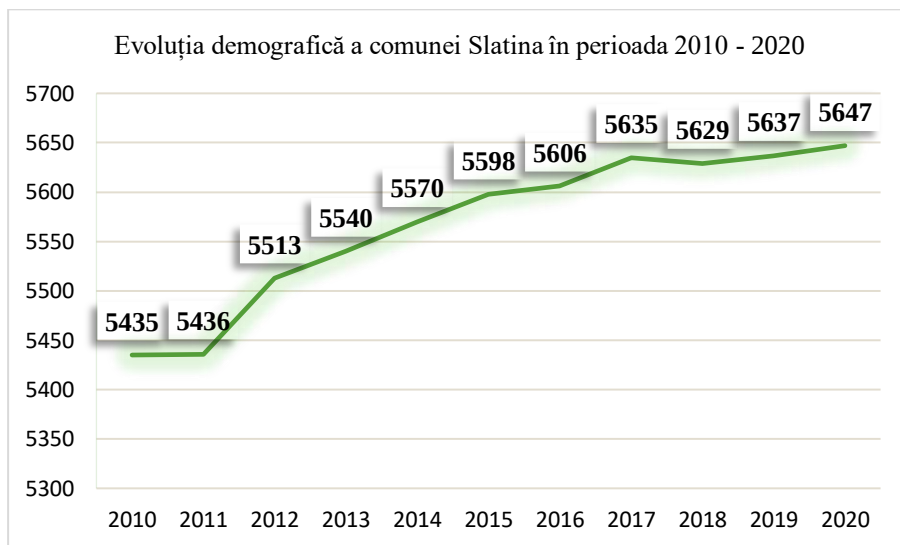

Figura 8.2: Populația după domiciliu în comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Conform datelor din figura 8.2 populația comunei Slatina înregistrează o creștere a numărului locuitorilor în decursul celor 11 ani, respectiv în anul 2020 populația a crescut cu 3,9% față de anul de referință, când se înregistrau 5.435 locuitori. O creștere dată atât de creșterea nivelului de trai al locuitorilor cât și bunăstarea socială.

Tabelul 8.1: Numărul nașcuților vii în perioada 2010 – 2020 (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nou născuți vii	66	85	78	91	76	66	88	62	68	70	52

În ceea ce privește numărul de nașcuți vii în perioada 2010 – 2020, putem observa faptul că s-au înregistrat valori fluctuante de la an la an. În anul 2013 s-a înregistrat cel mai ridicat număr de nou născuți vii (91), iar în anul 2020 se observă cea mai mică valoare de 52 nou născuți vii.

Tabelul 8.2: Sporul natural al populației din comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sporul natural	0	41	21	33	5	4	32	-4	8	24	-15

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul nașcuților vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință – INSSE.

În ceea ce privește sporul natural la nivelul comunei Slatina, acesta a înregistrat valori pozitive din anul 2011 până în anul 2016, cea mai mare valoare pozitivă fiind înregistrată în anul 2011. În anul 2020 a fost înregistrată cea mai ridicată valoare negativă. Cauzele sporului negativ pot fi creșterea cazurilor de deces și numărul redus de noi născuți vii anual.

Tabelul 8.3: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	5.435	5.436	5.513	5.540	5.570	5.598	5.606	5.635	5.629	5.637	5.647
0 - 9 ani	752	716	713	700	710	742	748	776	780	777	764
10 - 19 ani	812	819	837	840	827	797	795	768	760	755	751
20 -29 ani	877	905	918	926	905	903	880	859	827	814	795
30 - 39 ani	850	834	844	838	854	831	840	850	854	850	856
40 - 49 ani	653	659	668	675	711	769	784	817	832	819	832
50 - 59 ani	488	505	508	544	550	571	563	579	593	629	642
60 - 69 ani	384	389	413	415	408	399	428	431	452	452	457
70 - 79 ani	456	441	427	402	390	374	354	335	306	307	307
80 de ani și peste	163	168	185	200	215	212	214	220	225	234	243

La nivelul strategiei, se impune gruparea populației pe vârste pentru a identifica direcțiile de acțiune. Comuna Slatina își propune să răspundă nevoilor populației, indiferent de grupa de vârstă și să le asigure facilități în mod egal.

Un aspect foarte important de care trebuie să se țină cont este reprezentat de necesitatea găsirii unor mijloace de obținere a unui răspuns din partea populației. Aflându-ne într-o intensă și continuă evoluție informațională, percepția populației asupra unui anumit produs sau serviciu se schimbă în mod constant. Astfel, este necesară actualizarea continuă a facilităților, pe care comuna Slatina le acordă populației.

S-a analizat structura populației pe grupe de vârstă în perioada 2010 – 2020, rezultatele au scos în evidență faptul că cele mai ridicate ponderi sunt deținute de următoarele grupe de vârstă: 30 – 39 ani, 40 – 49 ani, 20 – 29 urmate de către grupele persoanelor între 0 – 9 ani ceea ce denotă o populație tânără a comunei. Cea mai mare pondere la nivelul anului 2020 fiind în intervalul vârstei de 30 – 39 ani reprezentând 15,15%, urmată de populația cu vârsta între 40 – 49 ani însumată la 14,73% din totalul populației.

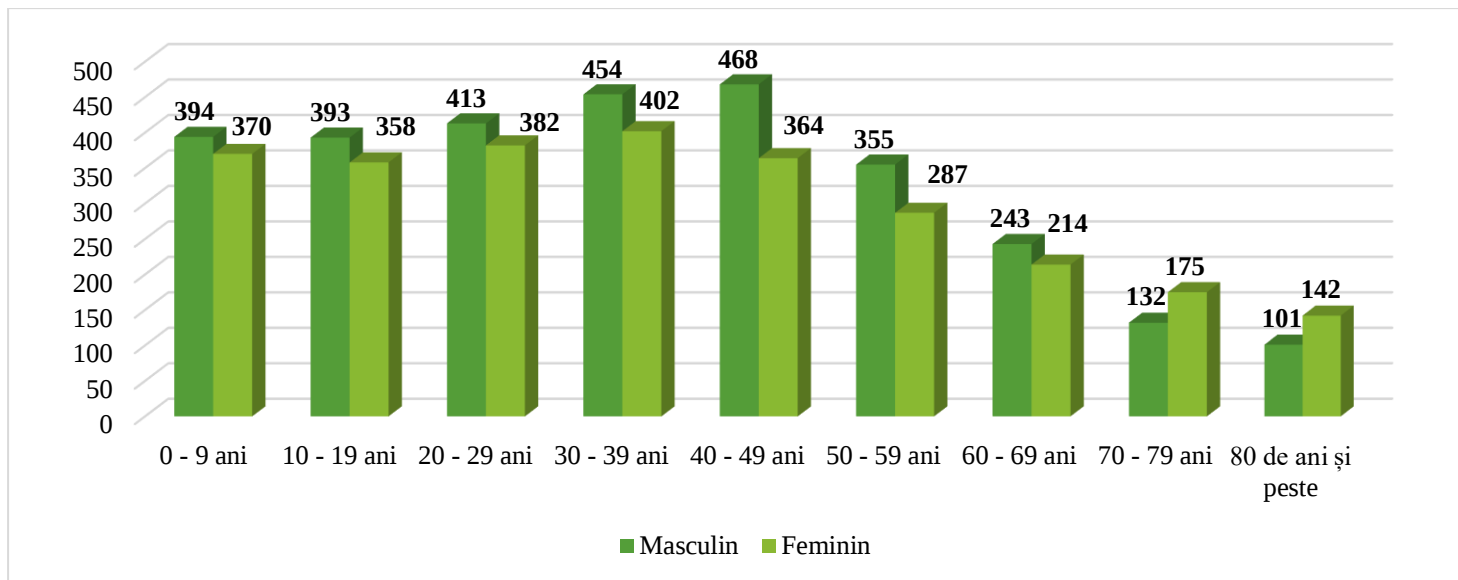

Figura 8.3: Repartiția populației pe sexe, anul 2020 (pe grupe de vârstă) (Surse: INSSE)

Populația comunei Slatina prezintă valori majoritate pentru bărbați de la categoria de 0 – 9 ani până la cea de 60 – 69 ani, urmând ca populația majoritară pentru grupele de vârstă de peste 70 de ani să fie cea feminină, statistic având o speranță de viață mai ridicată față de cea a bărbaților.

Tabelul 8.4: Numărul căsătoriilor la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slatina	35	39	33	31	35	26	42	37	35	36	33

Numărul căsătoriilor de la nivelul comunei Slatina prezintă valori fluctuante pe întreaga perioadă 2010-2020. Numărul maxim de căsătorii (42) s-a regăsit la nivelul anului 2016 iar numărul minim (31) în anul 2013.

Tabelul 8.5: Numărul divorțurilor la nivelul comunei Slatina (Sursa: INSSE)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slatina	8	10	8	6	6	7	5	8	4	13	3

Accesând datele de pe platforma online a Institutului Național de Statistică, constatăm faptul că în perioada analizată divorțurile au înregistrat o evoluție fluctuantă, cu valori mai reduse comparativ cu numărul căsătoriilor. La nivelul comunei Slatina, cea mai mare valoare s-a înregistrat în anul 2019, fiind desfăcute 13 căsătorii, minimul înregistrat a fost în anul 2020, de 3 divorțuri.

Tabelul 8.6: Divorțuri după numărul copiilor minori rămași după desfacerea căsătoriei, la nivelul județului Suceava, în perioada 2010 – 2020 (Sursa: INSSE)

Suceava	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	1.173	1.076	1.272	971	960	1.084	1.028	1.029	957	1.020	774
Fără copii	629	559	646	505	505	531	503	490	465	563	387
Cu 1 copil	355	376	428	317	299	354	332	336	307	278	240
Cu 2 copii	149	108	161	108	124	159	164	158	143	145	122
Cu 3 copii	29	25	29	29	20	26	23	34	21	22	16
Cu 4 copii	4	4	3	7	6	11	5	7	10	5	7

Conform datelor INSSE, la nivel județean se înregistrează o diminuare a numărului total de divorțuri, valorile fiind cu 34,02% mai mici în anul 2020 comparativ cu anul luat ca bază de referință.

În ceea ce privește numărul de copii din familie, numărul de divorțuri scade invers proporțional cu numărul de copii. Așadar cele mai multe cazuri de divorț sunt regăsite la familiile fără copii (sesizăm că acestea înregistrează jumătate din numărul total de divorțuri).

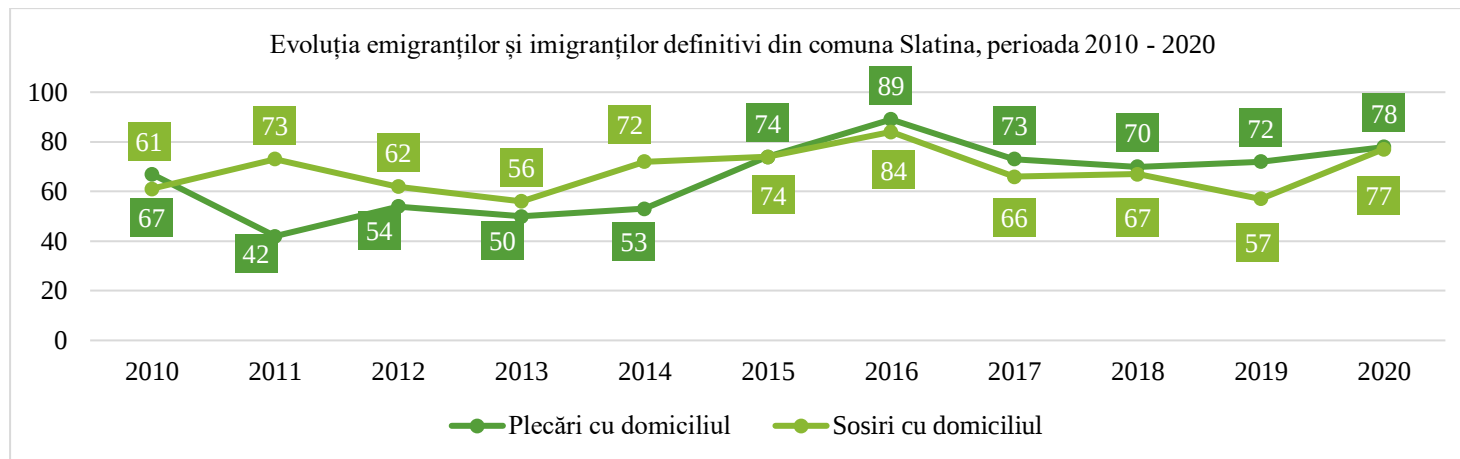

Figura 8.4: Evoluția emigranților și imigranților definitivi din comuna Slatina (Sursa: INSSE)

Migrația umană reprezintă mutarea oamenilor dintr-un loc în altul cu intenția de a rămâne permanent sau temporar în noua locație. De obicei, mutarea se face pe distanțe lungi și prin părăsirea țării.

Migrația populației este dată atât de lipsa locurilor de muncă, nivelul de trai scăzut cât și ponderea șomajului ridicată. România majorează lunar procentele migrației încă din 1989, după căderea regimului comunist și deschiderea granițelor.

La nivel comunal, putem constata faptul că se înregistrează o majorare a populației care pleacă din țară sau către centre urbane, fapt îngrijorător pentru economia locală și factorii sociologici.

Astfel la nivelul comunei Slatina în perioada 2011 – 2014 numărul sosirilor cu domiciliul a fost mai ridicat comparativ cu cel al plecărilor, urmând ca din anul 2016 numărul emigrărilor să crească rezultând un deficit în perioada 2016

2020.

CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC

Analiza privind identificarea rolului educației în activitatea antreprenorială în România comparativ cu UE ne arată faptul că:

- ✚ România se apropie foarte mult de media europeană: un procent de 22,1% dintre respondenți afirmă că au participat la cursuri și activități educaționale despre antreprenoriat în timp ce un procent de 77,1 % afirmă faptul că nu au participat la astfel de cursuri.
- ✚ În România, populația de sex masculin a participat într-o proporție mai mare la cursuri de antreprenoriat decât populația de sex feminin. Acest element se apropie foarte mult de media din Uniunea Europeană.
- ✚ Respondenții tineri participă mai mult la cursuri de antreprenoriat decât celelalte grupe de vârstă. Aceeași evoluție se remarcă și în cazul Uniunii Europene.
- ✚ Persoanele care și-au încheiat studiile la peste 20 de ani precum și cele care încă studiază, sunt mult mai interesante de a participa la cursuri de antreprenoriat decât cele care și-au finalizat studiile la 15 ani sau între 16 – 19 ani. Aceeași tendința este și în cazul Uniunii Europene.
- ✚ În timp ce 24,6% dintre liberei profesioniști și 26,3% dintre angajați au participat la cursuri antreprenoriale, doar 13,6% dintre muncitorii manuali și 20,4% dintre șomeri au participat la astfel de cursuri. Proporția este similară cu cea din Uniunea Europeană.
- ✚ În U.E. jumătate dintre cei intervievați (50%) sunt de acord că educația școlară i-a ajutat să aibă/ să-și dezvolte o atitudine antreprenorială, în timp ce în România, 72,5 % sunt de acord că educația școlară i-a ajutat să aibă/ să-și dezvolte o atitudine antreprenorială.
- ✚ Comparativ cu celelalte țări europene, România se situează alături de Portugalia în topul țărilor care consideră faptul că educația școlară i-a ajutat să înțeleagă mai bine rolul antreprenorilor în societate;
- ✚ Comparativ cu media UE (28%), 59% dintre românii intervievați sunt convinși că educația școlară a avut un rol decisiv în creșterea interesului acestora de a deveni antreprenori.

sursa: [http://sesyr.feaa.uaic.ro/activities/Documents/Teach_material2_EIEYRE%20\(IACATE\).pdf](http://sesyr.feaa.uaic.ro/activities/Documents/Teach_material2_EIEYRE%20(IACATE).pdf)

Produsul intern brut al județului Suceava se situează pe locul 3 din regiunea Nord – Est, după județele Bacău și Iași. În anul 2018 PIB-ul județului Suceava a crescut cu 73,19% față de anul 2010. În anul 2018 PIB-ul total al regiunii Nord – Est a ajuns la 98.762,8 milioane lei, județul Suceava reprezentând 17,83% din acesta.

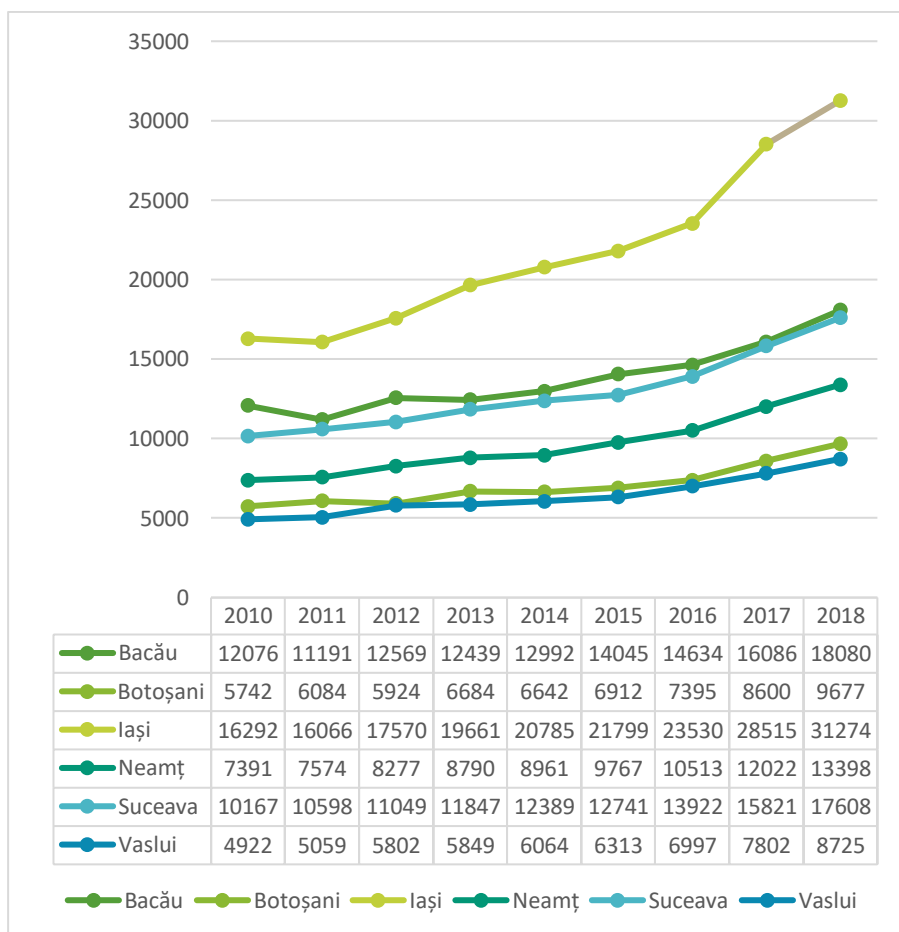

Figura 10.1: Produsul intern brut la nivelul regiunii Nord - Est, pe județe, perioada 2010 - 2018 (milioane lei) (Sursa: INSSE)

La nivel general, județul Suceava este caracterizat printr-o creștere ușoară a dimensiunii resurselor de muncă pentru perioada 1990 – 2017, înregistrând un nivel mai ridicat al acestora cu 0,47% pentru perioada recentă (383.900 persoane) în comparație cu începutul etapei post socialiste (382.100 persoane).

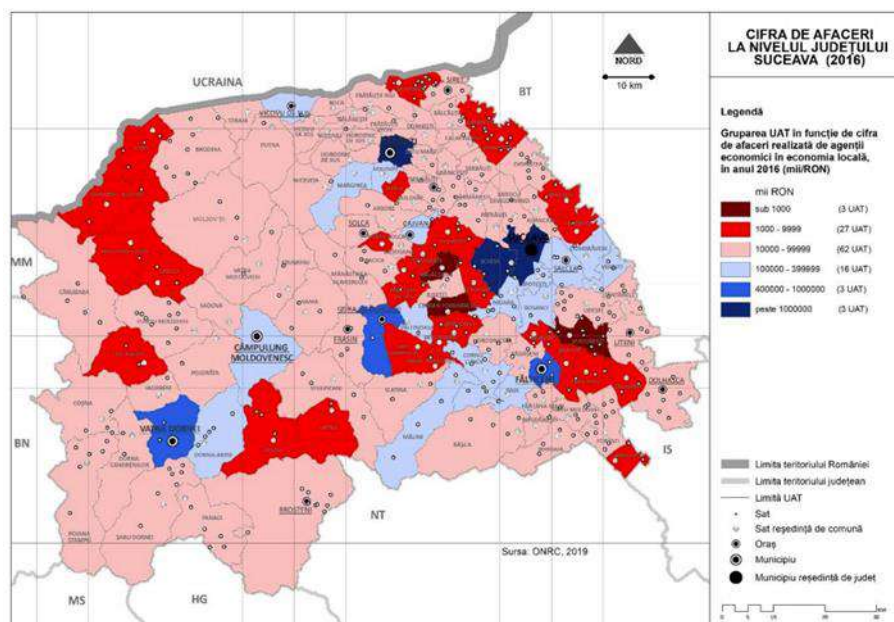

Figura 9.2: Cifra de afaceri la nivelul județului Suceava

Conform figurii 9.2, cifra de afaceri la nivelul comunei Slatina se situează între 10.000 – 99.999 mii lei. Tot între aceste valori se situează majoritatea unităților administrativ teritoriale, respectiv 62 dintre acestea.

Dinamica ratei șomajului în județul Suceava evidențiază o evoluție ascendentă și o înrăutățire a nivelului de ocupare a resurselor de muncă, în perioada 2010-2018, pentru 18,42% dintre unitățile administrativ-teritoriale. Cele mai semnificative creșteri ale ratei șomajului sunt înregistrate în anul 2018 în comparație cu anul 2010, de către 7 localități rurale, ce ajung până la diferențe de 11% (comuna Burla). Însă, perioada menționată reprezintă o etapă de dezvoltare la nivelul general al județului Suceava, prin susținerea unei evoluții descendente a ratei șomajului în cazul a 93 (81,57%) de unități administrativ-teritoriale. Situația cea mai pozitivă poate fi observată în cazul a 21 de localități rurale și a municipiului Fălticeni, ce înregistrează valori de peste 3% ale scăderii ratei șomajului.

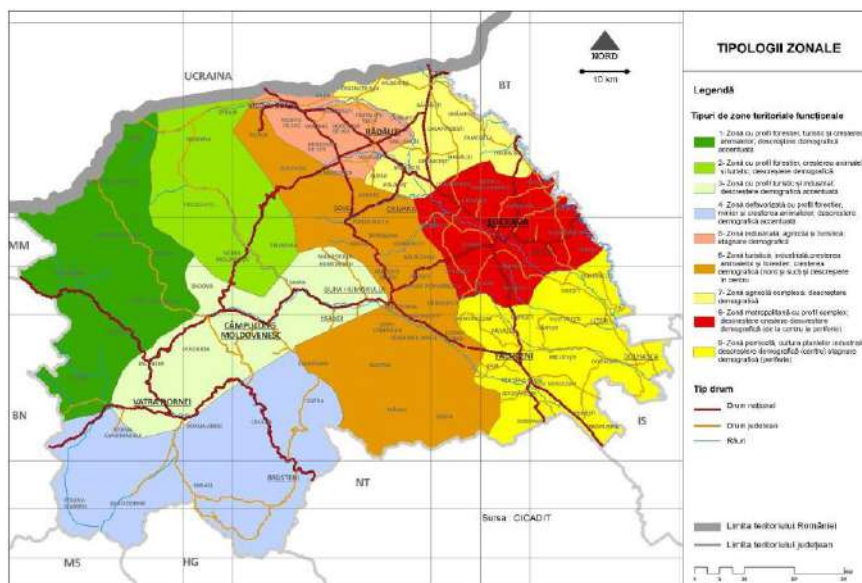

Figura 9.3: Tipologii zonale

Distribuția teritorială a resurselor naturale și umane, precum și a modului de valorificare a acestora constituie baza unor zonări care pot fi utile în procesul de proiectare a dezvoltării județului Suceava în perspectiva următorului deceniu. La baza individualizării acestor zone funcționale teritoriale au stat mai multe inputuri venite din domeniul utilizării terenurilor, al localizării activităților economice și al dinamicii populației, care marchează importante diferențieri în spațiu.

În ceea ce privește situația la nivelul comunei Slatina sunt prezente următoarele activități economice:

- Tăierea și rindeluirea lemnului;
- Exploatare forestieră;
- Întreținerea și repararea autovehiculelor;
- Agricultură;
- Creșterea animalelor;
- Comerț cu amănuntul;
- Construcții;
- Transporturi;
- Silvicultură.

Tabelul 9.1: Numărul de firme înființate în comuna Slatina

Anul	Număr de firme
1990-1999	4
2000-2005	6
2005-2010	18
2010-2015	13
2015-2019	18

Comuna Slatina a înregistrat o creștere anuală a numărului de firme ce activează și în prezent. Cele mai multe firme s-au înființat în perioada 2015 – 2019, cu 22,22% mai multe față de perioada 1990-1999.

Cumulat, în toată perioada analizată, la nivelul comunei Slatina au fost înființate 59 firme, ce sunt active și astăzi.

Tabelul 9.2: Firme active pe domenii de activitate la nivelul anului 2019

Domenii	Nr. firme active
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	7
B. Industria prelucrătoare a lemnului	20
C. Construcții	13
D. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	14
E. Transport și depozitare	4
F. Hoteluri și restaurante	1

Domeniile de activitate de la nivelul comunei Slatina sunt relativ diversificate, cea mai mare pondere este înregistrată în domeniul Industriei prelucrătoare a lemnului, activând 20 de firme în cadrul acestui domeniu, deoarece comuna are ample resurse naturale pentru dezvoltarea acestui sector, urmat de domeniul comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, unde sunt înregistrate 14 întreprinderi.

Tabelul 9.3: Domeniile de activitate economică din comuna Slatina,

Nr. Crt	Domeniu	Cifra de afaceri 2020
1	Tăierea și rindeluirea lemnului	35.4
2	Exploatare forestieră	14.7
3	Întreținerea și repararea autovehiculelor	11.6
4	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	7.1
5	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	6.8
6	Transporturi rutiere de mărfuri	5
7	Silvicultura și alte activități forestiere	3.3

Sortând firmele după cifra de afaceri/domeniu de activitate în 2020, la nivelul comunei Slatina au fost înregistrate următoarele:

- 16 agenți economici în domeniul Tăierea și rindeluirea lemnului;
- 9 agenți economici în domeniul Exploatare forestieră;
- 2 firme în domeniul Întreținerea și repararea autovehiculelor;
- 6 firme în domeniul Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun;
- 13 agenți economici în domeniul Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale;
- 4 agenți economici în domeniul Transporturi rutiere de mărfuri.

Cea mai mare medie a cifrei de afaceri din cele 59 de întreprinderi de la nivelul comunei Slatina este deținută de firmele a căror domeniu de activitate este Tăierea și rindeluirea lemnului.

Pentru a reuși să evidențiem tendința mediului economic din comuna Slatina am întocmit o analiză a evoluției principalelor firme, ierarhizate după cifra de afaceri. La nivelul comunei Slatina există 24 firme cu cifra de afaceri peste 1.000.000 lei, ceea ce reprezintă 41% din totalul firmelor existente în acest areal.

Privind asupra datelor înregistrate în tabel se poate observa că 4 din cele 10 întreprinderi au o diminuare a cifrei de afaceri însă, în ce privește numărul angajaților, 4 din cele 10 firme au avut o scădere a numărului de angajați în cei 6 ani, respectiv 2015 – 2020.

Scăderea numărului de angajați conduce la o creștere a ratei șomajului, scăderea nivelului de trai cât și tendința spre emigrare a locuitorilor. Această reducere a personalului poate fi datorată folosirii unor tehnologii moderne ce înlocuiesc forța de muncă manuală, cât și a specializării personalului pentru efectuarea unor sarcini mai complexe.

Tabelul 9.4: Evoluția principalelor firme din comuna Slatina, după cifra de afaceri, numărul de angajați și productivitatea muncii

Nr. Crt.	Nume firmă	Înființare	CAEN	Cifra de afaceri		Re	Număr angajați		Re	Productivitatea muncii		Re
				2015	2020		2015	2020		2015	2019	
				lei	lei	%	Nr.	Nr.	%	lei	lei	%
1	SVG TRANSPORTER S.R.L.	2012	4520	4.691.992	11.518.465	245,49	16	27	168,75	293.249,5	426.609,8	145,47
2	LUMBERMAN S.R.L.	2012	220	6.516.482	7.101.404	108,97	19	16	84,21	342.972,74	443.837,8	129,4
3	EURO-VASKOMIH S.R.L.	2005	1610	14.945.369	6.985.357	46,73	21	4	19,04	711.684,24	1.746.339	245,38
4	EURO SOFTWOOD S.R.L.	2012	1610	-	6.357.899	-	0	8	-	-	794.737,4	-
5	MADRAS PRODCOM S.R.L.	1993	4711	4.945.765	6.038.497	122,09	27	30	111,11	183.176,48	201.283,2	109,88
6	VORLAZ S.R.L.	2005	1610	6.237.086	4.915.978	78,81	18	0	-	346.504,78	-	-
7	VLADCOST S.R.L.	2005	1610	6.644.325	4.561.300	68,64	14	16	114,28	474.594,64	285.081,3	60,06
8	TISA VERDE S.R.L.	2011	1610	274.844	3.520.543	1280,92	0	13	-	-	270.811	-
9	VEXEL BREBU S.R.L.	2007	220	4.092.977	3.396.315	82,97	7	4	57,14	584.711	849.078,8	145,21
10	KONKLAU S.R.L.	2013	4120	134.721	3.134.269	2326,48	2	14	700	67.360,5	223.876,4	332,35

Tabelul 9.5: Numărul mediu al salariaților din comuna Slatina în perioada 2013 – 2019 (Sursa: INSSE)

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Salariați	167	164	170	172	200	209	215	221

Conform tabelului 9.5 se constată faptul că numărul mediu al salariaților s-a majorat pe parcursul anilor de la 167 la începutul perioadei de analiză la 221 în anul 2019.

Majorarea se datorează numărului tot mai mare de întreprinderi care s-au înființat în perioada 2015 – 2019 și duce la o creștere a veniturilor familiale cât și la bunăstarea populației.

Tabelul 9.6: Numărul mediu al șomerilor din comuna Slatina în perioada 2013 – 2020 (Sursa: INSSE)

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Șomeri	136	133	143	143	113	124	90	97

Se observă faptul că numărul șomerilor înregistrați prezintă o diminuare, favorabilă pentru nivelul economic al comunei care este influențat de nivelul de trai al cetățenilor. Numărul maxim de șomeri de-a lungul perioadei analizate (2013 – 2020) s-a înregistrat în anii 2015 și 2016, respectiv 143 de șomeri iar cel mai redus număr în anul 2019, o scădere față de anul 2013 de 39%.

Această tendință de scădere a numărului de șomeri duce la evitarea emigrării populației, a scăderii veniturilor familiale și locale cât și progresul societății.

Potrivit sondajului de opinie realizat în rândul comunei Slatina privind dezvoltarea diferitelor sectoare economice, au reieșit următoarele răspunsuri:

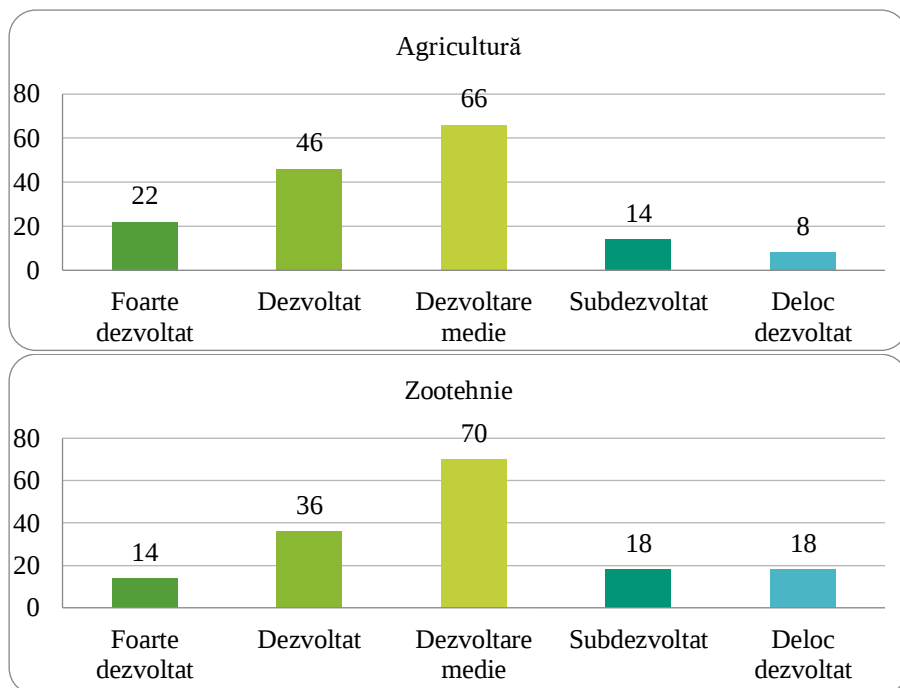

Figura 9.4: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului agricol și zootehnic

Analizând figura 9.4, se poate observa faptul că cele două sectoare prezintă un grad asemănător de dezvoltare conform respondenților, sectorul agricol și zootehnic având o dezvoltare medie. **Activitatea agricolă cât și cea zootehnică prezintă un potențial ridicat și sunt necesare investiții de susținere a acesteia, prin îmbunătățirea fluxului de lucru, dotarea cu noi utilaje/ mașinării, echipamente, promovarea produselor locale.**

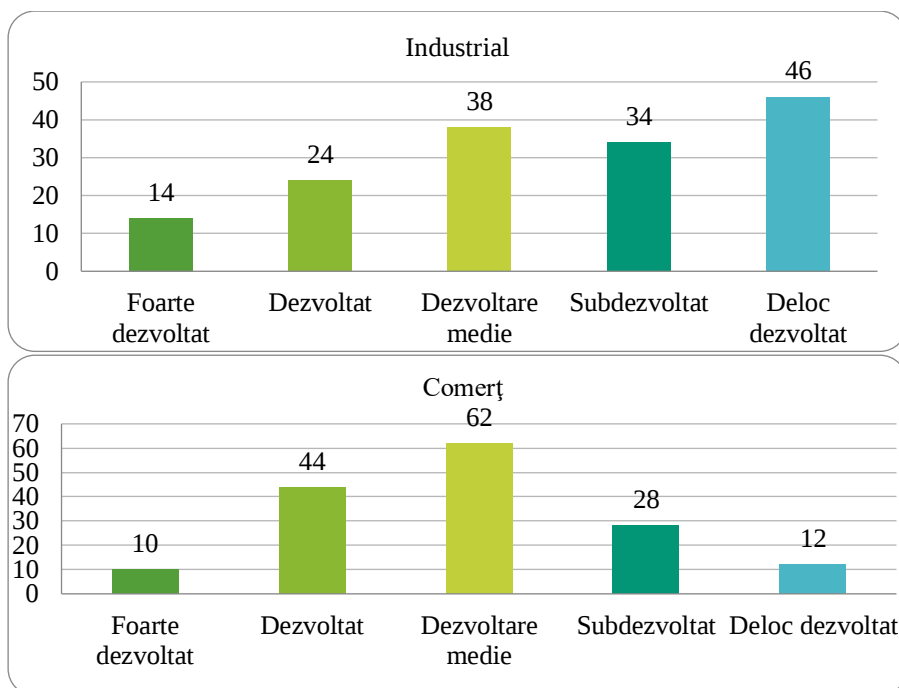

Figura 9.5: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului de industrie și comerț

Sectorul industrial se prezintă conform respondenților ca fiind deloc dezvoltat (29,48%).

Sectorul comerțului prezintă un grad mai ridicat de dezvoltare, 39,74% dintre respondenți considerând acest sector ca fiind dezvoltat mediu iar 28,2% îl consideră ca fiind dezvoltat. **Răspunsurile acordate de respondenți scot în evidență necesitatea luării unui set de măsuri, respectiv realizarea de investiții într-un parc industrial, în vederea atragerii de investitori în zonă. Atragerea investitorilor va conduce și la dezvoltarea celorlalte sectoare**

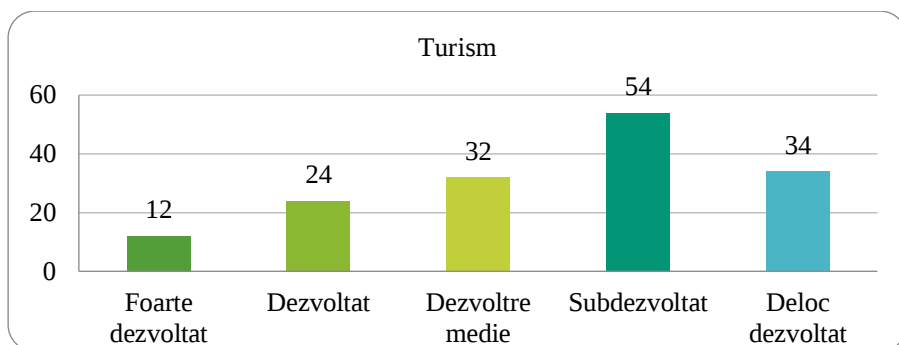

Figura 9.6: Opinia față de nivelul de dezvoltare a sectorului turism

Sectorul turismului se prezintă ca fiind subdezvoltat în opinia respondenților. **Acest aspect arată necesitatea realizării unei investiții/ atragerea de investitori în vederea dezvoltării activității de turism și implicit a economiei locale.**

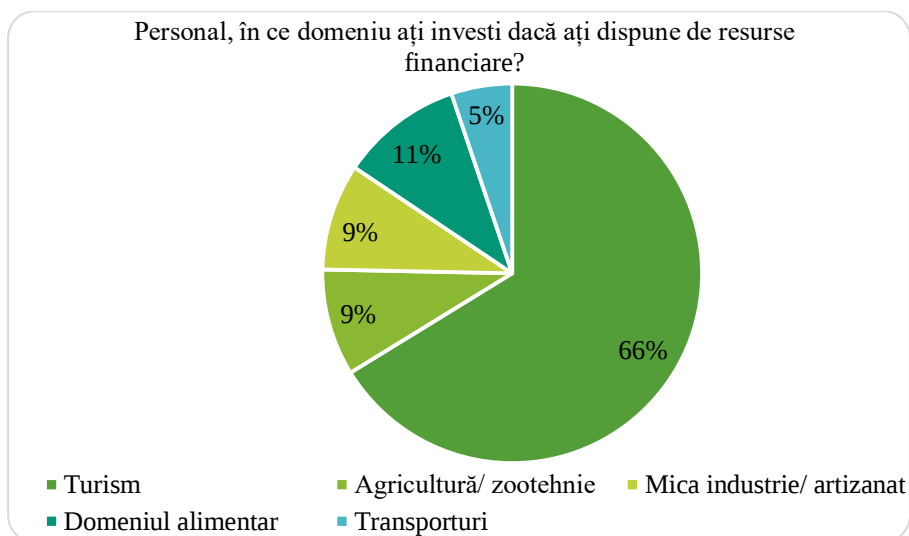

Figura 9.7: Oportunități de investiții pentru populația comunei Slatina

Majoritatea respondenților (66%) consideră că este necesar să se investească în domeniul turism, deoarece este o zonă cu potențial turistic ridicat, cât și în domeniul alimentar dacă ar dispune de resursele necesare.

CAPITOLUL X – TURISMUL

Județul Suceava se constituie într-o străveche și densă vatră de civilizație și cultură românească. Un rol decisiv pentru istoria românilor l-au avut înaintașii de aici la începuturile evului mediu prin înființarea și afirmarea primelor târguri și formațiuni politice prestatale, în organizarea și finalizarea luptei împotriva stăpânirii tătarilor și ungarilor, dar mai ales în închegarea, dezvoltarea și consolidarea statului feudal românesc de la răsărit de Carpați.

Aici s-au ridicat primele trei capitale ale Moldovei: Baia, Siret și Suceava, cetățile Șcheia și Cetatea de Scaun a Sucevei, o durabilă și impresionant de bogată salbă de ctitorii și necropole voievodale și boierești: Putna, Voroneț, Moldovița, Sucevița, Humor, Dragomirna, Arbore, monumente și centre de artă și cultură cu inestimabile valori ale patrimoniului național și universal. Formele de relief accesibile și armonios îmbinate pe întreg teritoriul, clima favorabilă practicării turismului în tot cursul anului, potențialul hidrografic, faunistic și floristic bogat, patrimoniul cultural-istoric și arhitectural apreciat pe plan național și internațional, precum și bine-cunoscuta ospitalitate bucovineană, tradițiile și obiceiurile populare, specificul gastronomiei fac din județul Suceava o adevărată destinație turistică.

Figura 10.1: Harta turistică a județului Suceava

Vorbind despre turismul din comuna Slatina, cel mai important punct turistic este Mănăstirea Slatina.

Mănăstirea Slatina din comuna Slatina

Mănăstirea a fost construită între anii 1553 – 1564 de către domnitorul Alexandru Lăpușneanu, ca necropolă domnească a familiei sale. Biserica mănăstirii poartă hramul „Schimbarea la Față”, se sărbătorește în fiecare an pe 6 august.

Mănăstirea a fost sfințită de mitropolitul Grigorie pe data de 14 octombrie, 1558.

Complexul mănăstiresc este alcătuit din biserica propriu-zisă, trapezărie, casa domnească, fântâna arteziană, zidul înconjurător, gros de peste 2 m și înalt de 6 – 7 m, cu turnuri pentru apărare. A fost un centru de cultură și artă medievală, unde s-au lucrat cu măiestrie țesături, broderii, miniaturi, s-au copiat cronicile.

Construcția îmbină elemente de arhitectură medievală tradițională cu elemente ale timpului nou, constituind cea mai importantă operă de arhitectură moldovenească de la mijlocul secolului XVI și o prețioasă verigă de legătură între construcțiile lui Ștefan cel Mare și cele ale Movileștilor, dintre care cea mai importantă este Mănăstirea Sucevița.

Imaginea 10.1: Mănăstirea Slatina

În comuna Slatina mai au loc diferite activități culturale și turistice cum ar fi:

- Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă – 27 decembrie;

- Drumetiile.

Imaginea 10.2: Binecuvântare arhierescă la hramul Mănăstirii Slatina

Săteni dar și pelerini din localitățile învecinate cât și din țară vin să ia parte la evenimentul religios. Aproximativ 2.000 de persoane asistată anual la Sfânta Liturghie, săvârșită în incinta chinoviei.

Turiștii care ajung în zonă se pot caza la pensiunea Somara situată în satul Găinești. Aceasta oferă numeroase facilități pentru turiști cum ar fi bar, internet, băi cu hidromasaj/ jacuzzi, grătar, parcare.

Comuna Slatina nu prezintă o paletă diversificată de pensiuni, localuri, stațiuni sau cabane pentru a găzdui turiștii veniți în zonă pentru a vizita obiectivele tradiționale.

Imaginea 10.3: Pensiunea Somara

Imaginea 10.4: Festivalului de Datini și Obiceiuri de iarnă

Turismul din zonă poate fi clasificat în:

- turism cultural;
- turism religios;
- turism rural (agroturism).

Drumețiile

Expunerea geografică a munților Bucovinei permite realizarea unor trasee turistice de o zi sau de mai multe zile, care pot fi efectuate în circuit sau cu revenire în același loc din care s-a plecat. Drumețiile sunt în majoritate de dificultate medie sau redusă, sunt legate de stațiunile Vatra Dornei și Câmpulung Moldovenesc și sunt favorizate de înălțimile moderate ale Munților Călimani, Rarău, Giumalău, Suhard și Bistriței.

Se recomandă dezvoltarea turismului în comuna Slatina deoarece are un potențial natural bogat, prin construirea de noi pensiuni/ restaurante, zone de camping, realizare de noi trasee montane (de parcurs la picior sau pe biciclete, ATV-uri, dirt bike-uri, buggy-uri, etc.), elaborarea unui parc de aventură.

CAPITOLUL XI – ANALIZA TOWS A DOMENIILOR STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI SLATINA

Tabel 11.1: Analiza TOWS a profilului cultural

CONTEXTUL CULTURAL		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Existența lăcașelor de cult cu o îndelungată istorie. 2. Prezența unei biblioteci locale dotată. 3. Activități religioase recunoscute la nivel național. 4. Existența unor zile festive de comemorare locală.	1. Lipsa unor ateliere cu activități de meșteșug. 2. Slaba promovare a portului tradițional cultural. 3. Diminuarea interesului față de tradiții în rândul tinerilor.
Oportunități - O	1. Obținerea unor fonduri nerambursabile pentru modernizarea unităților culturale locale. 2. Posibilitatea organizării unor noi festivități locale pentru a pune în evidență cultura locală. 3. Înființarea unor organizații a producătorilor locali de meșteșuguri.	Strategii SO	Strategii WO
		S1-O1: Lucrări de reabilitare pentru menținerea și conservarea patrimoniului local. S4-O2: Exploatarea potențialului cultural prin promovarea culturii existente. S4-O3: Promovarea produselor locale prin crearea unor târguri de expoziție.	W1/2-O2: Crearea unor muzee în care sunt prezentate piese de artă cu vechime îndelungată. W2/3-O3: Implicarea unui consilier local care să propună idei pentru menținerea vie a culturii și tradiției locale (atât în domeniul portului, meșteșugului cât și culinar).
Amenințări - T	1. Dispariția datinilor locale păstrate din bătrâni. 2. Degradarea unităților culturale din cadrul comunei.	Strategii ST	Strategii WT
		S1-T2: Crearea unor festivități pentru obținerea de fonduri pentru modernizarea locațiilor deja existente.	W3-T1: Promovarea importanței culturii în rândul tinerilor. W1/2-T2: Crearea unor organizații ale consătenilor în care sunt evidențiate lipsurile și problemele cât și soluțiile acestora.

Tabel 11.2: Analiza TOWS a profilului administrativ

CONTEXTUL ADMINISTRATIV		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Delimitarea eficientă a trupurilor teritoriului comunal. 2. Creșterea numărului de locuințe. 3. Căi rutiere de acces numeroase. 4. Distanță relativ redusă față de centre urbane ale județului Suceava.	1. Puține spații verzi amenajate. 2. Insuficiente unități sanitare. 3. Insuficiente cadre medicale. 4. Starea precară a infrastructurii rutiere.
Oportunități - O	1. Înființarea unor unități medicale a căror proprietari să fie locuitorii zonei. 2. Formarea unor centru medical complex (tip policlinică). 3. Obținerea unor fonduri de la CAS.	Strategii SO	Strategii WO
		S1-O1/2: Donarea unui spațiu local al primăriei pentru înființarea unui complex medical. S2-O2/3: Conștientizarea necesității lipsurilor din domeniul medical pentru a sprijinii tinerii localnici să nu-și schimbe domiciliul.	W2/3-O2: Crearea unor centre medicale care implicit vor crește și nivelul de trai al locuitorilor prin crearea unor locuri de muncă. W3-O3: Oferirea unor venituri suplimentare cadrelor medicale pentru a menține echilibrul local. W1-O1: Extinderea spațiilor verzi și la nivelul unităților medicale.
Amenințări - T	1. Slaba extindere a rețelei de apă potabilă și canalizare. 2. Imigrarea locuitorilor către zona orășenească pentru utilitățile de bază (unități medicale, rețea tehnico-edilitară). 3. Lipsa alimentării cu gaz în comună.	Strategii ST	Strategii WT
		S1-T1/2: Menținerea locuitorilor în comună prin creșterea gradului de dezvoltare a comunei, în special dotările de bază. S4-T3: Obținerea unor surse de finanțare de către comună.	W1/2/3-T1/2/3: Obținerea unor fonduri nerambursabile pentru a investi în dotările de bază ale comunei.

Tabel 11.3: Analiza TOWS a profilului educațional

CONTEXTUL EDUCAȚIONAL		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Prezența unor unități școlare în care se pot desfășura activitățile educaționale. 2. Existența unor laboratoare școlare. 3. Personal didactic bine instruit.	1. Fluctuații a numărului de cadre didactice 2. Fluctuații descendente a numărului de absolvenți. 3. Fluctuații descendente în rândul populației școlare.
Oportunități - O	1. Înființarea unor locuri de joacă amenajate corespunzător. 2. Crearea unor creșe. 3. Înființarea unor programe after-school.	Strategii SO	Strategii WO
		S1-O1/2: Extinderea unităților deja existente pentru formarea unor programe mai complexe. S2/3-O3: Implicarea profesorilor deja existenți în susținerea înființării programelor prelungite pentru a instrui elevii.	W1-O3: Crearea unui echilibru constant în rândul cadrelor didactice pentru a oferi o imagine de stabilitate în cadrul unităților de învățământ. W3-O2: Crearea unor creșe pentru a sprijini familiile unde ambii părinți au locuri de muncă. W2-O3: Promovarea în rândul tinerilor elevi importanța finalizării studiilor.
Amenințări - T	1. Slaba colaborare a antreprenoriatului local cu școala. 2. Slaba implicare a locuitorilor cu privire la depunerea unor petiții cu privire la nemulțumirile existente.	Strategii ST	Strategii WT
		S2-T1: Finanțarea unor proiecte pentru înființarea unor tabere. S2/3-T2: Crearea unor programe de lucru cu copiii în cadrul atelierelor.	W1/2/3-T1/2: Obținerea unor fonduri nerambursabile pentru a investi în componenta umană de la nivelul comunei.

Tabel 11.4: Analiza TOWS a profilului demografic

CONTEXTUL DEMOGRAFIC		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Creșterea numărului de locuitori. 2. Încadrarea populației pe categorii de vârstă a evidențiat o populație tânără. 3. Creșterea numărului de căsătorii. 4. Numărul sosirilor cu domiciliul sunt în detrimentul plecărilor cu domiciliul. 5. Natalitate ridicată. 6. Sporul natural pozitiv.	1. Lipsa oportunităților egale pentru persoanele care sunt supuse excluziunii sociale.
Oportunități - O	1. Sprijinirea familiilor prin consultații. 2. Crearea unor spații de petrecere a timpului liber în cadrul familiilor cu copii. 3. Înființarea unor ONG-uri cu scopul sprijinirii și consultării persoanelor supuse excluziunii sociale.	Strategii SO	Strategii WO
		S2-O1: Oferirea de sprijin familiilor tinere prin deschiderea unor cabinete speciale în această direcție. S3/4-O2: Crearea unor condiții propice pentru dezvoltarea armonioasă de la nivelul familiilor cât și metoda bunului exemplu.	W1-O3: Promovarea egalității dintre persoane de statut social diferit.
Amenințări - T	1. Fluctuații ale numărului de divorțuri de la nivelul comunei.	Strategii ST	Strategii WT
		S4-T1/2: Adaptarea comunității la trendul de modernizare în privința elementelor de bază (plăți online, scanare etc). S1-T2: Crearea unor programe de lucru cu copiii și părinții în cadrul atelierelor.	W1-T2: Promovarea la nivelul lăcașelor de cult cât și la nivelul unităților de învățământ cu privire la importanța familiei unite de-a lungul vieții.

Tabel 11.5: Analiza TOWS a profilului economic

CONTEXTUL ECONOMIC		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Distanța relativ mică față de un pol economic de dezvoltare. 2. Creșterea PIB-ului. 3. Județul Suceava reprezintă un centru de asigurare cu materii prime. 4. Zonă favorabilă pentru plantații pomicole. 5. Scăderea numărului de șomeri.	1. Domeniu de activitate slab dezvoltat. 2. Numărul mediu de angajați prezintă o valoare scăzută. 3. Grad ridicat de sărăcie.
Oportunități - O	1. Atragerea unor noi investitori. 2. Sprijinirea potențialilor antreprenori de la nivelul comunei. 3. Oferirea de consultanță antreprenorilor locali.	Strategii SO	Strategii WO
		S1-O1: Realizarea unor analize la nivelul potențialului economic al comunei pentru a identifica direcțiile de antreprenoriat. S3/4-O2/3: Motivarea antreprenorilor locali cu privire la importanța activității economice prestate la nivelul comunei (îmbunătățirea nivelului de trai, creșterea veniturilor locale etc.).	W1-O1: Crearea unor condiții propice pentru dezvoltarea unor noi domenii de activitate la nivelul comunei. W2-O2: Susținerea angajaților prin acordarea unor venituri mai mari.
Amenințări - T	1. Reducerea numărului de angajați de la nivelul firmelor analizate. 2. Fluctuații ale numărului de salariați de la nivelul comunei.	Strategii ST	Strategii WT
		S5-T1: Evitarea creșterii gradului de plecare a populației cu locul de muncă. S4-T2: Antrenarea personalului sezonier în noile plantații posibile de la nivelul comunei.	W1-T1: Înființarea unor noi companii cu domeniu de activitate mai diversificat prin asocierea acționarilor locali. W2-T2: Oferirea unei stabilități în rândul angajaților.

Tabel 11.6: Analiza TOWS a profilului turistic

CONTEXTUL TURISTIC		Puncte tari - S	Slăbiciuni - W
		1. Prezența atracțiilor culturale. 2. Prezența unui cadru natural bogat.	1. Număr redus de turiști. 2. Prezența unei singure unități de primire turistică.
Oportunități - O	1. Arondarea tuturor atracțiilor în circuite de turism. 2. Crearea unor complexe de agrement. 3. Obținerea unor fonduri nerambursabile pentru modernizarea și îmbunătățirea turismului local.	Strategii SO	Strategii WO
		S1-O1: Crearea unui circuit turistic propriu. S2-O2: Investiții în domeniul creării unui complex turistic ca centru de atracție. S2/4-O3: Investiții de modernizare a patrimoniului deja existent.	W1/2-O1: Promovarea atracțiilor locale. W2-O2/3: Realizarea de noi unități turistice și dezvoltarea infrastructurii turistice.
Amenințări - T	1. Degradarea locațiilor cu potențial turistic. 2. Slaba promovare online a comunității.	Strategii ST	Strategii WT
		S2-T1/2: Adaptarea comunității la trendul de modernizare în privința turismului actual. S1/2-T2: Crearea unor pagini speciale pentru evidențierea potențialului existent.	W1-T1: Investiții în modernizarea modului de primire a turiștilor îmbinând atât tradiționalul cât și modernul pentru a oferi experiențe noi și de neuitat.

CAPITOLUL XII – CALITATEA VIEȚII LA NIVEL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN

În următoarele pagini se vor analiza nivelurile de satisfacție privind componentele ce alcătuiesc calitatea vieții la nivel național și european, precum și răspunsurile primite din partea respondenților privind chestionarul cu referire la calitatea vieții în comuna Slatina.

Satisfacția generală a vieții

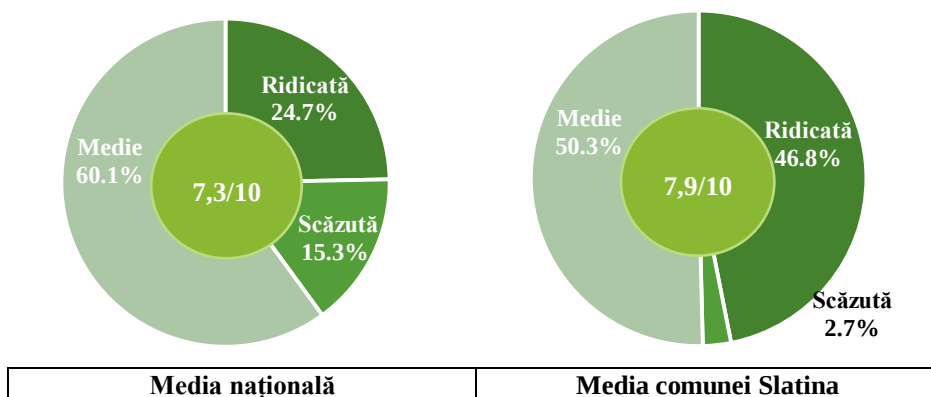

Figura 12.1 - Aprecierea satisfacției generale a vieții

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate în 5 categorii Scăzută (0-5), Medie (6-8) și Ridică (9-10). Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor respondenților. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor subiectiv de satisfacție, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

România are aceeași medie cu cea a UE, respectiv 7.3/10, Finlanda și Irlanda împărțind primul loc cu o medie de 8.1/10 iar la capătul opus se află Bulgaria cu doar 5.4/10 privind satisfacția generală a vieții. **La nivelul Comunei Slatina media rezultată este de 7,9/10, situându-se peste media națională.**

Satisfacția financiară

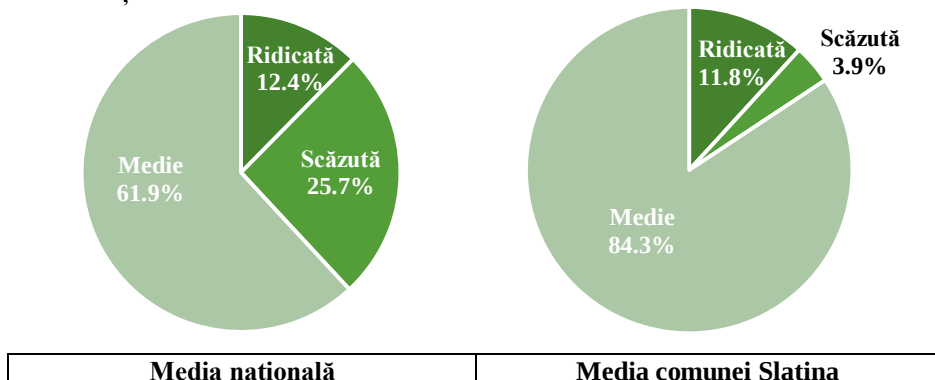
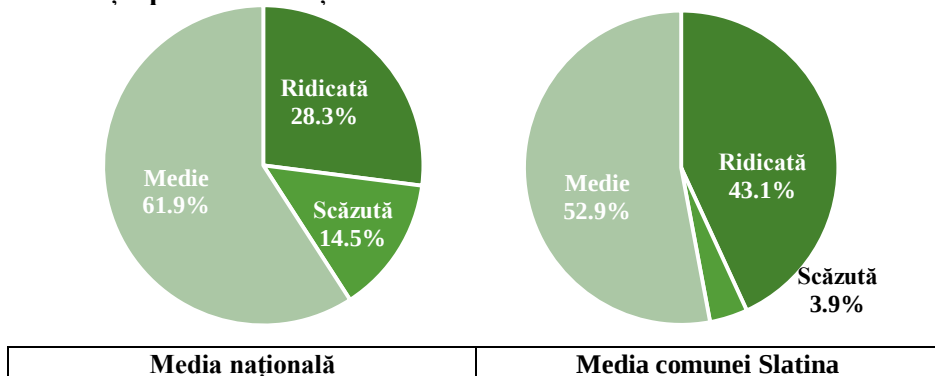

Figura 12.2 - Aprecierea satisfacției financiare

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea respondenților la nivel național (stânga), respectiv la nivelul comunei Slatina (dreapta) care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de viață materiale în următoarele trepte: scăzută, medie și ridicată. Astfel, la nivelul comunei Slatina, ponderea persoanelor care și-au apreciat satisfacția privind condițiile de viață în categoria scăzută (3,9%) se situează sub media înregistrată la nivel național (25,7%). Iar în ceea ce privește ponderea persoanelor care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de viață în categoria ridicată (11,8%) se situează aproximativ la același nivel cu media națională (12,4%). România se situează deasupra mediei Uniunii Europene cu o medie de 6.6/10 privind satisfacția materială. Țările nordice precum Danemarca, Finlanda și Suedia au cea mai mare rată de satisfacție privind condițiile materiale, aceasta fiind de 7.6/10, Bulgaria are o satisfacție monetară scăzută comparativ cu media UE fiind de 4.3/10.

Satisfacția privind condițiile de locuit

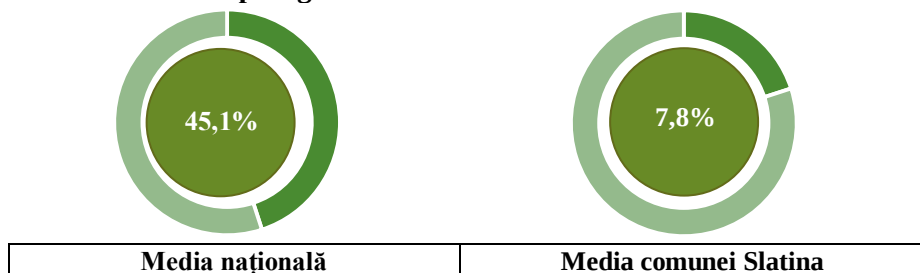

Figură 12.3 - Satisfacția privind condițiile de locuit

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea respondenților la nivel național (stânga), respectiv la nivelul comunei Slatina (dreapta) care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de locuit în următoarele trepte: scăzută, medie și ridicată. Analizând ponderea persoanelor care și-au evaluat satisfacția față de condițiile de locuit în categoria *medie*, la nivel național (61,9%) ponderea persoanelor care au ales este mai mare decât cea de la nivelul comunei Slatina (52,9%), se constată faptul că valorile din categoria *scăzut* sunt mai mici la nivelul comunei decât la nivel național.

România se situează la același nivel de satisfacție privind condițiile de locuit cu Uniunea Europeană având media de 7.4/10. Țările nordice au cel mai ridicat nivel de satisfacție, acesta fiind de 8.4/10 pentru Danemarca și Finlanda în timp ce Bulgaria înregistrează cea mai mică medie europeană de 6.0/10.

Coeficientul de supraaglomerare

Figură 12.4 - Rata de supraaglomerare a locuinței

La capitolul supraaglomerare România se situează pe ultimul loc cu un procent de 45,1%, cu 28% mai mult față de media UE. Cipru înregistrează cele mai bune rezultate la acest capitol cu o valoare de 2,2%. Conform anchetei sociologice realizate, la nivelul comunei Slatina rata de supraaglomerare este de 7,8%, situându-se sub media națională.

Ocuparea forței de muncă

Gruparea respondenților după statutul ocupațional:

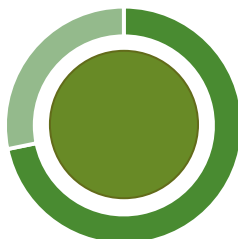

Figura 12.5 - Gruparea respondenților după statutul ocupațional

În ceea ce privește statutul ocupațional, 70,6% din respondenți au afirmat la data derulării anchetei sociologice că sunt angajați. Această grupare este necesară pentru corelarea informațiilor referitoare la *satisfacția privind locul de muncă și numărul orelor lucrate pe săptămână*.

Gruparea respondenților după numărul de ore lucrate pe săptămână

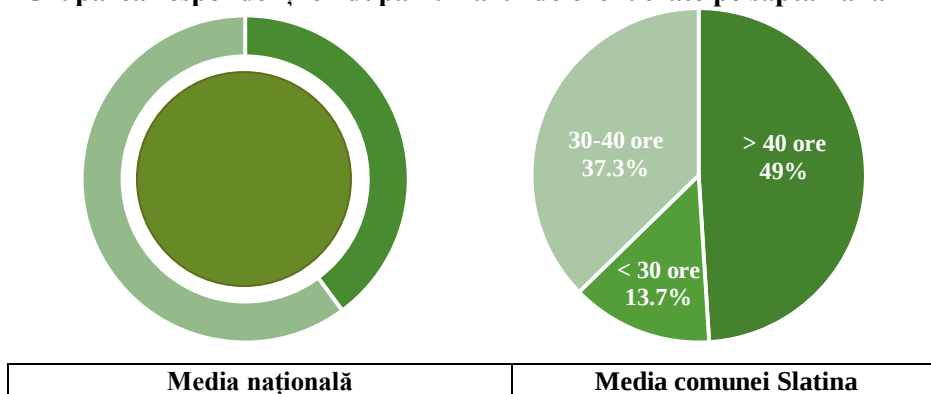
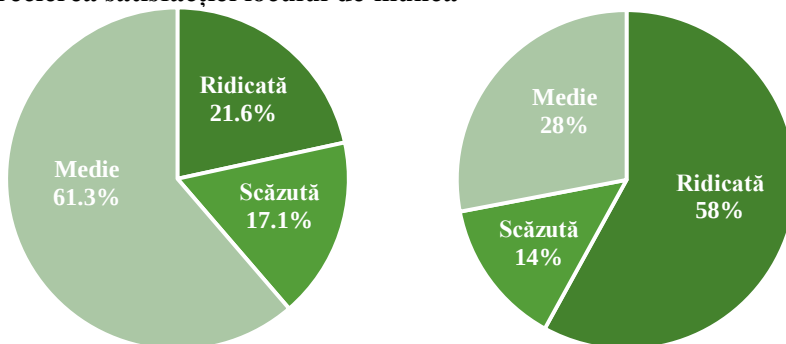

Figura 12.6 - Numărul de ore lucrate pe săptămână

Numărul mediu de ore de lucru pe săptămână, la nivel național, este de 39.8h, cu 2.7h mai mult decât media UE. Danemarca are cea mai ridicată medie a satisfacției timpului utilizat fiind de 7.8/10, și privind în polul opus Bulgaria înregistrează o satisfacție medie de doar 5.7/10. Olanda lucrează mai inteligent nu mai greu cu o medie de doar 30.4h pe săptămână, iar Grecia are cea mai ridicată medie de ore de lucru pe săptămână atingând 41.7h.

Respondenții din comuna Slatina lucrează în medie 36,76 ore, situându-se sub media națională (39,8 ore) în ceea ce privește numărul de ore lucrate.

Aprecierea satisfacției locului de muncă

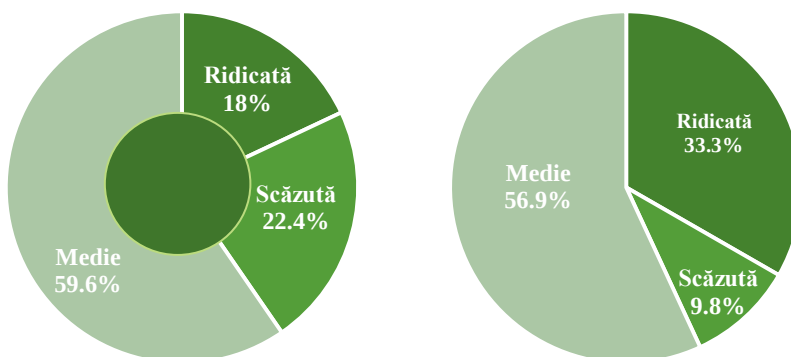
Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.7 - Aprecierea satisfacției locului de muncă

În ceea ce privește satisfacția la locul de muncă România se încadrează în media Uniunii Europene de 7.2/10, dar are o rată de angajare de 65.8% fiind sub media UE de 68.4%. Grecia este pe ultimul loc cu o satisfacție medie de 6.2/10 și o rată de angajare de 56.5%. Pe primul loc se află Finlanda pentru satisfacția la locul de muncă cu o medie de 8.1/10 iar cea mai mare rată de angajare o deține Olanda fiind de 78.2%.

La nivelul comunei Slatina, ponderea persoanelor care și-au apreciat satisfacția privind condițiile de viață în categoria *ridicată* (58%) se situează peste media înregistrată la nivel național (21,6%).

Satisfacția utilizării timpului

Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.8 - Aprecierea satisfacției utilizării timpului

Pentru satisfacția folosirii timpului, România se situează cu o medie de 6,8/10, peste cea a UE, iar numărul mediu de ore de lucru pe săptămână este de 39,8h, cu 2,8h mai mult decât media UE.

Majoritatea respondenților (56,9%) din comuna Slatina au o satisfacție medie în privința utilizării timpului personal, valoare aproximativ egală cu cea de la nivelul național.

Educație

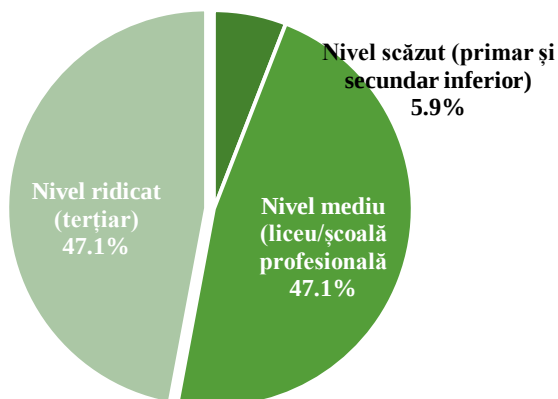

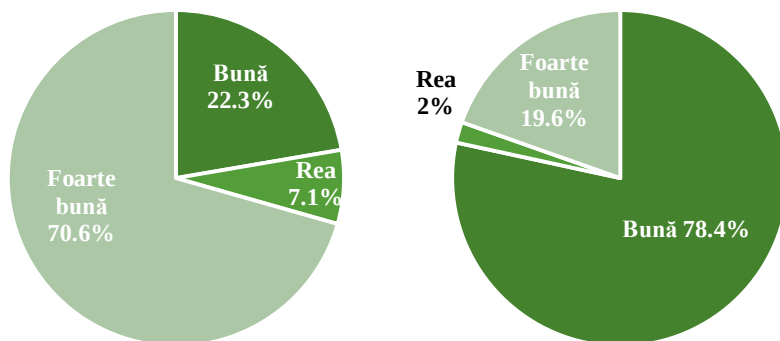
Figura 12.9 - Gruparea respondenților după ultimele studii absolvite

În ceea ce privește educația terțiară, la nivelul României 18,7% persoane au studii superioare, media UE fiind de 32,5%.

Decalajul satisfacției vieții între persoanele cu nivel de studii diferit este de 1,6 în România, cu 0,6 mai mare decât media UE. Bulgaria are cel mai mare decalaj, acesta fiind de 2,1 iar Danemarca are un decalaj al satisfacției vieții de 0,1. Decalajul de satisfacție dintre persoanele cu un nivel ridicat și scăzut de educație arată diferența de percepție în funcție de educație. Persoanele cu studii reduse se referă la cele care au atins un nivel de educație echivalent cu nivelul ISCED 0 – 2 (primar și secundar inferior) și învățământul superior la cei cu nivel ISCED 5 – 8 (terțiar). Decalajul de satisfacție în viață se obține prin scăderea satisfacției medii de viață a celor cu educație scăzută din satisfacția medie de viață a celor cu studii superioare.

Respondenții comunei Slatina prezintă un Nivel de studii ridicat (terțiar) în proporție de 47,1%, valoare situată peste cea de la nivelul național.

Autoevaluarea stării de sănătate

Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.10 - Autoevaluarea stării de sănătate

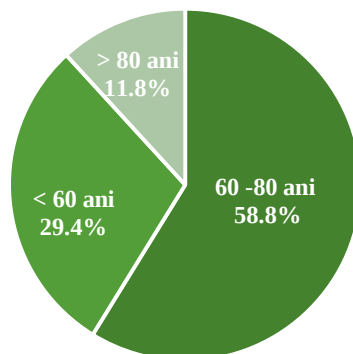
În ceea ce privește autoperceperea sănătății în România 70,6% din persoane au declarat că își consideră sănătatea ca fiind “Foarte bună/ Bună” depășind media UE de 68,6%, în schimb România se situează spre coada clasamentului privind speranța de viață, având-o de 74,2 ani, cu aproximativ 7 ani mai mică decât media UE.

În Lituania doar 44% dintre persoane își consideră sănătatea ca fiind “Foarte bună/ Bună”, iar Irlanda ajunge la o valoare aproape dublă comparativ cu Lituania, de 84.2%. Cea mai redusă speranță de viață dintre țările UE este în Bulgaria de 73,6 ani, nivelul cel mai ridicat fiind atins de Irlanda cu numărul de 82,8 ani.

Comparând valorile de la nivel național și cele de la nivelul comunei Slatina, putem constata că singura categorie cu valori aproximativ egale este ”rea”.

Speranța de viață

74,2 ani

Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figură 12.11 - Aprecierea speranței de viață

Speranța de viață la naștere arată numărul mediu de ani în care un nou-născut se poate aștepta să trăiască dacă este supus de-a lungul vieții sale la condițiile actuale de mortalitate.

Media de la nivelul comunei Slatina (68,2 ani) se regăsește sub media de la nivelul național (74,2 ani).

Relații sociale

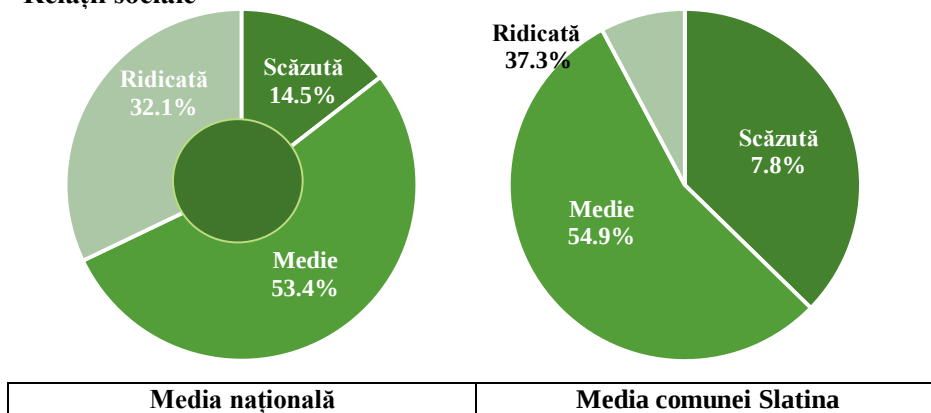

Figura 12.12 - Aprecierea satisfacției privind relațiile sociale

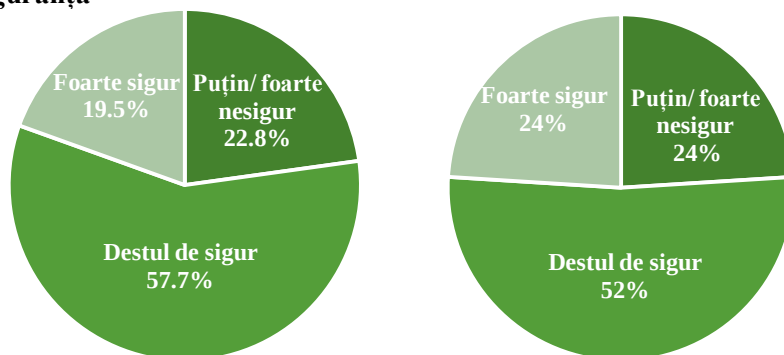
Figura 12.13 - Rata populației care consideră că are pe cine se baza la nevoie

Satisfacția față de relațiile personale în România este de 7,6/10, cu 0,3 mai mică comparativ cu media UE, iar 93.7% din persoanele din România au spus că au pe cineva pe care să se bazeze la nevoie, depășind

media UE cu 0,5%. Bulgaria precum și în indicatorii anteriori analizați se situează pe ultimul loc cu o medie de 6,6/10, în timp ce Austria, Irlanda, Malta și Slovenia se luptă pentru primul loc, cu o medie de 8,6/10 în ceea ce privește satisfacția față de relațiile personale. Doar 84,7% dintre persoanele din Luxemburg au pe cine se baza la nevoie în timp ce în Slovacia 98,6% dintre persoane au în cine să își pună baza la nevoie.

Locuitorii din comuna Slatina prezintă o satisfacție *medie* (54,9%) în ceea ce privește relațiile sociale, care se situează peste media națională. Raportându-ne la populația care consideră că are pe cine se baza la nevoie putem constata că 84,3% prezintă un răspuns afirmativ, situându-se astfel sub media națională (93,7%).

Siguranță

Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.14 - Aprecierea siguranței publice

Analizând datele de mai sus reiese că 24% din respondenți se simt nesiguri când se plimbă singuri pe întuneric, urmând ca 52% să afirme că se simt siguri, iar doar 24% sunt foarte siguri în ceea ce privește plimbatul pe întuneric de unul singur, ceea ce denotă faptul că Slatina este o comună cu un grad ridicat de siguranță. La nivel național 22,8% din populație se simt nesiguri plimbându-se singuri pe întuneric, în timp de 57,7% se simt în siguranță, iar 19,5% foarte în siguranță.

Încrederea în sistemul juridic

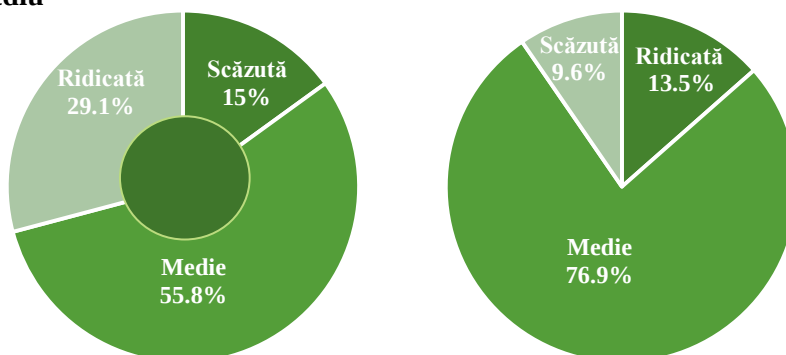
Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.15 - Aprecierea încrederii în sistemul juridic

Încrederea în sistemul juridic în România reprezintă o medie de 5,8/10, fiind peste media UE de 4,5/10. Încrederea cetățenilor din România în Parlamentul European este 67% ceea ce reprezintă că același procent din populație are opinii pozitive despre Parlamentul European, iar media UE este de 54%.

În ceea ce privește încrederea în sistemul juridic, majoritatea au acordat nota 7/10, urmat de notele între 8 și 6. Media comunei este de 6,1/10 pentru încrederea în sistemul juridic, în timp ce media la nivel național este de 5,8/10.

Mediu

Media națională	Media comunei Slatina
-----------------	-----------------------

Figura 12.16 - Aprecierea satisfacției privind mediul înconjurător

Media în România în legătură cu satisfacția cu mediul înconjurător este de 7,4/10, cu 0,2 mai mare decât media UE. În România populația urbană este expusă la 25,6μg/m³, în timp ce media UE este de 20,5μg/m³ (micrograme per metru cub).

Austria are cea mai ridicată medie a satisfacției cu mediul înconjurător atingând 8,4/10, în timp ce Bulgaria se situează pe ultimul loc cu o medie de 5,2/10.

Cea mai “verde” țară europeană este Finlanda având o valoare de 10,2μg/m³, Croația prezintă cel mai ridicat nivel de poluare, având valoarea de 30,9μg/m³.

În proporție de 76,9% dintre locuitorii comunei Slatina și-au exprimat nivelul satisfacției privind mediul înconjurător ca fiind mediu, valoare aflată peste media de la nivelul național (55,8%).

CAPITOLUL XIII – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN

Zonele rurale ale UE reprezintă o parte esențială a modului de viață european. Acestea găzduiesc 137 de milioane de persoane, reprezentând aproape 30% din populația UE și peste 80% din teritoriul său, având în vedere toate comunele și localitățile din Europa cu populație redusă sau cu densitate scăzută a populației. Aceste zone sunt recunoscute și valorificate pe scară largă pentru producția de alimente, gestionarea resurselor naturale, protecția peisajelor naturale, precum și activitățile recreative și turistice. Multe dintre tradițiile și festivalurile noastre, precum și cultura noastră, sunt ancorate în zonele rurale ale Europei.

Cu toate acestea, schimbările sociale și economice din ultimele decenii, inclusiv globalizarea și urbanizarea, schimbă rolul și natura zonelor rurale, care sunt afectate, de asemenea, de declinul și de îmbătrânirea populației. Mulți europeni sunt îngrijorați de erodarea infrastructurii rurale și a furnizării de servicii, inclusiv de accesul la asistență medicală, servicii sociale și educație, precum și la servicii poștale și bancare. Alții își exprimă îngrijorarea cu privire la reducerea oportunităților de ocupare a forței de muncă și la posibila scădere a veniturilor în zonele rurale sau la conectivitatea digitală și posibilitățile de transport limitate.

Se înțelege din ce în ce mai mult că rolul și importanța zonelor rurale sunt subapreciate și insuficient recompensate.

Prezentul document privind o viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE urmărește să abordeze aceste provocări și preocupări, valorificând oportunitățile emergente ale tranziției verzi și ale celei digitale ale UE și învățămintele desprinse din pandemia de COVID-19 și identificând mijloacele de îmbunătățire a calității vieții rurale, de realizare a unei dezvoltări teritoriale echilibrate și de stimulare a creșterii economice în zonele rurale, cu ajutorul Atlasului demografiei recent lansat. Acesta se bazează pe analize, activități prospective, consultări ample și contribuții din partea comunităților. Stabilește viziunea, precum și instrumentele de politică pentru realizarea acesteia, inclusiv cele mai bune practici care pot fi reproduse. Promovează și contribuie la realizarea Agendei 2030 și a obiectivelor sale de dezvoltare durabilă.

Zonele rurale sunt actori activi în tranziția verde și în cea digitală ale UE. Prin producția durabilă de alimente, conservarea biodiversității și combaterea schimbărilor climatice, acestea joacă un rol esențial în realizarea obiectivelor Pactului verde al Uniunii Europene, a obiectivelor strategiei „De la fermă la consumator” și a obiectivelor în materie de biodiversitate. În paralel, introducerea noilor tehnologii în zonele rurale va fi indispensabilă pentru ca deceniul digital al Europei să devină realitate. Atingerea obiectivelor, ambițiilor digitale ale UE pentru 2030 poate oferi, de

asemenea, mai multe oportunități pentru dezvoltarea durabilă a zonelor rurale dincolo de agricultură și silvicultură. Aceasta poate contribui la apariția unor noi perspective pentru dezvoltarea industriei prelucrătoare și, în special, a serviciilor, precum și pentru o mai bună distribuție geografică a acestora.

Zonele rurale ale Europei sunt foarte diverse. Condițiile naturale și climatice variate, caracteristicile geografice, evoluțiile istorice și culturale, schimbările demografice și sociale, particularitățile naționale și regionale și prosperitatea economică fac să nu existe două zone rurale similare. Această diversitate necesită răspunsuri și soluții concepute la nivel local, care să corespundă nevoilor și posibilităților specifice fiecărui teritoriu. Aceasta înseamnă, de asemenea, că strategiile de dezvoltare teritorială ar trebui să abordeze zonele rurale în funcție de caracteristicile lor individuale și ținând cont de mediul lor. În acest sens, acțiunile trebuie să se concentreze în special asupra regiunilor rurale îndepărtate și mai puțin dezvoltate.

Schimbările din societate, inclusiv cele mai recente cauzate de COVID-19, ar trebui transformate în oportunități pentru zonele rurale. Trebuie să evităm o redresare asimetrică și să ne asigurăm că toate teritoriile UE dispun de mijloacele necesare pentru a se redresa în mod egal în urma pandemiei.

În conformitate cu angajamentul său ferm față de democrație și egalitate și ținând seama de impactul schimbărilor demografice, Comisia Europeană se angajează să nu lase pe nimeni și niciun loc în urmă și să aducă UE mai aproape de cetățenii săi. Comisia are ambiția de a crea un nou impuls pentru zonele rurale prin schimbarea modului în care acestea sunt percepute și prin crearea de noi oportunități, cu o voce mai puternică pentru comunitățile rurale, care fac parte integrantă din construirea viitorului Europei. Comunitățile rurale joacă, de asemenea, un rol esențial în punerea în aplicare a celor 20 de principii ale Pilonului european al drepturilor sociale, contribuind la o Europă socială puternică, echitabilă, favorabilă incluziunii și plină de oportunități.

Comisia se angajează să reducă disparitățile regionale și să ajute zonele rurale să recupereze decalajul. Acest angajament este consacrat la articolul 174 din TFUE, care prevede că o atenție deosebită ar trebui să se acorde „zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, precum și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase”. Statutul specific al regiunilor ultraperiferice și al zonelor rurale ale acestora este recunoscut la articolul 349 din TFUE.

Aceste principii ale tratatului trebuie respectate și adoptate la toate nivelurile: nicio politică, acțiune sau măsură nu ar trebui să împiedice convergența regională sau să agraveze decalajul regional.

Tendențele și provocările zonelor rurale

Populația UE este afectată de îmbătrânire și va începe să scadă încet în următorul deceniu. Populația din zonele rurale are deja, în medie, o vârstă mai înaintată decât populația din orașe, suburbii și municipii. Regiunile rurale au înregistrat, în medie, o scădere a populației în ultimii ani, în principal din cauza evoluției naturale negative a populației, care nu este compensată de o migrație netă pozitivă suficientă. Anumite state membre din est și din sud se confruntă chiar cu ambele provocări, deoarece evoluția naturală a populației și migrația netă în regiunile lor rurale au fost negative. În plus, femeile tinere sunt mai susceptibile de a părăsi regiunile rurale decât bărbații tineri. Aceste tendințe demografice, însoțite de lipsa conectivității, a infrastructurii și de provocările în materie de productivitate și de nivelul scăzut al accesului la serviciile publice, inclusiv la educație și îngrijire, pot contribui la scăderea atractivității zonelor rurale ca locuri de locuit și de muncă.

Timp de secole, „rural” a însemnat „agricol”, milioane de fermieri hrănind societatea europeană. Viața în multe zone rurale, în special în cele mai îndepărtate și periferice, rămâne legată în mod intrinsec de agricultură - peste 40% din terenurile din zonele rurale sunt utilizate pentru agricultură. De-a lungul timpului, contribuția agriculturii, a silviculturii și a pescuitului în regiunile rurale a scăzut atât din punct de vedere economic, cât și din punctul de vedere al ocupării forței de muncă, la 12% din totalul locurilor de muncă și la 4% din valoarea adăugată brută, menținând în același timp, în mod crucial, securitatea alimentară în UE.

În paralel, ponderea serviciilor (de exemplu, turism, recreere) a crescut și a marcat o schimbare structurală în multe economii rurale, în timp ce ponderea industriei și a sectorului construcțiilor a rămas constantă.

Deși o creștere mai mare a permis reducerea decalajului începând din 2000, produsul intern brut (PIB) pe cap de locuitor în regiunile rurale a fost în continuare considerabil mai mic (75 %) decât media UE în 2018. Recuperarea decalajului economic nu a ajuns în regiunile rurale îndepărtate (care rămân la aproximativ 70% din PIB-ul UE pe cap de locuitor). Acest context economic general subliniază necesitatea de a continua diversificarea economică a zonelor rurale, care să cuprindă toate dimensiunile și sectoarele, pentru a valorifica la maximum potențialul acestora în ceea ce privește serviciile și industria prelucrătoare.

Există un decalaj de 13 puncte procentuale între ocuparea forței de muncă în rândul femeilor și al bărbaților în zonele rurale (față de 10 puncte procentuale în municipii), ajungând la peste 20 puncte procentuale în anumite state membre. Acest decalaj a rămas destul de stabil la nivelul UE începând din 2012. În peste jumătate dintre statele membre, această disparitate de gen este mai mare în zonele rurale decât în municipii. Ar

trebui să se acorde atenție faptului că multe femei au contracte precare (de exemplu, lucrători sezonieri) sau joacă un „rol invizibil” în societățile rurale (de exemplu, ajutându-și soții), ceea ce le poate expune unor situații vulnerabile (cum ar fi lipsa accesului la protecție socială sau la prestații de maternitate, în unele cazuri). În același timp, femeile reprezintă o forță motrice importantă pentru prosperitate și incluziune socială în zonele rurale, în special prin intermediul antreprenoriatului.

Ponderea populației cu studii superioare în zonele rurale rămâne scăzută, în pofida unei creșteri de la 18% în 2012 la 22% în 2019. Diferența dintre zonele rurale și municipii a crescut, de asemenea, de la 17 puncte procentuale în 2012 la 19 puncte procentuale în 2019 (fiind stabilă sau în creștere în majoritatea statelor membre). În ceea ce privește competențele de bază (citire, matematică și științe), decalajul de performanță dintre zonele urbane și cele rurale este, de asemenea, mare în multe țări, astfel cum indică rezultatele testelor PISA 2018. În ceea ce privește cel puțin competențele digitale de bază, decalajul s-a ridicat la 14 puncte procentuale (48% pentru zonele rurale față de 62% pentru municipii) în 2019 și este stabil din 2015. În plus, la nivelul UE, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare este mai ridicată în zonele rurale și în orașe decât în municipii.

Școlile din unele zone rurale se confruntă adesea cu dificultăți în a oferi o educație de calitate din cauza izolării lor geografice și a dimensiunii lor reduse. Acestea se confruntă cu o infrastructură și servicii de sprijin educațional insuficiente, cu o ofertă educațională limitată și cu o lipsă de profesori experimentați. Acest lucru poate limita utilizarea serviciilor electronice și potențialul de a studia și lucra de la distanță, ceea ce influențează disponibilitatea locurilor de muncă de calitate în zonele rurale.

Viața în zonele rurale depinde în mod esențial de accesul la servicii publice și la infrastructură de calitate. Consultarea publică a identificat infrastructura, accesul la instalații și facilități, conectivitatea digitală și ocuparea forței de muncă drept nevoile cele mai urgente. În special, serviciile esențiale și infrastructura aferentă - cum ar fi apa, salubritatea, energia, transportul, serviciile financiare și comunicațiile digitale - sunt esențiale pentru garantarea incluziunii sociale și economice. Acestea completează și facilitează accesul la alte servicii care îndeplinesc o funcție favorizantă, cum ar fi îngrijirea copiilor, educația, îngrijirea pe termen lung, locuințele, piața forței de muncă și serviciile sociale și pot constitui, de asemenea, o sursă importantă de creare de locuri de muncă.

Accesul la servicii publice și la infrastructură este influențat de densitatea și proximitatea populației, care diferă între zonele rurale de la un stat membru la altul și între zonele rurale din apropierea municipiilor și zonele rurale îndepărtate. Cu cât o zonă este mai puțin urbanizată și mai îndepărtată, cu atât este mai mare distanța rutieră medie până la cel mai apropiat serviciu.

O treime din populația regiunilor rurale trăiește într-o regiune de frontieră. În medie, aceste regiuni frontaliere rurale au performanțe mai slabe în transportul rutier și feroviar și acces la mai puține zboruri de pasageri decât alte regiuni rurale. Persoanele din regiunile frontaliere rurale trebuie să călătorească mai departe pentru a ajunge la o școală primară sau secundară sau la un spital, în comparație cu alte regiuni rurale.

Distanțele mai lungi, densitatea mai scăzută a populației și zonele de captare mai mari îngreunează atât furnizarea, cât și accesul la servicii în zonele rurale. Cu toate acestea, furnizarea de servicii de interes general în zonele rurale de o calitate comparabilă cu cele din zonele urbane este esențială pentru menținerea unor standarde de viață echitabile pentru toți cetățenii și pentru toate teritoriile, inclusiv în zonele rurale cele mai îndepărtate și în regiunile ultraperiferice.

Comunitățile rurale pot fi expuse, de asemenea, unor costuri mai mari asociate tranziției climatice. Distanțele mai lungi până la spitale, școli și magazine, combinate cu o dependență mai mare de automobilele personale din cauza serviciilor limitate de transport public, conduc la costuri de călătorie mai mari. Comerțul cu amănuntul, medicii, farmaciile, băncile, oficiile poștale, transportul public, structurile de îngrijire a copiilor și școlile sunt esențiale pentru viața și locurile de muncă din mediul rural, precum și pentru a se asigura că nimeni și niciun loc nu este lăsat în urmă. Absența acestor servicii poate duce rapid la sentimente de depărtare și de excluziune socială. Orașele mici pot reprezenta forțe motrice pentru atractivitatea și dezvoltarea rurală și pot asigura accesul la o serie de servicii pentru zonele rurale înconjurătoare. Este important să se reflecteze asupra unor noi modalități de organizare a serviciilor publice naționale și regionale și ca acestea să fie testate, valorificând în același timp digitalizarea.

Modelele și abordările de afaceri, cum ar fi serviciile electronice, soluțiile de servicii mobile, parteneriatele public-privat, întreprinderile sociale, sectoarele culturale și creative, precum și cooperativele pot contribui la pătrunderea în zonele mai puțin populate și reprezintă, în general, un factor-cheie pentru dezvoltarea socio-economică rurală. Acestea depind în mod esențial de nivelul competențelor digitale și de disponibilitatea și caracterul abordabil al unei infrastructuri digitale adecvate, precum și de capacitățile de a implementa în mod eficace tehnologiile digitale, cum ar fi platformele de servicii digitale. Principala condiție prealabilă pentru transformarea digitală este conectivitatea la internet. În pofida îmbunătățirilor recente ale conectivității în bandă largă de mare viteză, numai 59% dintre gospodăriile din regiunile rurale au acces în banda largă de nouă generație (NGA) (>30 Mbps), comparativ cu 87% dintre gospodăriile din UE.

În cele din urmă, zonele rurale se confruntă cu provocări specifice legate de schimbările climatice și de degradarea mediului. De exemplu,

agricultura și silvicultura sunt mai vulnerabile decât activitățile economice urbane în fața unor fenomene climatice adverse mai frecvente, cum ar fi furtunile, inundațiile și seceta. Aceste sectoare sunt printre primele care resimt consecințele pierderii biodiversității, ceea ce reprezintă o amenințare pentru perspectivele economice pe termen lung ale comunităților rurale care depind de ele.

Oportunitățile din zona rurală

Noile cerințe societale, oportunitățile oferite de economia verde, posibilitățile oferite de tehnologia digitală, împreună cu consecințele pandemiei de COVID-19 și extinderea telemuncii au atras din nou atenția asupra zonelor rurale ca locuri de bunăstare, securitate, viață ecologică și noi posibilități de reînnoire socială și economică.

Resursele naturale ale zonelor rurale reprezintă atuuri esențiale pentru a construi un viitor durabil și prosper. Atunci când sunt bine gestionate, peisajele rurale acoperite de păduri și zonele naturale contribuie la reglarea fluxurilor de apă, la captarea carbonului și a poluanților atmosferici din atmosferă, la prevenirea eroziunii solului, precum și la furnizarea de servicii de ecosistem. Agricultura și gestionarea durabilă a pădurilor, care includ durabilitatea economică, socială și de mediu, contribuie la protejarea locurilor de muncă și a mijloacelor de subsistență decente, a sistemelor ecologice și a biodiversității și, de asemenea, consolidează reziliența în fața schimbărilor climatice și a riscurilor.

Îmbunătățirea calității producției și sprijinirea fermierilor, silvicultorilor și antreprenorilor din mediul rural, care sunt catalizatori ai tranziției către o societate și o economie mai verzi, sunt esențiale.

Accentul sporit pus pe atenuarea schimbărilor climatice, inclusiv prin producția de energie din surse regenerabile, reprezintă pentru zonele rurale o oportunitate de a combate sărăcia energetică, cu condiția ca serviciile de ecosistem să fie evaluate în mod corespunzător, iar modelele de afaceri să își păstreze valoarea în cadrul comunităților rurale.

În contextul Pactului verde european, noua strategie de creștere a Europei, zonele rurale vor juca un rol important în transformarea UE în primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Tranziția verde va necesita dezvoltarea de parteneriate în toate activitățile economice din zonele rurale, între întreprinderi din toate sectoarele, autorități locale, cercetători și servicii bazate pe inovare, schimb de cunoștințe și cooperare, inclusiv în cadrul proceselor de specializare inteligentă.

Bioeconomia este unul dintre cele mai mari sectoare ale Uniunii. Aceasta cuprinde agricultura, silvicultura, pescuitul, acvacultura, precum și producția de alimente, hrană pentru animale, bioenergie și bioproduse. Bioeconomia poate ajuta UE să accelereze progresele către o economie circulară și cu emisii scăzute de dioxid de carbon și va contribui la

modernizarea și consolidarea sectorului alimentar al UE, precum și a bazei industriale a zonelor rurale. Bioeconomia și economia circulară durabile vor crea lanțuri valorice noi, mai diverse și procese mai verzi, mai eficiente din punctul de vedere al costurilor, protejând în același timp biodiversitatea și mediul. În 2017, bioeconomia a generat o valoare adăugată de 614 miliarde EURO și a angajat aproximativ 17,5 milioane de persoane în UE24. În zonele rurale, bioeconomia poate stimula soluții inovatoare de afaceri și poate fi sprijinită prin inițiative precum „Start-up Villages” și sprijin pentru IMM-uri.

Pe lângă aceste noi oportunități economice și în vederea creării de locuri de muncă în zonele afectate, trebuie identificate, de asemenea, modalități durabile și inovatoare de utilizare a fostelor mine și situri de extracție a minereurilor, în special prin refacerea ecosistemelor degradate și a serviciilor pe care acestea le oferă comunităților locale.

Cererea în continuă evoluție a consumatorilor de alimente de calitate mai bune, mai sănătoase și produse prin metode mai durabile, inclusiv produse ecologice, poate genera noi oportunități pentru fermieri și pentru economia rurală. Tranziția către metode de producție ecologică, dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare, prelucrarea locală și produsele inovatoare, în conformitate cu Strategia UE „De la fermă la consumator” și cu Planul de acțiune pentru dezvoltarea producției ecologice, pot contribui la consolidarea rolului fermierilor și la creșterea veniturilor acestora.

În mai 2020, Comisia și-a prezentat Strategia „De la fermă la consumator”, care constituie una dintre acțiunile-cheie din cadrul Pactului verde european. Contribuind la îndeplinirea obiectivului de realizare a neutralității climatice până în 2050, strategia are în vedere evoluția actualului sistem alimentar al UE către un model durabil.

Reafirmând securitatea și siguranța alimentară drept priorități, strategia are următoarele obiective principale:

- ➡ asigurarea unei oferte de produse alimentare suficiente, accesibile ca preț și nutritive în limitele planetare;
- ➡ înjumătățirea utilizării pesticidelor, a îngrășămintelor și a vânzării de antimicrobiene;
- ➡ creșterea suprafețelor de teren destinate agriculturii ecologice;
- ➡ promovarea unui consum alimentar și a unor diete sănătoase mai durabile;
- ➡ reducerea pierderilor și a risipei de alimente;
- ➡ combaterea fraudei alimentare de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente;
- ➡ îmbunătățirea bunăstării animalelor;

➤ reducerea utilizării pesticidelor până în 2030 cu până la 50%.

Strategia prevede o serie de inițiative și propuneri legislative privind:

- agricultura ecologică;
- etichetarea nutrițională pe partea frontală a ambalajului și etichetarea alimentelor durabile;
- reducerea risipei alimentare.

Tranziția către un sistem alimentar mai ecologic va genera noi oportunități de afaceri care au un impact pozitiv asupra veniturilor operatorilor din sectorul agroalimentar.

Un sistem alimentar mai durabil va contribui, de asemenea, la protejarea naturii și a biodiversității Europei. Strategia „De la fermă la consumator” este aliniată la Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030, cele două propuneri fiind prezentate drept complementare.

Sectoare precum turismul beneficiază, de asemenea, de o ofertă mai largă de activități turistice de calitate, inclusiv activități în cadrul fermelor, de producția de produse locale de calitate, de gestionarea adecvată a peisajelor și de interacțiunile dintre uscat și mare în zonele rurale costiere.

„Eco-districtele” - zone geografice în care fermierii, publicul, operatorii turistici, asociațiile și autoritățile publice încheie un acord pentru gestionarea durabilă a resurselor locale pe baza principiilor și practicilor ecologice - reprezintă un concept promițător în acest sens, în special în combinație cu rețeaua Natura 2000. Prin urmare, este important să se țină seama de nevoile fermierilor mici și mijlocii, prin atragerea fermierilor tineri, fermierilor noi și fermierilor femei și prin prevenirea abandonării terenurilor, precum și prin facilitarea accesului la terenuri. Aceasta ar trebui să includă, de asemenea, lucrătorii agricoli, inclusiv lucrătorii sezonieri și cei care provin dintr-un context de migrație. Dezvoltarea și gestionarea ofertelor turistice, utilizând pe deplin tehnologia și serviciile digitale, ar trebui, de asemenea, sprijinite.

Conectivitatea digitală este un factor esențial pentru diversificarea activităților economice în zonele rurale. Aceasta va facilita, pentru antreprenori și pentru startup-uri, stabilirea și dezvoltarea afacerilor, creând astfel noi oportunități economice pentru zonele rurale. Dezvoltarea ecosistemelor de inovare va permite comunităților rurale să creeze locuri de muncă de înaltă calitate în zonele rurale în toate sectoarele.

Un alt set important de oportunități pentru zonele rurale constă în calitatea vieții și implicarea comunităților locale în procesul decizional. Posibilitățile de participare activă la viața publică și socială, inclusiv la activitățile artistice și culturale, pot influența, de asemenea, atractivitatea relativă a zonelor rurale.

Viziunea zonelor rurale din perspectiva anului 2040

Provocările și oportunitățile cu care se confruntă zonele rurale, dintre care unele vor continua probabil în viitor, stau la baza exercițiului întreprins pentru definirea viziunii. Cetățenii și organizațiile din zonele rurale au fost puternic implicați în elaborarea acestei viziuni care descrie cum vor să fie zonele rurale în 2040. În plus, a fost efectuat un exercițiu de analiză prospectivă dedicat. Acesta a luat în considerare megatendențele care determină transformări până în 2040 și a identificat principalii factori subiacenți ai schimbării, așa-numiții „factori determinanți”, care se preconizează că vor contura viitorul zonelor rurale.

Demografia și guvernanta au fost evidențiate drept factorii determinanți cu cel mai mare impact și cei mai nesiguri și au reprezentat axele pe care au fost elaborate patru scenarii. Fiecare dintre acestea ilustrează un posibil viitor pentru zonele rurale în 2040, în funcție de atragerea de noi locuitori sau nu, precum și de calitatea guvernantei pe mai multe niveluri. Scenariile abordează, de asemenea, interdependențele rural-urban.

Pe baza factorilor determinanți identificați, a scenariilor și a numeroaselor activități de consultare, au apărut patru domenii de acțiune complementare, care înglobează o viziune pe termen lung care provine din zonele rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040, este realizată prin intermediul acestora și pentru acestea.

Figura 14.1 - Principalii factori determinanți care conturează viitorul zonelor rurale în 2040 și cele patru domenii de acțiune complementare

I. Zone rurale mai puternice

Zonele rurale ar trebui să găzduiască comunități locale capacitate și dinamice. Facilitarea participării active a tuturor cetățenilor la procesele de elaborare a politicilor și la procesele decizionale, implicând o gamă largă de părți interesate și rețele, precum și la toate nivelurile de guvernare, este esențială pentru dezvoltarea unor soluții de politică și investiții adaptate, bazate pe realitatea zonei și integrate. Noile posibilități de participare activă a publicului, cum ar fi consultările circumscriptiilor rurale sau votul online, pot face zonele rurale, în special cele îndepărtate și depopulate, mai atractive prin implicarea cetățenilor în deciziile privind propriul lor viitor și prin modul în care pot valorifica la maximum atuurile culturale și economice ale zonei lor.

Deși situațiile variază de la un stat membru la altul, populația din mai multe zone rurale din UE este în mare parte în scădere și în continuă îmbătrânire, ceea ce poate exercita presiuni asupra furnizării de servicii publice și private. Este esențială asigurarea faptului că zonele rurale sunt locuri atractive de locuit și de muncă. În acest sens, accesul efectiv la servicii esențiale de o calitate suficientă, precum apă, salubritate, asistență medicală, energie, transport, servicii financiare și comunicații digitale, trebuie să fie garantat pentru toți. Ar trebui dezvoltate, de asemenea, soluții inovatoare pentru furnizarea de servicii, valorificând la maximum posibilitățile oferite de instrumentele digitale și încurajând puternic inovarea socială.

II. Zone rurale conectate

Dezvoltarea în continuare a zonelor rurale depinde de buna conectare a acestora, între ele și cu zonele periurbane și urbane. Acest lucru facilitează accesul la acestea, îmbunătățind în același timp accesul la o gamă mai largă de servicii pentru comunitățile locale.

În ceea ce privește transportul, aceasta înseamnă menținerea sau îmbunătățirea serviciilor de transport public la prețuri abordabile și a infrastructurii, cum ar fi căile ferate, căile navigabile interioare, drumurile, stațiile de încărcare și de realimentare, pentru a sprijini soluțiile de e-mobilitate, piste pentru biciclete, conexiunile multimodale, inclusiv cu mijloacele active de transport, precum și transportul maritim pe distanțe scurte și legăturile aeriene, care sunt adesea singurul mijloc de conectare a insulelor și a anumitor regiuni periferice. De asemenea, ar trebui explorat în continuare potențialul zonelor rurale de a acționa ca centre de dezvoltare, testare și implementare a unor soluții de mobilitate durabile și inovatoare.

Infrastructura digitală este un factor favorizant esențial pentru ca zonele rurale să contribuie la tranziția digitală și să o valorifice la maximum.

Dezvoltarea capacităților digitale în zonele rurale va îmbunătăți atractivitatea acestora. Tehnologiile digitale vor oferi servicii precum sisteme de transport inteligente multimodale, asistență de urgență rapidă în

caz de accidente, soluții mai bine orientate de gestionare a deșeurilor, soluții energetice și de iluminat inteligente, optimizarea resurselor și multe altele.

III. *Zone rurale reziliente, care favorizează bunăstarea*

Zonele rurale pot și ar trebui să joace un rol central în cadrul Pactului verde european. Conservarea resurselor naturale, refacerea peisajelor, inclusiv a celor culturale, „înverzirea” activităților agricole și scurtarea lanțurilor de aprovizionare **vor spori reziliența zonelor rurale la schimbările climatice, la pericolele naturale și la crizele economice.** În calitate de furnizori de servicii care protejează ecosistemele și de soluții pentru neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon, zonele rurale joacă un rol din ce în ce mai important în atenuarea schimbărilor climatice, în bioeconomia durabilă și în economia circulară. Zonele rurale ar trebui să se bazeze pe agricultura durabilă, pe silvicultură, pe activități economice agroalimentare și pe o gamă diversificată de activități economice mai verzi care promovează sechestrarea carbonului în solurile agricole și producția locală de înaltă calitate, bazată pe comunitate.

În beneficiul zonelor rurale, ar trebui să poată coexista diferite activități durabile. Activitățile agricole familiale ar trebui să se desfășoare în armonie cu alte activități economice, respectând și menținând în același timp autonomia adecvată a sectoarelor economice prin amenajarea adecvată a teritoriului și zonare. De asemenea, producția agricolă ar trebui să țină seama de impactul său asupra apelor și a ecosistemelor marine.

Tranziția verde și cea digitală ar trebui să fie echitabile și să țină seama de nevoile tuturor membrilor comunității rurale, inclusiv ale celor din grupuri defavorizate, pentru a consolida **reziliența socială** a zonelor rurale.

Dezvoltarea în continuare a zonelor rurale depinde de buna conectare a acestora, între ele și cu zonele periurbane și urbane. Acest lucru facilitează accesul la acestea, îmbunătățind în același timp accesul la o gamă mai largă de servicii pentru comunitățile locale.

În ceea ce privește transportul, aceasta înseamnă menținerea sau îmbunătățirea serviciilor de transport public la prețuri abordabile și a infrastructurii, cum ar fi căile ferate, căile navigabile interioare, drumurile, stațiile de încărcare și de realimentare, pentru a sprijini soluțiile de e-mobilitate, piste pentru biciclete, conexiunile multimodale, inclusiv cu mijloacele active de transport, precum și transportul maritim pe distanțe scurte și legăturile aeriene, care sunt adesea singurul mijloc de conectare a insulelor și a anumitor regiuni periferice. De asemenea, ar trebui explorat în continuare potențialul zonelor rurale de a acționa ca centre de dezvoltare, testare și implementare a unor soluții de mobilitate durabile și inovatoare.

Infrastructura digitală este un factor favorizant esențial pentru ca zonele rurale să contribuie la tranziția digitală și să o valorifice la maximum.

Dezvoltarea capacităților digitale în zonele rurale va îmbunătăți atractivitatea acestora. Tehnologiile digitale vor oferi servicii precum sisteme de transport inteligente multimodale, asistență de urgență rapidă în caz de accidente, soluții mai bine orientate de gestionare a deșeurilor, soluții energetice și de iluminat inteligente, optimizarea resurselor și multe altele.

Pentru ca zonele rurale să devină mai reziliente din punct de vedere social, este necesar să se valorifice întreaga gamă de talente și întreaga diversitate din societățile noastre. Orice persoană ar trebui să aibă acces la recalificare și perfecționare, care să îi ofere posibilitatea unor locuri de muncă și oportunități de bună calitate, și ar trebui să fie reprezentată în mod egal în procesul decizional, la nivel național, regional și local. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită tinerilor, precum și persoanelor în vârstă, persoanelor cu handicap, copiilor, persoanelor LGBTQI+, persoanelor care provin dintr-un context de migrație și comunităților române care uneori nu au acces la servicii de bază, cum ar fi servicii sociale și educaționale adecvate și asistență medicală.

IV. *Zone rurale prospere*

Zonele rurale pot deveni mai prospere prin diversificarea activităților economice către noi sectoare, cu efecte pozitive asupra ocupării forței de muncă, și prin îmbunătățirea valorii adăugate a activităților agricole și agroalimentare.

Diversificarea activităților economice ar trebui să se bazeze pe strategii economice locale durabile, inclusiv pe măsuri care să facă mediul lor atractiv pentru întreprinderi. Diversificarea economică necesită, de asemenea, asigurarea accesului la educație și formare digitală și hibridă, astfel încât comunitățile să dobândească noi competențe și să sprijine spiritul antreprenorial. Îmbunătățirea colaborării în rețea a întreprinderilor mai mici poate fi o alternativă la consolidare, care conduce adesea la transferul de putere și profit în afara zonelor rurale.

Ar trebui menținut rolul economic important al agriculturii, al silviculturii și al pescuitului. Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare, utilizarea sistemelor de etichetare care recunosc calitatea și varietatea produselor alimentare locale și tradiționale vor avea un impact pozitiv asupra economiilor locale. Organizațiile de producători pot contribui la promovarea produselor și a regiunilor lor prin intermediul unor activități precum campaniile publicitare. Acest lucru joacă, de asemenea, un rol în satisfacerea cererii tot mai mari de produse locale (legate de zonele rurale specifice din care provin) și contribuie la menținerea autonomiei și durabilității producției alimentare europene.

PACTUL RURAL ȘI PLANUL DE ACȚIUNE RURALĂ AL UE

Un pact rural și un plan de acțiune rurală al UE cu proiecte emblematice concrete și instrumente noi vor contribui la atingerea obiectivelor viziunii. Acestea vor impulsiona revitalizarea zonelor rurale, vor atenua impactul tendințelor negative și vor permite monitorizarea și raportarea cu privire la realizări în perspectiva anului 2040.

Pactul rural - o guvernare consolidată pentru zonele rurale din UE

Va fi elaborat un pact rural, cu toate nivelurile de guvernare și părțile interesate sprijinind obiectivele comune ale viziunii propuse în prezenta sinteză (a se vedea mai jos). Pactul va oferi un cadru comun pentru implicarea și cooperarea unei game largi de actori la nivelul UE, la nivel național, regional și local. Acesta va contribui la creșterea sinergiilor, a complementarităților și a coerenței dintre politicile și intervențiile UE, naționale, regionale și teritoriale pentru a atinge obiectivele acestei viziuni pe termen lung și pentru a răspunde aspirațiilor comune ale comunităților rurale. Interacțiunile dintre toate nivelurile de guvernare și părțile interesate în domeniul dezvoltării rurale vor fi încurajate prin intermediul rețelelor existente care vor fi mobilizate pentru a implica părțile interesate din mediul rural.

Comisia va acționa ca un catalizator pentru ca pactul să fie un cadru de succes. Autoritățile naționale și părțile interesate vor putea face schimb de idei cu privire la modalitățile de realizare a obiectivelor comune ale viziunii. Schimbul de experiență și de bune practici în ceea ce privește elaborarea de strategii, planuri de acțiune și măsuri concrete care au fost luate va contribui la asigurarea faptului că toate zonele rurale sunt mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040. Statele membre, autoritățile regionale și locale care nu au elaborat încă o strategie și un plan de acțiune pentru a aborda provocările cu care se confruntă zonele rurale vor fi invitate să facă acest lucru. Se va pune un accent deosebit pe gestionarea tranzițiilor structurale și pe guvernare pe mai multe niveluri și participative pentru a concepe și a pune în aplicare soluții care să funcționeze cel mai bine pentru zonele rurale.

Cele patru componente - „mai puternice”, „conectate”, „reziliente” și „prospere” - sintetizează aspirațiile comune ale comunităților rurale și ale părților interesate ca, în 2040, zonele rurale să devină:

a. Spații atractive, dezvoltate în cadrul unei dezvoltări teritoriale armonioase, deblocând potențialul lor specific, făcând din ele locuri de oportunități și oferind soluții locale pentru a contribui la abordarea efectelor locale ale provocărilor globale.

b. Implicate în guvernare pe mai multe niveluri și bazată pe realitatea zonei, dezvoltând strategii integrate utilizând abordări colaborative și participative, beneficiind de mixuri de politici adaptate și de interdependențele dintre zonele urbane și cele rurale.

c. Furnizori de securitate alimentară, oportunități economice, bunuri și servicii pentru societate în general, cum ar fi furnizori de biomateriale și energie, dar și de produse locale de înaltă calitate, bazate pe comunitate, de energie din surse regenerabile, păstrând o cotă echitabilă din valoarea generată.

d. Comunități dinamice axate pe bunăstare, inclusiv pe mijloacele de subsistență, echitate, prosperitate și calitatea vieții, în care toți oamenii trăiesc și lucrează bine împreună, cu o capacitate adecvată de sprijin reciproc.

e. Comunități incluzive de solidaritate între generații, echitate și reînnoire, deschise noilor veniți și promovând egalitatea de șanse pentru toți.

f. Surse înfloritoare de natură, consolidate de obiectivele Pactului verde și contribuind la acestea, inclusiv neutralitatea climatică, precum și gestionarea durabilă a resurselor naturale.

g. Beneficiari deplin ai inovării digitale, cu acces egal la tehnologiile emergente, la alfabetizarea digitală pe scară largă și la oportunități de a dobândi competențe mai avansate.

h. Gazde ale unor oameni întreprinzători, inovatori și calificați, care crează împreună progrese tehnologice, ecologice și sociale.

i. Locuri animate, dotate cu servicii publice și private eficiente, accesibile și la prețuri abordabile, inclusiv servicii transfrontaliere, care oferă soluții adaptate (cum ar fi transportul, educația, formarea, sănătatea și îngrijirea, inclusiv îngrijirea pe termen lung, viața socială și comerțul cu amănuntul).

j. Locuri de diversitate, valorificând la maximum atuurile, talentele și potențialul lor unic.

Planul de acțiune rurală al UE

Drept dovadă a angajamentului reînnoit al Comisiei față de comunitățile rurale și de dezvoltarea zonelor rurale, prezenta sinteză propune un plan de acțiune rurală articulat în jurul unor inițiative emblematice. Mai multe politici ale UE oferă deja sprijin pentru abordarea provocărilor și a oportunităților din mediul rural și contribuie la dezvoltarea echilibrată, echitabilă, „verde” și inovatoare a zonelor rurale.

Politica agricolă comună (PAC) reformată, în special Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), este una dintre principalele surse de finanțare din partea UE pentru zonele rurale, prin promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat, prin consolidarea protecției mediului și a acțiunilor climatice și prin consolidarea țesutului socioeconomic al zonelor rurale.

Politica de coeziune este cealaltă sursă majoră de sprijin pentru zonele rurale, promovând și sprijinind dezvoltarea generală armonioasă a

statelor membre, a regiunilor și a teritoriilor. Pentru a atinge aceste obiective, Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune și Fondul social european Plus (FSE+) mobilizează investiții semnificative în oameni și infrastructură în zonele rurale. De asemenea, permite elaborarea unor strategii adaptate la nevoile fiecărui teritoriu prin intermediul noilor obiective de politică ale politicii de coeziune în perioada 2021-2027: „o Europă mai aproape de cetățeni” și „o Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii”. Aceasta oferă un cadru flexibil și adaptabil pentru ca statele membre și regiunile să sprijine dezvoltarea teritorială integrată cu guvernarea pe mai multe niveluri. Politica de coeziune oferă, de asemenea, posibilitatea de a sprijini soluțiile bazate pe realitatea zonei, dezvoltate în zonele rurale și de către acestea.

Prin urmare, statele membre ar trebui să profite de oportunitățile oferite de planurile strategice PAC și de programele politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 pentru a stimula dezvoltarea rurală durabilă și integrată. În plus, acestea ar trebui să utilizeze potențialul foarte semnificativ al Mecanismului de redresare și reziliență, al InvestEU și al altor programe ale UE, precum și al Băncii Europene de Investiții pentru a acoperi decalajele existente în materie de investiții în zonele rurale. Finanțarea trebuie mobilizată în mod coerent, în complementaritate cu intervențiile naționale și regionale ale statelor membre, care rămân esențiale pentru acordarea unui sprijin cuprinzător zonelor rurale.

Dincolo de aceste oportunități de finanțare esențiale, Planul de acțiune rurală al UE care stă la baza acestei viziuni va articula proiecte și inițiative concrete, bazate pe cele patru direcții de acțiune și reunind diferite domenii de politică ale UE pentru a transforma această viziune în realitate. Pentru ca viziunea să aibă rezultate, o serie de inițiative au fost regrupate în jurul inițiativelor emblematice care lansează efortul comun de realizare a obiectivelor comune ale viziunii și regroupează, în general, o serie de acțiuni care conlucrează. Inițiativele emblematice sunt proiecte care pot fi puse în aplicare, consolidate prin acțiuni însoțitoare descrise în detaliu.

Pentru a favoriza dinamismul zonelor rurale, sunt propuse următoarele inițiative:

- Platforma de revitalizare a zonelor rurale

Comisia va înființa o platformă de tip ghișeu unic pentru informații cu privire la proiectele existente și la posibilitățile de finanțare, cu scopul de a facilita colaborarea dintre comunitățile rurale, titularii de proiecte rurale și autoritățile locale. Aceasta va oferi cetățenilor și comunităților rurale ocazia de a evidenția modul în care au reușit să valorifice specificul teritoriului lor pentru a crea noi oportunități economice sau a furniza servicii pentru populația lor. Acest lucru va permite, la rândul său, titularilor de proiecte sau autorităților rurale să adapteze aceste strategii la propria realitate.

Platforma va sprijini în principal zonele rurale afectate de pierderea populației, de îmbătrânirea populației și de lipsa oportunităților economice, zonele rurale vor putea avea acces la informații și bune practici privind instrumentele și strategiile.

• Cercetare și inovare pentru comunitățile rurale

Ecosistemele puternice de inovare care reunesc actori publici și privați reprezintă o oportunitate esențială pentru ca și comunitățile rurale să prospere din nou, pentru ca zonele rurale să fie locuri atractive în care cetățenii inovatori să lucreze și să trăiască și pentru ca Europa să mobilizeze multitudinea de zone de inovare, de talente și spiritul creativ situate în afara centrelor de cunoaștere esențiale. Acțiunile întreprinse în cadrul acestei inițiative emblematice vor promova consolidarea unor astfel de ecosisteme.

Activitățile de cercetare și inovare axate pe zonele rurale din cadrul programului Orizont Europa vor sprijini dezvoltarea inovațiilor de către și pentru comunitățile rurale, formarea, precum și schimbul de cunoștințe între actorii inovării rurale prin intermediul forumului anual al localităților care au aderat la conceptul „Start-up Villages” pentru a accelera răspândirea și adoptarea inovațiilor.

Aceste inițiative emblematice vor fi completate de acțiuni însoțitoare. Comisia va evalua cele mai bune modalități de a stimula amenajarea optimă a teritoriului și zonarea pentru a proteja și a promova agricultura durabilă și alte activități economice și de a consolida în continuare colaborarea în rețea în jurul LEADER și al satelor inteligente.

Noi programe, cum ar fi Erasmus+ și Corpul european de solidaritate, vor ajunge, de asemenea, la un număr mai mare de persoane din zonele rurale prin măsuri de incluziune.

Inițiative emblematice de încurajare a zonelor rurale conectate

Comisia invită statele membre și regiunile să elaboreze strategii durabile de mobilitate rurală. Acestea ar trebui să se concentreze asupra provocărilor specifice legate de mobilitatea rurală, ținând seama de legăturile transfrontaliere și macroregionale pentru a valorifica la maximum rețelele existente. Acestea ar trebui să se bazeze pe orientările europene privind planificarea mobilității urbane durabile (PMUD). Zonele urbane sunt, de asemenea, încurajate să adopte planuri de mobilitate durabilă care să acorde atenție zonelor periurbane și rurale din jurul lor.

Acoperirea în bandă largă, inclusiv tehnologia 5G, sunt esențiale pentru ca întreprinderile și oamenii să lucreze de la distanță și să se adapteze la inovații și la noi activități economice. Aceasta permite, de asemenea, modalități inovatoare de a dobândi noi competențe și este o condiție prealabilă pentru accesibilitatea serviciilor electronice, cum ar fi e-sănătatea, comerțul cu amănuntul, serviciile bancare online, informațiile privind călătoriile și accesul la administrațiile publice. O combinație de

conectivitate terestră și spațială, care să asigure conexiuni în bandă largă de mare viteză peste tot pentru servicii reziliente și eficiente din punctul de vedere al costurilor, va contribui la realizarea acestui obiectiv. Dezvoltarea competențelor digitale la scară largă este, de asemenea, esențială pentru a asigura accesibilitatea. În cele din urmă, datele ar trebui utilizate în beneficiul zonelor rurale. Acest lucru poate sprijini furnizarea de servicii îmbunătățite și eficiente, implicarea cetățenilor și inovarea în sectoare precum mobilitatea, energia, aprovizionarea cu alimente și sănătatea.

Pentru a încuraja conectivitatea în mediul rural, sunt propuse următoarele inițiative:

- *Bune practici de mobilitate multimodală durabilă pentru zonele rurale*

Este imperativ să se îmbunătățească conexiunile de transport existente. În acest scop, ar trebui optimizate soluțiile și conexiunile de mobilitate multimodală durabilă, utilizând digitalizarea. Pe baza experienței sale în ceea ce privește rețelele de mobilitate urbană, Comisia va sprijini localitățile rurale să discute și să identifice soluții de mobilitate. Prin prezentarea inițiativelor de la nivel local, autoritățile locale vor fi în măsură să discute aspectele legate de mobilitatea rurală și să adapteze o astfel de inițiativă pentru a aborda mobilitatea pe teritoriile lor, îmbunătățind durabilitatea transporturilor și accesibilitatea zonelor rurale.

- „Viitorul digital rural”

Zonele și comunitățile rurale trebuie să se afle în centrul digitalizării. „Viitorul digital rural” propune un set integrat de acțiuni menite să stimuleze transformarea digitală durabilă a zonelor rurale și să sporească atractivitatea acestora pentru ca cetățenii și întreprinderile să rămână sau să se întoarcă. Aceasta va aborda:

1. Conectivitatea digitală: eliminarea decalajului dintre zonele rurale și cele urbane și facilitarea accesului universal și la prețuri abordabile la conexiuni de mare viteză. Acest lucru va fi realizat prin mobilizarea investițiilor din sectorul privat.

2. Tehnologia digitală: inovarea digitală și noile tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, robotica, soluțiile bazate pe internetul obiectelor și centrele de inovare digitală care contribuie la dezvoltarea zonelor rurale.

3. Factorul uman: stimularea competențelor necesare pentru transformarea digitală a zonelor rurale, inclusiv accesul la un ecosistem de educație digitală de înaltă performanță și participarea la acesta, în conformitate cu obiectivele strategice ale Planului de acțiune pentru educația digitală 2021-2027, și promovarea competențelor digitale și a antreprenoriatului, astfel încât toată lumea să poată beneficia de tranziția digitală.

4. Măsurarea progreselor înregistrate în direcția eliminării decalajului digital dintre zonele urbane și cele rurale prin reorganizarea

indicatorilor existenți, din indicele economiei și societății digitale, într-un indice al digitalizării în mediul rural.

Până în 2030, obiectivul UE este de a se asigura că viața democratică și serviciile publice vor fi pe deplin accesibile tuturor online. În conformitate cu comunicarea intitulată „Busola pentru dimensiunea digitală către 2030”, 100% din serviciile publice esențiale vor fi disponibile online pentru cetățenii și întreprinderile din Europa, 100% din cetățenii europeni vor avea acces la dosare medicale (dosare electronice), iar 80% dintre cetățeni vor utiliza o soluție de identificare digitală până în 2030.

Finanțarea europeană din FEADR, FEDR, FSE + și Mecanismul „Conectarea Europei” (MCE), MRR precum și finanțarea națională și privată ar trebui combinate pentru a investi în infrastructură, tehnologie și oameni. Aceste investiții vor contribui la atingerea obiectivului unei acoperiri de 100% în bandă largă rapidă în zonele rurale până în 2025.

Trebuie remarcat faptul că cel puțin 20% din Mecanismul de redresare și reziliență ar trebui să sprijine tranziția digitală. Astfel cum se menționează în Comunicarea privind deceniul digital, toate gospodăriile europene ar trebui să fie acoperite de o rețea gigabit și toate zonele populate ar trebui să fie acoperite de tehnologia 5G până în 2030.

Pe lângă aceste acțiuni emblematice, Comisia va oferi, de asemenea, sprijin birourilor cu competențe în materie de bandă largă pentru a facilita extinderea benzii largi. Finanțarea în cadrul PAC, al politicii de coeziune, al programului Orizont 2020 și al programului Orizont Europa va permite continuarea digitalizării, în special a sectorului agricol. În ceea ce privește transporturile, legăturile dintre zonele urbane și cele rurale vor fi abordate în noul cadru al UE privind mobilitatea urbană, iar nevoile rurale vor fi luate în considerare în Strategia 2.0 privind dronele.

Inițiative emblematice în sprijinul zonelor rurale reziliente

Acțiunile din cadrul acestui bloc vor contribui la creșterea rezilienței de mediu, climatice și sociale a zonelor rurale și se vor concentra asupra întreprinderilor și autorităților, întrucât acestea pot suporta o parte disproporționată din costurile tranziției. Acestea ar trebui să asigure incluziunea cetățenilor UE expuși riscului de a fi privați de drepturile lor, promovarea egalității de gen, egalitatea și incluziunea persoanelor cu origine etnică sau rasială minoritară care trăiesc în zone rurale sau a lucrătorilor sezonieri și să acorde prioritate în egală măsură progresului economic și social.

Pentru a contribui la reziliența zonelor rurale, sunt propuse următoarele inițiative:

- Sprijinirea localităților rurale în tranziția energetică și în combaterea schimbărilor climatice

Convenția primarilor pentru climă și energie este cea mai mare rețea de localități din lume. Se va crea un flux de lucru în sectorul rural pentru ca semnatarii din mediul rural să facă schimb de bune practici, să acceseze fonduri și să sporească gradul de conștientizare cu privire la contribuția lor la combaterea schimbărilor climatice.

Fondurile europene pot finanța renovarea clădirilor din zonele rurale, sprijinind redresarea UE în urma pandemiei de COVID-19 prin crearea de locuri de muncă și contribuind la obiectivele Pactului verde prin creșterea eficienței energetice, producția locală de energie din surse regenerabile și reducerea sărăciei energetice în UE. Zonele rurale vor fi, de asemenea, reprezentate pe deplin în noul Bauhaus european, care conectează Pactul verde european la spațiile noastre de locuit, adaptând clădirile și spațiile publice.

- Acțiuni climatice în turbării prin intermediul sechestrării carbonului în solurile agricole

Refacerea, reumidificarea și conservarea zonelor umede și a turbăriilor au un mare potențial în ceea ce privește beneficiile climatice, deoarece pot aduce imediat reduceri semnificative ale emisiilor într-o zonă relativ mică, generând, în același timp, mai multe beneficii conexe legate de gestionarea apei și de biodiversitate.

Această tranziție ar fi mai eficace printr-o abordare teritorială, în special în zonele rurale care găzduiesc turbării extinse. Aceste regiuni ar putea beneficia de sprijin din Fondul pentru o tranziție justă. Inițiativele privind sechestrarea carbonului în solurile agricole ar putea constitui o sursă suplimentară de venit pentru fermierii și silvicultorii din aceste regiuni, recompensându-i pentru sechestrarea carbonului. Astfel cum se prevede în strategia „De la fermă la consumator”, o nouă inițiativă a UE privind sechestrarea carbonului în solurile agricole va promova acest nou model de afaceri. PAC, politica de coeziune și programul LIFE pot oferi sprijin pentru dezvoltarea unor inițiative-pilot privind sechestrarea carbonului în solurile agricole în regiunile lor. Asigurarea unui sprijin consultativ puternic pentru fermieri și silvicultori va fi deosebit de relevantă.

- Propunerea de misiune a UE privind sănătatea solului și alimentele

Propunerea de misiune în domeniul „sănătății solului și alimentelor” din cadrul programului Orizont Europa vizează punerea în aplicare a unui program ambițios de cercetare și inovare. Misiunea ar trebui să contribuie la abordarea provocărilor legate de sol în zonele rurale, dar și în mediul urban, creând conexiuni între practicile rurale și cele urbane. De asemenea, misiunea ar trebui să pună în aplicare activități de implicare a cetățenilor și ar trebui să urmărească îmbunătățirea cunoștințelor privind solul.

- Reziliența socială și femeile din zonele rurale

Femeile vor beneficia de sprijin în favoarea antreprenoriatului, a participării la procesul decizional și a investițiilor în servicii de echilibrare a

vieții profesionale cu cea privată, cum ar fi educația și îngrijirea timpurie, precum și în servicii pentru persoanele în vârstă. De asemenea, pot exista oportunități de sporire a integrării femeilor pe piața forței de muncă.

Astfel, cum a fost anunțat în Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, Comisia va continua să sprijine eforturile statelor membre vizând îmbunătățirea disponibilității, a accesibilității și a caracterului abordabil ale educației și ale unor servicii de îngrijire de calitate pentru copii și pentru alte persoane dependente în zonele rurale, prin realizarea de investiții din Fondul social european Plus, Fondul european de dezvoltare regională, programul InvestEU și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. De asemenea, se va acorda o atenție deosebită persoanelor aflate în situații vulnerabile.

Aceste patru inițiative emblematice vor fi completate de alte acțiuni în sprijinul rezilienței demografice și sociale. Ele includ, printre altele, acțiuni de sprijinire a analizei factorilor determinanți ai declinului demografic în zonele rurale care suferă de acest fenomen în Europa, precum și măsuri de incluziune și integrare pentru persoanele care provin dintr-un context de migrație și alte minorități.

Inițiative emblematice pentru promovarea zonelor rurale prospere

Acțiunile din acest domeniu ar trebui să contribuie la diversificarea economică în zonele rurale în jurul transformării verzi și digitale a societății și să conducă la consolidarea lanțurilor valorice în industria prelucrătoare și în sectoarele culturale și creative. Acțiunile relevante ar trebui să fie bine articulate cu strategiile regionale de specializare inteligentă și ar trebui să garanteze că regiunile rurale rămân atractive pentru investițiile industriei și ale altor activități economice.

Diversificarea zonelor rurale dincolo de sectorul agricol și alimentar ar trebui, de asemenea, sprijinită. Sinergiile dintre turism, comercializarea și prelucrarea produselor în cadrul fermelor, inclusiv promovarea indicațiilor geografice, vor contribui la dezvoltarea zonelor rurale. Acest lucru ar putea acoperi comercializarea produselor cu indicații geografice care reflectă o asocierie puternică între un produs și originea sa teritorială. Bunurile produse în situri Natura 2000 bine gestionate, care demonstrează compatibilitatea producției lor cu conservarea naturii, pot fi, de asemenea, benefice.

Regiunile vor fi sprijinite în elaborarea de strategii care să valorifice la maximum punctele lor forte intrinseci, în special în domeniile legate de Pactul verde, precum și în sectorul industriei prelucrătoare, al serviciilor și în sectoarele creative, menținând în același timp autosuficiența și durabilitatea producției alimentare. Dezvoltarea și tranziția sectoarelor industriale și de servicii în zonele rurale este, prin urmare, esențială, împreună cu lanțurile valorice legate de sectorul materiilor prime și cel al energiei, dar fără a afecta producția agricolă și utilizarea durabilă a

terenurilor agricole. Sectorul industriei prelucrătoare, al energiei, precum și sectoarele culturale și creative au legături strânse cu productivitatea și creșterea ocupării forței de muncă în alte sectoare din zonele rurale și sprijină acest lucru.

Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale stabilește obiectivul ca 7 % din populația cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă până în 2030. Pentru a realiza acest lucru, trebuie asigurată participarea pe piața forței de muncă a persoanelor care trăiesc în zone rurale (printre altele). Planul de acțiune prevede, de asemenea, ca până în 2030, 60% din totalul adulților ar trebui să participe la activități de formare profesională în fiecare an. Finanțarea din FSE+ va sprijini formarea persoanelor din zonele rurale pentru a se asigura că acestea dispun de instrumentele necesare pentru a fi competitive pe o piață a forței de muncă în schimbare. Inițiativele planificate în cadrul Spațiului european al educației vor contribui la promovarea calității și a caracterului incluziv al sistemelor naționale de educație și formare, cu impact și asupra zonelor rurale și îndepărtate.

Va fi promovată următoarea acțiune amplă:

- Antreprenoriatul și economia socială în zonele rurale.

Comisia va întreprinde o serie de acțiuni, inclusiv activități de finanțare a cercetării și a inovării, acordând o atenție deosebită întreprinderilor mici și mijlocii deja stabilite sau care intenționează să se stabilească în zonele rurale. Acest lucru va permite antreprenorilor și întreprinderilor mici să se mute în zonele rurale și va contribui la adaptarea acestora la mediul economic în schimbare, va oferi oportunități pentru practici de afaceri inovatoare, pentru cooperare și crearea de clustere și va dezvolta noi sectoare ale economiei. Acest lucru va fi realizat parțial prin finanțare din programul Orizont Europa, precum și prin Programul privind piața unică al Comisiei, care va aborda în mod specific nevoile întreprinderilor rurale mici și mijlocii.

Organizațiile economiei sociale au un potențial semnificativ de a spori atractivitatea rezidențială și de a capacita cetățenii și comunitățile.

Planul de acțiune european privind economia socială și Platforma de cooperare a clusterelor europene vor aborda provocările și oportunitățile prin promovarea economiei sociale și a inovării întreprinderilor sociale și prin contribuția la punerea în comun a resurselor întreprinderilor din zonele rurale, precum și la sprijinirea părților interesate din economia socială în ceea ce privește inovarea, crearea de locuri de muncă de calitate și incluziunea socială. Colaborarea în rețea între întreprinderile rurale va fi, de asemenea, consolidată prin intermediul Rețelei întreprinderilor europene, cea mai mare rețea de întreprinderi mici și mijlocii din Europa, precum și prin cereri de cooperare interregională prin intermediul „misiunilor europene ale economiei sociale”. Se va pune un accent deosebit pe lanțurile

scurte de aprovizionare cu produse agroalimentare, care leagă direct producătorii de consumatori.

Inițiativa emblematică va fi completată de acțiuni de sprijinire, printre altele, a oportunităților de ocupare a forței de muncă și de învățare pentru tineri și a dezvoltării durabile a bioeconomiei.

Set de instrumente privind oportunitățile de finanțare din partea UE pentru zonele rurale

Pentru a atinge obiectivele viziunii, sprijinul existent al politicilor UE trebuie îmbunătățit și consolidat în continuare. Un prim pas va fi îmbunătățirea sinergiilor și a complementarităților dintre fondurile care contribuie la dezvoltarea rurală.

Comisia va elabora un set de instrumente privind accesul la oportunitățile de finanțare din partea UE pentru zonele rurale și combinarea optimă a acestora. Acesta va fi un ghid pentru diferitele oportunități de finanțare, centralizând informațiile într-un singur document, care va fi accesibil autorităților locale, părților interesate, titularilor de proiecte și autorităților de management. Setul de instrumente va sprijini strategiile integrate de dezvoltare teritorială și locală, oferind soluții și exemple de inspirație pentru zonele rurale pentru a declanșa revitalizarea prin utilizarea deplină a noilor oportunități oferite de noul buget pentru perioada 2021-2027.

Până la sfârșitul anului 2021, Comisia, împreună cu părțile interesate, va lansa Pactul rural, în colaborare cu Comitetul Regiunilor, pentru a examina calea către atingerea obiectivelor viziunii. În acest proces problemele rurale vor fi discutate în cadrul unor evenimente specifice, inclusiv în rețelele din cadrul PAC și în alte rețele existente în cadrul fondurilor politicii de coeziune. Comisia va implica în continuare Parlamentul rural european, care poate acționa ca forumuri de schimb privind punerea în aplicare a viziunii.

Până la jumătatea anului 2023, Comisia va trece în revistă acțiunile care au fost întreprinse și programate în cadrul schemelor de sprijin pentru zonele rurale finanțate de UE și de statele membre în perioada de programare 2021-2027 pentru PAC și fondurile politicii de coeziune și va evidenția lacunele acolo unde este necesar. Un set de reflecții privind posibile orientări pentru consolidarea acțiunilor de sprijin și a finanțării pentru zonele rurale, precum și privind căile de urmat, va fi inclus într-un raport public până în primul trimestru al anului 2024, pe baza punerii în aplicare a Planului de acțiune rurală al UE. Discuțiile din jurul raportului vor sta la baza reflecției privind elaborarea propunerilor pentru perioada de programare 2028-2034.

De asemenea în anul 2017, Comisia Europeană împreună cu Parlamentul European au lansat Planul de Acțiuni al Uniunii Europene privind dezvoltarea satelor inteligente.

Satele inteligente sunt comunități din zonele rurale care folosesc soluții inovatoare pentru a-și îmbunătăți condițiile, bazându-se pe punctele tari și oportunitățile locale. Ele se bazează pe o abordare participativă pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiei lor de îmbunătățire a condițiilor economice, sociale și/sau de mediu, în special prin utilizarea soluțiilor oferite de tehnologiile digitale. Satele inteligente beneficiază de cooperare și alianță cu alte comunități și actori din zonele rurale și urbane.

Lansarea și implementarea strategiilor Sate inteligente se pot baza pe inițiativele existente și pot fi finanțate de o varietate de surse publice și private.

Comunitățile din zonele rurale pot include una sau mai multe așezări umane, fără nicio restricție în ceea ce privește limitele administrative sau numărul de locuitori. În ceea ce privește condițiile de eligibilitate pentru sprijin, statele membre pot utiliza definiții ale zonelor rurale, astfel cum sunt prevăzute de OCDE, EUROSTAT sau alte definiții.

O abordare participativă înseamnă o participare activă a comunității locale la elaborarea și luarea deciziilor privind strategia Sate Inteligente. În faza de punere în aplicare, abordarea participativă va asigura ca nevoile de consolidare a capacităților și de formare a personalului sunt abordate corespunzător.

Tehnologiile digitale includ, de exemplu, tehnologiile informaționale și de comunicare sau inovațiile legate de utilizarea unei noțiuni nou apărute, Internet al lucrurilor (IoT). Ele acționează ca o pârgă pentru a permite satelor inteligente să devină mai mobile, să utilizeze mai bine resursele și să se îmbunătățească atractivitatea zonelor rurale și calitatea vieții locuitorilor din mediul rural. Utilizarea tehnologiilor digitale nu este o condiție prealabilă pentru a deveni un Sat Inteligent. Acolo unde este posibil, Internetul de mare viteză (de bandă largă sau broadband) va facilita implementarea soluțiilor digitale.

Conceptul Sate Inteligente răspunde la provocările și nevoile teritoriului, bazându-se pe punctele forte și avantajele locale. Strategiile trebuie să stabilească obiective pe termen scurt, mediu și lung. Progresul trebuie să fie măsurabil prin intermediul indicatorilor de performanță care vor fi stabiliți într-o foaie de parcurs. Aceste foi de parcurs trebuie revizuite la intervale regulate pentru a permite îmbunătățirea continuă.

Conceptul Sate Inteligente are în vedere identificarea soluțiilor privind problemele actuale cu care se confruntă zonele rurale, în special:

- Depopularea;
- Îmbătrânirea populației rurale;
- Declinul serviciilor publice de bază;

- Lipsa locurilor de muncă și a dezvoltării afacerilor.
- Conceptul de Sate Inteligente poate viza, de exemplu:
- Îmbunătățirea accesului la servicii (în diferite domenii precum sănătatea, instruirea sau transportul);
 - Îmbunătățirea oportunităților de afaceri și crearea de locuri de muncă;
 - Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare cu produse alimentare și a practicilor agricole;
 - Dezvoltarea energiilor regenerabile;
 - Dezvoltarea unei economii circulare, pentru o mai bună exploatare a resurselor naturale, pentru adaptarea la schimbările climatice, pentru păstrarea mediului și biodiversitate, pentru o mai bună valorificare a patrimoniului cultural, pentru o mai mare atractivitate turistică.

Patru exemple de bune practici de sate inteligente:

1. Strategia Locală Internă în Italia – răspunde depopulării rurale;
2. Contractele de reciprocitate în Franța – crearea legăturilor rural-urban;
3. Inițiativa „Zona rurală inteligentă” în Finlanda – adresarea depopulării și tranziției digitale;
4. Inițiativa „Satele Digitale” în Germania – valorificarea tranziției către digital.

Grupurile de Lucru Tematice (GLT) analizează abordări privind revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială și cum Programele de Dezvoltare Rurală (PDR-urile) pot fi mai bine folosite pentru a sprijini satele inteligente.

Munca GLT a scos la iveală cum serviciile rurale importante – precum sănătatea, serviciile sociale, educația, energia, transportul, comerțul cu amănuntul – sunt îmbunătățite pentru a fi mai durabile prin implementarea instrumentelor privind tehnologia informației (TIC) și prin acțiuni și proiecte ale comunității. Mai jos sunt regăsite exemple despre cum se dezvoltă durabilitatea și atractivitatea zonelor rurale.

Strategie locală internă în Italia

În perioada de programare 2014 - 2020, Italia a elaborat o nouă politică publică integrată, intitulată Strategie Națională Locală Internă (NSIA). Zonele interioare ale Italiei sunt zone rurale caracterizate prin depărtarea față de principalele centre de servicii.

Aceste zone sunt casa a 23% din populația țării (13,5 milioane de locuitori) și acoperă 60% din teritoriul național (4.261 municipalități).

NSIA se concentrează pe zonele interioare cele mai periferice și ultraperiferice, unde declinul demografic și populația îmbătrânită sunt mai evidente. Scopul este crearea de locuri de muncă, incluziunea socială și inversarea declinului demografic.

Strategia se bazează pe patru inovații principale:

- investiții simultane în îmbunătățirea serviciilor (mai ales prin politici naționale) și dezvoltare economică (implicând fondurile UE);
- dimensiune națională și administrare multi-nivel (național, regional, municipal și inter-municipal);
- abordare multi-fond (FEADR, FEDR, FES combinate cu fonduri naționale);
- abordare participatorie a dezvoltării locale.

La sfârșitul lunii aprilie 2017, au fost selectate un număr de 71 zone pilot, respectiv 1.066 municipalități. Zonele selectate sunt, în medie, destul de mici, având în jur de 29.000 locuitori. Bugetul mediu este de 17,4 milioane Euro per zonă, adică mai mare decât bugetul unui Grup de Acțiune Locală (GAL) în Italia. Zonele Interioare și GAL-urile se suprapun adesea.

Lecții cheie:

- PDR-urile pot contribui la Strategia Zonelor Interioare, folosind LEADER sau alte măsuri, sau o combinație între cele două;
- Consolidarea capacității preexistente a GAL-urilor este un aspect esențial în structurarea unei strategii de calitate;
- Sinergiile sunt mai bune atunci când GAL-urile participă direct la elaborarea și implementarea strategiei;
- Un impact mai larg și mai inovator poate fi obținut prin integrarea Strategiei și Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL) LEADER, cu parteneriate, zonele interioare concentrate pe accesul la servicii, iar GAL-urile pe dezvoltare locală;
- Regulile diferite pentru fonduri europene și naționale diferite pot complica integrarea LEADER și a strategiilor zonelor interioare.

Contractele de reciprocitate în Franța

În 2015, Franța a lansat schema experimentală pentru promovarea cooperării inter-municipale, numită „contract de reciprocitate oraș-sate” (contrat de réciprocité villecampagne). Scopul este de a reduce diferențele dintre zonele urbane și rurale prin promovarea parteneriatelor avantajoase de ambele părți, în domenii de interes comun.

Patru parteneriate teritoriale au fost selectate în prima etapă a schemei, primele care au semnat contractul fiind zona metropolitană Brest și Pays du Centre Ouest Bretagne. Brest dorește să stimuleze competitivitatea pe termen mediu și lung, în timp ce Pays Centre Ouest Bretagne se

concentrează pe furnizarea serviciilor de sănătate și identificarea de noi piețe pentru sectorul lemnos aflat în dezvoltare.

Cele două zone lucrează acum împreună pentru a sprijini proiecte inovatoare din domenii ca: dezvoltare economică, incluziune socială, sănătate, cultură și servicii, mediu și tranziție energetică. Pentru fiecare domeniu, oficialii guvernamentali locali și localnicii au contribuit la dezvoltarea unui traseu comun, adoptat oficial în noiembrie 2016. Ulterior, în cadrul contractului-cadru multi anual au fost prevăzute 2 milioane de Euro, agreeate cu statul și autoritatea regională a Brittany până în 2020.

La un an de la semnarea contractului, cooperarea deja a început să aibă rezultate tangibile, fiind raportate 30 proiecte în derulare. Exemplele includ un cluster audio-vizual, inițiative privind sănătatea și bioenergia (10).

Lecții cheie:

- Pentru asigurarea reușitei a fost necesară o structură administrativă corectă. Agenția de planificare urbană din Brest și-a asumat această responsabilitate;
- Agrearea surselor/mecanismelor de finanțare a fost de asemenea un aspect cheie și a inclus contribuții financiare regionale, naționale și europene;
- Echipa inițială a fost un factor de succes esențial, fiind necesară depășirea alianțelor politice pentru a include implicarea activă a comunităților locale în elaborarea unei viziuni comune și a unei strategii de dezvoltare pe termen lung.

Inițiativa zona rurală inteligentă în Finlanda

Digitalizarea este un subiect important pe agenda guvernului finlandez.

În 2016, a fost derulat studiul „Zona rurală inteligentă”, pentru analizarea provocărilor întâmpinate de zonele rurale și oportunitățile oferite de digitalizare. Scopul a fost explorarea posibilităților de dezvoltare și diversificarea serviciilor rurale prin digitalizare și experimentare. Studiul a indicat că localnicii și afacerile rurale sunt pregătiți să folosească serviciile digitale.

Digitalizarea poate aduce serviciile mai aproape de consumatori, reduce costurile și are un impact major asupra mediului rural – unde schimbările structurale sunt rapide, iar distanțele spre serviciile fizice sunt în creștere.

Cu toate acestea, nu toți cetățenii sau companiile doresc sau dețin aptitudinile necesare pentru a beneficia de oportunitățile prezentate de digitalizare. Astfel, este importantă familiarizarea persoanelor cu instrumentele digitale și investiții în capacitate și dorința de a folosi servicii digitale.

Studiul a oferit o serie de recomandări pentru îmbunătățirea inovării digitale a serviciilor rurale, care sunt acum folosite pentru a informa asupra programelor existente și noi, cum ar fi, de exemplu, adaptarea sprijinului prin măsurile 7 (servicii de bază) și 19 (LEADER/CLLD), strategia națională pentru broadband și decizia guvernamentală din 2017 privind Digitalizarea Rurală.

De exemplu, GAL-ul Pohjoisin Lappi din Lapland, Finlanda, a realizat un studiu preliminar pentru analizarea furnizării de servicii medicale digitale în zone îndepărtate – printr-un serviciu de sănătate tip kiosk cu echipament de diagnosticare (ex.: teste de laborator și monitorizare a tensiunii arteriale) pe care pacienții să le poată folosi independent. Kioskul are de asemenea o conexiune video către o asistentă sau un doctor. Rezultatele au fost pozitive, însă este clar că este necesar un serviciu mai divers și complex pentru a sprijini utilizarea serviciilor digitale.

„Abilități pentru a face saltul digital” (Valmiudet digiloikkaan) este un proiect cu durata de un an, finanțat de GAL Jokivarsikumppanit. Scopul este consolidarea capacității afacerilor locale, ONG-urilor și localnicilor pentru folosirea serviciilor digitale. Proiectul combină instruirea, informarea și acțiunile demonstrative. Subiectele includ conferințe video privind afacerile, marketing pe social media, optimizarea motoarelor de căutare, siguranța informațiilor, folosirea serviciilor digitale de către persoanele în vârstă, cât și realitatea virtuală ca mijloc de îmbunătățire a muncii la distanță.

Lecții cheie:

- Reducerea riscului excluziunii digitale (prin zonă, vârstă, educație, venit etc.), sprijin pentru funcționarea conexiunilor de date (broadband) și instruirea persoanelor cu nivel scăzut de aptitudini digitale;
- În elaborarea serviciilor digitale pentru zonele rurale, soluțiile ar trebui bazate pe cunoștințe și nevoi locale. Sectorul public are un rol crucial în crearea platformelor și oferirea accesului la informații și bune practici;
- Măsurarea beneficiilor economice ale digitalizării este importantă pentru a încuraja cât mai multe afaceri să își digitalizeze serviciile și să se asigure de culegerea roadelor;
- Consultările cu localnicii vor duce la descoperirea soluțiilor inovatoare (mobilitate, sănătate etc.).

Inițiativa sate digitale în Germania

Proiectul Sate Digitale din regiunea Rhineland-Palatinate - Germania testează o abordare holistică a digitalizării serviciilor rurale în trei zone pilot: asociații ale comunităților din Eisenberg, Göllheimand și BetzdorfGebhardshain.

Proiectul a fost inițiat de Ministerul Afacerilor Interne și Sportului Rhineland-Palatinate și Institutul Fraunhofer de Inginerie Software Experimentală (IESE) în 2015, funcțional până în 2019, cu un buget total de aproximativ 4,5 milioane Euro. Crearea unei platforme digitale comune are ca scop dezvoltarea și testarea de noi soluții pentru furnizarea bunurilor locale, comunicare, mobilitate și e-guvernare. Proiectul are cinci obiective principale:

- Inovare într-un ecosistem rural inteligent;
- Dezvoltarea unor soluții transsectoriale;
- Crearea unei culturi a colaborării între localnici;
- Integrarea soluțiilor durabile;
- Elaborarea soluțiilor digitale și accesibile.

Implementarea proiectului Sate Digitale se bazează pe abordarea laboratorului viu ('living lab'). În prima etapă, conceptele și soluțiile concrete sunt discutate cu localnicii și entități locale. Ulterior, sunt elaborate prototipuri dezvoltate mai apoi cu societatea civilă pentru identificarea soluțiilor specifice care vor fi digitalizate, mai ales ca aplicații mobile sau servicii digitale web. Exemplele de servicii dezvoltate până acum includ o piață online cu sistem voluntar de livrare și un portal de știri locale.

Lecții cheie:

- În implementarea cu succes a unui proiect de digitalizare, este necesară crearea unei infrastructuri de inovare, ceea ce implică echipe interdisciplinare, cât și localnici din zonele în cauză;
- Creativitatea și ideile bune sunt esențiale. Analizarea inițiativelor și proiectelor existente poate fi o sursă de inspirație;
- Colaborarea pe prototipuri timpurii care răspund nevoilor specifice ale localnicilor, conduce la rezultate pozitive;
- Implicarea influencerilor locali, cât și elaborarea de modele flexibile de participare pentru localnici – reprezintă tot un aspect esențial.

O altă serie de state care au făcut apel în ceea ce privește digitalizarea satelor pentru a ameliora diferența dintre zonele urbane și cele rurale la accesibilitatea tehnologiei sunt: Franța, Germania

Descriere inițiativei:

Proiectul Interreg Europe ERUDITE a organizat o serie de ateliere multi-părți interesate pentru co-identificare, codificare și lansarea de noi servicii digitale în sat și orașe de piață. Pentru a face acest lucru, s-a bazat pe o inovație deschisă proceselor îmbunătățite de rentabilitate socială a investiției metodologie.

În cadrul acestor ateliere, IMM-urile, sprijinul pentru afaceri, agenții guvernamentale, furnizori de servicii publice, locale autoritățile și

consumatorii din fiecare sat identifică, acordă prioritate și proiectează noi servicii digitale, urmând extinderea rețelei de bandă largă de mare viteză.

Nièvre Numérique susținută de Consiliul Județean dorește să arate cum este co-crearea unui nou serviciu digital ce poate dovedi viabilitatea noilor modele economice sustenabile pentru investitorii publici și operatorii de telecomunicații. Proiectul urmărește impactul prin evaluarea socială și randamentele economice ale investițiilor pe termen scurt și lung.

Ca și în cazul tuturor acțiunilor întreprinse în contextul unui proiect Interreg Europe, scopul este de a îmbunătăți furnizarea instrumentului de politică selectat de parteneri.

Proiectul vizează, de asemenea, identificarea lecțiilor cheie pentru viitor și perfecționarea metodologiei în vederea unei desfășurări mai largi în zonele rurale din Nièvre și în întreaga regiune Burgundia-Franche-Comté în general.

În timpul unei sesiuni de consultare, ca parte a unui proiect-pilot inițial în orașul de piață Lormes, părțile interesate locale au identificat șase servicii cheie și domenii ale proiectului pentru a aborda:

1. Un oraș inteligent de lucru care s-a bazat pe centrul de formare digitală și de afaceri existent al orașului;
2. Un centru e-medical
3. Un centru public multi-funcțional, video și cinematografic;
4. bibliotecă media și un spațiu de studiu;
5. Un centru de distribuție și colectare pentru consumatorii locali, fermierii și procesatorii de alimente;
6. Un hub de e-turism.

În general, sănătatea și bunăstarea seniorilor a fost cea mai prioritară zonă de servicii. Aceasta a înregistrat o serie de rezultate: până în prezent, inițiativa a permis județelor și satelor individuale să co-dezvolte o metodologie și un plan de acțiune pentru a furniza servicii și servicii electronice individuale.

Metodologia ar trebui să optimizeze rentabilitatea socială, economică și de mediu investiții pentru toate părțile interesate care contribuie. De exemplu, referitor la sănătatea și bunăstarea persoanelor în vârstă, procesul pilot a identificat o serie de servicii oferite în prezent în structura fizică a centrelor rezidențiale și de zi. Se examinează modul în care coordonarea îmbunătățită și serviciile furnizate la distanță pot fi furnizate într-un mod care să permită „independența” maximă pe termen lung a seniorilor și contribuția lor activă continuă la viața socială, economică și culturală a comunității lor. Pentru a folosi o analogie de la gătit, aceasta este o rețetă „deconstruită” care analizează modul în care părțile constitutive ale unui serviciu complex pot fi reconceptuate și puse la loc pentru a servi mai bine nevoile grupului țintă și ale comunității mai largi.

Acest proiect a fost finanțat din cadrul Fondului European.

La strategia de combatere a depopulației a luat inițiativă și Austria.
Descrierea inițiativei:

Depopularea rurală este o problemă în creștere în Austria și unele regiuni își simt din ce în ce mai mult efectele negative. Sunt necesare măsuri concrete pentru a contracara această dezvoltare socială și pentru a se asigura că zonele rurale rămân atractive pentru generațiile viitoare. Crearea, dezvoltarea și extinderea serviciilor de interes general, furnizarea de infrastructură și promovarea soluțiilor de mobilitate ecologice, precum și dezvoltarea infrastructurii în bandă largă și a rețelilor rutiere de nivel scăzut sunt destinate să contribuie la o îmbunătățire pe termen lung în calitatea vieții în zonele rurale.

În PDR austriac, 764 milioane EUR sunt alocate Măsurii 7 care are ca scop sprijinirea serviciilor de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale. Pentru punerea în aplicare a sub-măsurilor sale, Ministerul Agriculturii cooperează cu alte ministere, în special cu Ministerul Transporturilor, Inovării și Tehnologiei, Ministerul Afacerilor Sociale, Ministerul Sănătății și Ministerul Economiei.

În ceea ce privește conceptul de sate inteligente, următoarele sub-măsuri ar putea fi de un interes deosebit:

➡ Planuri de reînnoire a satelor (M7.1): Proiectul oferă sprijin pentru pregătirea și actualizarea planurilor și cerințelor în legătură cu serviciile de bază. De asemenea, oferă asistență pentru instrumentul „CommunalAudit”, un instrument care oferă municipalităților posibilitatea de a-și compara finanțele, gestionarea și infrastructura. CommunalAudit constă dintr-un modul de bază pentru a analiza statusul și pentru a compara eforturile cu cele ale altor municipalități. Modulul său opțional ajută, de asemenea, municipalitățile să adapteze noi strategii.

➡ Investiții în infrastructura de bandă largă (M7.3): Această finanțare va contribui la reducerea decalajului digital dintre zonele urbane și cele rurale.

➡ Investiții în servicii sociale (M7.4): Prin extinderea serviciilor sociale, cum ar fi îngrijirea copiilor, asistența medicală și promovarea sănătății, facilitățile de sănătate publică pot fi accesibile mai multor persoane care trăiesc în zonele rurale.

➡ Implementarea proiectelor climatice și energetice la nivel local (M7.2.): Așa-numita inițiativă „regiunile modelului climatului și energiei” demonstrează fezabilitatea și impactul utilizării energiei regenerabile pentru publicul larg. O regiune model climatică și energetică cuprinde cel mult 60.000 de locuitori și este formată din mai multe municipalități. PDR sprijină proiecte în cadrul regiunilor climatice și energetice, ajutând la finanțarea infrastructurii mici care produce energie regenerabilă sau economisește energie.

☞ Soluții de mobilitate ecologice (M7.4.): Accentul este pus pe promovarea investițiilor în soluții de mobilitate ecologică în zonele rurale pentru a promova ciclismul, gestionarea mobilității ecologice și conversia sistemelor de transport și a flotelor la motoare și combustibili alternativi, cu un accent deosebit privind mobilitatea electrică.

☞ Implementarea planurilor de reînnoire a satelor și dezvoltarea comunității (M7.6): Acestea includ măsuri pentru revitalizarea centrelor orașelor și crearea sau dezvoltarea facilităților de agrement, culturale sau educaționale. Strategii integrate: În 2017, ministrul federal austriac pentru agricultură, silvicultură, mediu și managementul apei a stabilit un Master Plan pentru zonele rurale bazat pe un proces participativ. Include zone de concentrare și măsuri pentru a face zonele rurale potrivite pentru viitor. Acestea se referă la conceptul de sate inteligente pe următoarele domenii de concentrare și măsuri: digitalizare/ tehnologii moderne, îngrijirea sănătății, aprovizionarea persoanelor în vârstă, extinderea e-sănătății și a telemedicinii.

Exemple de proiecte:

Inovație socială (Leader / CLLD) 3:

- „Nachbarschaftshilfe PLUS - ajutor de vecinătate PLUS”: În municipalitățile din Burgenland, ca parte a unei comunități, proiectul de cooperare numit „Nachbarschaftshilfe PLUS” -sunt oferite servicii sociale (servicii de călătorie și livrare, servicii de vizitare, servicii de mers pe jos, îngrijire temporară a copiilor, un birou de informare pe probleme sociale). Biroul este coordonat de lucrători de birou cu jumătate de normă și administrat de voluntari. Aceste servicii sunt în esență gratis.

- „Engagiert sein - A fi angajat”: angajamentul civic este fundamental pentru comunitățile sătești. A fi acolo unul pentru celălalt este elementul care ține aceste societăți unite. Angajamentul civic voluntar (sau voluntariatul) poate fi folosit pentru a mobiliza solidaritatea socială.

Pentru aceasta, sunt necesari „coordonatori de voluntari” pentru a-i induce și instrui pe alți voluntari. Ca parte a proiectului „Fiți angajați”, cinci comunități au dat un exemplu clar de angajament civic și au folosit coordonatorii pentru a-și mobiliza angajamentul.

Peste trei ani, coordonatorii de voluntari vor fi introduși, instruiți și mobilizați în sate, primind voluntari. Aceste persoane vor urma un program de seminar pentru a le pregăti pentru sarcina lor.

Proiectul a fost finanțat de către FEADR.

Pe lângă cele 4 exemple de bune practici se mai adaugă și „Magazinul comunitar” abordat de către Irlanda.

Descrierea planului:

Proiectul a luat naștere din conferința „Contrarevoluție”. Conferința s-a axat pe tema promovării „magazinelor comunitare” și a fost condusă de cinci grupuri de acțiune locală (GAL) din sud-estul Irlandei.

Magazinele comunitare au apărut ca răspuns la închiderea continuă a magazinelor vechi din zonele rurale ale Irlandei.

Scopul proiectului este de a umple golul social lăsat de pierderea lor. Magazinele rurale oferă mai mult decât servicii de vânzare cu amănuntul. Ele oferă adesea punctul social în jurul căruia comunitățile se adună și se identifică.

Counter Revolution a fost finanțat atât din LEADER, cât și din fonduri naționale. La conferință au participat aproximativ 200 de activiști ai comunității și reprezentanți ai agențiilor.

După succesul său, partenerii Grupului de acțiune locală (GAL) și-au propus să dezvolte și să susțină magazine conduse de comunitate și au decis că cooperarea și partajarea experienței și resursele într-o rețea a fost cea mai bună opțiune. Deoarece niciun GAL nu a avut cele 12 magazine comunitare despre care se crede că sunt necesare pentru a susține costurile grupului, delegații conferinței au fondat o entitate regională pentru a construi o masă critică mai mare.

Succesul proiectului depinde de dezvoltarea mai multor centre comunitare de vânzare cu amănuntul în cele cinci regiuni GAL.

Rezultatele au fost concretizate:

- Conferința a promovat conceptul de magazin comunitar și potențialul său rol socio-economic critic în comunitățile rurale;
- Rețeaua va oferi un cadru care să susțină în mod durabil dezvoltarea magazinelor individuale și împărțirea sarcinii costurilor și responsabilităților.

Acest proiect a fost finanțat de către UE și fondurile naționale.

Cu privire la aceste magazine comunitare și Finlanda s-a integrat cu succes.

Descrierea planului:

În Finlanda, magazinul satului este un magazin rural, cu un etaj de vânzare mai mic de 400 de metri pătrați. Magazinul vital al satului ajută la păstrarea serviciilor importante în zonele slab populate. Acesta adaugă vitalitate și atracție unei comunități. Magazinul satului poate funcționa ca un canal către o rețea largă de servicii.

Obiectivul principal al proiectului a fost reformarea modelului operațional al magazinului din sat, astfel încât locuitorii locali și alți clienți (de exemplu, locuitorii de vară) să poată beneficia de „pachete de servicii” versatile private și publice.

Au fost vizate în total 12 magazine din satele și municipalitățile separate. Împreună, au reprezentat patru lanțuri de supermarketuri finlandeze diferite.

În multe sate, magazinele ofereau deja servicii suplimentare, cum ar fi servicii poștale, cafenele, bilete de loterie, benzină stații și reparații auto, sau farmacii și cabinete medicale. Cu toate acestea, niciunul nu s-a extins în

oferirea de servicii publice (cu excepția unui punct de reciclare). Proiectul a implementat inovații prin cooperarea dintre instituțiile private și publice.

Magazinele din proiect au început să ofere servicii precum livrarea de cumpărături, servicii de catering și livrarea de către clienți a alimentelor municipale. Au furnizat puncte de acces la internet la serviciile municipale și publice, panouri electronice de informații despre știrile municipale și comerciale, farmacie și cabinete medicale, puncte de colectare pentru e-farmacii, servicii poștale și de colete și mașini de distracție.

Pentru a ghida aceste evoluții, a fost cerută mai întâi comercianților din sat asociațiile și municipalitatea ce înseamnă magazinul satului, ce servicii private și/ sau publice sunt dorite și ce beneficii pot fi valorificate prin concentrarea serviciilor sub același acoperiș sau prin ruperea silozurilor administrative. În funcție de rezultate, negocierile au continuat cu furnizorii de servicii relevanți.

Unele servicii introduse de proiect au rămas în funcțiune chiar și după încheierea proiectului. Cele mai populare au inclus plăci de informații electrice la 5 magazine, servicii poștale, servicii de călătorie și colete, puncte de acces la internet și dulapuri cu medicamente.

Ca rezultat, proiectul a arătat modul de evaluare a nevoilor locale de servicii și de traducere a acestor nevoi în soluții fezabile din punct de vedere economic. Experiența poate fi împărtășită în opt pași:

1. Identificarea localnicilor care sunt dispuși să-și dezvolte propriile servicii locale;
2. Alegerea municipalităților pilot care au capacitatea și dorința de a vedea proiectul;
3. Estimarea nevoilor de servicii de către municipalitate și localnici;
4. Prezentarea serviciilor oferite de consumabilele locale;
5. Încheierea acordului cu municipalitatea;
6. Acceptarea cererilor de finanțare a proiectelor de la furnizori locali care nu ajung la acorduri de piață pentru a-și îndeplini serviciile cu municipalitatea;
7. Se ajunge la un acord între municipalități și furnizorii locali;
8. Implementarea proiectului.

Proiectul a fost susținut financiar de către FEADR.

Pentru a veni în ajutorul populației din mediul rural Finlanda s-a ancorat și în dezvoltarea „muncii flexibile-regândirea muncii, timpului, locului cât și a vieții”.

Proiectul a avut ca inițiativă regândirea muncii, a spațiului și a timpului ca o soluție de spațiu de lucru care are ca scop reducerea nevoii de a face naveta. Inițiativa promovează o gestionare mai eficientă a timpului, permite o mai bună concentrare asupra muncii și facilitează condițiile de

lucru și de viață. Acesta aduce locul de muncă oamenilor, mai aproape de casă, pentru un timp periodic sau pentru utilizare permanentă.

În general, soluțiile flexibile ale spațiului de lucru pot fi amplasate într-un complex de birouri, o clădire comercială, o proprietate slab utilizată sau într-o zonă rezidențială cu conexiuni bune de transport. Un mediu de lucru inteligent bine echipat poate fi combinat cu alte facilități pentru a spori bunăstarea la locul de muncă și pentru a susține activitățile recreative.

Spațiul de lucru FLEX a combinat munca și bunăstarea și a ajutat la revitalizarea regiunilor rurale. În modelul de sat de țară, spațiul de birouri este împachetat cu cazare și bunăstare la locul de muncă și activități recreative oferite de furnizorii locali de servicii.

Săptămâna de lucru flexibilă ar trebui să fie petrecută în condițiile proprii ale tuturor. Tăcerea și liniștea, de asemenea, în afara muncii pot fi importante pentru mulți oameni.

Lucrătorii solicitau adesea contactul cu localnicii și antreprenorii locali. Dintre serviciile oferite, excursiile cu barca în jurul arhipelagului s-au dovedit deosebit de populare.

Majoritatea lucrătorilor căutau o ambianță diferită de cea ce obișnuiau acasă. Pentru mulți, arhipelagul a oferit o nouă experiență.

Munca flexibilă are ca scop reducerea întreruperilor în ziua obișnuită de lucru. În experimentul Flex, s-au efectuat lucrări de la birourile arhipelagului timp de o săptămână.

Când au existat mai puține întreruperi, lucrătorii au reușit să se concentreze mai bine pe sarcini care necesită creativitate și inovație.

Sarcinile de lucru implicau crearea de noi produse și idei. Lucrătorii au beneficiat de câștiguri în bunăstarea la locul de muncă și o productivitate mai mare.

Scopul proiectului a fost să-i ispitească pe mai mulți rezidenți recreativi, lucrători, angajați, angajatori, antreprenori și companii să viziteze insulele Finish în afara sezonului lor pentru a lucra la distanță de acolo și, astfel, să-și stimuleze inovația și să-i invite să interacționeze cu comunitatea locală.

Un alt scop a fost de a afla modul în care aranjamentele de lucru flexibile sporesc utilizarea serviciilor locale, modul în care acestea încurajează dezvoltarea de noi concepte de servicii, modul în care îi încurajează pe lucrători să se mute permanent în municipalitățile rurale, să promoveze creșterea corporativă și să contracareze dezechilibrele în ocuparea forței de muncă.

Proiectul a găsit locații adecvate lângă sate pentru a-și desfășura „Flexperimentele”. În aceste zone, cazarea și locurile de muncă, precum și accesul la alimente și alte servicii erau, de asemenea, disponibile în afara sezonul vacanțelor. Douăsprezece dintre aceste locații au fost utilizate.

FLEXPERIMENTERI:

- 54 de companii/ organizații interesate, în principal microîntreprinderi și IMM-uri;
- 52 flexexperimentatori de la 25 de companii/ organizații vizitate în arhipelag;
- Linii de activitate: panificație, mass-media, social și sănătate, bunăstare, medical, design grafic, amenajarea teritoriului, fitness, coaching, traducere, publicare, iluminat, publicitate, cercetare, arhitectură;
- În principal din Finlanda de Sud + Mariehamn (Ål), Laulasmaa (Est);
- Informațiile au venit de la Federația întreprinderilor finlandeze (infoletter, web), ziare, media, social media, rețele personale;
- Raport final disponibil de la Sami Tantarimäki (UTU Brahea).

Conceptul de „Sate inteligente” are ca scop asigurarea unei vieți echitabile pentru toți locuitorii unui stat, astfel încurajând mediul rural să-și depășească condițiile și să egaleze nivelul de trai față de cel al locuitorilor din mediul urban. Pe lângă crearea de locuri de muncă, asigurarea unor servicii de calitate, sănătate și învățământ, scopul acestui concept este de a scoate în lumina și TURISMUL alături de CULTURA societății, ceea ce-i apropie pe localnici de natura locului în care își duc viața de zi cu zi cât și atragerea a numeroși turiști.

CAPITOLUL XIV – PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI SLATINA – ORIZONT 2027

Pentru a putea constitui planul de proiecte, s-a realizat o cercetare sociologică bazată pe chestionar pentru a scoate în evidență opinia locuitorilor asupra necesităților comunei.

Sugestiile locuitorilor comunei Slatina:

- ❖ creșterea numărului de pubele și colectarea deșeurilor la un interval mai frecvent în comuna Slatina;
- ❖ amenajarea spațiilor/ parcurilor de joacă pentru copii;
- ❖ construirea unei săli de sport;
- ❖ amenajarea spațiilor verzi, trotuarelor, căilor de acces;
- ❖ demararea cursurilor de educație civică;
- ❖ educarea populației privind mediul înconjurător și colectarea/ reciclarea deșeurilor;
- ❖ restructurarea beneficiilor bănești și a criteriilor de acordare a acestora în privința ajutorului social;
- ❖ stimularea persoanelor apte de muncă;
- ❖ reabilitarea/ modernizarea drumurilor comunale și județene de pe teritoriul comunei Slatina;
- ❖ instalarea de limitatoare de viteză în anumite zone sensibile precum în vecinătatea școlilor;
- ❖ construirea unui sediu de poliție și pompieri;
- ❖ dezvoltarea/ dotarea dispensarului;
- ❖ amenajarea unor spații pentru agrement/ camping;
- ❖ construirea unor pensiuni/ cabane;
- ❖ reabilitarea drumului către Voroneț, crearea unei legături către Gura Humorului prin Voroneț;
- ❖ construirea unui centru de reciclare;
- ❖ stimularea tinerilor, în special a studenților pentru a reveni în zonă;
- ❖ construirea unui azil de bătrâni.

Perspectiva dezvoltării strategice

Perspectiva dezvoltării stabilește cu claritate modalități de dezvoltare ale comunei Slatina pentru perioada 2021 – 2027 și constituie diferența dintre ceea ce reprezintă astăzi comuna Slatina și ceea ce va deveni ea după următorii 7 ani.

Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel – *dezvoltare economică datorată poziției strategice, a valorilor și a resurselor comunei Slatina* – ceea ce determină dezvoltarea activităților economice ce se desfășoară în momentul actual la nivelul comunei, precum și atragerea de noi investitori pentru începerea unor noi businessuri locale.

În acest sens, trebuie urmate următoarele principii prioritare:

- ✓ consolidarea și dezvoltarea situației economice a comunei;
- ✓ creșterea gradului de atractivitate a comunei, prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală;
- ✓ facilități de atragere a investitorilor, prin investiții în infrastructură, facilități fiscale, servicii strategice și oferte pentru terenuri sau clădiri.

Comuna Slatina, se va dezvolta și mai mult până în anul 2027, urmărind următoarele direcții de dezvoltare principale:

- îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei Slatina, prin:
 - asigurarea accesului la utilitățile de bază (apă, canalizare, energie electrică, energie termică – gaze naturale);
 - dezvoltarea infrastructurii – modernizarea drumurilor din comună, care încă nu sunt modernizate;
 - crearea de noi locuri de muncă pentru a reduce la 0 numărul persoanelor aflate în șomaj sau în asistență socială;
- dezvoltarea și creșterea economiei comunei prin atragerea de noi investitori în domeniile care pot conferi oportunități – agricultură, silvicultură, industrie, servicii;
- va sprijini procesul de învățare de la nivel local prin:
 - menținerea calității actului didactic și a condițiilor de desfășurare a acestuia, și prin sprijinirea transformării procesului educativ în decursul anilor ce urmează;
 - prevenirea și combaterea abandonului școlar;
 - promovarea conceptului de învățare continuă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;
- oferirea de oportunități pentru intervenția din mediul privat a investitorilor, în vederea încheierii de parteneriate public-private pentru investiții în proiecte la nivelul comunei;
- protecția mediului pentru păstrarea bunăstării locuitorilor comunei și pentru păstrarea cadrului natural optim pentru dezvoltarea turismului;
- utilizarea eficientă a resurselor naturale ale comunei.

Viziunea de dezvoltare cuprinde și conceptul strategic de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare.

Conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității.

Direcțiile de dezvoltare

Dezvoltarea comunei Slatina, prin crearea și susținerea unui mediu economico-social competitiv, stabil și diversificat, care să asigure creșterea economică și creșterea calității vieții cetățenilor constau în:

- ❖ creșterea gradului de acoperire al utilităților de bază la 100% pe întreg teritoriul al comunei;
- ❖ asigurarea accesului neîngrădit al populației și al agenților economici la infrastructura de bază (apă, canalizare, distribuția de gaze, căi de comunicații, telefonie, internet);
- ❖ protecția socială și optimizarea sistemului de sănătate;
- ❖ direcționarea comunei spre dezvoltare economică cu scopul de a crea noi locuri de muncă;
- ❖ reabilitarea, modernizarea sau construcția de noi clădiri pentru sediile instituțiilor publice din comună;
- ❖ protejarea mediului înconjurător prin aderarea la normele europene stabilite pentru următoarea perioadă, 2021 – 2027, și respectarea cu strictețe a acestora;
- ❖ dezvoltarea unui proces comun de organizare pentru stabilirea priorităților comunității locale;
- ❖ asigurarea de condiții propice pentru antreprenorii din domeniile agriculturii, silviculturii, horticulturii, industriei și serviciilor din comună, astfel ca aceștia să poată realiza o activitate economică rentabilă, care să aibă ca efect complementar dezvoltarea comunei și crearea de noi locuri de muncă, și totodată creșterea veniturilor la nivel local din impozite și taxe;
- ❖ luarea de măsuri pentru eliminarea excluderilor sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale și creșterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

Realizarea obiectivelor strategice se întemeiază prin aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală.

Politicile, planificarea strategică, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- modernizare accelerată a sistemelor de educație, formare profesională și sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii;
- folosirea în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat pentru folosirea celor mai bune tehnologii accesibile, din punct de vedere economic;

- corelarea obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- valorificarea avantajelor comparative ale comunei Slatina în privința dezvoltării producției agricole;
- protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural;
- identificarea unor surse de finanțare suplimentare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, educației, sănătății și serviciilor sociale;
- introducerea criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție și servicii.

Pentru elaborarea SDL Slatina au avut loc întâlniri de lucru, unde au participat:

- Reprezentanți din partea Primăriei Slatina – organizatorul întâlnirii;
- Reprezentanți din partea prestatorului de servicii contractat: SIA Teritorial Invest S.R.L.;
- Reprezentanți ai mediului antreprenorial, lăcașelor de cult, unităților de învățământ, unităților medicale, reprezentanți din diferite domenii.

În cadrul întâlnirilor s-a ajuns la următoarele concluzii:

- ✓ Dificultăți în atragerea locuitorilor în mediul bisericesc;
- ✓ Construirea și renovarea caselor sociale din toate lăcașele de cult din comună;
- ✓ Construirea unor capele mortuare la bisericile din Herla și Găinești;
- ✓ Înființarea unui club de carte organizat de preot, pentru a-i învăța pe tineri religia creștină;
- ✓ Renovarea casei parohiale la biserica din Slatina (este necesară o centrală termică);
- ✓ Construirea unui grup sanitar la biserica Slatina;
- ✓ Modernizarea și extinderea casei sociale din Slatina;
- ✓ Extinderea cimitirului de la Slatina;
- ✓ Este necesară împrejmuirea tuturor bisericilor din comună;
- ✓ Renovarea turnului axion de la biserica Sf. Ilie Stil Vechi;
- ✓ Lucrări de izolare a turnului (se formează condens de la încălzirea în pardoseală);
- ✓ Lipsește mobilierul din unitățile de învățământ din Slatina și Herla, dar se vor face donații;
- ✓ Problema sporului negativ este una gravă în satul Găinești – tot mai mulți localnici pleacă la muncă în străinătate;
- ✓ Organizarea unor tabere de vară;

- ✓ Necesitatea achiziționării de laptop-uri pentru laboratorul de informatică;
- ✓ Renovarea exteriorului și amenajare căminului cultural;
- ✓ Achiziționarea costumelor și recuzitei pentru căminul cultural;
- ✓ Organizarea unui club pentru pensionari;
- ✓ Înființarea unui Muzeu al Satului în Slatina;
- ✓ Construirea unui centru de promovare turistică;
- ✓ Înființarea unui muzeu etnografic la școală din Herla;
- ✓ Transformarea fostei primării din Găinești în muzeu;
- ✓ Necesitatea înființării unei creșe în fosta școală din Herla;
- ✓ Biblioteca satească din Găinești se poate transforma în muzeu/ sală de ședințe;
- ✓ Înființarea unei școli de vară;
- ✓ Construirea unei miniclinici/ dispensar;
- ✓ Construirea unui centru medico-social/ azil cu 1 – 2 medici și asistenți medicali;
- ✓ Primăria Slatina nu dispune de numeroase resurse economice;
- ✓ Extinderea primăriei;
- ✓ Construirea unui cartier rezidențial;
- ✓ Construirea unei platforme industriale/ parc industrial;
- ✓ Implementarea unei platforme digitale;
- ✓ Construirea unor saivane pe pășuni pentru a fi scoase la licitație;
- ✓ Construirea unei piețe agroalimentare;
- ✓ Înființarea unei piețe industriale;
- ✓ Amenajarea de foișoare, spații de agrement și izvoare;
- ✓ Stabilirea unor trasee turistice în zonă;
- ✓ Îngrădirea unui parc pentru rulote;
- ✓ Stabilirea unor trasee pentru biciclete spre Voroneț;
- ✓ Organizarea unor parcuri tematice;
- ✓ Amenajarea unui parc de aventură;
- ✓ Construirea unui pod la Bujor;
- ✓ Înființare unui ONG care să vină în ajutorul agenților economici din comună.

Lista de proiecte – orizont 2027

Titlu	Acțiune	Rezultat așteptat	Surse posibile de finanțare
Modernizarea drumurilor comunale	Pe lângă drumurile comunale modernizate deja, în perioada următoare vor intra în lucru și alte drumuri comunale. Din analiza răspunsurilor acordate de populație a reieșit faptul că se poate interveni pentru a crește gradul de mulțumire al populației, prin realizarea unor investiții suplimentare.	Îmbunătățirea calității drumurilor comunale.	PNDL, PNDR, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Extindere sistem de alimentare cu apă	Având în vedere răspunsurile acordate de respondenți sunt necesare investiții în componenta de alimentare cu apă pentru întreaga comunitate.	Extinderea rețelei de apă potabilă, îmbunătățirea calității vieții.	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființare parc industrial	Din toate răspunsurile oferite de respondenți a reieșit necesitatea <i>creării și menținerii locurilor de muncă și necesitatea stimulării activității economice</i> , în timp ce acțiunile propuse, care au primit cel mai mare număr de voturi au fost <i>atragera și stimularea investițiilor și accesarea fondurilor europene</i> .	Îmbunătățirea mediului de afaceri, crearea de locuri de muncă.	POR (Program Operațional Regional) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dezvoltare rețea de	Dezvoltarea unui sistem de canalizare	Extinderea rețelei de canalizare,	PODD 2021 – 2027,

canalizare	pentru facilitatea comunei și a locuitorilor săi dezvoltându-se un trai de viață mai ridicat.	îmbunătățirea calității vieții.	alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dezvoltare rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale	Dezvoltarea unei rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale și racordarea gospodăriilor din comuna Slatina.	Extinderea rețelei de gaze naturale, îmbunătățirea calității vieții.	POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Renovare/ amenajare cămin cultural	Clădirea în care își desfășoară activitatea căminul cultural necesită lucrări de modernizare pentru creșterea eficienței energetice a clădirii și dotări a echipamentelor pentru bunul demers al activităților culturale.	Îmbunătățirea infrastructurii culturale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziții de costume și recuzite pentru căminul cultural	Dotarea căminului cultural cu echipamente, recuzite, costume populare.	Îmbunătățirea infrastructurii culturale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Modernizarea/ extinderea rețelei de iluminat public	Este necesară extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public pe întreaga rază a comunei.	Creșterea gradului de iluminare a comunei și înfrumusețarea acesteia.	POR 2021 – 2027, Administrația Fondului pentru Mediu, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Extinderea rețelei de energie electrică	Extinderea rețelei de energie electrică pentru facilitatea comunei și a locuitorilor săi dezvoltându-se un trai de viață mai ridicat.	Extinderea rețelei de energie electrică, îmbunătățirea calității vieții.	PODD 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Instalare sistem de supraveghere video pe	Dotarea cu echipamente video de supraveghere pentru a crește nivelul de	Îmbunătățirea nivelului de siguranță printre rezidenții	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile

Întreaga rază a comunei	siguranță al rezidenților.	comunei.	+ fonduri proprii.
Transformarea bibliotecii din satul Găinești în muzeu	Amenajarea bibliotecii din satul Găinești pentru a deservi ca și muzeu.	Îmbunătățirea infrastructurii culturale.	PNDL, POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unui muzeu etnografic la școala din satul Herla	Se dorește înființarea unui muzeu etnografic în incinta școlii gimnaziale din satul Herla	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea/ renovarea caselor sociale aferente lăcașelor de cult	Se dorește construirea și renovarea caselor sociale existente din aferente lăcașelor de cult.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale.	POR 2021 – 2027, Compania Națională de Investiții (CNI), alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construire case mortuare pentru bisericile din satele Herla și Găinești	Se dorește realizarea unor case mortuare aferente bisericilor din satele Herla și Găinești	Îmbunătățirea infrastructurii lăcașelor de cult și a normale sanitare.	CNI, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Reabilitare/ modernizare sediu primărie pentru creșterea eficienței energetice	Clădirea în care își desfășoară activitatea primăria necesită lucrări de modernizare pentru creșterea eficienței energetice a clădirii și dotări pentru o mai bună funcționare a activităților.	Modernizarea serviciilor publice.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unui parc și a unui spațiu de joacă pentru copii	Gradul de satisfacție al comunității necesită îmbunătățit, astfel este necesară amenajarea unui parc și a unui spațiu de	Reabilitarea și extinderea spațiilor verzi, creșterea nivelului de socializare a	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

	joacă lângă grădinițele din comună. Lipsa acestui tip de facilități, de cele mai multe ori împinge populația tânără către mediul urban iar în acest fel se poate valorifica zona comunei care are un peisaj deosebit datorat de suprafața forestieră.	localnicilor.	
Regenerare spații verzi și circulații pietonale – construirea de alei pietonale, trotuare și piste de bicicletă	Amenajarea trotuarelor din comună, regenerarea spațiilor verzi pavarea cărărilor, realizarea unei piste de biciclete la nivelul comunei.	Înfrumusețarea comunei, îmbunătățirea căilor de acces pietonale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziția de panouri fotovoltaice pentru asigurarea necesarului de energie electrică în instituțiile publice	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor publice.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Extindere sediu primărie	Se dorește extinderea sediului Primăriei Slatina.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor publice.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unui club de carte	Se dorește înființarea unui club de carte desfășurat în biserici pentru a educa populația privind religia.	Educarea populației privind religia.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea de camere/apartamente pentru separarea agresorilor de victime	Se recomandă pentru comuna Slatina amenajarea sau realizarea spațiilor de locuit pentru a separa agresorii de victimele acestora.	Diminuarea agravării situațiilor de agresiune ce pot fi prevenite prin separarea acestora într-un mediu sigur și îmbunătățirea sănătății victimelor.	POCS (Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei) 2021 – 2027, Multifond: FSE+, FEDR, alte

			fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Renovarea casei parohiale de la biserica din satul Slatina	Se dorește renovarea casei parohiale din satul Slatina, este necesară instalarea unei centrale termice.	Îmbunătățirea infrastructurii lăcașelor de cult.	CNI, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui corp sanitar pentru biserica din satul Slatina	Se dorește construirea unui corp sanitar în cadrul bisericii din satul Slatina	Îmbunătățirea infrastructurii lăcașelor de cult și a normelor sanitare.	CNI, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajare zone de camping/ agrement	Amenajarea unor zone de camping și agrement în comuna Slatina pentru a crește fluxul de turiști și creșterea bunăstării locuitorilor comunei prin dezvoltarea activităților de petrecere a timpului liber.	Înfrumusețarea zonei, dezvoltarea potențialului turistic.	POCS 2021 – 2027, Multifond: FSE+, FEDR, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Îngrădirea unui spațiu pentru rulote	Amenajarea unui spațiu și îngrădirea acestuia pentru a fi utilizat de turiștii ce călătoresc cu rulota.	Dezvoltarea potențialului turistic.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unor trasee turistice locale	Amenajarea de trasee turistice locale pentru promovarea cadrelor naturale.	Dezvoltarea potențialului turistic.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea de trasee turistice pentru bicicletă	Amenajarea de trasee turistice ce pot fi parcurse cu bicicletă către Voroneț.	Dezvoltarea potențialului turistic.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui centru multifuncțional	Realizarea unui centru multifuncțional pentru desfășurarea de diferite activități, educaționale, culturale, sportive, de agrement. Amenajarea unui patinoar artificial pe timp de iarnă ce devine un spațiu pentru role pe timp de vară.	Creșterea calității vieții, creșterea gradului de socializare, reducerea excluziunii sociale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Modernizarea și extinderea	Se dorește modernizarea și extinderea	Îmbunătățirea infrastructurii	POR 2021 – 2027, alte

casei sociale din satul Slatina	casei sociale din satul Slatina	serviciilor sociale	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea împrejurimilor bisericilor din comună	Amenajarea spațiilor verzi, trotuare, căi de acces din împrejurul bisericilor din comuna Slatina	Îmbunătățirea infrastructurii lăcașelor de cult, înfrumusețarea comunei.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Renovarea turnului axion de la biserica Sf. Ilie Stil Vechi	Se dorește renovarea turnului de la biserica Sf. Ilie Stil Vechi și lucrări de izolare pentru a nu se mai crea condens.	Îmbunătățirea infrastructurii lăcașelor de cult.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Crearea unui program after-school	Realizarea unui program after-school la nivelul unităților de învățământ din comuna Slatina.	Îmbunătățirea ofertei educaționale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Crearea unui program „Școala de vară”	Crearea unui program „Școala de vară” pentru copiii ce doresc și au nevoie de educație suplimentară	Îmbunătățirea ofertei educaționale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Digitalizarea activităților și serviciilor oferite din Primăria Slatina	Digitalizarea Primăriei Slatina pentru a ușura munca personalului din primărie și a cetățenilor de doresc să beneficieze de serviciile oferite de aceasta.	Dezvoltarea infrastructurii de servicii publice.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dotarea cu utilaje pentru serviciul de salubritate	Achiziționarea de utilaje performante pentru desfășurarea activităților de colectare, selectare a deșeurilor din comuna Slatina.	Îmbunătățirea calității activităților realizate de serviciul de salubritate.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizare tabără școlară	Amenajarea spațiilor pentru desfășurarea taberei, copiii putând desfășura diferite activități sportive, recreative, activități specifice zonei.	Dezvoltarea infrastructurii educaționale.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziționarea de laptop-uri pentru laboratorul de	Se dorește achiziționarea de laptop-uri pentru desfășurarea corespunzătoare a	Dezvoltarea rețelei de apă potabilă, îmbunătățirea calității	PODD 2021 – 2027, alte fonduri

informatică	orelor din laboratorul de informatică.	vieții.	nerambursabile + fonduri proprii.
Crearea unor zone smart cu wi-fi gratuit și bănci inteligente	Amenajarea zonelor publice cu acces la wi-fi gratuit și instalarea de bănci inteligente în zonele de agrement cu posibilitatea de încărcare a dispozitivelor mobile prin prize USB sau wireless, acestea putând să își producă singure electricitatea necesară prin panouri fotovoltaice pe șezutul băncilor.	Creșterea gradului de digitalizare a comunei.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Organizarea unui club al pensionarilor	Realizarea unui club pentru persoanele aflate la pensie, clubul oferind diferite activități și concursuri (concurs de șah).	Dezvoltarea activităților sociale.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea Muzeului Satului în Slatina	Se dorește înființarea Muzeului Satului în satul Slatina pentru expunerea colecțiilor de patrimoniu, desfășurarea de evenimente culturale, expoziții temporare.	Îmbunătățirea infrastructurii culturale și a turismului.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construcția unui centru de informare turistică	Se dorește construcția unui centru de informare turistică pentru promovarea turismului local pe rețelele de socializare și informarea turiștilor ce ajung în zonă privind obiectivele și activitățile turistice disponibile.	Îmbunătățirea turismului, creșterea numărului de turiști.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru informarea cetățenilor	Realizarea unei aplicații mobile „Comuna Slatina” pentru informarea cetățenilor, sesizarea problemelor, promovarea micilor întreprinzători.	Creșterea gradului de digitalizare a comunei.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizarea unei creșe în	Este necesară construirea unei creșe	Îmbunătățirea infrastructurii	POR 2021 – 2027, alte

fosta școală din satul Herla	pentru copii, pentru familiile cu copii care desfășoară activități în comuna Slatina și teritoriile învecinate. Lipsa unor asemenea facilități împinge de multe ori familiile tinere să-și desfășoare activitatea în zonele urbane mai dezvoltate unde dispun de asemenea facilități.	educaționale	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Extindere și amenajarea cimitirului local	Se dorește extinderea și amenajarea cimitirului local prin realizarea de alei, instalarea de stâlpi pentru iluminat, reîmprospătarea spațiilor verzi.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașele de cult și a normelor sanitare.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui dispensar	Construirea unui dispensar în comuna Slatina pentru a oferi acces rapid locuitorilor la asistentă medicală, consultații.	Îmbunătățirea infrastructurii medico-sanitare, creșterea calității vieții.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui centru medico-social/ azil	Construirea unui centru medico-social/ azil și angajarea a unu sau doi medici și asistenți medicali.	Îmbunătățirea infrastructurii medico-sanitare, creșterea calității vieții.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziționarea de pubele pentru colectarea selectivă	Achiziționarea pubelelor pentru colectarea selectivă amplasate pe întreaga rază a comunei Slatina.	Reducerea deșeurilor aruncate aleatoriu, reducerea poluării, creșterea gradului de reciclare.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Demararea de workshop-uri pentru copii	Se dorește realizarea de workshop-uri pentru copii pe diferite teme prestabilite.	Dezvoltarea tineretului și crearea de oportunități.	Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizarea de indicatoare de semnalizare și orientare turistică	Punerea în evidență a obiectivelor turistice, evidențierea clară a rutelor turistice și a locației obiectivelor turistice.	Creșterea traficului turistic către obiectivele mai puțin cunoscute.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

Realizarea unui aventura parc	Amenajarea unui spațiu propice, instalarea traseelor de aventură, instalarea sistemelor de siguranță “linia vieții”, evaluarea stabilității copacilor.	Crearea de noi atracții turistice, creșterea fluxului de turiști.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Organizarea de parcuri tematice	Amenajarea unor spații și organizarea de parcuri tematice cu diferite activități, carusele, montagne russe, ferris wheel (roata).	Crearea de noi atracții turistice, creșterea fluxului de turiști.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Educarea cetățenilor cu privire la mediul înconjurător și a biodiversității	Derularea de cursuri pentru educarea cetățenilor comunei Slatina în privința mediului înconjurător pentru îmbunătățirea calității vieții.	Reducerea gradului de poluare, creșterea gradului de reciclare, tranziția către surse de energie verde.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Demararea unui proiect pentru atragerea locuitorilor în mediul bisericesc	Se dorește atragerea locuitorilor și în special a tinerilor în mediul bisericesc.	Creșterea numărului de persoane active în lăcașele de cult.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Demararea unui proiect de formare profesională pentru populație	Este necesară realizarea unor cursuri de formare profesională pentru creșterea gradului de persoane ce dispun de o educație profesională.	Creșterea numărului de persoane cu, cunoștințe profesionale, creșterea numărului de antreprenori/salariați în comuna Slatina.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Demararea unui proiect pentru integrarea/ angajarea tinerilor defavorizați	Este necesară demararea unui proiect la nivelul comunei Slatina pentru integrarea tinerilor în societate și oferirea de locuri de muncă pentru aceștia.	Creșterea numărului de salariați, dezvoltarea personală a acestora, creșterea gradului de socializare.	POCU 2021 – 2027, POCS 2021 – 2027, Multifond: FSE+, FEDR, fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Demararea unui proiect	Se dorește implementarea unor cursuri	Îmbunătățirea spiritului civic și	Fonduri nerambursabile

privind educația civică	privind educația civică pentru populația comunei Slatina.	a responsabilităților față de comunitate, reducerea infracțiunilor.	+ fonduri proprii.
Înființarea unei piețe agroalimentare	Necesitatea susținerii antreprenoriatului local din sectorul agroalimentar. Se vor construi spații de comercializare, va fi asigurată alimentarea cu apă curentă și energie electrică.	Stimularea antreprenoriatului local și crearea de locuri de muncă.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unei piețe industriale	Necesitatea susținerii antreprenoriatului local. Se vor construi spații de comercializare, va fi asigurată alimentarea cu apă curentă și energie electrică.	Stimularea antreprenoriatului local și crearea de locuri de muncă.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființare ONG	Înființarea unui ONG pentru promovarea antreprenoriatului local.	Stimularea antreprenoriatului local și crearea de locuri de muncă.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construire cartier rezidențial	Construcția de blocuri tip ANL pentru tinerii din comuna Slatina pentru reducerea numărului de emigrări și a gradului de supraaglomerare.	Păstrarea tinerilor în comună, reducerea gospodăriilor supraaglomerate, creșterea numărului de rezidenți ai comunei în timp prin formarea de familii tinere.	CNI, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construire pod	Construirea unui peste Râul Suha Mică	Dezvoltarea infrastructurii comunei Slatina.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea de saivane pe pășuni	Construirea de saivane pe pășuni pentru a fi scoase la licitație și vândute fermierilor.	Creșterea numărului de adăposturi pentru animale pe perioada iernii.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reduceri de taxe și impozite pentru mijloace de	Se propun reduceri de taxe și impozite pentru mijloace de transport cu emisii	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii

transport cu emisii reduse	reduse.	energie.	
Realizarea unui parc fotovoltaic prin promovarea unui parteneriat public-privat	Se propune construirea unui parc fotovoltaic prin promovarea unui parteneriat public-privat.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Implementarea unor proiecte de producere în cogenerare a energiei termice/electrice utilizând biomasă	Se propune implementarea unor proiecte de producere în cogenerare a energiei termice/electrice utilizând biomasă.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Construirea unei săli de sport	Construirea unei săli de sport multifuncțională pentru basket, fotbal, handball, dotată cu vestiare, grupuri sanitare, bănci pentru spectatori.	Diversificarea activității sportive, creșterea gradului de socializare.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Instalarea de limitatoare de viteză	Amplasarea de limitatoare de viteză în zone sensibile ale comunei precum vecinătățile școlilor și alte locații frecventate de pietoni.	Prevenția accidentelor cauzate de viteza excedentă.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reabilitatea drumului către Voroneț	Reabilitarea drumului de legătură între comuna Slatina și Voroneț.	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere, crearea unei legături rapide către orașul Gura Humorului.	PNDL, PNDR, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construire centru de reciclare	Construirea unui centru de reciclare a deșeurilor plastice.	Reducerea poluării, promovarea reciclării, aducerea de plus valoare în comuna Slatina.	POR 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Instalarea de stații de încărcare pentru mașinile electrice/ hibride	Amenajarea de spații și instalarea unor stații de încărcare pentru mașinile electrice/ hibride pentru a veni în ajutorul	Susținerea în ceea ce privește achiziționarea autoturismelor electrice pentru a diminua	MEEMA (Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri)

	persoanelor care dețin acest tip de autoturism.	procesul de poluare.	Electric Up, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizarea unei perdele de protecție	Realizarea unei perdele de protecție amenajate la limitele teritoriale ale comunei Slatina.	Protecția comunei, a terenurilor agricole, protecție antivânt.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Înființare spălătorie auto self service	Analizând răspunsurile populației, constatăm că s-a evidențiat necesitatea susținerii antreprenoriatului local. Creșterea veniturilor comunei, potențiali clienți fiind locatarii, turiștii și persoanele în tranzit.	Stimularea antreprenorului local și crearea de locuri de muncă	FEADR sM 6.2/ 6.4, fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

Alte proiecte de succes care pot fi implementate la nivelul comunei Slatina în funcție de direcțiile viitoare de dezvoltare:

1. Tradiție și dezvoltare (Belgia, Scoția, România)

Priorități: transfer de cunoștințe și inovare

Obiective

- Creșterea participării unor grupuri formale și informale în organizarea inițiativelor de dezvoltare rurală;
- Dezvoltarea cooperării regionale și interregionale – construirea de parteneriate între actorii din mediul rural;
- Informarea participanților cu privire la politica de dezvoltare rurală și sprijinul financiar pe care îl poate oferi;
- Demonstrarea faptului că produsele locale și tradiționale (meșteșuguri, alimente) reprezintă o oportunitate de dezvoltare economică în zonele rurale;
- Conservarea și promovarea culturii, gastronomiei și a tradiției în zonele rurale;
- Promovarea incluziunii sociale, în special pentru femei, și reducerea sărăciei în zonele rurale.

Rezultate

Cunoștințe sporite ale participanților cu privire la dezvoltarea rurală durabilă; privind crearea unor lanțuri scurte de aprovizionare și mici unități de prelucrare; precum și privind managementul proiectelor în dezvoltarea rurală.

Creșterea cunoștințelor locuitorilor din mediul rural cu privire la politica de dezvoltare rurală și la sprijinul financiar pe care îl poate oferi.

Creșterea ponderii locuitorilor din zonele rurale, în grupuri formale și informale, care se implică în inițiative de dezvoltare rurală. De asemenea, a ajutat la stabilirea de noi contacte regionale și supraregionale între participanți.

Participanții familiarizați cu o gamă variată de activități (aria culinară, artizanală, muzică).

Buget: 71.295 euro

- fonduri europene 60.645 euro
- alte fonduri 10.650 euro

[sursa: europa.eu](https://european-council.europa.eu/media/en/press-room/pages/press-room.aspx?pid=14736)

2. Sprijinirea biomasei forestiere în industria agricolă (Porto, Portugalia)

Priorități: Eficiența resurselor și clima

Obiective:

- Elaborarea de modele eficiente de colectare, planificare și transport a biomasei forestiere;
- Identificarea și testarea soluțiilor adaptate și automatizate care reduc costurile, sporesc siguranța și reduc efortul fizic necesar în timpul colectării biomasei și a prelucrării prealabile;
- Furnizarea de soluții pentru echipamentele de încălzire cu efect de seră care folosesc aşchii de lemn pentru a obține o eficiență sporită și costuri mai mici cu energia.

Rezultate

Se aşteaptă să se aplice software-ul de gestionare a biomasei companiile devenind cu 40% mai eficiente în ceea ce priveşte costurile operaţionale şi logistice comparate cu sistemele anterioare de gestionare a biomasei.

Pentru industria agroalimentară, se estimează că, costul cumpărării biomasei (aşchii de lemn) este cu 82% mai mic decât achiziţionarea de gaze naturale. Utilizarea biomasei forestiere reduce riscul de incendiu, deoarece scade încărcătura de combustibil în păduri.

Proiectul contribuie la atenuarea schimbărilor climatice prin înlocuirea combustibililor fosili cu un combustibil regenerabil care este neutru în CO₂.

Buget: 316.375 euro

- fonduri FEADR 213.553 euro
- fonduri regionale/naţionale 23.728 euro
- fonduri private 79.094 euro

Sursa: [GOTECFOR – Supporting the use of Forest Biomass in the agro-industry | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

3. Construirea unei facilităţi comunale (Franţa)

Priorităţi: Incluziune socială şi dezvoltare locală

Obiective

Rurality Center este un proiect emblematic care decurge din planul local Agenda 21. Obiectivul general este îmbunătăţirea gamei de servicii disponibile în zonă pentru a stimula economia locală.

Rezultate

Un centru de sat complet reorganizat, care oferă mai multe servicii și presupune noi investiții de eficiență energetică în clădiri.

Clădirea are un design contemporan și creează un nou reper arhitectural pentru primirea vizitatorilor în oraș.

Buget: 1.359.478 euro

- FEADR 435.033 euro
- fonduri naționale/regionale 652.550 euro
- alte fonduri 271.895 euro

[Sursa: europa.eu](http://europa.eu)

4. Spațiu digital pentru persoane vârstnice (Finlanda)

Priorități: incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

- Îmbunătățirea competențelor informatice de utilizare a computerului și a altor dispozitive digitale de către rezidenții Suodenniemi, în special persoanele în vârstă;
- Contribuirea la dezvoltarea și adoptarea de noi servicii digitale într-o comunitate care a suferit de pe urma depopulării și multe servicii publice și private sunt închise;
- Îmbunătățirea serviciilor de bibliotecă și utilizarea multiplă a spațiul public.

Rezultate:

Profesionistul IT a putut ajuta aproximativ trei persoane pe zi.

Multe companii private, bănci, farmacii și furnizori de software, care au închis punctele lor de servicii fizice în Suodenniemi și-au luat angajamentul de a juca un rol în proiect, prin intermediul serviciilor lor electronice.

Buget: 27.100 euro

- FEADR 7.481 euro
- fonduri naționale/regionale 10.331 euro
- fonduri private 9.287 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

5. Regândirea managementului deșeurilor organice (Spania)

Priorități: Eficiența resurselor și climă

Obiective:

Acest proiect își propune să dezvolte un model inovator de gestionare a deșeurilor biologice, la scară locală cu luarea în considerare a implicațiilor sociale potențiale.

Rezultate:

A fost creat un sistem de colectare și transport pentru deșeuri biologice în Lumbier și alte zone din apropiere.

Crearea unei instalații de tratare biologică a deșeurilor biologice din Lumbier.

Cercetări privind metodele de optimizare a procesului de tratament și asigurarea utilizării compostului obținut.

Proiectarea unui curs de formare; introducerea acestui model de management la nivel local.

Buget: 197.962 euro

- FEADR 115.808 euro
- fonduri nationale/regionale 62.358 euro
- fonduri private 19.796 euro

Sursă: europa.eu

6. Instalarea de apă curentă, canalizare și alte infrastructuri în România rurală

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Locuitorii dintr-o comună din România rurală nu erau conectați la alimentările municipale cu apă sau la lucrările de tratare a apelor uzate. Drumurile și alte infrastructuri cheie se aflau, de asemenea, într-o stare săracă, descurajând turiștii să viziteze și menținând investițiile străine necesare în afara zonei.

Administrația locală a folosit sprijinul FEADR de aproape 3 milioane de euro pentru a construi infrastructura pentru alimentarea cu apă și lucrările de canalizare pentru satele Romuli și Dealu Ștefăneți, precum și alte lucrări de construcție, cum ar fi drumuri și o nouă grădiniță.

Rezultate:

Peste 80% dintre locuitori erau conectați la un sistem automat de alimentare cu apă și la canalizare.

Centrul cultural Romuli a fost renovat.

A fost construită o nouă grădiniță.

Drumul local din satul Romuli a fost renovat.

Au fost create 5 locuri de muncă pentru personalul tehnic responsabil cu supravegherea funcționării noilor instalații.

Buget FEADR 2.97 mil. Euro

Sursă: [Installing water, sewage and other infrastructure in rural Romania | The European Network for Rural Development \(ENRD\)](#)
(europa.eu)

7. Configurarea unui centru de aventură (Grecia)

Obiective:

Proiectul a urmărit să ajute zona Imathia să devină populară, destinație turistică pe tot parcursul anului. A planificat să ofere o gamă largă de activități pentru vizitatori care utilizează bunurile naturale în timp ce oferă facilități moderne. Obiectivul său principal a fost crearea companiei, care oferă servicii sportive și de agrement (inclusiv un restaurant) inclusiv o componentă de educație de mediu de bază.

Rezultate:

Proiectul a creat un centru de sport și aventură, completat de facilități de educație pentru mediu și servicii de catering pentru sportivi și vizitatori. Se așteaptă ca centrul să crească numărul de vizitatori în regiune și să se îmbunătățească înțelegerea și respectarea valorii naturale a zonei montane. Creșterea valorii zonei ca destinație turistică va aduce beneficii altor operatori din regiune și va îmbunătăți economia locală în ansamblu.

Budget: 286.445 euro

- FEADR 107.417 euro
- fonduri naționale 35.806 euro
- fonduri private 143.222 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

8. Destinația “Sat de olărit” (Polonia)

Obiectivul principal al proiectului a fost vocațional formarea și integrarea socială a șomerilor din zonele rurale și orașele mici.

Rezultate:

În fiecare an există aproximativ 12.000 de vizitatori, inclusiv turiști și grupuri de studiu din Polonia și străinătate.

Din 108 persoane care au participat la instruirea organizată în cadrul proiectului, 76 au găsit de lucru.

Buget: 530.000 euro

- FEADR 24.000 euro
- fonduri naționale/ regionale 6.000 euro
- alte fonduri 500.000 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

9. Ateliere de combatere a excluderii digitale în zonele rurale (Polonia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Proiectul a avut ca scop sprijinirea persoanelor excluse digital (peste 50 de ani) în zonele rurale pentru a obține aptitudini de bază pentru utilizarea computerului.

Atelierele au avut loc în nouă municipalități partenere, și au urmărit să sensibilizeze comunitățile locale privind necesitatea de a oferi instruire digitală copiilor și tinerilor precum și persoanelor cu vârsta de peste 50 de ani. Se speră că atelierele oferă un exemplu de succes al modului în care o astfel de instruire ar putea fi organizată.

Rezultate:

Nouăzeci de persoane de peste 50 de ani și-au dobândit sau și-au îmbunătățit abilitățile de utilizare a unui computer.

Participanții au învățat cum să desfășoare activități de zi cu zi, cum ar fi găsirea de informații

pe web, căutând oferte de locuri de muncă, efectuând plăți electronice și cumpărături online sau trimiterea de e-mailuri.

Noile competențe digitale au contribuit la îmbunătățirea calității vieții și a participanților a contribuit la construirea capitalului social în zona GAL.

Proiectul este un exemplu de bune practici la care alte entități pot privi pentru organizarea de inițiative similare pentru educația digitală, indiferent de grupul de vârstă țintă.

Buget: 10.394 euro

- FEADR 6.614 euro
- fonduri nationale/regionale 3.780 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

10. Susținerea unui stil de viață sănătos pentru toate generațiile (Slovenia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivele generale ale acestui proiect au fost îmbunătățirea sănătății fizice și mentale a populației din Meža Valley, creșterea gradului de conștientizare și responsabilitate în rândul populației pentru propria sănătate și dobândirea unui stil de viață sănătos. Obiectivele specifice au inclus accesul îmbunătățit la infrastructură recreativă în aer liber;

modernizarea și îmbunătățirea locurilor de joacă pentru copii; și motivarea populației locale să se angajeze în activitate fizică în aer liber.

Rezultate:

În patru municipii, au fost stabilite 29 de locații pentru recreere în aer liber. Peste 45 de evenimente, ateliere și prezentări au fost direcționate către grupurile țintă, inclusiv copii, părinți, bunici, vârstnici și persoane cu dizabilități. Echipamentul este utilizat în mod regulat de tot mai mulți utilizatori, fie cei implicați în recreere organizată sau cei care preferă să facă mișcare singuri, gratuit. Se observă încet o schimbare de atitudine, în special în rândul persoanelor în vârstă a populației.

Buget: 243.340 euro

- FEADR 117.545 euro
- fonduri regionale/nationale 29.386 euro
- fonduri private 96.409 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

11. Casa medicală „Cella Santé” la Pont-à-Celles (Belgia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Finanțarea publică a vizat să contribuie la creșterea calității serviciilor oferite de centrul medical din Pont-à-Celles prin îmbunătățirea organizării spațiilor și echipamente cu o eficiență ridicată.

Rezultate:

În perioada septembrie 2016 – martie 2018, centrul medical a înregistrat o creștere a mediei zilnice a numărului pacienților de la 10 la 14 și numărul de rezidenți aproape s-a dublat. Activitățile de asistență medicală adună între 5 și 10 persoane pe sesiune.

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

12. Școala subsidiară - o forță motrică pentru dezvoltare locală (Slovenia)

Obiective:

- Crearea de oportunități de implicare a copiilor în diverse activități de timp liber;
- Dezvoltarea capitalului social al celor mai tinere generații;
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele de mediu;
- Stimularea creativității copiilor;
- Consolidarea cooperării intergeneraționale;

- Susținerea școlii subsidiare pentru a deveni centrul vieții sociale din sat.

Rezultate:

1.049 de copii au fost implicați în activitățile proiectului; de la 60 în anul 2009 la 300 în anul 2014;

67 de cadre didactice și 22 de cadre tehnice au lucrat voluntar în proiect;

La activități au participat 106 actori locali și 16 asociații;

Au fost implementate 209 de ateliere ecologice, 35 de evenimente promoționale, 13 vizite organizate între școlile subsidiare, 3 prezentări în capitală, 6 evenimente anuale, 6 jocuri fără granițe etc.

Buget: 160.048 euro

- FEADR 84.667 euro
- Fonduri regionale/nationale 21.167 euro
- Fonduri private 54.214 euro

Sursă: europa.eu

13. Sprijinirea locală a antreprenorilor într-o zonă rurală îndepărtată

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

„Atelierul Arborele Luminii” este o afacere socială, proiect, al cărui obiectiv principal a fost crearea de locuri de muncă și creșterea oportunităților pentru comunitatea locală, inclusiv pentru tineri, persoanele cu vârstă medie și vârsta pre-pensionare. Obiectivul specific al proiectului a fost de a utiliza experiență creată în cadrul asociației, pentru a înființa un studio de proiectare specializat pentru prelucrare sticlă și lemn și fabricarea articolelor de decor interior.

Rezultate:

Acest proiect a ajutat la stabilirea activității de antreprenoriat social în sat.

Suveniruri/ cadouri personalizate pot fi produse și comercializate.

9 localnici folosesc acest atelier pentru a genera venituri suplimentare și pentru a-și dezvolta aptitudini. Șase dintre ei sunt tineri cu vârsta sub 30 de ani, astfel proiectul va permite ca ei să rămână în sat.

Atunci când atelierul este pe deplin operațional, se așteaptă să crească veniturile cu 30% în primul an.

Proiectul a ajutat asociația să-și diversifice activitățile oferind noi aptitudini, cu utilizarea de noi instrumente de lucru, precum și obținerea unei surse constante de venituri pentru finanțarea altor activități.

Buget: 49.792 euro

- FEADR 23.701 euro
- Fonduri naționale/ regionale 11.153 euro
- Fonduri private 7.438 euro
- Alte fonduri 7.500 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

14. Îmbunătățirea durabilității pădurilor (Slovacia)

Axa 2 – îmbunătățirea mediului și a zonei rurale

Obiective:

Proiectul a urmărit să protejeze viabilitatea pe termen lung a pădurii prin consolidarea biodiversității și a producției sale potențiale. În același timp, proiectul și-a propus să îmbunătățească funcțiile ecologice, cum ar fi resursele de sol, îmbunătățirea capacității de absorbție și gestionarea apei. Schema de asemenea, a căutat să dezvolte un drum asfaltat de 1,4 km pentru a permite vehiculelor de întreținere efectuarea lucrărilor de întreținere, asigurarea accesului echipajelor de intervenție, precum și îmbunătățirea accesibilității pentru turiști.

Rezultate:

Noi răsaduri de fag și arțar asigură pădurea mai sănătoasă și rezistentă la daunele provocate de vânt și dăunători.

Risc mai mic de eroziune a solului și o retenție mai mare de apă.

Noul drum permite echipamentelor grele să acceseze pădurea pentru recoltarea lemnului sau

combaterea incendiilor.

Drumul este, de asemenea, un impuls pentru organizațiile de turism și sport.

Buget: 460.383 euro

- FEADR 368.307 euro
- Fonduri naționale/regionale 92.077 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

15. Înființarea unei clădiri de afaceri într-o zonă care suferă de șomaj ridicat

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Scopul proiectului a fost de a construi o clădire de afaceri care oferă clienților spații și servicii de sprijin adecvate.

Rezultate:

73% din clădire este închiriată. Clădirea deservește astăzi 16 firme mici, cu capacitatea de a găzdui alte cinci companii.

Clădirea a devenit un loc de întâlnire pentru antreprenorii din regiune și nu doar cei care au un loc în sediul său.

Diferite evenimente sunt organizate în incinta incubatorului comun - o expoziție de fotografii de către un autor local în timpul zilei "ușa deschisă".

Buget: 1.905.980 euro

- FEADR 643.268 euro
- fonduri nationale/regionale 214.423 euro
- fonduri private 1.048.289 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

16. Organizarea zilei fermei deschise (Estonia)

Obiective:

Obiectivul acestei inițiative este de a sensibiliza publicul care trăiește în centre urbane cu privire la ceea ce este cu adevărat viața rurală. Un astfel de eveniment are ca scop să contribuie la îmbunătățirea înțelegerii de către oameni a modului în care este produsă hrana lor și să ridice aprecierea pentru alimentele locale sănătoase, agricultură și viața în zonele rurale.

Rezultate:

Numărul mediu de vizitatori pe fermă este de 400 de persoane.

Numărul participanților a crescut de-a lungul anilor:

- 2015: 148 de ferme au participat și au găzduit peste 45.000 de vizitatori;
- 2016: 234 de ferme au participat și au găzduit peste 83.000 de vizitatori;
- 2017: 280 de ferme au participat și au găzduit peste 121.000 de vizitatori;
- 2018: 296 de ferme au participat și au găzduit peste 163.000 de vizitatori.

Buget: PDR 56.200 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

17. Înființarea plantațiilor de plop pentru uz industrial (Ungaria)

Priorități: Eficiența resurselor și climă**Obiective:**

- aprovizionarea industriei prelucrătoare cu materii prime care acoperă cel puțin o treime din consumul său total;
- producerea materiilor prime care nu sunt disponibile în Ungaria;
- contribuția la extinderea gamei de produse cu produse semifinite;
- echilibrarea fluctuațiilor pieței și a producțiilor dependente de condiții meteorologice.

Rezultate:

Populus Hungary Ltd. a înființat plantații industriale de plop pe o suprafață de 109,18 hectare de teren. Două plantații au fost înființate în Somogyudvarhely, de 25,41 ha și 27,68 ha de teren. Două plantații au fost înființate în Berzence, de 26,14 ha și 29,95 ha de teren. 70% din producție este vândută către Derula Ltd., în timp ce 10% este vândută Italiei și restul de 20% este vândută centralelor electrice de biomasă din Ungaria.

Buget: 483.882 euro

- PDR 241.941 euro
- FEADR 205.650 euro
- fonduri regionale/nationale 36.291 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

18. Înființarea unui centru de sănătate (Lituania)**Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală****Obiective:**

Proiectul a avut ca scop apropierea serviciilor medicale de cetățeni, să îmbunătățească accesibilității precum și să crearea de noi locuri de muncă în zonele rurale.

Rezultate:

În prezent, există nouă membri ai personalului în clinică/ centru, de asemenea, se acordă îngrijire la domiciliu rezidenților vârstnici din Švėkšna.

În conformitate cu acordul cu instituția lituaniană de servicii medicale, unele servicii medicale, cum ar fi consultațiile medicilor de familie, serviciile de asistență medicală și examinările sunt oferite gratuit.

Serviciile de îngrijire ulterioară sunt plătite de către pacienți.

Buget: 30.690 euro

- FEADR 21.220 euro
- fonduri nationale/regionale 3.745 euro
- fonduri private 2.500 euro
- alte fonduri 3.225 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

19. Restaurarea și conservarea Biserica Sf. Nicolae din Telesti, județul Gorj

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

O serie de lucrări de restaurare de bază au fost necesare pentru a păstra clădirea și de a îmbunătăți funcționalitățile sale.

Rezultate:

Investiția a făcut biserica mai accesibilă enoriașilor și turiștilor internaționali.

Localnicii au fost angajați să facă lucrările proiectului. Printre acestea se numără 20 de persoane cu muncă necalificată/ slab calificată; 15 persoane care sunt instruite în diferite meserii, precum zidărie, sculptori de piatră, dulgheri, picturi vechi și restauratori de icoane.

Un număr nespecificat de ghizi cu normă întreagă vor fi angajați în urma finalizării lucrărilor.

Buget: 462.226 euro

- FEADR 264.769 euro
- fonduri naționale/ regionale 46.724 euro
- alte fonduri 150.733 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

20. Reporterii locali care servesc zonele rurale (Suedia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivul proiectului a fost de a oferi știri fiabile pentru acaparea și vizibilitatea zonei sale prin implicarea localnicilor care au dorit să acționeze ca corespondenți pentru comunitățile lor. Ideea de a angaja localnicii să scrie despre propria lor comunitate se bazează pe faptul că acestea tind să fie mult mai bine informați cu privire la știrile locale de zi cu zi decât ar putea fi un corespondent extern sau de arie largă.

Rezultate:

Până în prezent, 430 de articole publicate au fost scrise de reporterii locali.

Ziarul are 109.000 de cititori unici în fiecare zi. Ca un exemplu cu privire la modul cât de populare sunt, articolele scrise de reporterii locali au fost vizualizate 49.450 ori în perioada 2018-11-01 până în 2018-12-07.

Abilitățile nou dobândite în scris și fotografie au inspirat unii dintre participanți să își dezvolte propriile afaceri.

Proiectul a sporit vizibilitatea și conștientizarea zonelor rurale.

De asemenea, a fost creată o platformă pentru știrile rurale și perspectivele rurale. Reporterii încă mai scriu despre comunitățile lor - cu îndrumare de la ziar - voluntari, chiar dacă proiectul s-a încheiat.

Buget: 106.555 euro

- FEADR 53.277 euro
- fonduri nationale/regionale 18.115
- fonduri locale 35.163

21. Magazinele pop-up pentru a revitaliza centrul orașului (Austria)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

- revitalizează mediul neprimitor al incintelor de cumpărături semi-abandonate prin introducerea ferestrelor pop-up;
- creșterea numărului de vizitatori oferind frecvent o schimbare a gamei de servicii și produse;
- creșterea numărului de clienți pentru toți localnicii afaceriști;
- previne delocalizarea în continuare a afacerilor;
- promovarea înființării de noi afaceri;
- încurajarea locațiilor pe termen lung.

Rezultate:

9 magazine pop-up deschise pe termen lung.

S-au înființat 5 afaceri noi, care nu mai funcționează în cadrul proiectului.

Acum există mai puține spații comerciale libere în centrul orașului.

Traficul clienților a crescut cu 43% pe promenada „Linzer Straße”.

Nu există alte închideri / plecări ale întreprinderilor locale până acum.

Proiectul a sporit profilul orașului Enns.

Creșterea activităților de marketing și activități promoționale.

Proprietarii sunt din ce în ce mai dispuși să investească.

Atât proprietarii de afaceri, cât și clienții arată o satisfacție mai mare.

Creșterea numărului de micro-evenimente în incinta cumpărăturilor.

Buget: 126.176 euro

- PDR 50.470 euro
- fonduri private 75.706 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

22. Investiții pentru creșterea competitivității unei afaceri de panificație (Slovia)

Priorități: Lanț alimentar și managementul riscului

Obiective:

Obiectivul principal al proiectului a fost creșterea competitivității Bakery Hrinova prin aplicarea noilor tehnologii și inovații în panificație, precum și modernizarea și inovația echipamentului companiei.

Rezultate:

Cinci produse noi au fost adăugate la gama de produse de panificație.

Au fost create trei noi locuri de muncă și se planifică crearea a încă patru.

Cifra de afaceri a crescut 10%.

Consum redus de energie.

Buget: 1.992.841 euro

- FEADR 822.047
- fonduri nationale/regionale 274.016 euro
- fonduri private 896.779 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

23. Dezvoltarea unei mici ferme apicole în Ungaria

Priorități: Competitivitate

Obiective:

- Dezvoltarea activității apicole;
- Asigurarea poziției pe piață a fermei;
- Creșterea profitabilității fermei.

Rezultate:

Cele 38 de familii originale au crescut la 63, care vor fi crescute în continuare la 80 de a lungul anului.

35 dintre vechii stupi au fost schimbați și s-au înființat noi colonii.

Un sublimator de acid oxalic a fost achiziționat pentru a dezinfecta albinele într-un mod ecologic, care este mai bun decât medicamentele care au fost utilizate anterior.

Calcululele arată că producția de miere și veniturile preconizate se vor dubla.

Buget: PDR 15.000 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

24. Modernizarea unei ferme de porci în Croația

Priorități: Viabilitatea fermei și competitivitatea

Obiective:

- modernizarea procesului de producție;
- reducerea costurilor de producție;
- creșterea eficienței în utilizarea energiei;
- creșterea calității solului;
- creșterea veniturilor fermei.

Rezultate:

Datorită investiției, ferma a realizat propria producție de hrană pentru animale, precum și transportul mai ușor, mai sigur și mai rapid al porcilor îngrășiți către clienți cu vehiculul. Emisiile de dioxid de carbon în atmosferă au fost reduse datorită consumului redus de combustibil. A fost creat un nou loc de muncă.

Buget: 297.378 euro

- FEADR 160.559 euro
- fonduri nationale/regionale 28.334 euro
- fonduri private 108.485 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

25. Transformarea caselor parohiale abandonate în cazare turistică (Austria)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare economică

Obiective:

- adaptarea caselor parohiale pentru a fi utilizate pentru turism;
- dezvoltarea de programe în jurul acestor case parohiale pentru a informa turiștii de moștenirea culturală materială și imaterială a mediului rural;
- adăugarea de valoare zonelor preponderent slabe din punct de vedere structural;

- crearea de noi locuri de muncă și să stimularea activității economice.

Rezultate:

O listă scurtă de case parohiale a fost elaborată din fiecare zonă participantă;

Dezvoltarea și implementarea platformei de rezervare;

Partenerii au organizat patru excursii la alte GAL-uri;

A fost realizat un mare eveniment de rețea.

Buget: 187.000 euro

- PDR 147.600 euro
- fonduri private 39.400 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

26. Diversificarea unei ferme în turism și producția de căldură folosind biomasă din lemn (Slovenia)

Axa 3 – calitatea vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale

Obiective:

Obiectivul proiectului a fost înlocuirea vechiului sistem de încălzire cu unul care ar folosi biomasă lemnoasă și ar asigura încălzire clădirilor învecinate.

Rezultate:

Șapte clădiri sunt acum conectate la sistemul de termoficare cu biomasă.

Grupurile școlare vizitează ferma pssssentru a afla despre energiile regenerabile și modul în care sistemul de încălzire funcționează.

Familia a investit acum în producția de energie solară folosind propriile fonduri.

Noile apartamente disponibile la fermă au o rată de creștere constantă a vizitelor pentru ultimii 3 ani.

Veniturile din activitățile din afara fermei au crescut încet și au depășit veniturile generate din agricultură.

Buget: 472.787 euro

- FEADR 196.091 euro
- fonduri nationale/regionale 65.364 euro
- fonduri private 211.332 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

27. Ridicarea unei cofetării și atelier de patiserie în România rurală

Obiective:

Obiectivul general al proiectului a fost adaptarea întreprinderii conform standardelor UE privind prelucrarea și distribuirea produselor de cofetărie. Obiectivele proiectului au fost:

- construirea unui atelier modern de patiserie cu un spațiu expozițional;
- creșterea capacității și competitivitatea afacerilor;
- să devină un model de unitate de afaceri la nivel local;
- să ofere un loc unde clienții și turiștii locali pot petrece timp de calitate și se pot bucura de produsele lor.

Rezultate:

În 2015, cifra de afaceri a cofetăriei a ajuns la un milion de lei (aproximativ 250.000 de euro).

Cifra de afaceri a atelierului a fost de 828 000 lei în 2014. Aceasta a fost cu 32% mai mare decât în 2013 și cu 127% mai mare decât în primul an de activitate, respectiv anul 2012.

Cofetaria are în prezent 9 angajați cu normă întreagă.

În prezent, pe piața locală nu există niciun concurent pentru produsele companiei.

Buget: 1.289.384 euro

- FEADR 207.775 euro
- fonduri nationale/regionale 51.944 euro
- fonduri private 1.029.775 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

28. Conexiune cu fibră de bandă largă (Suedia)

Axa 3 – calitatea vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale

Obiective:

Obiectivul acestui proiect a fost furnizarea de bandă largă pentru acces la internet pentru locuitorii din mediul rural din municipiul Bräcke, cu toate avantajele pe care le prevede.

Rezultate:

Proiectul a condus la 272 de conexiuni la rețeaua de bandă largă.

În 2012, doar 0,033% din municipalitate avea acces la rețeaua de bandă largă. În 2017,

90% din gospodăriile erau conectate.

Aproximativ 500 de voluntari au fost angajați în grupul satului.

Buget: 985.898 euro

- FEADR 394.359 euro
- fonduri nationale/regionale 98.590 euro
- fonduri private 492.949 euro

Sursă: europa.eu

29. Utilizarea indicatoarelor rutiere pentru a promova cultura locală (Estonia)

Obiective:

Scopul proiectului a fost să faciliteze călătoria turiștilor pe traseul Seto Külävüü, atunci când nu au un ghid local care să le arate împrejurimile. Mai întâi s-a făcut un acord asupra abordării, adică ceea ce trebuie să fie prezent în peisaj pentru a facilita turismul. S-a făcut un acord privind necesarul: indicatoare (indicatoare spre sat, spre principalele atracții), semnalizări mari, hărți (harta Seto Külävüü și hartă regională cu toate datele), locuri de picnic și standuri de informare.

S-a împărțit lucrarea în trei faze pentru a realiza sarcina de lucru gestionabilă. Proiectul se află în faza de creare a indicatoarelor rutiere.

Rezultate:

Au fost instalate 130 de indicatoare rutiere pe ruta Seto Külävüü și 3 indicatoare în trei sate (Värska, Obinitsa, Tsiistre).

Au fost instalate 12 hărți rutiere regionale și Seto Külävüü, precum și 17 standuri informative și 7 locuri de picnic în locații diferite.

Vizitatorii pot găsi repere interesante mai ușor și pot afla despre cultura locală.

Traseul către punctul de control al frontierei cu Rusia este acum clar indicat.

Buget: 12.061 euro

- FEADR 7.237 euro
- fonduri private 3.015 euro

Sursă: europa.eu

30. Un serviciu de autobuze locale la cerere în Țara Galilor rurală

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Bwcbabus a căutat să pună în aplicare un sistem accesibil și o soluție durabilă pentru asigurarea comunităților rurale din vestul Țării Galilor, cu o rețea de transport locală eficientă. S-a urmărit astfel să se ofere acces îmbunătățit la locuri de muncă și servicii pentru localnici, beneficiarii direcți fiind cei mai expuși riscului.

Rezultate:

Bwcabus le permite oamenilor să călătorească între orașe și sate sau să se conecteze la linii principale de autobuz sau tren. Serviciul îi ajută pe cei fără mașini să acceseze servicii cheie, inclusiv sănătate și servicii de educație, precum și oportunități de angajare. Proiectul aduce o deosebită contribuție la viața persoanelor cu mobilitate redusă. Serviciul a crescut frecvența utilizării transportului public și a încurajat reducerea utilizării mașinii. Bwcabus a oferit un impuls companiilor locale și economiei locale.

Buget: ~ 619.000 euro

- FEADR ~ 292.000 euro
- fonduri publice ~ 399.000 euro

31. Oportunități inovatoare de afaceri din lapte de măgăriță (Italia)

Obiective:

Scopul principal al proiectului a fost dezvoltarea de alimente inovatoare produse din lapte de măgăriță și combinându-l cu lapte de capră. Acest lucru ar fi rezolvat problema deșeurilor alimentare care decurg din dificultatea de a vinde întreaga producție de lapte de măgăriță ca produs proaspăt. Mai mult, implementarea proiectului a fost așteptată să genereze noi surse de venit pentru cooperative, altele decât creșterea interesului turiștilor de a vizita zona.

Rezultate:

Brânza produsă din combinația de lapte de capră și de măgăriță a avut un discret succes pe piață. Se vinde în magazine locale, restaurante și pensiuni agroturistice și reprezintă pentru cooperativă o sursă importantă de venit. În ceea ce privește iaurtul, au fost evidențiate unele probleme în producția sa. De fapt, potrivit rezultatele fazei de testare a produselor, un tip de iaurt produs a fost foarte mult apreciat de clienți, dar producția sa a fost prea costisitoare și, în consecință de asemenea, prețul său de piață ar fi fost prea scump.

În ansamblu, implementarea proiectului a avut efecte pozitive pentru cooperativă.

Producția de brânzeturi a asigurat o sursă suplimentară de venit și numărul de vizitatori a crescut, de asemenea, ca urmare a activităților de diseminare legate de proiect.

Buget: 73.736 euro

- FEADR 25.703 euro
- fonduri nationale/regionale 32.713 euro

- fonduri private 15.288 euro

Sursă: europa.eu

32. Fermă de lactate cu producție de biogaz în România

Obiective:

Scopul general al companiei a fost extinderea producției sale prin crearea unei unități moderne de procesare a produselor lactate. De asemenea s-a urmărit să se beneficieze de energie regenerabilă prin utilizarea de produse secundare pentru a produce electricitate și căldură pentru a exploata ferma și unitatea de procesare a laptelui. În plus, prin intermediul utilizării eficiente a produselor secundare, s-ar reduce emisiile de amoniac.

Rezultate:

Soluțiile tehnologice avansate aplicate au contribuit la reducerea consumului de energie și apă uzată. Bunăstarea animalelor a crescut datorită îmbunătățirii ventilației și reducerea insectelor. Prelucrarea gunoiului de grajd pentru producerea de biogaz a redus emisiile de gaze aproape la zero.

Investiția a contribuit, de asemenea, la crearea de noi locuri de muncă fără discriminare de gen, unitățile au vestiare de schimb separate.

Mulțumită sprijinului FEADR se produc lapte și produse lactate de înaltă calitate, satisfacându-se cererea ridicată de pe piață. În același timp, reducerea costurilor de producție și o eficiență mai mare au crescut rentabilitatea și competitivitatea fermei.

Buget: 5.1 mil euro

- FEADR 0.9 mil euro
- fonduri naționale/ regionale 0.05 mil euro
- fonduri private 3.7 mil euro
- alte fonduri 0.4 mil euro

Sursă: europa.eu

33. Stații de încărcare a vehiculelor electrice (Bulgaria)

Rezultate:

Cinci stații de încărcare au fost construite în perioada martie - septembrie 2015 în orașele Varna, Plovdiv, Shumen, Burgas și Belogradchik.

Au fost create trei noi locuri de muncă (doi mecanici și un administrator).

Aproximativ 500 de membri ai comunității au participat la șase zile de demonstrație.

60 de membri au participat la un exercițiu de asamblare a mini-modele de mașini electrice.

Rezultatele au fost diseminate către peste 1000 de locuitori ai municipiului Isperih, fiind promovată mobilitatea electrică ca soluție modernă pentru protecția sănătății și a mediului precum și a modului de a crea o imagine contemporană și atractivă a regiunii.

Buget: 38.800 euro

- FEADR 21.760 euro
- fonduri naționale/regionale 5.440 euro
- fonduri private 11.600 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

34. Diversificarea în călărie terapeutică (Slovenia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivul acestui proiect a fost de a sprijini dezvoltarea turismului și serviciilor noi la fermă cu adăugarea unei activități de echitație, în același timp cu promovarea și conectarea întreprinderilor locale.

Rezultate:

Proiectul a extins gama de produse și servicii turistice în zona Prlekija, iar acest lucru are beneficii atât economice, cât și sociale.

A fost înregistrată o creștere cu 15% a vizitelor la fermă.

Un nou loc de muncă pentru un instructor terapeutic de echitație a fost creat la fermă.

Buget: 23.806 euro

- FEADR 13.670 euro
- fonduri naționale/ regionale 3.418 euro
- fonduri private 6.718 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

ANEXE

Fonduri europene pentru perioada 2021 – 2027

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond InvestEU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispoziții speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

NOUL CADRU FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027

UN BUGET PENTRU O UNIUNE CARE PROTEJEAZĂ, CAPACITEAZĂ ȘI APĂRĂ

În miliarde EUR – prețuri curente

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară.

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate.

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare.

Obiectiv Specific FEDR/FC

(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Operațiuni

-Proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente.

-Proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente.

Obiectiv specific FEDR/FC (iii) Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.

Operațiuni

-Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice

-Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban

-Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA-

-Măsuri de creștere a adevanței rețelei naționale de energie electrică

-Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

-Implementarea de soluții privind stocarea energiei.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară.

Obiectiv specific FEDR/FC (v) Promovarea managementului durabil al apei

Operațiuni

Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă, respectiv: reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuire a apei destinate consumului uman și apă uzată, respectiv: construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e., acordându-se prioritate aglomerărilor cu peste 10.000 l.e.), inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea operatorilor regionali. Investițiile vor viza în proporție preponderent mai mare sectorul privind apa uzată.

Totodată, se vor continua investițiile în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile.

Pe lângă continuarea investițiilor integrate regionale PODD va finanța:

- proiecte noi investiții – cu dimensiuni mai mici, și care adresează în proporție mai mare apa uzată
- proiecte de investiții de mici dimensiuni /, care susțin consolidarea regionalizării în contextul extinderii/fuziunii OR (ex. SCADA integrat)
- sisteme individuale – începând cu 2025-2027, ulterior implementării noului cadru metodologic pregătit de MMAP

De asemenea, se are în vedere finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se

eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare.
Obiectiv specific FEDR/FC (vi) Promovarea tranziției către o economie circulară.
● Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv: • extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile • extinderea capacităților de sortare și reciclare • extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor • realizarea de capacități de compostare pentru deșeurile verzi • realizarea de instalații de digestie anaerobă • instalații TMB cu biouiscare ● Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri. ● Întărirea capacității de pregătire pentru implementarea economiei circulare la nivelul autorităților publice (MMA, ANPM, UAT)

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate.

Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării
Operațiuni
Biodiversitate Prin PODD se vor realiza investiții în rețeaua Natura 2000, respectiv: elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii; măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate. Totodată, se au în vedere acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice, precum și măsuri și investiții în infrastructura verde și investiții în consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate.
Calitatea aerului ● dotarea RNMCA cu echipamente noi, prin înlocuirea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE. ● achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor directivelor europene.

Decontaminarea siturilor -
decontaminarea și ecologizarea siturilor contaminate și potențial contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane.

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

Obiectiv specific FEDR/FC (iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor

Operațiuni

- Managementul inundațiilor și reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului
- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe
- Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului
- Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
- Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

Programul Operațional Transport (POT) 2021-2027

Axe prioritare

Axa	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T
Prioritară 1.	de transport rutier
Axa	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii
Prioritară 2.	rutiere pentru accesibilitate teritorială
Axa	Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T
prioritară 3.	de transport pe calea ferată
Axa	Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în
prioritară 4.	fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
Axa	Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de
prioritară 5.	utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
Axa	Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și
prioritară 6.	rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
Axa	Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal
prioritară 7.	
Axa	Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a
prioritară 8.	porturilor
Axa	Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua

prioritară 9. rutieră de transport
Axa
prioritară Asistență Tehnică
10.

Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală;*

Operațiuni (orientativ)

Construcția/modernizarea rețelei rutiere TEN-T

Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră;*

Operațiuni (orientativ)

Construcția de variante ocolitoare, drumuri de racordare a municipiilor cu sector autostradă, drumuri naționale cu impact regional

Axa prioritară 3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală;*

Operațiuni (orientativ)

Construcția infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T
Modernizarea infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T
Achiziția de trenuri de lucru și echipamente conexe
Modernizarea garilor și trecerilor la nivel

Axa prioritară 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Achiziția materialului rulant necesar operării pe rețeaua feroviară

Axa prioritară 5. Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în infrastructura de metrou (noi tronsoane, stații aferente)
Investiții în mijloace de transport, modernizare instalații,
Investiții în echipamente conexe, inclusiv sisteme de siguranță

Axa prioritară 6. – Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană – Investiții trenuri metropolitane

Axa prioritară 7. - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în modernizarea terminalelor intermodale
Dezvoltarea de terminale intermodale
Investiții în instalații și echipamente de transfer intermodal

Axa prioritară 8. - Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în scopul îmbunătățirii condițiilor de navigație pe Dunăre, inclusiv canale navigabile
Investiții în suprastructură portuară
Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii portuare

Axa prioritară 9. - Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Măsuri hard și soft care contribuie la îmbunătățirea siguranței traficului și securității pe rețeaua rutieră Eliminarea punctelor negre
--

Axa prioritară 10. - Asistență Tehnică

Obiectiv Specific FEDR/FC

Operațiuni (orientativ)

Dezvoltarea capacității administrative și asigurarea instrumentelor necesare pentru coordonarea și managementul POT Măsuri de informare și publicitate POT Evaluarea POT
--

Programul Operațional Creștere Inteligență și Digitalizare (POCID) 2021-2027

Axa Prioritară 1.	Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare
Axa Prioritară 2.	Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI
Axa prioritară 3.	Creșterea competitivității economice prin digitalizare
Axa prioritară 4.	Dezvoltarea infrastructurii Broadband
Axa prioritară 5.	Instrumente financiare
Axa prioritară 6.	Creșterea capacității administrative

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Obiectiv Specific FEDR *(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)

Sinergii cu programe europene Suport pentru participarea în proiectele europene ERA Programe de cooperare bilaterală și transnațională
Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, science park, Innovation hubs) Proiecte realizate de Consorții CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. mari) și organizații CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligentă Susținere servicii CDI de tip experiment desfășurate de către o organizație de CDI/întreprinderi
“Business Driven Innovation” - Susținerea activității de CDI în întreprinderi, pe toate fazele de la idee la piață, asociat domeniilor de specializare inteligentă naționale,

Soluții la provocările mediului de afaceri oferite de organizațiile de cercetare (parteneriate organizații CDI și întreprinderi)

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Obiectiv Specific FEDR (i) *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)

Mari infrastructuri CDI prioritizate prin Roadmap-ul infrastructurilor publice CDI din RO actualizat, inclusiv proiecte strategice: finanțare construcția/modernizarea/extinderea marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare;

Axa Prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)

Finanțarea Infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale (fiscalitate, pensii)

Evenimente de viață cuprinse în SNADR care nu au fost finanțate în 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obținerea cărții de identitate, Înscrierea la școală primară/liceu/universitate, etc)

Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse în evenimentele de viață identificate în SNADR 2020

Securitate cibernetică, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale

Proiecte care vizează procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.)

Proiecte care vizează dezvoltarea de platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex.: în economie)

Digitizare și interoperabilitate pentru educație, cultură și ocupare (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale – proiecte strategice)

Achiziționarea de sisteme de tip RFID (Radio-Frequency Identification) pentru gestiunea activității de producție sau livrare servicii

Crearea de website-uri adaptate activității de e-comerț și cu un grad ridicat de interactivitate

Finanțarea introducerii conexiunilor în bandă largă de mare viteză în interiorul firmei

Finanțarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor (information tracking systems)

Aplicațiile cu rol în managementul birourilor

Finanțarea de inițiative, proiecte și infrastructuri pentru consolidarea siguranței cibernetice și creșterea încrederii în mediul online și conținut digital

Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială)

Design industrial

Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)

Axa Prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă

Obiectiv Specific FEDR *OP3 (i) îmbunătățirea conectivității digitale*

Operațiuni (orientativ)
Sprijinirea zonelor albe Îmbunătățirea capacității autorităților și a beneficiarilor programului. Sprijin pentru noile servicii și noile tehnologii

Axa Prioritară 5. Instrumente financiare

Obiectiv Specific FEDR *(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)
Instrumente financiare

Axa Prioritară 6. Creșterea capacității administrative

Obiectiv Specific FEDR *(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat*

Operațiuni (orientativ)
Capacitate administrativă a actorilor implicați în Mecanismul de descoperire antreprenorială la nivel național Capacitate administrativă beneficiari

Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Continuarea investițiilor în spitale regionale
Axa Prioritară 2.	Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu
Axa prioritară 3.	Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității
Axa prioritară 4.	Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
	Investiții prioritare în infrastructură

	Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
Axa prioritară 5.	Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical
Axa prioritară 6.	Informatizarea sistemului medical
Axa prioritară 7.	Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitalele regionale

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Construcția și dotarea spitalelor regionale de urgență – Etapa II (inclusiv contractarea de servicii de supervizare, asistență tehnică, servicii auxiliare (financiar, audit))

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Elaborarea și implementarea planului de formare a personalului
Finanțarea elaborării și implementării planului de tranziție (de exemplu)
Modelul de finanțare al spitalelor regionale (care trebuie să fie reflectat în Contractul-cadru de servicii de sănătate și normele de aplicare corespunzătoare), inclusiv, fără a se limita la tarifele și standardele de costuri pentru serviciile spitalicești, de zi și ambulatorii
Politica de admitere și fluxurile de pacienți, reclassificarea spitalelor în funcție de nivelurile de îngrijire (printr-un ordin al ministrului)
Sprijin în elaborarea actelor normative necesare în implementarea și asigurarea funcționării la parametri optimi a spitalelor regionale (Hotărâri ale Guvernului pentru stabilirea spitalelor regionale (ex. buget, resurse,

transferuri de personal), Hotărârea Guvernului pentru implementarea planului de restructurare, Modificări ale cadrului legal (de exemplu, protocoale de admitere, modificări organizatorice etc.), Ordinul ministrului pentru crearea Comitetului director pentru spitalele regionale; Ordinul privind măsurile de punere în aplicare a transferurilor de personal și de recrutare a personalului suplimentar)
• Operaționalizare incluzând, dar fără a se limita la: inventarul echipamentelor noi și tehnologiei și echipamentelor transferate din spitalul vechi, planul de transfer (Resurse umane, Echipamente și mobilier, Activități), Planul de gestionare a spitalului, planul de gestionare a facilităților, strategia IT la nivelul spitalelor regionale, proceduri interne pentru spitale regionale • Sprijin acordat echipei de implementare în vederea îndeplinirii sarcinilor care trebuie întreprinse la nivel local, ca parte a planului de proiect și a căii critice pentru tranziție)
Sprijin pentru echipa de implementare a proiectului
Alte măsuri necesare

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii:
• cabinetelor medicilor de familie • centrelor unde se desfășoară activitate de asistență medicală comunitară, inclusiv centre de permanență • pentru medicina școlară (inclusiv asistența stomatologică școlară) - Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ • dezvoltarea unei infrastructuri de calitate în școli, cu prioritate pentru mediul rural și pentru școlile cu infrastructură precară
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRIUREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• unităților sanitare/ altor structuri care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Asigurarea continuității îngrijirilor din asistența medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară
- remodelarea pachetului de servicii de asistență medicală primară, cu creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară pentru adulți și copii – inclusiv pentru cei din comunități/grupuri vulnerabile - diagnosticul, monitorizarea și tratamentul precoce al pacientului cronic (ex. HTA, diabet) în comunitate - redefinirea pachetului de asistență medicală primară și introducerea mecanismelor de plată bazată pe criterii de performanță - dezvoltarea de metodologii/standarde și a procedurile de „parcurs terapeutic” pentru cele mai frecvente patologii cu care se confruntă MF - dezvoltarea serviciilor de asistență medicală comunitară, concomitent cu dezvoltarea competențelor și a paletelor de servicii oferite, prin introducerea specializării de asistent medical comunitar
Asigurarea distribuției teritoriale echitabile a serviciilor de asistență primară inclusiv prin identificarea și implementarea de intervenții sustenabile de atragere și reținere a medicilor în special în mediul rural, cu participarea financiară a autorităților locale
Dezvoltarea serviciilor medicale (în special cele preventive) furnizate în comunitate
Dezvoltarea de standarde de calitate și cost, proceduri și protocoale de lucru în sistem integrat pentru asistența medicală comunitară cu medicina de familie în localitățile rurale și urbane slab dezvoltate cu populație aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, social și economic
Asigurarea continuității serviciilor oferite în regim ambulatoriu: remodelarea costurilor serviciilor medicale oferite în ambulatoriu o dezvoltarea serviciilor oferite în ambulatoriu
Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural
- Definirea cadrului strategic și de reglementare pentru asigurarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, care include: definirea viziunii pe termen lung privind asigurarea sănătății copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ; Evaluarea și completarea cadrului de reglementare (inventarul legislației actuale, asanarea, revizuirea, completarea acestora, dezvoltarea de norme actualizate privind condițiile de mediu din unitățile de învățământ, dezvoltarea unui pachet minimal de servicii pentru unitățile de învățământ în funcție de numărul de copii, costificarea pachetului de servicii); Dezvoltarea instrumentelor de practică pentru a asigura sănătatea copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ (dezvoltarea de curbe de creștere naționale, baremuri și instrumente de examinare). - Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ - inventarierea situației actuale în școlile cu și fără personalitate juridică din urban și din rural - asigurarea accesului la servicii de sănătate preventive (inclusiv de

stomatologie) pentru copii și tineri în centrele comunitare – pentru mediul rural – localități în care școlile au număr redus de elevi
Asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și al pregătirii, pentru furnizarea echitabilă a serviciilor de sănătate în unități de învățământ, cu accent pe grupuri vulnerabile și pe mediul rural. • definirea categoriilor profesionale implicate în furnizarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, definirea responsabilității și a complementarității cu pachetul de servicii de bază pentru copii, furnizat de medicul de familie • definirea modalităților de furnizare și a modalităților de plată • evaluarea necesarului de servicii medicale pentru unitățile de învățământ • pregătirea personalului și asigurarea graduală a nevoii de servicii Dezvoltarea continuă a competențelor și a cunoștințelor și abilităților furnizorilor din asistența medicală primară și asistența medicală comunitară în funcție de evoluția practicii medicale și a noilor tehnologii, în acord cu măsurile de transformare de la nivelul serviciilor din sistemul de sănătate

Axa Prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
DOTAREA/ EXTINDEREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, inclusiv rețeaua balneară pe profile de patologie de recuperare (inclusiv centre de recuperare medicală, recuperare neurologică și post-traumatică), paliative și îngrijiri pe termen lung • unități sanitare acuite în vederea transformării acestora în unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Elaborare de politici publice ca și cadru normativ privind organizarea, funcționarea și finanțarea unităților sanitare care acordă asistență medicală de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung
Măsuri FSE de consolidare a capacității, inclusiv pregătire specifică a personalului
Dezvoltarea și implementarea de standarde de organizare și funcționare,

metodologii, ghiduri de practică și proceduri de „parcurs terapeutic”, etc

Axa Prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
A. Investiții prioritare în infrastructură
DOTAREA/ EXTINDEREA/ CONSTRUIREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
a. UNITĂȚILOR SANITARE:
● traseul pacientului critic (ex. unități pentru tratarea accidentelor vasculare cerebrale, unități pentru tratarea pacientului cardiac în stare critică), blocuri operatorii, ATI (inclusiv stațiile de oxigen care deservește aceste structuri) mari arși, neonatologie prematuri;" ● structuri de imagistică medicală (ex. CT, angiografie etc.). ● laboratoare de analize medicale ● rețeaua de genetică medicală, oncologie, tratament personalizat al cancerului, boli rare, screening prenatal etc)
b. altor structuri publice implicate în controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv a infecțiilor asociate actului medical;
c. altor entități sau actori relevanți din domeniul sănătății
d. laboratoarelor de anatomie patologică, toxicologie, antropologie; genetică medico-legală etc.

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
A. Investiții prioritare în infrastructură
Dezvoltarea și implementarea de programe de screening populațional pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.)
Implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);
Asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament de calitate, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale
Diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică;

instituționalizarea la nivel național a screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală
Remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor (AT+măsuri FSE de consolidare a capacității)
Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale
Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/ europene)
Măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice
DOTAREA/MODERNIZAREA infrastructurii:
laboratoarelor de microbiologie din cadrul spitalelor evidențiate ca potențiali beneficiari în cadrul documentelor programatice naționale sau ale altor instituții
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
- laborator de referință/ laboratoare de lucru regionale - altor laboratoare / dotări specifice ex. tehnologii inovative de eliminare a infecțiilor nosocomiale

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice
Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)
Asigurarea competențelor necesare personalului medical și alt personal care va exista cu infrastructura reabilitată
Efectuarea de studii/ analize pentru îmbunătățirea supravegherii și controlului infecțiilor nosocomiale, a bolilor transmisibile, etc.

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență lexibl prin dezvoltarea infrastructurii, lexible la asistență lexibl primară*

Operațiuni (orientativ)
C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRIUREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
- Sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei - centre de transfuzie sanguină (ex Institutul Național de Hematologie și centrele de transfuzii care să permită controlul sângelui, inclusiv al bolilor rare - infrastructură de prelevare, testare a sângelui și/sau procesare a plasme

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție lexib, lexible promovarea accesului la protecție lexib; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
Îmbunătățirea cadrului legislativ/ normativ în concordanță cu cerințele directivelor europene în domeniu și a procedurilor de operare/ asistență tehnică pentru definirea cadrului strategic de reorganizare și optimizare a sistemului național de transfuzii;
Definirea instrumentelor de lucru (norme, proceduri),
Inițierea procesului de autorizare a instituțiilor din sistemul transfuzional conform cerințelor comunitare
Creșterea capacității tehnice a resursei umane prin asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructură reabilitată, precum și prin dezvoltarea de instrumente și metodologii adecvate de pregătire

Axa Prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv de politică 1 – O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

Obiectiv Specific FEDR (i) *dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Cercetare medicală, inovare și digitalizare a sectorului medical prin implementarea de soluții SMART în domeniului medical
Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. Producție de plasmă sau derivate, producția de vaccinuri (modernizarea, reluarea producției de vaccin și

dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino””)
Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile
Infrastructură de cercetare în domeniul genomicii (Ex: Institutul Național de Genomică)

Axa Prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Obiectiv de politică 1 – *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor*

Operațiuni (orientativ)
Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS)
Observatorul național pentru date în sănătate
Soluții digitale în infrastructura din sănătate (digitizare internă și externă a instituțiilor medicale)
Uniformizarea fluxurilor informaționale

Axa Prioritară 7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament

Obiectiv de politică 1 – *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FSE *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților lexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională*

Operațiuni (orientativ)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor în domeniul cercetării medicale la toate nivelurile, inclusiv medicina personalizată a cancerului (inclusiv pilotarea rezultatelor cercetării)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor care vizează Informatizarea sistemului medical
Măsuri de formare/ specializare - utilizare echipamente medicale
Utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Programul Operațional CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Axe prioritare

Axa	Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii
Prioritară 1.	
Axa	Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională
Prioritară 2.	
Axa	Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională
prioritară 3.	
Axa	Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic
prioritară 4.	
Axa	Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic
prioritară 5.	
Axa	Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți
prioritară 6.	
Axa	Antreprenoriat și economie socială
prioritară 7.	
Axa	Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii
prioritară 8.	
Axa	Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)
prioritară 9.	

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv Specific FSE+ (i) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Operațiuni (orientativ)
Realizarea de către centrele /cluburile de tineret publice sau private sau alți actori interesați a unor rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET și instruiți pentru furnizarea de servicii de outreach și activare a tinerilor, inclusiv NEET, și înregistrarea la furnizorii de servicii de ocupare publici sau privați, în vederea oferirii de servicii de ocupare
Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi de tineret care oferă activități specifice adaptate tinerilor (consiliere deschisă și individuală pentru tineri, ateliere de lucru, de creativitate, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, sociale, civice, mici stimulente pentru participare la instruire în ocupații diverse etc.), inclusiv activități de promovare a acestora
Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET (consiliere, inclusiv antreprenorială, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de

competențe, programe de a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente școlii de șoferi , stimularea tinerilor pre-ocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimularea angajatori post ucenicie)
Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme
Programul “ Voluntar Sâmbătă ” (acordare de granturi): ● familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii; ● dezvoltarea competențelor transversale: munca în echipă, respectarea termenelor, punctualitatea, încrederea în sine etc. ● obținerea experienței în muncă

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
Operațiuni transversale (pentru toate nivelurile de educație)
v.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării mecanismului de monitorizare și avertizare pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii adresat copiilor și tinerilor, care fie sunt în situație de risc de abandon școlar, fie sunt în afara sistemului educațional prin acțiuni precum: a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul școlii și din comunitate pentru implementarea mecanismului operațional de detectare și identificare a riscului și de prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar; b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari; c) implementarea planurilor de intervenție specifice stabilite la nivelul unităților de învățământ, prin intermediul unei scheme de granturi pentru unitățile care au copii / elevi / tineri în situație de risc de abandon școlar sau de părăsire timpurie a școlii. d) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național.
v.2.1.a Generalizarea implementării la nivel de sistem a mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară , prin: a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul unității de învățământ și din comunitate pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară;

- b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;
- c) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național;
- d) dezvoltarea, implementarea și actualizarea instrumentelor de lucru și a bazelor de date, astfel încât să fie asigurată colectarea consecventă și profesionistă a datelor, precum și adecvarea mecanismului la condițiile specifice ale școlii/ comunității/ etc

v.2.1. Îmbunătățirea **accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES**, prin măsuri precum:

- a) diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peer learning, rețele profesionale, mentorat etc) care să faciliteze individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor/copiilor/tinerilor, pentru:
 - Cadrele didactice care asigură educația copiilor cu dizabilități/CES;
 - Personalul suport care asigură educația copiilor cu dizabilități/CES;
- b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;
- c) dezvoltarea/achiziția de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic;
- d) achiziția de soft-uri, echipamente și produse asistive pentru copiii/ elevii/tinerii cu dizabilități/CES;
- e) accesibilizarea clădirilor/spațiilor în care se asigură educația copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități/ CES (rampe de acces, indicatoare, grupuri sanitare, mobilier etc);
- f) campanii de informare și conștientizare pentru formarea unor atitudini favorabile incluziunii.

Educație timpurie

v.1.3. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC) prin **diversificarea și flexibilizarea SERVICIILOR DE SUPORT SOCIO-EDUCAȚIONAL** (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), cu prioritate pentru copiii care provin din familii defavorizate:

- Elaborarea de **strategii locale** pentru educație timpurie, în parteneriat cu actorii de la nivel local implicați în educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și pilotarea și/sau extinderea unor **servicii complementare** (centre de joacă, ludoteci etc.) pentru copiii de la naștere la 6 ani, în coordonarea metodologică a serviciilor standard (creșă și grădiniță);
- **Asigurarea materialelor educaționale** (ex.: produse de papetărie, jocuri educative, cărți de colorat, caiete de lucru, plastilină, acuarele etc.) pentru încurajarea participării la educație timpurie a copiilor de 5 ani care, conform noilor prevederi legale în vigoare, fac parte din învățământul obligatoriu;
- **Granturi pentru ISJ/ISMB și CCD pentru** pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare, inovatoare și eficiente, în clustere;
- **Elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici** pentru cele două niveluri: antepreșcolar și preșcolar pentru sprijinirea implementării noului curriculum pentru educație timpurie, **precum și pentru implementarea** unor metode și tehnici inovatoare;
- Oferirea de **sprijin suplimentar** de tipul: vouchere, îmbrăcăminte,

încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile Realizarea unei analize cost-beneficiu și a unei baze de date online cu informații standard pentru APL-uri și ISJ-uri, în vederea sprijinirii deciziei acestora cu privire la înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copiii de la naștere la 6 ani MĂSURA SISTEMICĂ - MEC
v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (în special pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).
v.2.1. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC), CU ACCENT PE GRUPURILE VULNERABILE prin dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice din ÎETC, inclusiv dezvoltarea mentoratului didactic, cu focalizare pe teme de interes, cum ar fi: <i>lucrul cu copiii cu CES/dizabilitati, tratarea diferențiată, prevenirea și combaterea segregării, echitatea în educație, drepturile copilului, comunități care educă/învață</i> etc. pentru susținerea procesului de promovare a principiilor educației incluzive. - Granturi pentru instituțiile IETC pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie - Granturi județene pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile; - Elaborarea și editarea unor materiale suport, inclusiv realizarea de resurse deschise pentru predare-învățare-evaluare, pentru promovarea principiilor educației incluzive (v.2.2.); - Realizarea și implementarea unui sistem de MONITORIZARE A FORMĂRII CONTINUE și a efectelor acesteia, prin raportare la rezultatele copiilor antepreșcolari și preșcolari, îndeosebi la rezultatele copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.) (v.2.4.) MĂSURĂ SISTEMICĂ – MEC
Învățământ primar și gimnazial
v.1.2. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA PROGRAMULUI „ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ”, complementar cu programul “Masă caldă” care să includă educație remedială pentru asigurarea dezvoltării competențelor cheie și a succesului școlar, suport educațional (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), consiliere și activități recreative și de socializare, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ
v.1.4. MĂSURI DE SPRIJIN pentru revenirea în sistemul de învățământ,

pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- servicii de consiliere și orientare școlară și profesională etc.
- asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc.
- dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ
- asigurarea mentenanței mijloacelor de transport precum și a resursei umane care asigură transportul elevilor din mediul rural către școli.

v.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar**, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

v.3.2 Facilitarea finalizării nivelului de învățământ primar, respectiv secundar obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin dezvoltarea și extinderea **PROGRAMULUI A DOUA ȘANSĂ**, cu acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la Program;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților, prin ocuparea unui loc de muncă etc.)

Învățământ secundar superior

v.1.4. Măsuri de **sprijin pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale**, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ;
- asigurarea accesului elevilor la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru dezvoltarea personală a elevilor și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al

propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere; • organizarea și finanțarea de programe de sprijin individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru copiii expuși riscului de abandon școlar, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte; • finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse etc.); • asigurarea resursei umane și a finanțării mentenanței mijloacelor de transport care asigură transportul elevilor din mediul rural izolat către școli/licee;
v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate). • prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile; • prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.
v.2.1. Crearea condițiilor pentru asigurarea unui sistem incluziv de educație, prin organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională: formare (inițială și continuă), peer learning, rețele profesionale și mentorat pentru cadrele didactice, inclusiv prin furnizarea unor materiale suport pentru predare-învățare-evaluare • dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.; • formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; • formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; • formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate; • dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic.
Învățământ terțiar
v.1.6. Creșterea participării în învățământul superior a studenților din grupurile

dezavantajate/ subreprezentate, prin **PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI UNIVERSITAR** și implementarea de activități specifice:

- **GRANTURI PENTRU INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR**, în vederea operaționalizării unor mecanisme instituționale de monitorizare a nevoilor studenților prin centrele consiliere și orientare profesională
- **GRANTURI PENTRU DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE A UNIVERSITĂȚILOR** pentru a oferi servicii de consiliere relevante, mentorat, pentru dezvoltarea și aplicarea unor chestionare specifice, survey-uri online etc

SPRIJIN PENTRU STUDENȚII CU RISC DE ABANDON ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (burse, alte tipuri de măsuri de sprijin)

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ iv. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)

Învățământ primar și gimnazial

iv.1.4.2 Dezvoltare de resurse educaționale deschise și alte resurse moderne de învățare pentru elevi, profesori și echipele manageriale cu ajutorul noilor tehnologii în special pentru elevii din grupuri vulnerabile (elevi cu dizabilități/ CES, elevi care provin din medii dezavantajate socio-economic, elevi romi)

iv.1.1.2. Întărirea capacității de monitorizare și evaluare a calității sistemului de educație, prin adaptarea și interconectarea bazelor de date și dezvoltarea competențelor resursei umane cu responsabilități în domeniu

iv.3.1. Dezvoltarea unei oferte educaționale de calitate prin sprijinirea formării profesionale inițiale și continue a personalului didactic (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională) **în domenii unde există un deficit curent și estimat de cadre didactice**, cu accent pe RU din școlile din medii dezavantajate socio-economic

Învățământ secundar superior

iv.1. MASURA SISTEMICA:

Asigurarea unui **acces echitabil la o educație de calitate pentru toți elevii**, prin:

- elaborarea/revizuirea **standardelor de calitate în educație și formare**, pentru creșterea calității și o mai bună adaptare la evoluțiile înregistrate pe piața muncii;
- creșterea **relevanței, dezvoltarea și adaptarea permanentă a curriculumului național** la nevoia de competențe a pieței muncii și la provocările progresului tehnologic;

MĂSURI COMPETITIVE:

- dezvoltarea de materiale suport și asigurarea accesului tuturor elevilor la resurse educaționale de învățare relevante, care sprijină dezvoltarea competențelor;
- organizarea și finanțarea de **programe de sprijin, inclusiv individualizat**,

ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru toți copiii, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;

- dezvoltarea și implementarea de **programe integrate de pregătire suplimentară**, care să includă suport educațional, consiliere și activități recreative și de socializare etc.;
- **sprijinirea formării/ dezvoltării competențelor, inclusiv a celor transversale**, și asigurarea succesului școlar, prin organizarea și finanțarea măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.);
- asigurarea accesului la o varietate de **activități și servicii de consiliere și orientare profesională**, pentru cunoașterea resurselor personale ale elevilor, dezvoltarea personală a acestora și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere;
- **revizuirea și aplicarea sistematică a mecanismului de monitorizare și evaluare a calității educației la nivelul sistemului și al fiecărei unități de învățământ**, inclusiv prin creșterea relevanței autoevaluării, a evaluării externe, prin implicarea în procesul de monitorizare și evaluare a factorilor interesați și colectarea feedback-ului acestora (elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității etc.);
- organizarea și finanțarea de rețele, parteneriate, proiecte și programe care să sprijine elevii în cunoașterea oportunităților de continuare a educației la niveluri superioare sau de acces pe piața muncii.

iv.1.1.2. **Adaptarea și interconectarea bazelor de date în vederea monitorizării și evaluării sistemului de învățământ** precum și în vederea îmbunătățirii serviciilor publice din domeniu

iv.1.4.2 **Echipare, resurse educaționale deschise, și softuri educaționale**, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități

iv.3.1. **Asigurarea accesului elevilor la un proces educativ realizat în condiții de înaltă calitate de cadre didactice calificate**, prin sprijinirea dezvoltării profesionale a personalului didactic, prin:

- dezvoltarea unor **programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării**, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.;
- organizarea de **trasee flexibile de formare a cadrelor didactice** pentru aprofundarea sau extinderea competențelor profesionale (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională)
- dezvoltarea unor **programe de formare profesională dedicate adaptării tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor cu CES/dizabilități**;
- **formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării** etc.;
- **dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare** care

să sprijine centrarea pe elev, evaluarea formativă și abordarea incluzivă a demersului didactic;
iv.3.2. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul preuniversitar (educație generală) prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. Notă explicativă: În viitorului program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul educație școlară. La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
v.1.2. Creșterea calității componentei educaționale a programului „Școală după școală”: • peer learning și peer mentoring; • dezvoltarea consorțiilor școlare; • măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale; • elaborarea de materiale de învățare; • promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; diseminare exemple de bune practici SDS
Învățământ terțiar
v.1.8. Măsuri de sprijin în vederea creșterii accesului la studiile universitare: • DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR între unități de învățământ de

nivel secundar superior și instituții de învățământ superior pentru oferirea unor servicii educaționale adaptate categoriilor de elevi în risc (inclusiv în aria consilierii și orientării școlare și profesionale a elevilor);

Implementarea unui sistem de stimulare a instituțiilor de învățământ superior care implementează acțiuni specifice pentru **atragera elevilor din grupuri defavorizate** (caravane, cursuri demonstrative în școlile din mediul rural, materiale de informare cu privire la facilitățile sociale pentru studenți etc.)

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv Specific FSE+ (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)

Învățământ primar și gimnazial

iv.1.n. Flexibilizarea și diversificarea oportunităților de **formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor**, prin:

- dezvoltarea/ revizuirea/ diversificarea curriculum la decizia școlii (inclusiv a materialelor suport pentru implementarea acestuia și pentru evaluarea rezultatelor învățării);
- formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial în vederea facilitării dobândirii competențelor cheie, cu accent asupra competențelor digitale și a celor antreprenoriale;
- dezvoltarea parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante

iv.1.4.1 Crearea și/sau furnizarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) **pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor**, în mod particular a competențelor digitale și antreprenoriale, astfel încât să fie asigurate premisele formării profesionale în acord cu cerințele și tendințele manifestate în societatea contemporană.

iv.2.1. Facilitarea **accesului informat și a participării active la programe de educație și formare, în acord cu interesele elevilor, cât și cu nevoile pieței muncii**, prin intervenții precum:

- dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere și orientare profesională oferite de CJRAE/ CMBRAE (inclusiv prin formarea personalului propriu, suplimentarea și diversificarea resurselor umane etc.);
- cooptarea angajatorilor, a partenerilor sociali, a organizațiilor nonguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională;
- asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor materiale necesare pentru un proces eficient de consiliere;
- dezvoltarea și furnizarea serviciilor de informare, consiliere și îndrumare pentru elevii din ÎPG și familiile acestora (părinți, tutori), astfel încât să fie

în mod realist identificate interesele și ariile de performanță ale elevilor, cât și opțiunile de continuare a studiilor în vederea asigurării relevanței pregătirii pentru viitorul lor socio-profesional
Învățământ secundar superior
iv.1.1.3. Dezvoltarea/ modernizarea/ implementarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemului de învățământ preuniversitar
iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice, pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin: • dezvoltarea/ revizuirea/ adaptarea programelor școlare; • programe de formare a personalului didactic, cu accent pe didactica specialității, a personalului didactic auxiliar și a tutorilor din companii; • formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ; • pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare-evaluare inovatoare și eficiente; • dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private;
iv.1.3. Adaptarea programelor de studiu și a abordărilor didactice din învățământul secundar, la nevoile societale actuale, astfel încât competențele absolvenților să fie în concordanță cu cele cerute pe piața muncii. Implementarea unui mecanism de monitorizare a evoluțiilor probabile de studenți, a absolvenților de învățământ terțiar și a nevoilor pieței forței de muncă, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar
iv.1.4.1 Asigurarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor digitale, ale elevilor, studenților și cadrelor didactice pentru formarea profesională în acord cu tendințele manifestate în societatea contemporană.
iv.1.5. Modernizarea sistemului de predare-evaluare, în vederea formării competențelor cheie, precum și a celor profesionale și transferabile, pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la nevoile pieței muncii, inclusiv prin recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, pentru o mai bună integrare pe piața muncii. Pilotarea unui mecanism eficient de recunoaștere a învățării în contexte non-formale și informale
iv.1.10 Sprijinirea dezvoltării și furnizării de resurse educaționale deschise (open educational resources) precum și susținerea dezvoltării de cursuri deschise online (MOOC- Massive Open Online Courses) în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă.
iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele elevilor și studenților, cât și cu nevoile pieței muncii – implicarea

angajatorilor si/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.
iv.2.2. Asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) si a altor material necesare activitatilor CJRAE/CMBRAE;
iv.3.2 Formarea și dezvoltarea competențelor elevilor conform nevoilor identificate de piața muncii, prin formarea cadrelor didactice în vederea dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale
iv.3.3 Sprijinirea accesului tuturor elevilor la o educație incluzivă și de calitate, la formarea și dezvoltarea competențelor cheie, prin formarea cadrelor didactice în vederea implementării unui curriculum bazat pe competențe, a adaptării acestuia la nevoile și abilitățile elevilor, luând în considerare nevoile specifice ale copiilor din grupuri și medii dezavantajate
iv.1.1.a Asigurarea dotărilor/ echipamentelor necesare – laboratoare tehnice, transport, cloud educational (specializare inteligență);
Învățământ terțiar
iv.1.3. ADAPTAREA PROGRAMELOR DE STUDIU și a abordărilor didactice din învățământul terțiar, la nevoile societale actuale , pentru adaptarea competențelor studenților și a absolvenților la dinamica pieței muncii. ● Implementarea mecanismelor de monitorizare a: evoluțiilor numărului studenților, a absolvenților de învățământ terțiar, a nevoilor pieței forței de muncă și a inserției absolvenților pe piața muncii, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar si la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Mecanismul va include analiza și evaluarea măsurilor și acțiunilor întreprinse în perioada anterioară de finanțare și continuarea procesului de adaptarea și inter-operaționalizarea bazelor de date din sistemul de învățământ superior necesare monitorizării inserției absolvenților de învățământ universitar pe piața muncii (dezvoltarea mecanismului de monitorizare a inserției absolvenților dezvoltat în proiectul comun MEC-MMPS). (MĂSURĂ SISTEMICĂ-CONDIȚIE FAVORIZANTĂ). Susținerea universităților în vederea: ● realizării de rapoarte instituționale cu privire la angajabilitatea absolvenților, ținând cont de particularitățile fiecărui program de studiu. ● adaptării programelor de studii la nevoia de competențe cerută de piața muncii (studii, analize, modificări de conținut ale procesului didactic etc.); ● dezvoltării unor mecanisme suplimentare pentru previzionarea nevoii de forță calificată de muncă la nivel local și regional; ● facilitării interacțiunii între angajatori si/sau a organizațiilor neguvernamentale și studenți, prin intermediul unor parteneriate între instituții de învățământ superior și aceste entități (mese rotunde, workshop-uri, târguri de joburi etc.) ● Dezvoltarea unui mecanism care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între instituțiile de învățământ superior și mediul economic/parteneri sociali (MĂSURĂ SISTEMICĂ) ● ASIGURAREA INSTRUMENTELOR PENTRU MONITORIZAREA

ȘI EVALUAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

- inventarierea tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse, precum și adaptarea și inter-operaționalizarea bazelor de date existente în perioada anterioară de finanțare;
- implementarea/dezvoltarea la nivelul instituțiilor de învățământ superior a unor baze de date, servicii publice oferite comunității, comunicarea/schimb de date cu MEC, formarea personalului didactic auxiliar implicat în managementul școlarității

iv.1.8. DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA UNOR PROGRAME UNIVERSITARE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ROMÂNIA, LA SOLICITAREA AGENȚILOR ECONOMICI, pentru adaptarea ofertei universităților la solicitările pieței muncii.

Sprijinirea instituțiilor de învățământ superior:

- în procesul de dezvoltare a programelor de masterat aplicate/masterat didactic, doctorate profesionale, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă.
- pentru desfășurarea de programe de formare în parteneriat cu agenți economici locali sau regionali, în baza unor nevoi identificate în piața muncii;
- pentru atragerea de studenți/doctoranzi în domeniile relevante pentru piața forței de muncă prin diverse mecanisme: Burse, susținere mobilități etc.
- pentru susținerea excelenței, prin oferirea de burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă;

dezvoltarea de cursuri deschise online în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă

iv.1.7. Sprijinirea mobilității internaționale ERASMUS+ pentru învățământul terțiar prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar tuturor studenților pentru granturile de mobilitate, din fonduri suplimentare FSE+, pentru dobândirea unor experiențe noi de învățare.

În scopul asigurării viitoarei sinergii Erasmus+/FSE+, mecanismul propus este unul necompetitiv; fiecare universitate care posedă Carta Erasmus+ în urma procesului de selecție derulat în Erasmus+, va putea solicita finanțare suplimentară din FSE+ având ca document justificativ decizia de finanțare Erasmus+

iv.1.9 Implementarea unui program pentru INTERNAȚIONALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR în vederea creșterii calității, eficienței și relevanței acestuia prin:

- sprijinirea atragerii de studenți din străinătate, în special în domeniile în care România are lipsă de specialiști
- Granturi pentru instituțiile de învățământ superior membre ale rețelelor de universități europene/universități care doresc să acceadă la astfel de rețele (mobilități studenți, proiecte colaborative privind dezvoltarea relațiilor cu mediul economic, proiecte „twining”, etc)
- Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru competențe lingvistice/digitale pentru cadrele didactice

iv.2.1. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA SERVICIILOR DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PROFESIONALĂ (INCLUSIV

FORMAREA PERSONALULUI DIN CENTRELE DE CONSILIERE), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele studenților, cât și cu nevoile pieței muncii:

- realizare de studii, analize;
- creșterea accesibilizării serviciilor de consiliere profesională a studenților din anii terminali (servicii online, teste și evaluări online etc.);
- creșterea calității serviciilor oferite de centrele de consiliere, materializat concret prin: dotarea cu resurse materiale, resurse software, formarea personalului din centrele de consiliere;
- implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.
- atragerea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională.

iv.3.2. Promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii, prin formarea și dezvoltarea competențelor studenților conform nevoilor identificate de piața muncii:

- **Formarea cadrelor didactice** în vederea:
- îmbunătățirii competențelor specifice și transversale, inclusiv a dezvoltării competențelor profesionale specifice domeniului IT, prin participare la: programe de schimb de bune practici, peer learning, cursuri, etc.
- dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale;
- **Programe de dezvoltare a competențelor antreprenoriale** (întreprinderi simulate, târguri IS, programe antreprenoriale în acord cu cerințele pieței și cu cele ale studenților, etc); Granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenariat (de tipul startup students);
- **Încheierea unor parteneriate sustenabile cu sectorul privat pentru facilitarea tranziției de la educație la un loc de muncă prin instituirea unui sistem funcțional de stagii de practică la potențiali angajatori, programe de internship/programe de învățare la locul de muncă** etc., adresate studenților și cursanților colegiilor organizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior (ISCED 4-7), inclusiv prin încurajarea implicării angajatorilor în programe de învățare la locul de muncă
- **Asigurarea unor resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice,** inclusiv pentru persoane cu dizabilități (max 10%): echipamente, softuri, dezvoltări și integrării în procesul didactic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la*

învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

Operațiuni (orientativ)
v.1.1 Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională prin acordarea de sprijin financiar pentru nevoile de cazare, masă și transport ale elevilor înscriși în învățământul profesional inclusiv dual (ÎP), din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau deficiențe
v.1.5.a Identificarea nevoilor educaționale specifice elevilor din grupurile vulnerabile și centrarea pe elev a demersului educațional, pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin formarea personalului didactic pentru individualizarea învățării și utilizarea de tehnici didactice inovative și adaptate la nevoile grupurilor dezavantajate/ cu dizabilități , precum și extinderea/ generalizarea intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile , prin programe de sprijin individualizat
V.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate). • prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile; • prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.
v.1.2. Sprijin acordat elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional și tehnic pentru creșterea nivelului de competență în citit, matematică și științe prin programe remediale inclusiv prin: - dezvoltarea de RED pentru elevii cu competențe scăzute în citit, matematică și științe - asigurarea condițiilor derulării programelor remediale: masă caldă, transport pentru elevi, materiale didactice, etc.
vi.1. Flexibilizarea traseelor de formare profesională a elevilor din IPT și facilitarea accesului pe piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a rezultatelor învățării din învățământul secundar în învățământul terțiar nonuniversitar
iv.1.1.1. IPT Generalizarea implementării mecanismului de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind formarea profesională la nivel de sistem , inclusiv prin formarea actorilor relevanți de la nivel regional/ județean/ local care contribuie la implementarea mecanismului și prin colectarea periodică și consecventă a datelor • asigurarea calității programelor de pregătire practică ale elevilor prin

dezvoltarea și implementarea unui mecanism de asigurare și monitorizare a calității învățării la locul de muncă (WBL) în IPT, inclusiv prin formarea monitorilor de calitate și prin dezvoltarea și operaționalizarea instrumentelor specifice inclusiv prin: ● formarea personalului didactic din IPT, al ISJ și al operatorilor economici pentru Asigurarea calității învățării la locul de muncă ● vizite de monitorizare a calității învățării la locul de muncă la operatorii economici parteneri ai unităților de învățământ care furnizează componenta de învățare la locul de muncă ● elaborarea unui Ghid pentru personalul implicat în asigurarea monitorizării calității învățării la locul de muncă în companiile partenere ● dezvoltarea și implementarea unei metodologii de acreditare a operatorilor economici implicați în pregătirea practică a elevilor din învățământul dual
● fundamentarea deciziilor de actualizări / modificări legislative/metodologice și a unor măsuri de îmbunătățire a relațiilor partenariale, prin dezvoltarea și gestionarea bazei de date electronice a contractelor de parteneriat în ÎPT/ contractelor individuale de pregătire practică a elevilor la operatorii economici
● creșterea relevanței certificării calificărilor profesionale a elevilor pentru piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mechanism de certificare a rezultatelor învățării din formarea profesională inițială, relevant pentru piața muncii, prin implicarea activă și sustenabilă a mediului de afaceri inclusiv prin: ● formarea personalului didactic, al SJ, al operatorilor economici pentru Asigurarea calității evaluării rezultatelor învățării ● elaborarea unui Ghid pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea certificării calificării profesionale ● asigurarea resurselor materiale necesare certificării calificărilor profesionale
- creșterea atractivității IPT pentru elevi prin dezvoltarea și implementarea unui mechanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială
- creșterea calității și a validității proceselor de predare-învățare-evaluare prin stagii de formare pentru dezvoltarea caracterului practic-aplicativ al disciplinelor/modulelor și extinderea sistemului de colaborare a personalului didactic în cadrul rețelelor partenariale între școlile din IPT
iv.1.4.3. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul profesional și tehnic prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. Notă explicativă: În viitorul program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul învățământ profesional și tehnic (VET). La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga

cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+
iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin: • dezvoltarea/ revizuirea de calificări, cu accent pe calificări noi pentru specializări din domenii de înaltă tehnologie și competitivitate (de ex. IT&C, inteligență artificială, robotica, 3d printing, etc.) și care susțin dezvoltarea sustenabilă și economia verde, solicitate de piața muncii • formarea cadrelor didactice pentru actualizarea competențelor profesionale în raport cu realitățile tehnologice de la operatorii economici și a tutorilor de la operatorii economici pentru dezvoltarea competențelor pedagogice, didactice și metodice în lucru cu elevi • formarea personalului didactic asociat (specialiști de la operatorii economici, formați pe teme de metodica și didactica specialității) • formarea managementului din unitățile de învățământ profesional și tehnic pe probleme specifice (relaționare cu piața muncii, marketingul ÎPT, management financiar și atragere de resurse) • sprijinirea dezvoltării competențelor profesionale ale elevilor prin finanțarea stagiilor de practică; • dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor, cu accent pe cele de tip antreprenorial și digital, în vederea asigurării integrării socio-profesionale a acestora, inclusiv prin - formarea personalului didactic din ÎPT în domeniul dezvoltării integrate a competențelor transversale, cu accent pe cele antreprenoriale, digitale -dezvoltarea/implementarea programelor de dezvoltare a competențelor antreprenoriale la elevii din ÎPT • asigurarea egalității de șanse la formare profesională de calitate prin elaborarea standardelor de dotare a unităților de învățământ în raport cu standardele aferente calificării • facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și prin dotarea, prin program național, a atelierelor școală cu mijloace didactice și echipamente în concordanță cu standarde de dotare pentru calificările din formarea profesională inițială
iv.1.4.1. facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin dezvoltarea de manuale și auxiliare curriculare în format digital, softuri educaționale, resurse educaționale deschise împreună cu mediul economic și partenerii sociali

iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere, diriginți), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare profesională, în acord atât cu interesele elevilor cât și cu nevoile pieței muncii, cu implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv Specific FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)

1.1 Servicii de Identificare, îndrumare, sprijin și management de caz pentru persoanele din grupurile dezavantajate în vederea facilitării accesului pe piața muncii (inclusiv prin echipe mobile locale de experți formate din 1 consilier/agent de ocupare +1 asistent social + 1 mediator școlar +1 mediator sanitar), în complementaritate cu serviciile de management de caz acordate pentru comunitățile marginalizate finanțate în cadrul OS iv prin Programul Operațional Combaterea Sărăciei

1.2. Pachete de măsuri personalizate și adecvate nevoilor individuale, în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii, urmare a rezultatului profilării, prin

- servicii personalizate de informare, consiliere și orientare (management de caz),
- servicii de sprijin în găsirea unui loc de muncă/ mediere/plasare pe piața muncii , activare;
- programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire (a doua șansă, alfabetizare etc.) în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe
- servicii de evaluare și certificare, după caz, a competențelor obținute în contexte informale sau nonformale;
- servicii de acompaniere socio-profesională, alături de cele de ocupare, pentru categorii de persoane dezavantajate în piața muncii;
- pachete de măsuri pentru stimularea mobilității forței de muncă, inclusiv stimulente financiare pentru relocare

3.1 Finanțarea de intervenții integrate, în zone cu deficit de forță de muncă calificată și migrație sezonieră, care să cuprindă cel puțin următoarele acțiuni:

- identificarea dimensiunii fenomenului de deficit de forță de muncă și migrație sezonieră prin inițierea de studii;
- identificarea persoanelor care se supun migrației sezoniere, motivarea acestora prin acțiuni specifice;
- proiectarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori, etc);

- furnizarea de pachete de măsuri adaptate conform intervențiilor 1.2, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
7.2 Sprijin acordat angajatorilor pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă antepreșcolară, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie a femeilor angajate, (complementar cu intervențiile 1.5.3 de la Educație legate de serviciile educaționale din nivelul antepreșcolar și preșcolar)
7.3 Stimularea angajatorilor în acceptarea unor scheme de program flexibil pentru a asigura accesul la ocupare și echilibrul dintre viața profesională și cea privată a angajaților

Axa prioritară 7: Antreprenoriat și economie socială

Obiectiv Specific FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)
4.1 “Săptămâna antreprenoriatului” - organizare de conferințe, forumuri sau reuniuni cu privire la oportunitățile de afaceri locale sau în sectoare de activitate.
4.2 Programe de sprijin antreprenorial (formare în competențe antreprenoriale, tutorat/ mentorat, asistență/ consiliere, role models etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate
4.3 Acordarea de granturi pentru inițierea de noi afaceri (scheme de tip start-up Student, Diaspora, Rural, Restart, etc).
4.4 Asistență și consultanță în afaceri post înființare , inclusiv prin programe de pregătire a managerilor sau a unor măsuri de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la diversele modalități de digitalizare a activității lor (ex.: SME Digital Start Pack)
4.5 Promovarea conceptelor de economie socială și antreprenoriat social, inclusiv a evenimentului “luna economiei sociale” – târguri de produse și servicii, conferințe, workshopuri, mese rotunde
4.6 Acordarea de granturi pentru înființarea de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție , inclusiv în domeniul oferirii de servicii sociale
4.7 Asistență și consultanță post înființare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, pentru o perioadă de 6 luni de la inițiere afacere, inclusiv programe de pregătire a managerilor și punerea la dispoziție a unor spații și servicii de tip co-working

Axa prioritară 8: Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (ii). *Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistență personalizată și în timp real urmărind asigurarea medierii/plasării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă*

Operațiuni (orientativ)

5.1 Îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională, de anticipare a nevoii de competențe, de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională sau adăugarea de noi dezvoltări privind:

- colectarea, prelucrarea, analiza datelor și diseminarea informațiilor relevante pentru piața muncii, în baza protocoalelor/parteneriatelor cu actorii relevanți
- elaborarea prognozelor pe termen scurt, mediu și lung privind nevoia de competențe
- adaptarea programelor de formare/educație la nevoia de competențe identificate
- creșterea capacității instituțiilor relevante de a monitoriza și evalua politicile publice și de a utiliza sistemele informatice suport prin formarea de specialiști, seminarii, instruire, formare continuă
- evaluarea politicilor și revizuirea în consecință

6.1 Consolidarea parteneriatului pentru formarea profesională continuă prin **dezvoltarea capacității administrative a Comitetelor Sectoriale**, inclusiv prin formarea profesională a specialiștilor

6.2 Furnizarea de pachete integrate pentru partenerii sociali în scopul modernizării și îmbunătățirii funcționării dialogului social pentru piața muncii prin:

- Sprijinirea partenerilor sociali pentru a colecta și analiza informații cu privire la tendințele manifestate la nivel de național, de sector sau regional, în legătură cu aspecte precum: evoluții economice, condiții de muncă, organizarea muncii, necesar de formare, negocieri colective, etc.
- Sprijinirea partenerilor sociali în a încheia acorduri de cooperare bipartite la nivel de grup de unități, sectorial sau național, prin organizarea unor sesiuni de dezbateri / workshop-uri / conferințe, inclusiv în context European, pentru a identifica teme ce pot constitui baza revitalizării contractelor colective de muncă sectoriale.
- Creșterea calității reprezentării de către partenerii sociali prin furnizarea de programe de formare sau crearea unor oportunități pentru schimb de informații la nivelul partenerilor sociali, atât la nivel național, dar și intersectorial sau regional.
- Îmbunătățirea calității expertizei partenerilor sociali reprezentativi pentru a furniza servicii de calitate membrilor săi, precum și pentru a îmbunătăți implicarea efectivă a acestora în dialogul social, indiferent de nivel.
- Consolidarea expertizei partenerilor sociali în acord cu tematicile europene și naționale cu care se operează în contextul Semestrului European și

Pilonului European al Drepturilor Sociale, inclusiv prin derularea unor activități de cercetare relevante.

- Dezvoltarea și implementarea de acorduri transnaționale și preluarea unor bune practici în ceea ce privește dialogul social și piața muncii la nivel European.
- Acțiuni de creștere a capacității partenerilor sociali pentru a contribui eficient la dezvoltarea și implementarea politicilor de ocupare (instrumente de lucru / procedurarea și standardizarea activității, consolidare expertiză în acord cu tematicile europene, adaptare tematici europene în dialogul social național).

6.3. Sprijin acordat partenerilor sociali pentru **implementarea acordurilor europene cadru încheiate de partenerii de dialog social europeni** (*framework agreements*)

6.4. **Crearea și asigurarea transparenței unei baze de date naționale care să conțină informații privind rezultatele dialogului social** (structurile partenerilor sociali, organizațiile sindicale și patronale reprezentative, contractele colective de muncă încheiate la diferite niveluri, acordurile bipartite).

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) *Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății*

Operațiuni (orientativ)

8.1 **Stimularea angajatorilor** în general și în special a celor de tip IMM **pentru crearea unor condiții de muncă menite să le asigure lucrătorilor confortul fizic, psihic și social**

8.2 **Campanii de promovare pentru conștientizarea lucrătorilor cu privire la rolul activităților de SSM**, în contextul apariției noilor forme de muncă, fenomenului îmbătrânirii forței de muncă, riscurilor noi și emergente și prevenirii accidentelor de muncă și a bolilor profesionale

8.3 **Finanțarea serviciilor de susținere a îmbătrânirii active prin implicarea lucrătorilor vârstnici de peste 60 de ani în programe de tip shadow/tutelă/tutoriat pentru formarea lucrătorilor noi**

8.4. **Stimularea / încurajarea inițiativelor de voluntariat în rândul vârstnicilor** (în școli, instituții de cultură etc.)

Axa prioritară 9 Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (*prioritate comună Educație/Ocupare*)

Obiectiv Specific FSE+ (iv) *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale*

Operațiuni (orientativ)

iv.1.1.3. Dezvoltarea/modernizarea/ implementarea mecanismului de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemelor de FPI și FPC
Dezvoltarea/modernizarea/implementarea mecanismului de anticipare a nevoii de competențe pe piața muncii
Adaptarea ofertelor educaționale postuniversitare (programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare) la solicitările pieței muncii, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă
9.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de furnizor, prin: ● dezvoltarea și implementarea sistemelor interne de asigurare a calității de către furnizorii de formare profesională a adulților autorizați ● dezvoltarea/îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a datelor privind formarea profesională a adulților ● formarea specialiștilor pentru asigurarea calității în formarea profesională a Adulților ● îmbunătățirea programelor de formare și a instrumentelor de evaluare; 9.2 Dezvoltarea capacității Comisiilor județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională și a infrastructurii necesare monitorizării și raportării situației privind formarea profesională a adulților în România, inclusiv prin formarea Profesională a personalului, specialiștilor și evaluatorilor de furnizori și programe; 9.3 Formarea continuă a formatorilor / Instructorilor /coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă pentru dezvoltarea și furnizarea de programe de formare de calitate și flexibile, prin: ● programe de actualizare/dezvoltare a competențelor profesionale ale formatorilor/instructorilor în domeniul de activitate în care lucrează, prin efectuarea de stagii la angajatori din domeniul respectiv ● programe de formare în domeniul pedagogiei, andragogiei, tehnicilor de formare pentru coordonatorii de ucenicie; 9.4 Actualizare/revizuire/dezvoltare de noi standarde ocupaționale /calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)

v.1.1. Creșterea accesului și participării adulților la programe de formare pentru dezvoltarea/ creșterea nivelului competențelor cheie care să le asigure
--

dezvoltarea personală și îmbunătățirea calității vieții, inclusiv prin:

- finanțarea participării (acoperirea taxelor & costurilor de participare) la programe LLL, în special a celor de formare pentru creșterea nivelului competențelor digitale;
- finanțarea evaluării și recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale.

v.3.2. Facilitarea dobândirii unei calificări profesionale de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la programe A doua șansă;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin ocuparea unui loc de muncă, prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților etc.)

Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021-2027 – Multifond: FSE+, FEDR

Axa Prioritară 1.	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4
Axa Prioritară 2.	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5
Axa prioritară 3.	Comunități marginalizate
Axa prioritară 4.	Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
Axa prioritară 5.	Servicii pentru persoane vârstnice
Axa prioritară 6.	Sprijin pentru persoanele cu dizabilități
Axa prioritară 7.	Sprijin pentru grupuri vulnerabile
Axa prioritară 8.	Ajutorarea persoanelor defavorizate

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4

Obiectiv Specific FSE+ oricare obiectiv specific de la (i) la (x)

Obiectiv Specific FEDR (i) sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(iv) asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Operațiuni (orientativ)

Finanțarea strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității

În funcție de nevoile comunității, GAL – urile vor putea finanța (din FSE+) dezvoltarea de servicii sociale, educaționale, de sănătate, de ocupare, să favorizeze incluziunea socială a grupurilor dezavantajate și (din FEDR) infrastructura socială sau sportivă, educațională, de agrement sau turistică

Sprijin pregătitor pentru Beneficiarii DLRC (strategie GAL, animare etc)

Axa prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5

Obiectiv Specific FEDR (i) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social-economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urban

Operațiuni (orientativ)

Finanțarea infrastructurii de turism, mapare obiective turistice și patrimoniu cultural din cadrul strategiilor DLRC

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate – OP4

Obiectiv Specific FSE+ (viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

(ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

(viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

Obiectiv Specific FEDR (iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Operațiuni (orientativ)
Integrarea socio-economica a 2000 de comunități marginalizate (nr.estimat) prin implementarea unor măsuri integrate: -echipe comunitare compuse din: asistent social, asistent medical, îngrijitor de bătrâni, mediator școlar, consilier ocupare cu munca de teren, în funcție de nevoile comunității (populație școlară sau îmbătrânită, preexistentă sau nu a acestor specialiști în comunitate etc) -decontare salarii, transport, formare profesională, truse suport tip FEDR prin asigurarea accesului la anumite utilități, renovări.
Sprijin pentru realizarea diagnozei sociale și identificarea nevoilor pentru autoritățile locale din 2000 comunități marginalizate.
Sprijin pentru 100 de autorități locale în vederea identificării și reglementării juridice/cadastrale a așezărilor informale
Sprijin locuire pentru victime calamități
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4

Obiectiv Specific FEDR d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Obiectiv Specific FSE+ (vii) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

(iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

Operațiuni (orientativ)
Sprijin tailor-made pentru familiile monoparentale sărace, în vederea îmbunătățirii angajabilității și autonomiei părintelui singur: - acordarea de vouchere before/after school - Acordarea de vouchere pentru activități de weekend ale copiilor (sport, creație, artă) - finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici,

care dorește schimbarea domeniului profesional
- construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare cel puțin 5 centre de zi pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență) - servicii terapie pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență)
Organizarea de tabere pentru copiii proveniți din familii sărace, pentru a le da posibilitatea sa experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, sa fie autonomi și să socializeze
Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au părăsit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate: ● consiliere ● orientare în carieră ● dezvoltare personală și dezvoltarea de abilități de viață independentă ● monitorizare post intervenție în vederea asigurării sustenabilității măsurilor asigurarea locuinței gratuite prin plata în totalitate a chiriei pentru 12 luni și continuarea tranziției prin perceperea încă 12 luni a unei chirii sub prețul pieței imobiliare
Consolidarea serviciilor destinate prevenirii separării copilului de părinți (centre de zi unde copiii în pericol de separare de părinți sa poată petrece ziua, în afara școlii, iar părinții primesc consiliere și îndrumare).
Pregătirea specialiștilor ce lucrează cu tinerii și copiii.

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane vârstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Încurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active 1.Dezvoltarea unor programe pentru încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea izolării, precum și pentru prevenirea instituționalizării (programe intergeneraționale, servicii terapie ocupaționala etc) 2.Call center de urgenta si dispozitive (brățări etc.) pentru asistarea persoanelor dependente (persoane în vârstă singure, persoane cu dizabilități) etc
Înființarea și dezvoltarea de noi servicii destinate varstnicilor prin subvenționarea costurilor îngrijirii și al serviciilor conexe pentru batranii singuri, din mediul urban, în situații de dependență și cu un venit lunar inferior salariului minim pe economie.
Pregătirea specialiștilor/personalului ce lucrează cu persoanele în varsta.

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiectiv Specific FSE+ (vii) Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității

(ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Obiectiv Specific FEDR d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Operațiuni (orientativ)
Acordarea unui pachet integrat pentru susținerea încadrării pe piața muncii SAU a creșterii angajabilitatii persoanelor cu dizabilități, asigurat printr-un mecanism competitiv, de către furnizori publici sau privați de servicii de ocupare: Campanie media Informare/diseminare Identificare angajatori și persoane cu dizabilitati Instrument de evaluare a abilităților profesionale și sociale, aplicat de către o echipa de specialiști (consilier vocational, psiholog etc) Burse locuri munca, alte evenimente Măsuri de acompaniament pre și post angajare, minim 6 luni
Măsuri pentru asigurarea asistenței juridice pentru persoanele fără capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercitiu restransa, cu sau fără tutore legal (incadrate in grad de handicap mintal care au sau nu stabilita măsura de ocrotire prin punere sub interdicție) prin : Finanțarea a 50 (cel puțin una pe județ) echipe formate din câte 2 persoane (un jurist și un terapeut sau un consilier vocational) care sa acorde asistenta, în urma unei evaluări persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa (copii), precum si persoanelor adulte incadrate in grad de handicap mintal cu capacitate de exercitiu restransa sau care au sau nu stabilita măsura de ocrotire prin punere sub interdicție fără capacitate de exercițiu.
Dezvoltarea de servicii de îngrijire de zi destinate copilului cu dizabilități (fie în centre, fie mobile), în cadrul cărora să fie oferite servicii de abilitare/reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate, în mod special a celor care provin din familii care nu dispun de resurse pentru a accesa aceste servicii Organizarea de cursuri destinate părinților copiilor cu dizabilități în vederea dezvoltării abilităților parentale specifice
Dezvoltarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, în vederea prevenirii instituționalizării persoanelor cu dizabilități inclusiv prin: 1. Intervenții integrate pentru persoanele cu dizabilitati prin finanțarea a 47 de echipe mobile (41 județe plus 6 sectoare din capitală), după modelul pilotat cu succes în județul DOLJ, unde sunt doua echipe, una pentru adulți cu dizabilități și una pentru copii cu dizabilitati, echipe care asigura la domiciliu serviciile specializate de abilitare-reabilitare : - echipa formată din 5 persoane dintre care un asistent social, un fizio-

kinetoterapeut, un medic specialist, un psiholog și un șofer - leasing pentru 47 autoturisme - dotare medicală: instrumentar, dispozitive tehnice de prim ajutor, echipament minim pentru fiziokinetoterapie
Creșterea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilitati prin asistarea lor prin tehnologie asistiva: aparate mobilitate, softuri de citire pentru nevăzători etc
Calificarea resursei umane existente și disponibile la nivel local/ în familie prin finanțarea cursurilor pentru dobândirea calificarii de Asistent Personal Profesionist (360 ore per curs de calificare)
Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități (centre de zi, locuințe protejate etc)
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Obiectiv Specific FEDR d (iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

d (iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)

Servicii integrate pentru incluziunea socio-profesională a migranților 1. pachet integrat „ADULT” - facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de îndrumare - organizare cursuri lb. română - orientare și asistență pentru demersuri administrative - profilare, consiliere și orientare în vederea accesului la servicii de ocupare - certificarea competențelor 2. Pachet integrat „COPIL” - facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de
--

îndrumare - organizare cursuri lb. română - servicii educaționale 1.Reabilitarea spațiilor disponibile pentru cazare temporară, aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Interne (MAI) sau a structurilor coordonate MAI. 2.Dezvoltarea infrastructurii centrelor de integrare din 12 orașe ale țării, reprezentative din punct de vedere al numărului de migranți, prin reabilitarea și modernizarea unor spații aflate în administrarea autorităților locale (există acte normative deja aprobate prin care autoritățile locale pot pune la dispoziția MAI clădiri neocupate, în scopul integrării imigranților. Intervenții integrate pentru victimele traficului de persoane și victimele violenței domestice: cazare în centre atât pentru victime, cât și pentru minorii aflați în îngrijire, locuințe protejate/vouchere chirie, consiliere psihologică, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază (îmbrăcăminte, hrană, materiale de uz sanitar, medicamente, transport) Sprijin în vederea reabilitării pentru persoanele dependente de alcool și droguri Pachet de sprijin pentru persoanele proaspăt eliberate din sistemul penitenciar, în vederea incluziunii sociale și reducerii recidivei, precum consiliere ocupațională, subvenționare transport în comun etc 1. Intervenție personalizată destinată persoanelor fără adăpost (PFA) (Asistența medicală primară, medicamente, consiliere psihologică, hrană și produse pentru asigurarea unei minime igiene corporale, adăpost noaptea asistența socială în obținerea actelor de identitate, consiliere juridică situații civile/penale etc). Asistență va fi acordată având în vedere metoda managementului de caz, în funcție de nevoile și opțiunile fiecărei persoane în parte. 2. Dezvoltarea rețelei de servicii sociale pentru PFA (adăposturi de noapte, de urgență, echipe mobile, cantine sociale sau masa pe roți), inclusiv înființarea de echipe mobile cu auto care asigură îngrijirea personală (ex. dusuri mobile) Pregătirea suplimentară a specialiștilor ce lucrează cu victimele violenței, dependenții de alcool și droguri etc.

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific FSE+ (xi) Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

<i>Operațiuni (orientativ)</i>
- suport material (alimente, produse igienă, obiecte puericultura) - pachet sprijin școlar (rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte sezon rece) - masă caldă (masă pe roți, cantine sociale) - măsuri acompaniament

Programe Regionale (8 POR)2021-2027

Axe prioritare

- Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
- Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart
- Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
- Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate
- Axa prioritară 5. O regiune accesibilă
- Axa prioritară 6. O regiune educată
- Axa prioritară 7. O regiune atractivă
- Axa prioritară 8. Asistență tehnică

Axa Prioritară 1.

O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;*

Operațiuni (orientativ)
Participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, intervenții aliniate la KIC-urile (Knowledge Innovation Community)
Aderarea, afilierea, apartenența la rețele de inovare europene pentru IMM sau alte organizații
Specializare inteligentă la nivel regional și inovare de produs, serviciu, de proces, organizațională și de model de afaceri în IMM-uri, inclusiv brevetare
Sprijinirea transferului tehnologic prin crearea / dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor, cooperare IMM-uri - organizații CDI
Investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / IMM-uri
Sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare care favorizează crearea și maturizarea start-up / spin-off în domenii de specializare inteligentă, inclusiv clustere
Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, parcurilor tehnologice și științifice, inclusiv parcuri smart cu impact la nivel regional

Obiectiv Specific FEDR: *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

Operațiuni (orientativ)
Securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local, inclusiv sprijin pentru inițierea de start-up-uri / spin-off-uri în domeniul securității cibernetice
Dezvoltarea universităților ca poli de digital skills, inclusiv prin dotare tehnică / laboratoare

Digitizarea în mediul universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming, echipamente și infrastructură de projection and video mapping
Adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri
Sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Innovative Digitale (DIH)

Obiectiv Specific FEDR: *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;*

Operațiuni (orientativ)
Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă
Investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și IMM-urilor
„Inovare bazată pe design” în vederea dezvoltării de noi produse, precum și transfer tehnologic în vederea generării noilor linii de producție pentru aceste produse
Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare
Investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale up

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor / organizațiilor de CDI / entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială

Axa Prioritară 2.

O regiune cu orașe Smart

Obiectiv Specific FEDR: *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

Operațiuni (orientativ)
Sprijin pentru intervenții de tip smart city (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, iluminat public, sisteme GIS, etc.) aplicabile în zone funcționale urbane
Susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local

Axa Prioritară 3.

O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră*

Operațiuni (orientativ)
Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie
Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării*

Operațiuni (orientativ)
Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructură verde în zonele urbane.
Reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate
Modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente
Achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)
Modernizarea/ extinderea liniilor de tramvai
Achiziționare/ modernizare material rulant (tramvaie), Achiziționare troleibuze/autobuze
Dezvoltarea unor culoare de mobilitate
Infrastructuri pentru combustibili alternativi
Calitatea aerului și reducerea zgomotului

Axa Prioritară 4.

Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea sistemelor energetice inteligente, a rețelelor și a stocării la nivel local*

Operațiuni (orientativ)
Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate

Axa Prioritară 5.

O regiune accesibilă

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere*

Operațiuni (orientativ)

Legături rutiere secundare reabilitate și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostrada, conectivitatea la rețeaua de baza – CORE TEN-T)

Axa Prioritară 6.

O regiune educată

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii*

Operațiuni (orientativ)

Construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare infrastructură pt. nivel antepreșcolar și preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar

Construire / reabilitare / modernizare / dotare centre de educație și formare profesională / învățământ dual, inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități (sistem de educație incluzivă)

Axa Prioritară 7.

O regiune atractivă

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;*

Operațiuni (orientativ)

Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale

Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;

Dezvoltarea turismului balnear și balneoclimateric

Investiții în infrastructura din domeniul cultural, în mediul urban

Creșterea securității spațiilor publice

Tabere de elevi și preșcolari

Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane;*

Operațiuni (orientativ)

Infrastructura de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros
Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural
Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă
Tabere de elevi și preșcolari

Axa Prioritară 8:
Asistență Tehnică

Obiectiv 1: Creșterea capacității beneficiarilor

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea strategiilor de specializare inteligentă și a Mecanismului de Descoperire Antreprenorială (MDA)
Crearea unui one-stop-shop regional
Dezvoltarea capacității de internaționalizare a structurilor de cercetare inovare
Sprijin pentru întărirea capacității administrative de a învăța soluții de „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru „smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii „smart”
Sprijin pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport
Suport pentru consolidarea relațiilor dintre sistemele de învățământ și mediul economic și social mai larg

Obiectiv 2: Asigurarea funcționării sistemului de management

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative și asigurarea instrumentelor necesare pentru coordonarea și managementul POR
Sprijin pentru structurile de guvernare ITI

PRESEDINTE DE ȘEDINȚĂ
Consilier local PIRLAC VASILE

Contrasemnează pentru legalitate,
p. secretarul general al comunei
Găspărel Lăcrămioara-Elena

[Handwritten signature]